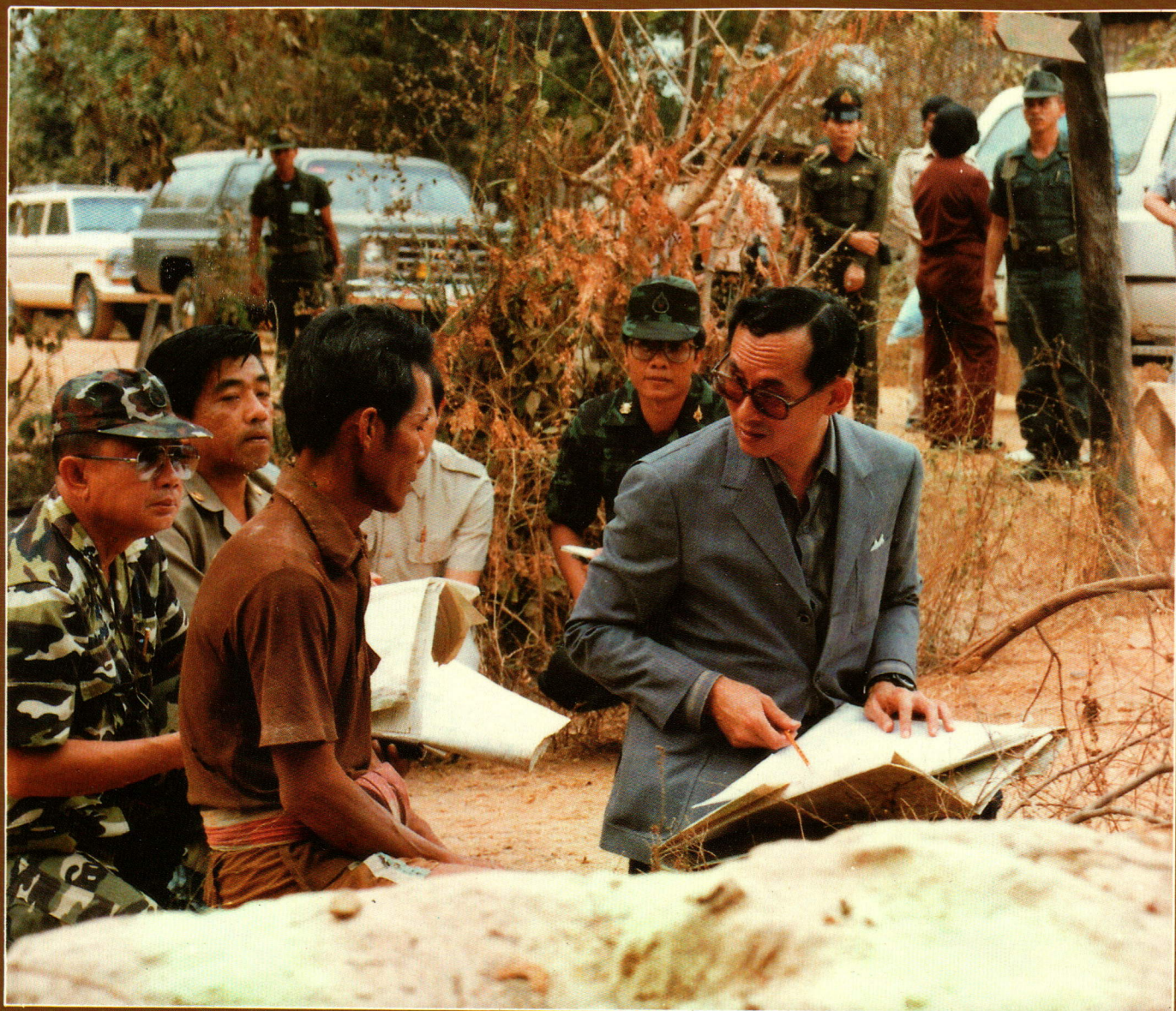

“.....นอกจากวิชาความรู้ที่เป็นเครื่องมือแล้ว ทุกคนยังจะต้องมีรากฐานรองรับพร้อม
กับวิธีการใช้อย่างถูกต้องเที่ยงตรงประกอบอีกด้วย จึงจะสามารถสร้างประโยชน์ให้
สำเร็จเพียบพร้อมสมบูรณ์ได้ รากฐานที่ทุกคนต้องมีนั้น ได้แก่ ความหนักแน่น
มั่นคง ในสุจริตธรรมประการหนึ่ง ความมุ่งมั่นในการประกอบกิจการงานทุกอย่าง
ให้สำเร็จ อีกประการหนึ่ง คนไม่มีความสุจริต คนไม่มีความมั่นคง ชอบแต่ makkelijk
ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและความ
มุ่งมั่นเท่านั้น จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณประโยชน์แท้จริงได้สำเร็จ.....”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒

“วารสารไทย” เป็นวารสารเผยแพร่ข้อมูล ความรู้เชิงสารคดีที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนชาวไทย เพื่อสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ที่ปรึกษา ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา
นายสุธี อากาศฤกษ์

บรรณาธิการ นายชาคริต จุลกะเสวี

บรรณาธิการผู้ช่วย นางสาวอนุตรา หงษ์สุวรรณ

กองบรรณาธิการ นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา นายประพัฒน์ ตริณรงค์
นายเย็นใจ เลหาวิช นายวิจิตร อาวะกุล
นางคณิดา เลขะกุล นายสมบัติ พลายน้อย
นางธัชกร เหมะจันทร์ นายปัญญา นิตยสุวรรณ

จัดรูปเล่ม นางสาวอนุตรา หงษ์สุวรรณ

ฝ่ายจัดการ นางอิตถจินดา หงษ์พงษ์ นางสาวจิรบุญย์ ทศนบรรจง

สำนักงานวารสารไทย สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
อาคาร ๑๑ ชั้น ๓ ส่วนการศึกษานอกโรงเรียนนายร้อย จปร. (เดิม)
ถนนราชดำเนิน ไทโร. ๒๘๑๔๕๓๐

วารสารไทย เป็นเอกสารเผยแพร่เป็นอนิพนธ์ทางการเมืองการแก่ประชาชนทั่วไป
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราไว้ในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน
ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับความคิดเห็นของบรรณาธิการ และคณะผู้จัดทำ

คณะอนุกรรมการจัดทำวารสารไทย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา อนุกรรมการที่ปรึกษา
นายสุธี อากาศฤกษ์ อนุกรรมการที่ปรึกษา
นายวิจิตร อาวะกุล ประธานอนุกรรมการ
นายชาคริต จุลกะเสวี รองประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา นายประพัฒน์ ตริณรงค์
นายเย็นใจ เลหาวิช นางคณิดา เลขะกุล
นายสฤติย์ เล็งไธสง นายสมบัติ พลายน้อย
นางธัชกร เหมะจันทร์ นายปัญญา นิตยสุวรรณ
นางดวงกมล พิทักษ์ดำรงกิจ นางวรรณิภา ณ สงขลา
นางสาวอนุตรา หงษ์สุวรรณ นางอิตถจินดา หงษ์พงษ์
นางสาวจิรบุญย์ ทศนบรรจง

พิมพ์ที่ พังหุณส่วนสามัญนิตยกุลล สามเจริญพานิช

๒๔๘/๔๗ ถนนจรัสสินทองค์ บางอ้อ กรุงเทพฯ ไทโร. ๔๒๔๑๗๖๕, ๔๒๔๑๗๖๓
นายภควัด เอื้องประสิทธิ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

วารสารไทย
THAI JOURNAL

ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๔๑ มกราคม - มีนาคม ๒๕๓๔
หมายเลขสากลประจำวารสาร ISSN 0125-572X

ปก : ตราประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
รูปคชสีห์ ราชสีห์รักษาพาน
รัฐธรรมนูญ

เผยแพร่เพื่อเป็นอนิพนธ์ทางการเมืองการ

จาก

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ห้ามจำหน่าย

จากบรรณาธิการ

ผมเองก็เพิ่งได้รู้จัก “วารสารไทย” ฉบับนี้เองว่า แท้ที่จริงคำว่า “รัฐมนตรี” นั้น ได้มีใช้กันมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ คือก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองเสียอีกด้วยซ้ำไป และเมื่อมีรัฐธรรมนูญใช้แล้ว คราที่ใช้เป็นเครื่องหมายประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ก็คือตราราชสีห์คชสีห์รักษารัฐธรรมนูญ ด้วยคุณ “ส.พลายน้อย” ได้เป็นผู้ให้คำอธิบายไว้ด้วยว่า ถัดตามคติโบราณเทียบดูแล้วตราราชสีห์ด้านซ้ายก็เป็นสัญลักษณ์ของฝ่ายมหาดไทยหรือพลเรือน และตราคชสีห์ด้านขวาก็เป็นสัญลักษณ์ของฝ่ายทหารหรือกลาโหม คือ ทั้งพลเรือนและทหารทั้งหลาย มีหน้าที่ร่วมกันช่วยพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญไว้ มิให้ใครมาฉกเล่นง่าย ๆ โดยปราศจากเหตุผลอีกต่อไป

และในวารสารไทยที่อยู่ในมือของท่านฉบับนี้ ใครที่สนใจเรื่องความเป็นมาของ “การเกษตรเชิงรุก” ก็ขอเชิญอ่านดูได้จากบทความของคุณปัญญา นิตยสุวรรณ และศิลปะการแสดง “จิว” มีความเป็นมาอย่างไร คุณชนัย วรรณะลี ก็เขียนไว้น่าอ่านดีมาก ส่วนท่านผู้พิพากษาศติย์ เล็งไธสง ก็ได้เสนอเรื่อง “น้ำใจคนไทย” ส่งเสริมผู้กระทำความดีด้วยลีลาการเขียนที่ชวนอ่านอย่างยิ่ง

ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา ก็ได้กรุณาอบเรื่อง “ภาษาไทยของเรา” ฝากมาเตือนใจเยาวชนรุ่นใหม่ด้วยเช่นเคย ถัดมาด้วยเรื่อง “การเกษตรเอกลักษณ์ของไทย” ซึ่ง ร.ศ. วิจิตร อวาทกุล บรรจงเขียนมาให้อ่านกันด้วย นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ระพี สาคริก ยังได้กรุณาเสนอ “ปัญหาคนทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรแก้ไขที่ไหน ?” ถามท่านผู้อ่านทั้งหลายให้ช่วยกันหาคำตอบเสริมท่านด้วย

ส่งท้ายด้วยบทความรู้เสริมการเกษตร เจ้าของรายการวิทยุฯ “เพื่อชีวิตที่ดีขึ้น” ก็ได้เสนอเรื่องเตือนใจไว้ด้วยว่า “ควรเพิ่มความระมัดระวังในการใช้สารกำจัดแมลงศัตรูพืช” ให้มากยิ่งขึ้นด้วย แถมนำบทความเรื่อง “ดอกไม้เพลิงแบบโบราณ” ซึ่งได้เสนอมาถึงตอนจบแล้ว กับ “กิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ” ในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม สกนี้ และ “ข่าวที่เสนอเพื่อส่อมวลชน” ประจำฉบับนี้ด้วย

ซึ่งเรื่องราวทั้งหลายเหล่านี้ล้วนแต่มีคุณค่า ควรแก่การติดตามหาอ่านเพื่อซึมซับความรู้ไว้ใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดีทั้งสิ้นถึงเมื่อออกจะขัดสนทางด้านงบประมาณการจัดพิมพ์ซึ่งมีอยู่จำไปสักหน่อย แต่ก็ยังคงจิวชนิดมีคุณภาพแจ่มเหมือนเดิม และเนื่องจากเราพิมพ์จำนวนจำกัด ดังนั้น เมื่ออ่านแล้วขอท่านได้โปรดอย่าลืมเอื้อเพื่อให้มิตรสหายหรือเพื่อนร่วมงานของท่านได้อ่านบ้าง จะขอบพระคุณยิ่ง

ชาคริต จุลกะเสวี

มีนาคม ๒๕๓๔

สารบัญ

- ๔ เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัวทรงพบ คร.ชุนยัคเซิน
- ๔ คราราชสีห์คชสีห์รักษารัฐธรรมนูญ
- ๑๓ คนไทย
- ๒๓ การแสดงเบิกโรง

- ๓๑ จั้ว
- ๔๓ น้ำใจคนไทย
- ๔๕ ภาษาไทยของเรา
- ๔๙ การเกษตรเอกลักษณ์ของไทย
- ๕๕ การเพิ่มความระมัดระวังในการใช้
สารกำจัดแมลงศัตรูพืช
- ๖๓ ปัญหาคนทำลายธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมควรแก้ไขที่ไหน

- ๗๑ ดอกไม้เพลิงแบบโบราณ
- ๘๑ กิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์
ของชาติ
- ๘๒ ปฏิทินกิจกรรมของสำนักงานเสริม-
สร้างเอกลักษณ์ของชาติ
- ๘๙ ข้าวเพื่อสือมวลชน
- ๙๖ อนุสาวรีย์วีรกรรม พคท.ทุ่งช้าง

เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพบ

ดร. ชุนยัคเข็น

ประพัฒน์ ครีณรงค์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ และทรงสนพระราชหฤทัยในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเพียงไรนั้น ท่านผู้อ่านย่อมจะศึกษาได้โดยละเอียดในหนังสือชื่อ “ดุสิตธานี เมืองประชาธิปไตย” ของ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว”

ส่วนเรื่องที่น่าสนใจในครั้งนี้ เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มุ่งเฉลิมพระเกียรติของพระองค์ ในการที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยในสมัยที่ยังทรงดำรง

พระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมารใน พ.ศ. ๒๔๕๓ อันเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต

แต่ก่อนที่จะนำเรื่องที่ทรงพบดร.ซุนยัตเซ็นมาเสนอ ขอนำชีวประวัติของท่านผู้นั้นมากล่าวโดยสังเขปเพื่อให้ท่าน

อังกฤษ สำเร็จการศึกษาแล้ว ประกอบอาชีพทางแพทย์ ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้เรียกท่านว่าหมอซุนยัตเซ็น หรือหมอซุน ขณะเดียวกันก็มีความคิดที่จะปฏิวัติล้มล้างการปกครองของกษัตริย์ราชวงศ์แมนจูหรือไคเซ็ง ซึ่งปกครองประเทศจีนอยู่ในสมัยนั้น ดังนั้น ในพ.ศ. ๒๔๓๘ จึงได้เข้าร่วมกับพวกกบฏที่

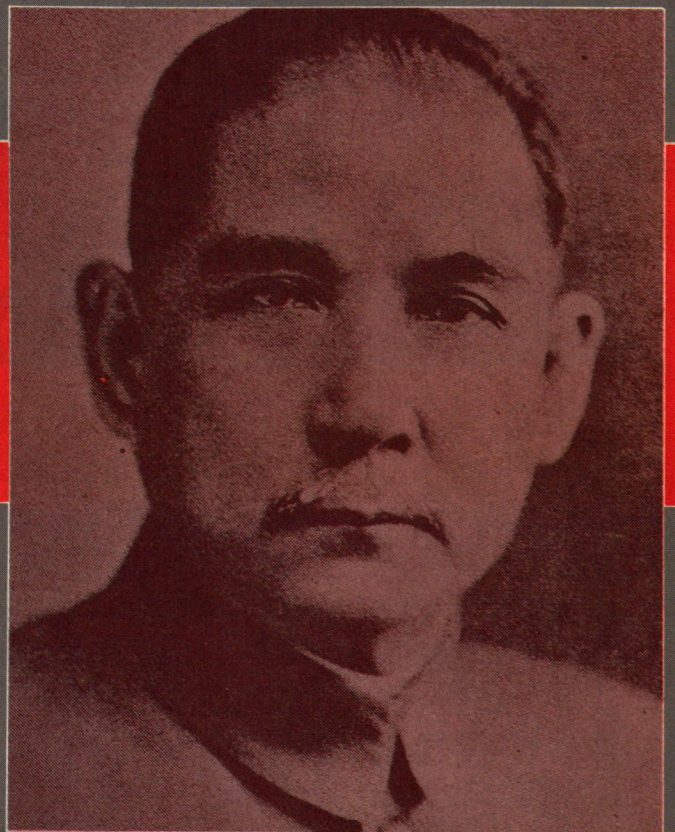
พ.ศ. ๒๔๔๓-๒๔๔๔ ดร.ซุนยัตเซ็น จึงรวบรวมพรรคพวกก่อการกบฏขึ้นที่เมืองกวางตุ้งอีกครั้ง แต่ก็ประสบกับความผิดหวังอีก และต้องหนีออกนอกประเทศ ขณะที่หนีไปอาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่น ได้ตั้ง

ได้ทราบว่าดร.ซุนยัตเซ็นมีความสำคัญเพียงไรในสมัยนั้น

ดร.ซุนยัตเซ็น เป็นชาวกวางตุ้ง เกิดเมื่อพ.ศ. ๒๔๐๕ ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ เมื่อเขาวัยเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนของมิชชันนารี โปรเตสแตนต์ จึงทำให้เกิดความเลื่อมใสนับถือศาสนาคริสต์นแล้วศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ในวิทยาลัยแพทยศาสตร์ที่เกาะฮ่องกง อันเป็นอาณานิคมของ

เมืองกวางตุ้ง แต่ไม่สำเร็จต้องหนีไปอยู่ต่างประเทศ คือไปอยู่ที่กรุงลอนดอนประเทศอังกฤษ แต่แล้วก็ถูกเจ้าหน้าที่สถานทูตจีนส่งเข้าไปในสถานทูตต้องจับตัวเพื่อส่งกลับไปประเทศจีน รัฐบาลอังกฤษประท้วงอย่างรุนแรง ดร.ซุนยัตเซ็นจึงได้รับการปล่อยตัวให้เป็นอิสระ

ต่อมาประเทศจีนเกิดจลาจล เพราะพวกนักมวยหรือที่เรียกว่ากบฏบอกเซอร์ใน

ดร.ซุนยัตเซ็น

สมาคมตุงเมงฮุย หรือตุงเมง-
หวยขึ้นในพ.ศ. ๒๔๔๔ แล้ว
ออกเดินทางไปยังประเทศ
ต่าง ๆ เพื่อโฆษณาชื่อเสียง
ของสมาคม พร้อมกับเรียไร
เงินจากเพื่อนร่วมชาติเพื่อเป็น

ประเทศต่าง ๆ ของดร.ซุน-
ยัดเซ็น ครั้งหลังนี้ ได้เดินทาง
มายังประเทศไทยด้วย การ
เดินทางมาประเทศไทยครั้งนี้
มีบันทึกที่น่าสนใจซึ่งจะขอนำ
มาประมวลไว้ ในเรื่อง มหา-

นั้น ดร.ซุนยัดเซ็น ได้มาเยี่ยม
ชาวจีนโพ้นทะเลในเอเชีย-
อาคเนย์แทบทุกประเทศ และ
ได้เล่าลือกันว่า ด้วยทุนทรัพย์
และการสนับสนุนของชาวจีน
โพ้นทะเลเหล่านี้แท้ ๆ ที่ดร.
ซุนยัดเซ็นได้รับความสำเร็จใน
การปฏิบัติ กิตติศัพท์ของดร.
ซุนยัดเซ็นหัวหน้าปฏิวัติของจีน
ผู้นี้ได้แพร่มาถึงประเทศไทยแล้ว

อยู่หัว) เมื่อมีพระบัญชามาเช่น
นี้ ก็เป็นหน้าที่ของนายวรการ
บัญชา (พระยาศรีสุทธารบดีสิน-
ราชบาลเมือง) อีกนั่นแหละที่
จะต้องจัดให้ดร.ซุนยัดเซ็นเข้า
เฝ้าสมเด็จพระบรม ณ สถานที่
เหมาะสมและในเวลาที่เหมาะสม
เพื่อมิให้ชาวระบือไปทั่วโลกว่า
ประเทศไทยสนับสนุนการปฏิวัติ
ของดร.ซุนยัดเซ็น ซึ่งขณะนั้น

“...เล่าลือกันว่า
ด้วยทุนทรัพย์ และการสนับสนุน
ของชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้แท้ ๆ
ที่ ดร.ซุนยัดเซ็น
ได้รับความสำเร็จในการปฏิวัติ”

ทุนในการทำปฏิวัติครั้งต่อไป
สมาคมตุงเมงฮุยของ
ดร.ซุนยัดเซ็นมีวัตถุประสงค์
ที่จะร่วมมือกับสมาคมอื่น ๆ
ของจีนเพื่อการปฏิวัติล้มล้าง
ราชวงศ์แมนจูให้ได้ ซึ่งก็ได้
ทำการสำเร็จ สามารถบังคับ
พระเจ้าซุนทงหรือปี้ กษัตริย์
องค์สุดท้ายของราชวงศ์แมนจู
ให้สละราชสมบัติได้เมื่อพ.ศ.
๒๔๕๔ จีนจึงกลายเป็น
สาธารณรัฐตั้งแต่นั้น
ในการเดินทางไปยัง

เสวกโท พระยาศรีสุทธารบดี-
สินราชบาลเมือง (เทียบ
อัครวิกรม) ของ รัช ธิ์ อิศวราช
ขณะที่มาเสวกโท พระ-
ยาศรีสุทธารบดีสินราชบาลเมือง
มีบรรดาศักดิ์เป็น นายวรการ
บัญชาลงมาไว้ ดังนี้
“การปฏิบัติของดร.ซุนยัด-
เซ็น บิดาแห่งสาธารณรัฐจีน
นั้นได้เกิดขึ้นในปีพ.ศ. ๒๔๕๓
ปีที่สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง
เสด็จสวรรคต แต่ก่อนที่จะเกิด
การปฏิวัติครั้งยิ่งใหญ่ในคราว

ฉะนั้น เมื่อดร.ซุนยัดเซ็น
มาถึงกรุงเทพฯ ก็ขอเข้าเฝ้า
พระพุทธเจ้าหลวง พระเจ้า
แผ่นดินไทยพระองค์นี้ทรงทราบ
ดีถึงการปฏิวัติตามแบบฉบับ
ของดร.ซุนยัดเซ็นแล้วประเทศ
จีนจะรุ่งเรืองขึ้นโดยทันที แต่
จะทรงสนับสนุนโดยเปิดเผยก็
มิใช่วิถีทางของกษัตริย์ อันมี
ทศพิธราชธรรม
จึงมอบหน้าที่การสัมภาษณ์
นี้ให้แก่สมเด็จพระบรม (พระ-
บาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้า

ยังเป็นราชาธิปไตยอยู่
นายวรการบัญชาเป็นบุตร
ของมหาอำมาตย์ และกำลังมี
อิทธิพลในทางการเมือง ชาวจีน
ที่เคารพนับถือในหลวงรุกรการ
จำกัด ในที่สุดเพื่อความปลอดภัย
ด้วยประการทั้งปวงนายวรการ
บัญชาจึงตัดสินใจให้ ดร.ซุน-
ยัดเซ็นเข้าเฝ้าสมเด็จพระบรม
ณ บ้านของนายวรการบัญชา
เองที่ถนนเยาวราช
เวลาเข้าเฝ้านั้น กะไว้ที่
บ้านเยาวราช เวลา ๑๙.๐๐ น.

ดร.ซุนยัดเซ็นมาตรงตามเวลา และสมเด็จพระบรมทรงเสด็จไปเวทตรงตามกำหนดเช่นเดียวกัน นายวรการบัญชาได้จัดห้องรับแขกของตนที่ตอบ้านเดิมของหลวงธรรการจำกัดเป็นพิเศษขึ้นก่อนแล้วนั้น เป็นห้องถวายเป็นและเข้าเฝ้าของดร.ซุนยัดเซ็น ไม่มีคนอื่นร่วมเข้าเฝ้าด้วยเลย นายวรการบัญชาทำหน้าที่เป็น

เรื่องใดนั้น ไม่มีใครในโลกปัจจุบันจะทราบหรือรู้ได้เลย เพราะพระองค์สมเด็จพระบรมและผู้เข้าเฝ้า ตลอดจนผู้ถวายอยู่งานก็ได้สละโลกนี้ไปแล้ว อย่างไรก็ตามเจ้าคุณคณาทรได้เล่าว่าเมื่อเสด็จกลับได้ทรงรับสั่งว่า **“เขาทำของเขาสำเร็จแน่นอน”** และยังรับสั่งให้นายวรการบัญชาให้ความสะดวกแก่ดร.ซุนยัดเซ็น

กฎหมายของประเทศไทย คือห้ามมิให้มีการประชุมเพื่อ **‘กบฏ’**

หนังสือพิมพ์จีนในสยาม **วารสาร** ซึ่งนางสาวละม่อม **สัญญา** เรื่อง บุตรสาวคนโตของ เขียวสุดแสง เป็นบรรณาธิการ อยู่那儿เป็นผู้จัดการรายงานข่าว การมาของ ดร.ซุนยัดเซ็น นามปากกา **‘จูปีเตอร์’** ของคุณ

ใน เอ็ฟ.เอ็ม.เอส. หรือบริษัท มาเลประเทศราชอีกด้วย ที่ทำการของพระอนุภูลสยามกิจนั้น ตั้งอยู่ที่ปิ่นและสิงคโปร์ ดร.ซุนยัดเซ็นสามารถที่จะเจรจากับ ชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศ มลายูและสิงคโปร์อย่างได้ผล สมความมุ่งหมายทุกประการ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เรื่องหนึ่งของเจ้าคุณคณาทร

“...ถึงได้รับสั่งอย่างเค็ดขาดว่า

เขาทำสำเร็จแน่นอน

ใครบ้างเล่าจะได้ทราบถึง

การเข้าเฝ้าของ ดร.ซุนยัดเซ็นในครั้งนั้น”

มหาดเล็กถวายคอกเทล ดร.ซุนยัดเซ็นซึ่งพูดภาษาอังกฤษ ได้ติกว่าชนชาวอเมริกาประเทศที่เป็นแหล่งการศึกษาของ ดร.ซุนยัดเซ็นเป็นส่วนมากและ สมเด็จพระบรมก็ทรงณัดที่จะรับสั่งเป็นภาษาอังกฤษอยู่ด้วย และเมื่อนายวรการบัญชาถวายอยู่อย่างใกล้ชิดและมีได้มีผู้อื่นมานั่งฟังอยู่ด้วยเลย การสนทนาจึงยืดยาวตั้งแต่ ๑๙ น. จนถึง ๔ น. ของวันรุ่งขึ้น การสนทนาได้ดำเนินไปในรูปใน

ในการพบปะกับชนชาวจีนในประเทศไทยได้ถูกต้องตามกฎหมายของประเทศอีกด้วย

หัวหน้าของชาวจีนในกรุงเทพฯ ขณะนั้น คือ ท่าน **เขียวสุดแสง** (ต้นตระกูล **สัญญา** เรื่อง) นายวรการบัญชาจึงถามดร.ซุนยัดเซ็นว่า ต้องการจะพบใครและแนะนำว่าไม่ควรพบปะเกินกว่า ๕ คนต่อครั้ง นายวรการบัญชาريباสาที่จะจัดให้มีการพบปะกันให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและตาม

ละม่อมนี้ นักอ่านหนังสือสมัยรัชกาลที่ ๖ และที่ ๗ คงจะจำกันได้เป็นแน่

การพบปะกับชาวจีนโพ้นทะเลของดร.ซุนยัดเซ็นในกรุงเทพฯ นั้น ได้ดำเนินไปอย่างเรียบร้อยปราศจากเหตุการณ์ใด ๆ เลย ดร.ซุนยัดเซ็นยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระบรม ให้นายวรการบัญชาติดต่อกับ **ตันปูลีต** ซึ่งมีราชทินนามว่า **‘พระอนุภูลสยามกิจ’** กงสุลกิตติมศักดิ์ไทย

เพราะคำว่า **ประชาธิปไตย** นั้นได้เข้ามาแพร่ในประเทศไทยหลังจากเรื่องข้างต้นนี้กว่า ๒๐ ปี ภายหลัง และหลังจาก พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นไป ได้มีการกล่าวขวัญถึงพระมหาธีรราชเจ้า (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) ว่าทรงเป็นผู้นิยมประชาธิปไตยโดยสร้างคตินิยามขึ้นมานั้น ย่อมทำให้เจ้าคุณคณาทรยิ้มไม่ได้เพราะก่อนที่จะได้มีประชาธิปไตยหรือรัฐธรรมนูญเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕

นั้น พระมหาธีรราชเจ้าได้ทรง
สดับตรับฟังหลักแห่งประชา-
ธิปไตยนี้มาจากปากบิดาแห่ง
ประชาธิปไตยของชาวตะวันตก
มาแล้ว และได้เห็นด้วยตามหลัก
นี้เป็นอย่างยิ่ง ถึงได้รับสั่งอย่าง
เด็ดขาดว่า 'เราทำสำเร็จแน่-
นอน' ใครบ้างเล่าจะได้ทราบ
ถึงการเข้าเฝ้าของดร.ขุนยัดเซ็น
ในครั้งนั้น เพราะबारมีของ
พระมหาธีรราชเจ้า รัชกาลที่ ๖
ยังทรงคุ้มครองพวกราชชน
ของพระองค์ที่เจ้าคุณศุภราชจำ
เรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี และยังได้
เล่าอีกว่า หลังจาก (ค.ศ.) ๑๙๑๐
พ.ศ. ๒๔๕๓ เมื่อดร.ขุนยัดเซ็น
ได้ปฏิบัติสำเร็จเป็นสาธารณรัฐ
แล้ว จะเป็นปีใดท่านผู้เล่ามิได้
บอกไว้ ท่านยังได้รับเชิญให้ไป
ดูผลงานของ ดร.ขุนยัดเซ็นใน
ฐานะแขกส่วนตัวของดร.ขุนยัด-
เซ็นและมาตาม ในการไปดูงาน
ครั้งนี้เองนายวรการบัญชา เป็น
ผู้แทนส่วนพระองค์ของสมเด็จพระ
มหาธีรราชเจ้าอีกด้วย...

ที่ผู้เขียน (รักษ์ อัครราช)
หยิบยกเอาเรื่องนี้มาเล่าสู่กัน
ฟัง ก็เพราะได้มีผู้เล็งพระเกียรติ
พระมหาธีรราชเจ้ามากมาย
แต่ยังมิได้มีผู้ใดเล่าถึงเรื่องที่ทรง
พอพระทัยประชาธิปไตยเลย
ทั้งที่พระปิยมหาราชก็ได้ทรง

รับสั่งปาเลียมেন্টอยู่บ้างแล้ว
ฉะนั้น ท่านผู้รู้ทั้งหลายก็ควร
สังวรในใจบ้างว่า ถ้าพระชนก-
นาถได้รับสั่งถึงปาเลียมেন্টแล้ว
สมเด็จพระยุพราชเจ้าย่อมต้อง
สนพระทัยอยู่บ้างเป็นแน่ และ
เมื่อได้พบกับดร.ขุนยัดเซ็นซึ่ง
เป็นบิดาของประชาธิปไตยใน
ภาคตะวันออกไกลของเรานี้
พระองค์ในฐานะที่จะเป็น
กษัตริย์ของประเทศจะทรงรู้สึก
อย่างไรบ้าง ในกรณีที่ได้พบปะ
สังสรรค์กับดร.ขุนยัดเซ็นในคราว
ครั้งกระนั้น"

การที่ดร.ขุนยัดเซ็นมา
ประเทศไทยครั้งนี้ นอกจาก
ได้เฝ้าสมเด็จพระบรมโอรสา-
ธิราช สยามมกุฎราชกุมาร
ได้รับอนุญาตให้พบกับชาวจีน
ในประเทศไทยแล้ว ศาสตรา-
จารย์รื่อง สยามานนท์ ยังได้
กล่าวผลที่ได้รับอีกอย่างหนึ่ง
ไว้ใน สารานุกรมไทย ฉบับ
ราชบัณฑิตยสถานว่า

"ดร.ขุนยัดเซ็น เดินทาง
เข้ามากรุงเทพฯ ยังผลให้มีการ
จัดตั้งโรงเรียนจีนแห่งแรกของ
สมาคมในประเทศไทย เป็นโรง-
เรียนที่ดำเนินการโดยชาวจีน
ล้วน มีครู ๓ คน โรงเรียนนี้มี
ชื่อว่า 'โรงเรียนฮั่วเอี้ยน' ตั้ง
อยู่ที่ตรอกกัปตันบุช ถนนเจริญ-

กรุง จังหวัดพระนคร จัดการ
สอนแบบเดียวกับโรงเรียนใน
ประเทศจีน ต่อมาเมื่อการปฏิวัติ
เปลี่ยนแปลงการปกครองใน
ประเทศจีนสำเร็จแล้วพวกครูจีน
คณะตุงเมงหวยได้เดินทางกลับ
ไปประเทศจีน โรงเรียนฮั่วเอี้ยน
จึงเลิกล้มไป"

และเพื่อให้บันทึกเรื่อง
ดร.ขุนยัดเซ็นมาประเทศไทย
ครั้งนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
จึงขอนำข้อความตอนหนึ่งใน
เรื่อง "เรื่องเก่าเล่าใหม่เกี่ยว
กับตุลาการและศาลไทย" ของ
ทวี กลียพงค์ ในหนังสืองาน
ฉลองครบรอบ ๕๐ ปีของ
เนติบัณฑิตยสภา ที่กล่าวถึง
สถานที่พักดร.ขุนยัดเซ็นว่า

"ในสมัยที่กรมหลวงราชบุรีฯ
ทรงเป็นเสนาบดี และเจ้าพระยา-
มหิธรเป็นปลัดทูลฉลองนั้น ได้
มีการก่อสร้างศาลขึ้นตามหัว
เมืองหลายแห่ง ศาลเหล่านี้ส่วน
มากเป็นตึกหรือเรือนไม้ชั้นเดียว
ด้านหน้าตอนบนมีหน้ากระຈัง
และมีตราแผ่นดินสมัยรัชกาลที่
๕ ศาลแบบนี้มีอยู่มากที่สุดใน
ภาคกลางของประเทศ ผู้ที่รับ
หมาก่อสร้างศาลและบ้านพักผู้
พิพากษาในสมัยนั้นเป็นจีน
กวางตุ้ง ๒ คน เรียกว่า เอ็นแก
อง และ เอ็นแกจี้ เอ็นแก่งเช่า

บ้านและโรงเลื่อยอยู่ในที่ของ
เจ้าพระยามหิธร ตำบลตึกแดง
จังหวัดธนบุรี ดร.ขุนยัดเซ็น
หัวหน้าพวกเก๊กเหม็ง คือพวก
ปฏิวัติโค่นระบอบประชาธิปไตย
ในประเทศจีนเคยมาพักอาศัย
อยู่ที่บ้านเอ็นแก่งนี้เมื่อพวก
เก๊กเหม็งทำการปฏิวัติสำเร็จ
ได้ยกย่องเอ็นแก่งเป็นผู้เปลี่ยน
แปลงการปกครองผู้หนึ่ง ได้รับ
เงินเลี้ยงชีพจนตลอดชีวิตและ
ในที่สุดไปตายที่ประเทศจีน
แต่มีบุตรทำราชการในตำแหน่ง
สำคัญในประเทศไทย"

คำว่า "เก๊กเหม็ง" ที่อ้างใน
เอกสารสุดท้ายนี้ ก็คือ พรรค
ก๊กมินตั๋ง ซึ่งดร.ขุนยัดเซ็น
ได้ตั้งขึ้นภายหลังที่ได้ปฏิบัติ
สำเร็จ สมาชิกสมาคมตุงเมง-
หวยก็สมัครเข้ามาอยู่กับพรรค
นี้สมาคมตุงเมงหวยจึงเลิกไป

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนหวังว่า
บทความนี้ คงจะเป็นหลักฐาน
ส่วนหนึ่งของประวัติของ
ระบอบประชาธิปไตยที่เริ่มต้น
ขึ้นในประเทศไทย โดยเฉพาะ
พระบรมราชประวัติในพระบาท-
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
กับประชาธิปไตยของไทย

ศราราชสิทธิ์คชสิทธิ์รักษารัฐธรรมนูญ

ส.พลายน้อย

ถ้อยคำภาษาที่ใช้ในปัจจุบัน
มีผู้เข้าใจผิดคิดว่าเป็นภาษาใหม่
อยู่หลายคำ เช่น คำว่า รัฐ-
มนตรีและธรรมนูญ เพราะ
เข้าใจว่าเป็นคำที่เกิดขึ้นภายหลัง
เปลี่ยนแปลงการปกครอง
เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕
ซึ่งได้เปลี่ยนเป็นระบอบประ-
ชาธิปไตยมีรัฐธรรมนูญเป็น
กฎหมายสูงสุดในการปกครอง

ประเทศ

แท้ที่จริงคำว่า “รัฐมนตรี”
ได้มีใช้มาก่อนเปลี่ยนแปลงการ
ปกครอง เช่นมีตำแหน่งที่เรียก
ว่า เลขานุการอภิรัฐมนตรีสภา
รัฐมนตรีสภา และกรมรัฐมนตรี
สภา ในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็น
ต้น ส่วนคำว่า “ธรรมนูญ”
ก็มีใช้มาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา
เฉพาะคำว่า “รัฐธรรมนูญ” เท่า

ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล มีตราราชสีห์ ศขสที่รักษารัฐธรรมนูญ
ทำด้วยปูนปั้น ประดับตามระเบียบงหลังคาและผนังตึกด้านนอก

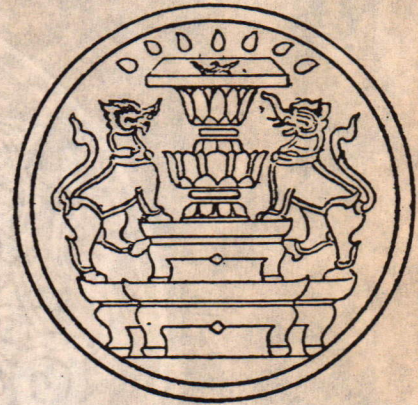
นั้นที่คิดผสมขึ้นใช้ภายหลัง
เปลี่ยนแปลงการปกครอง

เมื่อเปลี่ยนแปลงการปก-
ครองนั้น ได้เริ่มประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรก ณ
พระที่นั่งอนันตสมาคมในวันที่
๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ ที่ประชุม
ได้เลือกประธานคณะกรรมการ
ราษฎรซึ่งได้แก่ มหาอำมาตย์
โท พระยามโนปกรณนิติธาดา
(ก้อน หุตะสิงห์)* ต่อมาเมื่อ
พิจารณารัฐธรรมนูญฉบับวันที่
๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ แล้ว
จึงได้เปลี่ยนคำว่า “ประธาน
คณะกรรมการราษฎร” เป็น
“นายกรัฐมนตรี” คณะกรรมการ
ราษฎรเป็น “คณะรัฐมนตรี”
และกรรมการราษฎรเป็น “รัฐ-
มนตรี”

เมื่อแรกมีคณะกรรมการ
ราษฎรขึ้นนั้น จำต้องมีหน่วย
งานปฏิบัติหน้าที่ เช่นตั้งกรม
เลขาธิการของคณะกรรมการ
ราษฎรขึ้น กรมนี้แต่เดิมเป็น

กระทรวงมหรธราช เมื่อเปลี่ยน
แปลงการปกครองแล้วได้เปลี่ยน
ชื่อเป็นกรมราชเลขาธิการ เมื่อ
วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕
ต่อมาได้ยุบเลิกกรมราชเลขา-
ธิการเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน
๒๔๗๕ แล้ว ตั้งกรมเลขาธิการ
ของคณะกรรมการราษฎรขึ้น
แทนในวันเดียวกันนั้น เมื่อ
รัฐบาลเปลี่ยนชื่อคณะกรรมการ
ราษฎรดังกล่าวข้างต้น กรมนี้
จึงได้เปลี่ยนเป็นกรมเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีไปด้วย อย่างไร
ก็ตามสำนักนายกรัฐมนตรีได้
ถือเอาวันที่ ๒๘ มิถุนายน ซึ่ง
เป็นวันประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งแรกเป็นวันที่ระลึกสำนัก-
นายกรัฐมนตรีตลอดมา

ตามธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติ
กันมาแต่โบราณ กรมกองต่าง ๆ
จะมีตราประจำ สำนักนายก-
รัฐมนตรีก็มีตราเช่นเดียวกัน
ตราเครื่องหมายราชการแห่ง
สำนักนายกรัฐมนตรีทำเป็นรูป

ตราราชลัญจกรของสำนักนายกรัฐมนตรี

ตราพระราชนิพนธ์

ตราพระคชสีห์

*ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวและเป็นเสนาบดีกระทรวง
พระคลังมหาสมบัติอีกตำแหน่งหนึ่ง และในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ ได้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ตราสำนักนายกรัฐมนตรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

กลมมีเส้นขอบ ๒ เส้น ลายกลางเป็นรูปรัฐธรรมนูญมีรัศมีประดิษฐานอยู่บนพาน ๒ ชั้นเหนือตั้ง มีรูปราชสีห์กับคชสีห์ยืนในทำยืนหันหน้าเข้าหากันอยู่ ๒ ข้าง

ตรานี้ถ้าไม่สังเกตให้ดีแล้วอาจพิมพ์กลับกันได้ อย่างเมื่อไม่นานมานี้ ได้มีการพิมพ์เอกสารและตีพิมพ์ตราดังกล่าวนี้กลับข้างกัน เข้าใจว่าจะเกิดจากการกลับฟิล์มเวลาทำแม่พิมพ์เมื่อพิมพ์ออกมาจึงปรากฏว่าราชสีห์ไปอยู่ทางด้านขวา ซึ่งตราที่ถูกต้องรูปราชสีห์จะอยู่ทางซ้าย และรูปคชสีห์จะอยู่ทางขวาของพานรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ตราที่ใช้พิมพ์ใน

ปัจจุบันก็ผิดจากแบบที่ขออนุญาตไว้แต่เดิม ที่เห็นได้ชัดคือรัศมีเหนือรัฐธรรมนูญเป็นเปลวมากไป ของเดิมเป็นคล้ายหยดน้ำ ๑ หยดเท่านั้น และราชสีห์กับคชสีห์ในตราปัจจุบันก็เพิ่มลายในตัวมากขึ้น รวมทั้งหางก็ทำเป็นกนกผิไปจากหางสีหะขอให้เปรียบเทียบจากตราเดิมและตราใหม่ดูเถิด

ตรานี้มีชื่อเรียกกันว่า ตราราชสีห์คชสีห์รักษารัฐธรรมนูญ ได้ประกาศอนุญาตให้ใช้เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๒ (ราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๘๒ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๔๘๒) เข้าใจว่าผู้ออกแบบจะเลียนอย่างมาจากพระราชลัญจกร

ประจำแผ่นดินรัชกาลที่ ๕ ซึ่งมีรูปคชสีห์ถือพระมหาเศวตฉัตรอยู่ด้านขวา ราชสีห์ถือพระมหาเศวตฉัตรอยู่ด้านซ้ายของโล่ ตราแบบนี้ถ้าจะดูให้ชัดเจนก็อาจดูได้จากลายปูนปั้นที่หน้ามุขกระทรวงกลาโหม

การที่เรียกตรานี้ว่า ตราราชสีห์คชสีห์รักษารัฐธรรมนูญ นั้น เข้าใจว่าจะเรียกตามลักษณะรูปร่างของตราที่มองเห็น คือ ดูประหนึ่งว่าราชสีห์และคชสีห์ยืนเฝ้ารัฐธรรมนูญ ผู้ออกแบบตราจะคิดอย่างไรไม่ทราบ แต่ถ้าคิดตามคติโบราณก็ดูชอบกล คือ เวลาขุนนางข้าราชการเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินนับถือกันว่าพลเรือนเฝ้าทางซ้าย ทหาร

เฝ้าทางขวา ทางฝ่ายพลเรือนถือมหาดไทยใช้ราชสีห์เป็นสัญลักษณ์ ส่วนทหารหรือกลาโหมใช้ตราคชสีห์เป็นสัญลักษณ์ ถ้าเจตนาของผู้ออกแบบเป็นอย่างที่กล่าวมานี้ ความหมายของตราก็ควรจะเป็นว่าพลเรือนและทหารหรือมหาดไทยและกลาโหมเป็นผู้พิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญ

อนึ่งตราราชสีห์และตราคชสีห์ของมหาดไทยและกลาโหมที่กล่าวถึงนั้น ก็เป็นตราสำคัญมีเรื่องที่จะกล่าวได้มาก จึงแยกไปเขียนในเรื่อง "ตราสามดวง" เป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก

คนไทย

พลาดิศัย สิทธิธัญกิจ

บริเวณดินแดนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยานั้น คือ บริเวณที่เป็นดินดอนรูปสามเหลี่ยม อันเกิดจากการทับถมของโคลนตะกอนที่แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำสายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำบางปะกง มีอาณาบริเวณตั้งต้นจากจังหวัดนครสวรรค์ จดอ่าวไทย ทางด้านตะวันตกจดจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเชื่อกันว่า สมัยก่อนพุทธกาลประมาณ ๑,๐๐๐ ปี พื้นที่นี้สามารถเดินเรือจากอ่าวไทยเข้าไปถึงเมืองสรรค์บุรี

อาณาเขตดังกล่าวเป็นบริเวณสำคัญที่สุดของประเทศ พบหลักฐานทางโบราณคดีว่าเคยเป็นบริเวณที่อยู่อาศัยและมีวัฒนธรรมเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์หลายแห่ง ในจังหวัดกาญจนบุรี ลพบุรี ราชบุรี ปราจีนบุรี อุทัยธานี และนครสวรรค์ เป็นต้น ในสมัยประวัติศาสตร์ได้พบร่องรอยของเมืองโบราณ

ขนาดใหญ่และขนาดเล็กหลายสมัยตั้งแต่สมัยทวารวดีจนถึงสมัยอยุธยา ชั้บซ้อนกันอยู่เป็นจำนวนมาก จัดเป็นบริเวณที่มีบ้านเมืองเจริญยิ่ง จนถือเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมที่มีอายุยืนนานที่สุดของประเทศไทย

บริเวณนี้ คือ ดินแดน “สุวรรณภูมิ” ที่ชาวตะวันตกเรียกว่า ไครเสี (CHRYSE) หรือที่เอกสารจีนเรียก กิมหลิน หรือ จินหลิน (CHIN-LIN) และมีหลักฐานทางวัฒนธรรมที่น่าเชื่อว่า ดินแดนนี้เป็นถิ่นเดิมของมนุษย์เผ่าพันธุ์ไทยอย่างแท้จริง ตามทฤษฎีใหม่ที่ได้จากผลการศึกษา-วิจัยวัฒนธรรมทางวัตถุของ ศจ. ประกิต บัวบุศย์ ซึ่งได้สำรวจและค้นคว้าเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๑๙ มีเหตุผลที่พอจะเชื่อถือกว่าที่จะให้มนุษย์เผ่าพันธุ์ไทยเริ่มในตอนเหนือของกลุ่มน้ำเออร์ติส (IRTYSH) แถบภูเขาอัลไต หรือลุ่มน้ำฮวงโห แถบมณฑลเซนสีและซานสี ประเทศจีน ซึ่งสามารถที่จะทำความเข้าใจใหม่ได้ว่า

มนุษย์เผ่าพันธุ์ไทย ในดินแดนสุวรรณภูมิแห่งนี้ เป็นมนุษย์ในเผ่าพันธุ์ ออสตรา-

ลอปิดีคัย สิทธิธัญกิจ

ว่าเป็นเผ่าพันธุ์ดั้งเดิมของชนชาติละว้า ที่อินเดียเรียกว่า “สยาม” ให้เป็น “เซียมมอยด์” (SIAMOID) เผ่าพันธุ์ใหญ่ของมนุษย์ชนชาตินี้

ตามทฤษฎีใหม่ของ ดร. ริชาร์ด ลีกี้ DR. RICHARD LEAKEY) ว่า เมื่อประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ปีหรือก่อนนี้ มนุษย์เผ่าพันธุ์ออสตราลอปิดี ได้เคลื่อนย้ายจากมนุษย์ต้นกำเนิดของโลกจาก โอลดูไว (OLDUVAI) ของแอฟริกาตะวันออก มาตั้งหลักแหล่งที่สุวรรณภูมิ และมีอายุร่วมสมัยกับมนุษย์เผ่าพันธุ์ที่เก่าที่สุดของวัฒนธรรมโซน (SOAN) ในแคว้นปัญจาบของอินเดีย, วัฒนธรรมอันยาเนียน (ANYATHAIN) ของลุ่มน้ำอิรวดีตอนเหนือ และวัฒนธรรมจูเกเทียน (CHOUDOUTIEYIAN) ที่ปักกิ่ง อันมีแนวโน้มว่าจะมีอายุหลังกว่าเล็กน้อย เพราะเคลื่อนย้ายขึ้นไป

วัฒนธรรมของมนุษย์เผ่าพันธุ์ออสตราลอปิดีในดินแดนสุวรรณภูมิ ได้เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมล้าสมัยและเลี้ยวตัวมาเป็นวัฒนธรรมเพาะปลูก โดยเฉพาะ การปลูกข้าว ที่ปลูกข้าวในน้ำบนพื้นที่ราบ และปลูกข้าวไร่บนคดอยตามเนินเขา

มีการกินข้าวเป็นอาหารหลักเมื่อประมาณ ๒๐,๐๐๐ ปี ก่อน มนุษย์เผ่าพันธุ์คอเคซอยด์มองโกลอยด์ และนิกรอยด์ ซึ่งเปลี่ยนแปลงซ้ำว่า วัฒนธรรมดังกล่าวนี้ได้เคลื่อนย้ายไปยังวัฒนธรรมทัมปาเนียน (TAMPANIAN) ในรัฐเปรักของมาเลเซีย แล้วเคลื่อนย้ายไปยังวัฒนธรรมปาจิตตาเนียน (PATJITANIAN) ที่ชวา และฟิลิปปินส์แล้วจึงเคลื่อนย้ายเลขขึ้นไป และไปที่สุดท้ายที่ออสเตรเลีย

ในระยะยุคหินกลาง (MESOLITHIC) เมื่อประมาณ ๑๕,๐๐๐ ปี มนุษย์เผ่าพันธุ์ออสตราลอปิดีได้เคลื่อนย้ายจากตอนกลางของสุวรรณภูมิไปตั้งหลักแหล่งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลุ่มแม่น้ำมูล ลุ่มแม่น้ำชี และลุ่มแม่น้ำโขง จนสามารถรวบรวมจับกลุ่มกันหนาแน่น เป็นวัฒนธรรมเผ่าพันธุ์ไทย ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนวัฒนธรรม

ที่ต่อเนื่องไปจากกลุ่มแม่น้ำโขง ตอนอำเภอเชียงแสนนั้น ได้ขึ้นไปยังลุ่มน้ำคำและลุ่มน้ำแดงของญวนเหนือ เป็นวัฒนธรรมโฮบิเนียน (HOABINIAN)

ปลายยุคหินใหม่ต่อยุคโลหะ ประมาณตั้งแต่ ๓,๐๐๐-๕,๐๐๐ ปี ได้มีการเคลื่อนย้ายวัฒนธรรมผ่านขึ้นจากตอนกลางสุวรรณภูมิ แถบลุ่มน้ำแควน้อย จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้วัฒนธรรมเครื่องปั้นดินเผาแพร่ไปตามลุ่มน้ำปิง วัง ยม น่าน เข้าสู่ลุ่มแม่น้ำโขง ขึ้นไปจนเหนือสุดของแม่น้ำโขง แล้วผ่านเข้าสู่ลุ่มน้ำฮวงโห ปรากฏเป็นวัฒนธรรมยางเซา (YANG SHAO CULTURE) ที่มณฑลกันซู (KANSU) และยังเคลื่อนย้ายผ่านไปทางตะวันออก บรรจบกับวัฒนธรรมlungshan (LUNG SHAN CULTURE) เมื่อประมาณ ๔,๕๐๐-๔,๒๐๐ ปี

การเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ ในช่วงระยะเวลา ๕,๐๐๐ ปีเศษถึง ๔,๐๐๐ ปี ทำให้เกิดน้ำท่วมใหญ่ติดต่อกัน ภูมิประเทศเกิดเป็นบึง หนอง ห้วย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มนุษย์จึงได้อพยพเคลื่อนที่ลงถึงถิ่นที่อยู่อาศัย บางส่วนหลบอาศัยอยู่ตามที่สูง เช่น เฝิงผาที่น้ำไม่ท่วม โดยเคลื่อนย้ายไปตามตอนเหนือของกลุ่มแม่น้ำโขงขึ้นไปจนถึงประเทศจีน ร่วมกับมนุษย์พวก

ขึ้นไปจากตอนกลางของสุวรรณภูมิทางหนึ่งอีกทางหนึ่งได้เคลื่อนย้ายไปตามฝั่งทะเลตะวันออกของจีน ไปจับกลุ่มอยู่หนาแน่นที่ มณฑลโชนาน และเกิดเป็นวัฒนธรรมlungshan (LUNG SHAN CULTURE) ขึ้น

พร้อมกันได้มีการบางส่วนที่ยังคงเคลื่อนย้ายจับกลุ่มกันอยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันตกเฉียงเหนือและภาคกลางของสุวรรณภูมิในแหล่งที่ชุมชนเผ่าพันธุ์ไทยอยู่กันไม่หนาแน่น โดยเคลื่อนย้ายไปตามลุ่มแม่น้ำมูล ลุ่มแม่น้ำชี และอีกส่วนหนึ่งได้เคลื่อนย้ายเป็นกลุ่มใหญ่ผ่านไปตลอดแหลมมลายู จนถึงออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

วัฒนธรรมเครื่องปั้นดินเผาจากภาคกลางของสุวรรณภูมิ ตามผลวิจัยของศจ.ประกิต บัวบุศย์ ว่าได้เคลื่อนย้ายไปทางใต้ตลอดแหลมมลายู ผ่านไปยังสุมาตรา และชวา ข้ามไปยังบอร์เนียว ฟิลิปปินส์ จากฟิลิปปินส์จะเลยขึ้นไปยังเกาะไต้หวัน หมู่เกาะต่าง ๆ จนถึงเกาะโลกินาวา เกาะกิวชิวของประเทศญี่ปุ่น บรรจบกับวัฒนธรรมเครื่องปั้นดินเผาที่ผ่านไปทางประเทศจีน

วัฒนธรรมโลหะก็ได้เคลื่อนย้ายไปเส้นทางเดียวกับวัฒนธรรมเครื่องปั้นดินเผา ก่อให้เกิดวัฒนธรรมขางลิน

(SHANG YIN CULTURE) ในประเทศจีนเมื่อประมาณ ๓,๗๗๖-๓,๑๒๒ ปีและสืบทอดต่อมาจนถึงวัฒนธรรมจิว (CHOU CULTURE) เมื่อประมาณ ๓,๑๒๒-๒,๒๐๐ ปี จึงปรากฏว่าวัฒนธรรมทั้งสองประเภท ได้เสื่อมคลายลงเมื่อมนุษย์เผ่าพันธุ์มองโกลอยด์ มีอำนาจในนามของ จีน (CHIN) และจีนฮั่น (CHINESE HAN) โดยสร้างประเทศจีนขึ้นแล้วแต่ก็ยังคงมีอิทธิพลที่มองไม่เห็นในศิลปวัตถุของจีนตลอดมา

วัฒนธรรมที่เคลื่อนย้ายไปจากสุวรรณภูมิในยุคก่อนประวัติศาสตร์นั้น ได้ไปสร้างสมเป็นมรดกตกทอดในประเทศจีนต่อมา จนถึงประมาณ ๒,๕๐๐-๒,๒๐๐ ปี ยังได้มีการเคลื่อนย้ายอิทธิพลต่อไปประเทศเกาหลีโดยผ่านขึ้นไปทางบกตามริมฝั่งทะเลตะวันออกของจีนทางหนึ่ง อีกทางหนึ่งไปจากมณฑลชานตุง แล้วข้ามทะเลไปยังเกาหลี ผ่านไปเกาะกิวชิว ของญี่ปุ่น ซึ่งมีการพบอิทธิพลที่มองไม่เห็นของวัฒนธรรมเครื่องปั้นดินเผาในวัฒนธรรมยาโยอิ (YAYOI CULTURE)

สรุปแล้วจากผลการวิจัยของ ศจ.ประกิต บัวบุศย์ได้ให้ความน่าเชื่อวามนุษย์เผ่าพันธุ์ไทยในสุวรรณภูมินั้น มีรากฐานการเคลื่อนย้ายมาดังหลัก

แหล่งอย่างแน่ชัดที่สุด เมื่อประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ปีเป็นอย่างน้อย แล้วเคลื่อนย้ายขึ้นลง ไปมา จนเข้าไปอยู่สูงสุดถึงลุ่มแม่น้ำฮวงโห ทางใต้ของประเทศจีน และแผ่ขานไปทั่วลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง ทั่วฝั่งตะวันออกของฝั่งทะเลจีน ทางใต้ได้ผ่านแหลมมลายู ไปถิ่นอินโดนีเซีย บอร์เนียว ฟิลิปปินส์ เกาะไต้หวัน เลยไปตอนใต้ของญี่ปุ่น และลงไปสู่ที่ออสเตรเลีย

การเคลื่อนย้ายดังกล่าว นั้นได้ ทำให้เกิดคุณค่าเชื้อชาติของเผ่าพันธุ์มนุษย์จีน ซึ่งเป็นผลถึงชนชาติต่าง ๆ ดังนี้

1. ชนชาติละว้า เป็นชนชาติที่วิวัฒนาการมาจากชนชาติไทย ได้เคลื่อนย้ายอพยพอยู่เสมอ เมื่อประมาณ ๒,๕๐๐-๒,๐๐๐ ปี ได้มีการติดต่อกับชนชาติอินเดีย จึงถูกเรียกชื่อเป็น "สยาม" ตามผิวสีกายที่มีสีคล้ำ ไม่ดำเป็นพวกนีกรอยด์ ไม่ขาวเป็นพวกคอเคซอยด์ หรือไม่เหลืองเป็นพวกมองโกลอยด์ มีหลักฐานให้เห็นชัดว่าละว้าภูเขา ได้ตั้งถิ่นฐานบนดอยตุง จังหวัดเชียงรายเมื่อประมาณ ๑,๐๐๐ ปี มีกษัตริย์ปกครอง ชื่อ "ละวะจักราช" สำหรับละว้าพื้นราบนั้น ปรากฏว่าได้มีการตั้งบ้านเมืองทุกภาคในประเทศไทย

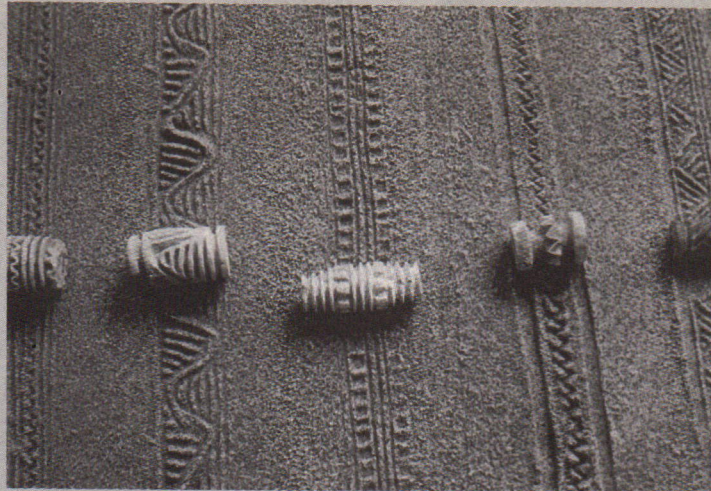
2. ชนชาติมอญ-ละว้า คือ ชนชาติที่ผสมระหว่าง ละว้า

พื้นราบ กับชนชาติทิเบต ที่อพยพเข้ามาในสุวรรณภูมิได้รับอิทธิพลศิลปวัฒนธรรมสูงสุดของอินเดีย ทำให้มีอำนาจในการปกครองเมือง เช่น พ.ศ. ๕๐๐-๑,๓๐๐ เมืองสิริชัย เมืองนครปฐม เมืองอยุธยา และเมืองละโว้ เป็นต้น นักโบราณคดีอ้างว่าเป็น มอญ ทวารวดี

3. **ชนชาติไทยอ้ายลาว** เป็นชนชาติดั้งเดิมของเผ่าพันธุ์ไทย ที่อพยพเคลื่อนย้ายไปในประเทศจีนและมีมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ พ.ศ. ๘๐๐ ชนชาติไทยอ้ายลาวในจีน มีฐานะเป็นเพียงรัฐหนึ่งเท่านั้น ต่อมาก็อพยพมาอยู่ในสุวรรณภูมิร่วมกับชนชาติเดียวกัน

4. **ชนชาติขอม-ละว้า** เป็นชนชาติผสมระหว่าง ละว้า ชนชาติผสมระหว่าง ละว้า พื้นราบ กับชนชาตินาคา (NAGA) จากอินเดียและตอนเหนือของพม่า ที่วิวัฒนาการมาเป็นชาติขอมแท้ เมื่อพ.ศ. ๕๐๐-๑,๓๐๐ ปรากฏว่ามีโบราณวัตถุสถาน พระพุทธรูป เทวรูป มากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. **ชนชาติขวา-ศรีวิชัย** เป็นชนชาติเลือดผสมส่วนใหญ่กับชนชาติพื้นเมืองเดิมที่อพยพจากสุวรรณภูมิหลายครั้งหลายครั้งของการอพยพ จนถึงประมาณ ๑,๕๐๐-๑,๖๐๐ ปี ได้ผสมกับชนชาติเลือดผสม

ลูกกลิ้งดินเผาจำหลักลาย บางแบบอาจใช้พิมพ์ลายบนผ้า ชาวเกาะในแปซิฟิกใช้สร้างลายบนผ้าเปลือกไม้ สมัยหลัง อายุประมาณ ๒๐๐ ปีก่อน ค.ศ. - ค.ศ. ๒๐๐

อินเดียขึ้นและมีความเจริญสูงสุด ในสมัยศรีวิชัย

ชนชาติที่กล่าวนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการวิวัฒนาการจากเผ่าพันธุ์ไทยดั้งเดิมที่อาศัยอยู่บนดินแดนสุวรรณภูมิแห่งนี้

มนุษย์เผ่าพันธุ์ไทย เป็นครอบครัวที่มีสามีเป็นหัวหน้า ครอบครัว มีภรรยา บุตรหลาน และญาติพี่น้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อน มีความเคารพผู้มีอาวุโสและเชื่อฟังผู้ปกครอง เชื่อถือและนับถือเรื่องวิญญูญาณการเกิดดับ ทำให้เกิดลัทธิการนับถือและการ เช่นไหว้บรรพบุรุษ มีพิธีกรรมฝังศพ บรรจุศพ เมื่อพระพุทธรูปหลายองค์แล้ว จึงมีการเปลี่ยนพิธีกรรมปลงศพจากการฝังเป็นเผาแทนและได้จัดหาสิ่งของเครื่องใช้เช่นไห้วศพ จนเกิดการทำสิ่งของเครื่องใช้สำหรับผู้ตาย (GRAVE GOODS)

ในการกินการอยู่นั้น ได้พบว่ามนุษย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระเบียบในการกิน

เป็นอย่างดีมีการจัดด้วยแบ่งงานแบ่งอาหาร มีชั้นกลาง ช้อนประจำตัว หม้อน้ำกิน หม้อน้ำใช้ไม่ปะปนกัน การแต่งกายมีเสื้อผ้าตามเพศชาย และหญิง ทอด้วยไหม ไผ่ ฝ้าย และเปลือกไม้ ทำลวดลาย สีสรรสวยงามตามฐานะ

สำหรับที่อยู่อาศัยก็สร้างเป็นบ้านเรือนได้สูง หลังคา มุงด้วยแฝกหรือหญ้าคาตลอดจนใบไม้ขนาดใหญ่หลังคาทำแบบหน้าจั่วลาดชัน ตัวเรือนส่วนใหญ่ใช้ไม้ไผ่ มีห้องนอน ห้องครัว ชานเรือนรับบันได ขึ้นลง แต่ละห้องจะมีหม้อน้ำ หรือไหน้ำดื่มไว้ประจำห้อง

การแต่งงานนิยมแบบผิวเดียวเมียหลายคนเพื่อต้องการเมียและลูกหลานช่วยในการเพาะปลูก การสู่ขอแต่งงานใช้เครื่องประดับ เสื้อผ้าแพรพรรณตลอดจนสัตว์เลี้ยงเป็นสินสอดสู่ขอแต่งงาน มีการแลกเปลี่ยนสิ่งของ ด้วยขาม หม้อไห จากแหล่งผลิตเดียวกันออกไปอยู่

ตามท้องที่ต่าง ๆ และมีการถ่ายทอดแบบรูปทรงและลวดลายของภาชนะ เครื่องประดับ ให้ฝึกงานสั่งสอนตกทอดกันตามสกุลช่าง การเขียนลายสัญลักษณ์นั้นเป็นเรื่องของบุคคลฝ่ายปกครองชั้นสูงและหัวหน้าที่ทำพิธีกรรมของชุมชนนั้น

ตอนกลางของดินแดนสุวรรณภูมินั้น มนุษย์รู้จักทำภาชนะสำหรับหุงต้ม และเป็นภาชนะใส่ข้าว-น้ำมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ ปีแล้ว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รู้จักการนำใบยาพื้นเมืองมาสูบไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐-๘,๐๐๐ ปีแล้ว โดยมวนด้วยใบยาใบตองแห้ง และกลีบบัว ต่อมาประมาณ ๘,๐๐๐-๙,๐๐๐ ปี ก็มีความสามารถสร้างสรรค์กล้องยาเส้นทำด้วยดินเผา มีลวดลายของกลีบบัวประกอบให้สวยงาม

นอกจากนี้ยังรู้จักทำลูกกลิ้งลวดลายผ้าและลายหม้อไหลายเขียนสี (บ้านเชียง) ระยะประมาณ ๖,๐๐๐ ปีเศษได้มีการใช้ภาษาพูดเป็นสื่อความเข้าใจซึ่งกันและกันมีการสร้างสัญลักษณ์แทนคำพูดตามผนังถ้ำ และเพิงผา พอล่วงมาประมาณ ๕,๐๐๐-๔,๐๐๐ ปี สัญลักษณ์นั้นก็ปรากฏตามตัวหนังสือที่แพร่หลายในสมัยวงศ์ซาง อิน (SHANG YIN

CULTURE) ประมาณ ๕,๐๐๐ ปี นั้น ได้มีการคิดค้นทำข้าว หรือน้ำอ้อย หรือน้ำตาลจากต้นตาล มะพร้าว มาหมักให้เกิดแอลกอฮอล์ และนำไปกลั่นไม่ รากไม้ ประด้างให้มีรสดีน้ำดื่ม แล้วมีการทำกาเหล้า ไหเหล้า ถ้วยเหล้าเป็นการพิเศษอีกด้วย

ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องราวของมนุษย์เผ่าพันธุ์ไทย ที่เริ่มมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และวิวัฒนาการจากยุคหิน ตั้งแต่สมัยหินเก่า (PALAEOLITHIC PERIOD) ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ปีขึ้นไป สมัยหินกลาง (MESOLITHIC PERIOD) ประมาณ ๑๑,๐๐๐-๘,๓๕๐ ปี และสมัยหินใหม่ (NEOLITHIC PERIOD) ประมาณ ๓,๕๐๐-๒,๐๐๐ ปี จนถึงยุคโลหะ ที่สิ้นสุดเมื่อประมาณ พ.ศ. ๑๐๐๐ ที่ถือกันว่าเป็นการตั้งต้นสมัยประวัติศาสตร์ (จารึกของพระเจ้าอโศกมหาราช มีอายุราว พ.ศ. ๑๔๘๕)

ชนชาติไทยนั้นเป็นเผ่าพันธุ์ที่เก่าแก่มาก ซึ่งในปัจจุบันนี้เผ่าพันธุ์ของชนชาติไทยได้อยู่กระจัดกระจายทั่วไปใน ตอนใต้ของทวีปเอเชีย ด่าน และชนบทกรรมนิยมของชาตินั้นยังเกี่ยวพันถึงชาติมองโกลเลียและใกล้ชิดกับชาติจีน ซึ่งในจดหมายเหตุโบราณของจีน พม่าและไทยเองก็ยืนยันว่าชนชาติไทยเป็นชาติพันธุ์ที่เก่า

รูปคนจากภาชนะเขียนสีวัฒนธรรมบ้านเชียง

แก่ยิ่งกว่าชาติเอบรู หรือชาติจีน เผ่าพันธุ์เชื้อชาติไทยนี้ปรากฏตามจดหมายเหตุจีนโบราณว่า มุงใหญ่ (GREAT MUNG) เป็นชนชาติที่มีพวกมาก และสำคัญพวกหนึ่ง ต่อมาได้มีการอพยพเข้าไปอยู่ในท้องที่ลุ่มแม่น้ำแยงซีตอนเหนือตลอดจนตอนใต้ของประเทศจีน และอยู่ทั่วไปใน ฮัสสัม พม่า ฉนวน และในเขมรบางส่วน

ถึงแม้ว่าชนชาติไทยจะมีประวัติการมานานและอาศัยอยู่ทั่วไปนั้น ก็ยังไม่มีหลักฐานปรากฏว่าชนชาติไทยในครั้งโบราณนั้นมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งกว่าชนชาติไทยในปัจจุบันนี้ ซึ่งได้มีข้อสังเกตจากตำนานของชนชาติไทยว่า ชนชาติไทยได้แยกออกเป็นหลายพวก หลายเหล่าซึ่งต่างก็เป็นอิสระ ไม่ได้รวมกันเป็นชาติใหญ่ชาติเดียวนี้ ทำให้มีกำลังอ่อนลงและไม่เจริญรุ่งเรืองเหมือนกับที่ได้รวบรวมอยู่ใต้อาณาจักรสุโขทัยแห่งเดียวกัน

ความเจริญของชนชาติไทยเป็นมาอย่างไรนั้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเรื่องราวของถิ่นเดิมหรือ ภูมิลาเนาเดิมของชนชาติไทย ซึ่งในคำนำของหนังสือฝรั่งเศส ชื่อ "SILVE'S TO GRAMMAR" ได้กล่าวถึงประวัติการของชนชาติไทยจากการแปลพงศาวดารสยาม ฉบับหลวง ประวัติการของเขมร ด่านไทยฝ่ายเหนือ เชียงราย และด่านเมืองลาวที่ตั้งอยู่บนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามีข้อความดังนี้

"ประวัติการของชนชาติไทยนั้นเก่าแก่มา จดหมายเหตุจีนโบราณกล่าวว่า เมื่อประมาณ ๘๕๐ ปี ก่อนคริสตศักราช (๓๐๗ ปี ก่อนพุทธศักราช) ภูมิลาเนาเดิมของชนชาติไทยอยู่ตอนกลางลุ่มแม่น้ำเหลือง (YELLOW SEA) ซึ่งเป็นท้องที่มณฑลฮูเป่ย์และมณฑลโฮหนาน แห่งประเทศจีนในบัดนี้ ในสมัยเดียวกันนั้นชนชาติจีนได้อพยพ

ตั้งภูมิลำเนาอยู่ตามที่ราบในลุ่มแม่น้ำเหลืองตอนเหนือ ซึ่งบัดนี้เรียกว่า มณฑลเกนซู่ (อยู่เหนือมณฑลเสฉวนติดต่อกับทิเบต) โดยถูกพวกตาดรุกราณ จึงได้ร่วมลงมาและปะทะกับพวกไทยเข้าเลยเกิดต่อสู้กันมาช้านาน พวกไทยมีจำนวนน้อยและมีมืออ่อนกว่าจีน ผู้จีนไม่ได้จึงได้พากันร่นลงมาข้างใต้โดยทางต่าง ๆ กัน เมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ ปีล่วงมาแล้ว

พวกไทยส่วนมากร่นลงมาตามแม่น้ำแยงซี (YANGTZE KIANG) เข้าไปตั้งอยู่ในมณฑลยูนนาน ณ ที่นั้นได้ต่อสู้กับพวกพื้นเมืองเดิมเป็นเวลานาน ในที่สุดได้ตั้งราชอาณาจักรขึ้นเรียกว่า อาณาจักรน่านเจ้า (NAN-CHOW) ในท้องที่ที่เรียกว่า ไกสัมพี (KOSAMPHI) และตั้งเมืองตาลีฟู (TALI-FU) เป็นเมืองหลวง ต่อมาเมืองหลวงนี้ก็ได้อพยพไปตั้งที่พูเออร์ฟู (PU-ERH-FU) อาณาจักรนี้ครอบคลุมทั้งมณฑลยูนนานทั้งหมด และท้องที่ตอนเหนือของสิบสองพันนาด้วย

อาณาจักรไทยในสมัยที่กล่าวนี้เจริญรุ่งเรืองมาก ผู้คนก็แสดงลักษณะเป็นนักรบและมีการปกครองเป็นปึกแผ่น และทั้งมีอำนาจปกครองดินแดนตลอดถึงตอนตะวันออกในทิเบตด้วย อาณาจักรทั้ง ๓ นี้ (คือไทย ทิเบต จีน) ได้เกิดการ

ต่อสู้ซึ่งกันมานาน บางคราวก็เป็นไมตรีกัน บางคราวก็สู้รบกับชาติตาดซึ่งยกกรูเข้ามาระยะเวลาที่ไทยต่อสู้ซึ่งกันอยู่ดังนี้ เป็นเวลาประมาณถึง ๔๐๐ ปีเศษ แต่อย่างไรก็ดีเมื่อจีนยกลงมาถูกรานหนักขึ้นชนชาติไทยก็จำต้องอพยพมาทางใต้มาตั้งอาณาจักรขึ้นที่เมืองเชียงแสน (CHIENG SEN) บนฝั่งแม่น้ำโขง ภายหลังได้ต่อสู้กันกับพวกขอม (เขมร COMBODIANS) ต่อมาอีกนานหลายร้อยปี แต่อาณาจักรไทยที่เลื่อนลงมาตั้งใหม่นี้ ชื่อเมืองหลวงเปลี่ยนเรียกต่าง ๆ กันตามสมัยที่ดำเนินมา และมีเรื่องราวอันแสดงความรุ่งเรืองเช่นเดียวกับสมัยก่อน ต่อจากนั้นได้ย้ายไปทางตะวันตกเฉียงใต้ไปตั้งอาณาจักรขึ้นที่ลุ่มแม่น้ำสาละวิน (SALWEEN) มีเมืองพุกาม (PHOU-KAM) เป็นเมืองหลวง โดยมีพวกขอมยกมารุกรานหนักขึ้น และไทยอีกพวกหนึ่งก็ได้มาสร้างเมืองเชียงใหม่อันที่แม่น้ำปิง (ME-PING)

การอพยพลงมาทางใต้หาได้หยุดยังไม่ ยังคงอพยพเรื่อย ๆ มา คือลงมาตามแม่น้ำเจ้าพระยาจนมาถึงอาณาจักรไทยอันมีอำนาจขึ้นทางใต้ มีเมืองอยุธยา (AYUTHIA) เป็นเมืองหลวง ประมาณ ค.ศ. ๑๓๑๕ (พ.ศ. ๑๘๕๘) ในรัชกาลของพระเจ้าอู่ทอง และต่อมาได้

เลื่อนเมืองหลวงมาตั้งที่บางกอก (กรุงเทพฯ) อันเป็นที่มีความเจริญยิ่งในอาณาจักรไทยปัจจุบันนี้

การที่ชนชาติไทยอพยพลงมาทางใต้นั้น มีโอกาสขยายตัวประสบการณ์ความเจริญได้ดีกว่าอยู่ถิ่นเดิมมาก แต่เมื่อระบดลงมานั้นได้แยกย้ายออกเป็นหลายพวกด้วยกัน บางทีก็ต่อสู้กันเอง บางทีก็สู้พวกพื้นถิ่นแล้วในที่สุดก็ตั้งรวบรวมนั้นเป็นปึกแผ่นมีหัวหน้าปกครอง พวกไทยต่าง ๆ นั้นไม่ว่าอยู่ในถิ่นเดิมหรือพวกที่ระบดลงมา เช่นพวกไทยที่อยู่ในมณฑลกว๋างซีในประเทศจีน และที่อยู่ในประเทศตังเกี๋ย (ที่ระบดลงมา) ต้องอยู่ในอำนาจของจีนและญวน และสมาคมปะปนกับพวกเหล่านั้น ทำให้กิริยา ภาษา คำพูด ตลอดจนตัวหนังสือค่อย ๆ กลายไปเป็นเหมือนพวกที่สมาคมนั้น ๆ ยิ่งขึ้นทุกที”

จากข้อความที่แปลจากหนังสือ “SILVE'S TO'GRAMMAR” นี้ ทำให้สรุปได้ว่า ชนชาติไทยนั้นมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในประเทศจีนปัจจุบัน แถบตอนกลางลุ่มแม่น้ำเหลือง เขตมณฑลฮูเป่ และมณฑลโฮหนานแล้วอพยพลงมาทางใต้แยกย้ายไปอยู่ตามดินแดนต่าง ๆ ในดินแดนสุวรรณภูมิ

แม้ว่าจะมีการสำรวจจุดถิ่นที่ดินแดนถิ่นเดิมของชนชาติ

ไทย ก็ไม่เคยพบว่ามีหลักฐานอื่นใดที่ยืนยันได้ว่า เป็นแหล่งเดิมของชนชาติไทยที่เคยอาศัยอยู่มาก่อน ประกอบกับได้มีการสำรวจพบเรื่องราวของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ในดินแดนสุวรรณภูมิ ที่บ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี ที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี เป็นต้น จึงเป็นหลักฐานใหม่สำหรับยืนยันว่า มนุษย์เผ่าพันธุ์ไทยน่าจะมีถิ่นฐานอยู่ที่ดินแดนแถบนี้มากกว่าตอนเหนือของประเทศจีน เพราะพบเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ที่มีวัฒนธรรมแพร่หลายไปยังดินแดนต่าง ๆ ถึงตอนเหนือของจีน และวัฒนธรรมเครื่องปั้นดินเผาที่เชื่อว่าน่าจะเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไทยที่ยังถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์กันต่อ ๆ มาจนทุกวันนี้

ถ้าชนชาติไทยมีถิ่นเดิมอยู่ในสุวรรณภูมิมาก่อน การอพยพของคนไทยนั้นต้องเปลี่ยนเป็นขึ้นไปทางเหนือหรือทุกทิศทาง เหมือนการขยายอาณาบริเวณของประเทศและเผ่าพันธุ์ น่าจะเป็นไปได้ว่าชนชาติไทยสามารถขึ้นไปจัดตั้งอาณาจักรในดินแดนของประเทศจีน และมีความสัมพันธ์กับจีนอย่างแน่นแฟ้น เท่ากับสนับสนุนให้ชนชาติจีนเป็นชนชาติหนึ่งที่มีความเจริญ

มาก่อนชนชาติไทย และอาจจะเป็นความจริงในข้อที่ว่า ชนชาติจีนมีวัฒนธรรมและศิลปกรรมที่เจริญจนสามารถสร้างโบราณวัตถุสถานด้วยฝีมืออันล้ำเลิศ และมหิพารอย่างกำแพงเมืองจีน ตรงกันข้ามชนชาติไทยกลับไม่ได้สร้างโบราณสถาน หรือวัตถุทางศิลปกรรมใดยืนยันถึงความเจริญสูงสุดที่มีมาก่อนจีน

เราต้องยอมรับในเหตุผลอย่างหนึ่งว่า ถ้าชนชาติไทยเป็นชาติที่มีความเจริญมาก่อนจีนจริงก็น่าจะมีหลักฐานอื่นใดปรากฏ จะเป็นไปได้หรือไม่ว่าชนชาติจีนเป็นเผ่าพันธุ์ที่อยู่ทางตอนเหนือของประเทศจีนปัจจุบัน ส่วนชนชาติไทยเป็นเผ่าพันธุ์ที่อยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีน อยู่แถบสุวรรณภูมิ และชนชาติไทยส่วนหนึ่งอพยพขึ้นไปมีอำนาจหรือรับเอาวัฒนธรรมของชนชาติจีน หรือเป็นส่วนหนึ่งของประเทศจีน ดังนั้นวัฒนธรรมของชนชาติไทยจึงผสมผสานไปกับวัฒนธรรมที่เจริญแล้ว เรื่องนี้นักโบราณคดี ยึดเอาวัฒนธรรมของเครื่องปั้นดินเผาเป็นเหตุผลในการที่จะชี้ให้เห็นว่า ชนชาติไทยเจริญมาบ้างและนำไปดัดแปลงให้ดีขึ้นโดยรับเอาวัฒนธรรมของชนชาติอื่นมาช่วย จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาหาข้อยุติว่า ชนชาติไทยนั้น ถิ่นเดิม

อยู่ที่ไหนและมีวัฒนธรรมที่
เจริญกว่าชนชาติจีนจึงหรือไม่
ไท หรือ ไทย นี่หมายถึง
อิสระภาพหรือเสรีภาพ (FREE)
แต่ชนชาติจีนหมายถึง “ใหญ่”
จะใช้เรียกชนชาติไทยในฐานะ
ที่มีพวกมากหรือ มีรูปร่างใหญ่
โต อย่างใดนั้น ไม่มีความแจ
ชัด และการเรียกชื่อ ไทย หรือ
ไทย นั้น จะมีความหมาย
จริง ๆ อย่างไร เป็นเรื่องที่
เพียงแค่สันนิษฐานเท่านั้น

— ชนชาติไทยที่ตั้งภูมิลำเนาอยู่ทั่วไปในมณฑล
เสฉวน เรียกตัวเองว่า ไทย
ไม่ชอบให้เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น
แม้ว่าชนชาติจีนจะเรียกเขาว่า
ทูลี (TU-LI) หรือ ทุ เรน (TU-
REN) ก็ตาม

— ชนชาติไทยที่อยู่ใน
มณฑลไกวเจา ไม่ได้เรียก
ตัวเองว่า ไทย เรียกกันทั่วไป
ว่า จุงเจีย (CHUNG CHIA) หรือ
ทุ เยน (TO-JEN) หรือ ทุ เรน
แต่ในหนังสือปทานุกรมของ
ผู้สอนศาสนาโรมันคาทอลิกใน
มณฑลไกวเจา เรียก ไดออย
(DIOI) ถ้าสะกดเป็นภาษาสเปน
ว่า ย้อย (YOI)

— ชนชาติไทยที่เมือง
กวางนาน (KWANGNAN หรือ
KWANGNANFU) ซึ่งอยู่ในมณฑล
ยูนนานตอนตะวันออกเฉียง-
เหนือ เรียกตัวเองว่า ไทยย้อย
(TAI YOI)

— ชนชาติไทย ที่อยู่ใน

พม่า พม่าเรียกว่า ชาน (SHAN)
และมีหมู่บ้านพวกชาน อยู่ถึง
ลุ่มแม่น้ำปุกุโฮ (PU-TO-HO)
ประเทศจีนซึ่งอพยพขึ้นมาอยู่
หลายร้อยปีแล้ว

ชนชาติไทยแม้จะเรียก
กันหลายชื่อก็ตาม ก็ยังถือว่าเป็น
ชนชาติเดียวกัน ถ้าจะถือ
ลักษณะของการใช้ตัวหนังสือ
เป็นแนวทางในการเรียนรู้เรื่อง
ชนชาติไทยหลายเผ่าพันธุ์แล้ว
สามารถจะแบ่งออกเป็น

๑. ชนชาติไทยที่มีหนังสือใช้

๑.๑ ชนชาติไทยที่ใช้
ตัวหนังสือขอม (เขมร) และ
หนังสือไทย คือ ไทยที่เป็น
ชนชาติปัจจุบันนี้

๑.๒ ชนชาติไทยที่ใช้
ตัวหนังสือไทยเหนือ เรียกว่า
หนังสือ ยวน (โยนก หรือ ลาว
เชียงใหม่) ซึ่งแยกออกเป็น
๕ ประเภท คือ

๑.๒.๑ ไทยเหนือใน
ไทย

๑.๒.๒ ลาวตะวันออก
ในแดนฝรั่งเศส

๑.๒.๓ พวกจีนใน
แคว้นเชียงตุงของอังกฤษ

๑.๒.๔ พวกลื้อซึ่งอยู่
ในแถบตะวันออกของแคว้น
เชียงตุงและแคว้นสิบสองปันนา
ในมณฑลยูนนานของจีนและ
ในตำบลที่ติดต่อกับแคว้นลาว
ของฝรั่งเศส

๑.๒.๕ พวกไทยเหนือ

แห่งเมืองบ่อ จีนเรียกว่า ไวยวน
(WEI YUAN) อยู่ทางตะวันตก
ในมณฑลยูนนานและตลอด
ออกไปจดลุ่มน้ำสาละวินพวก
ไทยเหนือนี้ รวม พวกไทยเลม
(TAI-LEM) และไทยอื่น ๆ ซึ่งอยู่
ตอนตะวันออกของลุ่มแม่น้ำ
สาละวินในพม่า และใช้หนังสือ
ยวนด้วย

๑.๓ ชนชาติไทยที่
ใช้หนังสือลาวตะวันออก (ลาว
ในแคว้นลาวของฝรั่งเศส) ซึ่ง
นิยมใช้ในงานธุรกิจทั่วไป และ
ใช้หนังสือยวนในทางพุทธ-
ศาสนา

๑.๔ ชนชาติไทยที่ใช้
หนังสือไทยเหนือ อยู่ในดินแดน
จีน เพื่อกิจการธุรกิจ และใช้
หนังสือยวน (YUAN SCRIPT)
ในทางพุทธศาสนา บางทีก็ใช้
หนังสือไทยเหนือตลอดไปจน
ถึงพวกชนชาติไทยที่อยู่แถบ
ตะวันตกของลุ่มแม่น้ำสาละวิน
ด้วย

๑.๕ ชนชาติไทยที่ใช้
หนังสือเงี้ยว ซึ่งมีลักษณะคล้าย
หนังสือลาวตะวันออกและ
คล้ายหนังสือไทยเหนือที่ใช้
ในกิจธุระต่าง ๆ นอกจากนี้
ยังใช้หนังสือพม่าด้วย นิยม
ใช้หนังสือเงี้ยวในทางศาสนา

๑.๖ ชนชาติไทยที่ใช้
หนังสือคำตี้ หรือ ไทยคำตี้
(TAI KHAMTI) เป็นพวกไทยที่
อยู่ตอนเหนือของประเทศพม่า

๑.๗ ชนชาติไทยที่ใช้

หนังสืออาหม เรียก ไทยอาหม
(TAI AHOM) อยู่ในแคว้นอัสสัม
ในประเทศอินเดีย

๑.๘ ชนชาติไทยที่ใช้
หนังสือไทยดำ เรียก ไทยดำ
(TAI-DAM) และไทยขาว (TAI-
KHAO) อยู่ในแคว้นตังกเกียและ
ตลอดขึ้นไปจนถึงพวกไทยที่
อยู่ในมณฑลยูนนานของจีน

๒. ชนชาติไทยที่ไม่มีหนังสือใช้

๒.๑ ไทยน้ำ (TAI-
NAM) เป็นชนชาติไทยที่มีมาก
อยู่ทางตอนเหนือของลุ่มแม่น้ำ
ดำและลุ่มแม่น้ำแดง ในมณฑล
ยูนนาน ชาวจีนเรียกว่า ไทยน้ำ
(WATER TAI) และตั้งบ้านเรือน
อยู่ตามฝั่งแม่น้ำ

๒.๒ ไทยลาย (TAI
LAI or STRIPED TAI) เป็นชนชาติ
ไทยที่จีนเรียกชื่อเฉพาะ เพราะ
เหตุที่หญิงไทยนุ่งผ้าถุงเป็น
ลายยาว ๆ ขวางตามตัว และ
แต่งตัวคล้ายยวน จีน และลื้อ
แต่ผ้าถุงที่นุ่งสั้นกว่า ไทยลาย
ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ

๒.๓ ไทยหลวง (TAI
LONG or LUANG) เป็นชนชาติ
ไทยที่เรียกว่า ผู้ไทย (PU-TAI)
อยู่ทางตะวันออกในมณฑล
ยูนนานและจังหวัดกวางนาน

๒.๔ คนใหญ่ (KON-
YAI) เป็นชนชาติไทยที่มีรูปร่าง
เล็กกว่าชนชาติไทยอื่น ๆ
ทั้งหมด จีนเรียก คนใหญ่
(BIG PEOPLE) เป็นการเยาะเย้ย

อาศัยอยู่แถบเดียวกับไทยหลวง

๒.๕ ไทยย้อย (TAI YOI) อยู่เป็นจำนวนมากทาง แควแยกของแม่น้ำตะวันตก (WEST RIVER) ในมณฑลไกวเจา

๒.๖ ไทยไท้ (TAI TO) อยู่ในมณฑลไกวเจา ประเทศดั่งเกีย และแถบ ตะวันตกในมณฑลกวางชี คำ พุคของไทยไท้ต่างกับภาษา ไทยมาก

๒.๗ ไทยนุง (TAI NUNG) คำว่าไท้ และนุง เป็น คำจีนที่ใช้เรียกไทยพวกนี้ ไท้ หรือพูหมายถึง ที่ดอนหรือ บนบก ใช้เรียกชนชาติไทยที่ อยู่ในมณฑลไกวเจากวางชี และดั่งเกียตอนเหนือ ซึ่งถือว่า เป็นชนพื้นเมืองของถิ่นนี้ นุง หรือ นั้ง (NUNG) หมายถึง คน ที่ใช้เรียกชาวนา

๒.๘ ของ (CHAWNG) ชนชาติไทยที่อยู่ทางแถบตะวันออกในมณฑลกวางชี (KWANG SI) ชาวพื้นเมืองเรียก ของ มี ลักษณะคล้ายกับไทยไท้ หรือ ไทยนุง

๒.๙ ไทยซุง (CHUNG TAI) เป็นชนชาติไทยที่อยู่ใน มณฑลไกวเจา อาจจะเรียก เพี้ยนมาจาก ไทยนุง

๒.๑๐ ไทยจีน (CHIN TAI) หรือ ไทยยางสี (YANGTZE TAI) เป็นชนชาติไทยที่อยู่ตาม แบบลุ่มน้ำยางสีตอนเหนือใน มณฑลยูนนาน

จากการสำรวจของ ด็อกเตอร์ วิลเลียม กลิฟตัน ด็อคด์ ได้พบว่าได้มีชนชาติ ไทยอยู่ในประเทศจีน ในขณะ นั้นประมาณ ๖,๐๐๐,๐๐๐ คน อยู่ในมณฑลกวางตุ้ง ๕๐๐,๐๐๐ คน และอยู่ในเกาะไหหลำอีก ๒๕๐,๐๐๐ คน อยู่ในประเทศ ลาวของฝรั่งเศส ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน และอยู่ในพม่าของอังกฤษ ๑,๒๕๐,๐๐๐ คนนั้น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๖ จนถึงทุกวันนี้ ชนชาติไทยที่อาศัยอยู่ในดินแดน ดังกล่าวได้เพิ่มจำนวนขึ้น และ นับวันจะเป็นคนชาติเดียวกับ เจ้าของถิ่นมากขึ้น

ชนชาติไทยที่อาศัยอยู่ใน ดินแดนต่าง ๆ ในประเทศ จีน ประเทศพม่า ประเทศลาว นั้น มีความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึง กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม และประเพณีที่ได้รับอิทธิพล จากเจ้าของถิ่นเดิมมากหรือน้อยเพียงไรความเป็นอยู่ของ ชนชาติไทยในประเทศจีนได้มี ผู้เล่าไว้หลายแห่ง ดังนี้

ชนชาติที่ตั้งภูมิลำเนาอยู่ใน ดินแดนลุ่มน้ำตะวันตกใน มณฑลยูนนาน และมณฑล ไกวเจา นั้น เป็นชนชาติไทย พลเมืองของมณฑลเสฉวน ตะวันตก ยูนนาน ไกวเจา สุนานตอนตะวันตกของกวางชี และกวางตุ้งที่ไม่ใช่ชาติจีนนั้น เป็นคนเจียบ ๆ และเป็นชาวนา อย่างดีตามปกติจะอยู่อย่าง

ลักษณะชาวป่า ที่หาเลี้ยงชีพ โดยไล่จับสัตว์ป่าเป็นอาหาร มีนิสัยเชื่อ ๆ ไม่กระตือรือร้น ในการทำงานหรือถือว่าการงาน เป็นสิ่งจำเป็นนักมีความพอใจ ที่จะอยู่อย่างบ้านนอกและนุ่ง ห่มด้วยผ้าที่ทอใช้เอง

มิสเตอร์เบิน กงสุลอังกฤษ ได้เล่าไว้ว่า

“เห็นคนหมู่หนึ่ง...เห็นหมู่ คนเดินมาเหมือนกระบวนแห่ ตามทางอีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำ มีผู้หญิงประมาณ ๓๐ คน แต่ง ตัวสวมเสื้อสั้น ๆ เดินเรียงแถว เรียงหนึ่งมาข้างหน้า ถัดไปเป็น พวกผู้ชายเป็นจำนวนมากเดิน เป็นแถวตามหลังพวกผู้หญิงทั้ง สองกลุ่มนี้มีเครื่องดนตรี ที่มีรูป เหมือนกระบอกไม้ไผ่ เวลาเป่า ยืนพับศรุษขึ้นไปสัก ๒-๓ ฟุต และใช้เป่าด้วยปาก เสียงที่เป่า นั้นไพเราะน่าฟัง แล้วกระบวน แห่นั้นก็ข้ามแม่น้ำไป ชาวเจ้า มาทราบภายหลังว่า พวกที่เดิน เป็นกระบวนแห่พร้อมด้วยดนตรี นั้นเป็นชาวจุ้งเจีย (CHUNG CHIA คือ พวกซวน หรือ ชนชาติไทย) ซึ่งอยู่ตามตำบลที่ใกล้ ๆ นี้เอง เขาได้เดินทางไปในระหว่างภูเขา ตั้งแต่เช้าเพื่อไปดูการเล่นชน ควายกัน และเพิ่งกลับมา พวกนี้ ชอบเลี้ยงควายไว้สำหรับชนกัน เป็นการรื่นเริงของเขาส่วนหนึ่ง ถ้ามีงานนัดชนควายกันที่ไหน ก็พากันไปดูนับพัน ๆ คน ฤดู ที่เล่นชนควายมักเป็นฤดูแล้ง

หรือในโอกาสรื่นเริงอื่น ๆ พวก จีนได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า พวก จุ้งเจียต้องเอาเป็นธุระด้วยความ ลำบากในการเล่นชนควายกันนี้ เพราะเขาถือว่า ถ้าปีใดไม่มีการชนควายกันแล้ว การเพาะ ปลูกของเขาในปีนั้นจะไม่ได้ ผลดี ความเชื่อนี้คล้ายกับ ชนชาวป่าบางพวกที่ ถือเอาการ กีฬาเป็นธรรมเนียมเสี่ยงทาย โชค”

ผู้หญิงจุ้งเจียไม่ได้รัดเท้า เหมือนหญิงจีนทั่วไป การ แต่งกายนั้นใช้เสื้อคับและนุ่ง ผ้าถุง ผู้หญิงสาวรุ่นที่แต่งกาย อย่างหญิงจีน จะใส่เสื้อผ้าหลวม และนุ่งกางเกงแล้วถือว่าทันสมัย ผู้หญิงจุ้งเจียทำงานใน ไร่นามากกว่าหญิงจีน ส่วน ผู้ชายแต่งกายอย่างชาวจีนและ ส่วนมากเป็นชาวนา เวลาหน้า งานออกหน้าออกตาจึงจะใส่ เสื้อแขนยาวอย่างจีน

จังหวัดเก็งตุง (KENG TUNG) เป็นเมืองหลวงของแคว้น เก็งตุงที่เรารู้จักในนามของ เชียงตุง นั้น ชนชาติที่อาศัย อยู่เป็นชาวพื้นเมืองที่มีภาษา และขนบธรรมเนียมเป็นชนชาติ ไทย แต่ไม่มีหนังสือเป็นของ ตนเอง มี สอบวา (SAWBWA) คือ ตำแหน่งเจ้าฟ้าเชียงตุง ปกครองอยู่ได้อำนาจของอังกฤษ ภูมิประเทศอยู่ทางด้านตะวัน- ออกของแม่น้ำสาละวิน (SAL-WEEN) พื้นที่ส่วนมากเป็นเนิน

และพิศเขา ทำให้เกิดแม่น้ำ
ลำธารหลายแห่ง ชนชาติไทย
ตั้งบ้านเรือนอยู่ทั่วไป และตาม
เนินเขาก็มีชนชาวเขาอาศัยอยู่
เป็นแห่ง ๆ จังหวัดเถิงตุงหรือ
เชียงตุง นี่เป็นศูนย์กลาง
การค้าขายแห่งหนึ่ง ดังนั้น
สินค้าจากมณฑลยูนนาน จึง
สามารถผ่านมายังจังหวัด
เชียงราย จังหวัดลำปาง และ
ไปยังจังหวัดมระหมะ
จังหวัดมณฑลเถิง จังหวัดร่างกุ้ง
ของประเทศพม่าได้

ชนชาติไทยในอาณาจักร
อ้ายลาวนั้น ได้แยกชนชาติ
ไทยออกเป็นหลายสาขาซึ่ง
อาศัยอยู่ในมณฑลยูนนานมี
ไทยลื้อ (TAILÜ) และ ไทยเหนือ
(TAI NÜA) เป็นชนชาติไทยที่มี
ตัวหนังสือของตัวเองที่ไม่มี
หนังสือและไม่มีการนับถือ
พุทธศาสนามี ไทยลาย ไทยน้ำ
ไทยไทหัว ไทยสูง ไทยย่อย
และไทยหลวง พวกเหล่านี้ใช้
ชื่อชาติว่า ไทย ที่หมายถึง
ชัยชนะและมีความเป็นอยู่อย่าง
อิสระภาพ มีความเป็นไท (FREE)
เข้าใจว่าคงมีความเกี่ยวข้องกับ
อาณาจักรอ้ายลาว (AI-LAO)
โบราณ ซึ่งมีเมืองคาลิฟูเป็น
เมืองหลวงที่เมืองปากอ้ายหรือ
โพงาย (PAK-IA หรือ PO-NGAI)
อยู่พรมแดนในมณฑลกวางซี
ชนชาติไทยเรียกตัวเองว่า ต้า
(TA) ทั้งมณฑลกวางซีและ
กวางตุ้ง ไม่มีชนชาติไทยที่ใช่

ชื่อ ไทย เลย

เครื่องแต่งกายผู้ชายไทย
ในประเทศจีนนั้นเอาอย่างจีน
เกือบทุกแห่งแต่สิ่งที่จะบอกให้
ทราบว่าเป็นคนละชาตินั้น คือ
เครื่องแต่งกายของผู้หญิง
ผู้หญิงไทยลื้อ ไทยเหนือ ไทย
ลาย และไทยน้ำ นุ่งผ้าถุงที่มี
ลายเป็นทาง ๆ พวกพวก ไม่ว่า
จะเป็นผู้หญิงไทยแถบดินแดน
ทางใต้ในพม่า ดังเกีย หรือ
ตอนเหนือของประเทศไทยก็
ใช้ผ้าถุงทั้งนั้น แต่ลายของ
ผ้าถุงมักจะแตกต่างกันเป็น
แห่ง ๆ ไป เช่น ผู้หญิงไทย
เหนือใช้ผ้าลายเป็นทาง ๆ ลง
ไปตามตัว แต่ผู้หญิงไทย
พวกอื่นโดยมากใช้ผ้าถุงลาย
ขวาง ขวาง การใช้เสื้อมัก
เป็นไปตามอากาศร้อนหนาว
มากกว่ากัน บางแห่งใช้เสื้อคับ
สิกรรม เสื้อสีขาวก็มี ใส่กับ
บ้างหลวมบ้าง บางแห่งผู้หญิง
นุ่งผ้าสิกรรมค่อนข้างดำไม่มี
ลาย ผู้หญิงไทยทุกพวกไว้ผม
ยาว และหวีไปข้างหน้า แล้ว
ไปมุ่นเป็นผมมวยไว้ข้างหลัง
อย่างผู้หญิงทางเหนือของไทย
บางพวกมุ่นเป็นมวยไว้กลาง
ศีรษะ บางพวกมุ่นให้ มาข้าง
หน้าไม่ใช่ถุงเท้า รองเท้า ไม่
กินหมากหรือกินของที่ทำให้อา
มันเปลี่ยนสีไป ผู้หญิงไทยใน
ประเทศจีนส่วนใหญ่เป็นคน
ลำสัน แข็งแรง แต่ทะเลาะ
ชอบประดัดร่างกายให้สวยงาม

เช่น ใส่แหวน กำไลมือ กำไล
เท้า และอื่น ๆ ซึ่งทำด้วยแร่เงิน
สรุปแล้ว ชนชาติไทยมี
เผ่าพันธุ์แพร่ไปอยู่ตามดินแดน
ต่าง ๆ ในประเทศ จีน พม่า
อินเดีย ลาว ดังเกีย และเขมร
เกือบจะเรียกว่าทุกส่วนของ
ตอนใต้ทวีปเอเชีย ด้วยเหตุที่มี
การคมนาคมไม่สะดวกและอยู่
แยกย้ายกันตามสถานที่แตกต่างกัน
เช่น บางพวกอยู่บนภูเขา
สูง บางพวกอยู่ริมน้ำ บางพวก
อยู่บนพื้นที่ราบจึงทำให้ต่างกัน
ต่างอยู่ แยกออกเป็นพวกไป
อีกหลายพวก และมีสำเนียง
ภาษาแตกต่างกันออกไป ชนชาติ
ไทยแต่ละพวกห่างเหินนับเวลา
เป็นร้อย ๆ ปี ดังนั้นจึงทำให้
ชนชาติไทยแต่ละแห่งมีฐานะ
แตกต่างกัน บางแห่งก็เจริญ
แล้วก็บ้านเมืองภาษาหนังสือ
ก้าวหน้า บางแห่งยังคงเป็น
แบบเดิม ใช้ภาษาพูดของพวกเขา
อื่น บางแห่งเปลี่ยนเชื้อติดเป็น
ชนชาติอื่นไป และเชื่อว่า
มนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ไม่ว่าจะเป็น
ไทย หรือจีน ลาว เขมร พม่า
อินเดีย ต่างมีบรรพบุรุษที่
สืบทอดต่อมาจากคนเพียงกลุ่ม
เดียว ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องศึกษา
อีกว่า มนุษย์กลุ่มนั้นจุดเริ่มต้น
ควรอยู่ดินแดนแห่งใดเช่นเดียวกับ
กับ ชนชาติไทยที่เรายังไม่ทราบ
ว่า ถิ่นเดิมอยู่ที่ใดแน่เคยมี
ชนชาติไทยในหมู่บ้านไทยแถบ
แม่น้ำยางสี พุดว่า บรรพบุรุษ

ของเขาได้อพยพมาจากทาง
ทิศใต้ คือเมืองที่เรียกว่า เมือง
ข้าวเหนียว (GLUTINOUS RICE
COUNTRY) เมื่อสิบเอ็ดชั่วคน
มาแล้วดูเหมือนจะสอดคล้อง
กับการขุดพบเรื่องราวของ
มนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ที่
พบว่า มนุษย์ได้รู้จักทำการ
เพาะปลูกมานานแล้ว เมล็ดพืช
ที่พบมีลักษณะเมล็ดเล็กป้อม จะ
เป็นไปได้หรือไม่ว่า ชนชาติ
ไทยมีถิ่นเดิมอยู่ที่ดินแดน
สุวรรณภูมิ โดยเฉพาะแถบ
บ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี
และอพยพร่อนเร่อย่างอิสระ-
ภาพเสรีอย่างเป็นไท (FREE)
ไปอยู่ในดินแดนต่าง ๆ ดังกล่าว
ด้วยเหตุนี้มนุษย์ก่อนประวัติ-
ศาสตร์ที่พบในบ้านเก่า นั้น จะ
เป็นบรรพบุรุษของชนชาติใด
ถ้าไม่ใช่ชนชาติไทย

ส่วนทฤษฎีที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
เรื่องราวของมนุษย์เผ่าพันธุ์
ไทยนั้น เป็นเรื่องที่มีการศึกษา
จากหลักฐานกันอยู่และยังไม่
สามารถยุติได้จนกว่าจะมี
ข้อมูลเพิ่มเติมที่ชัดเจนขึ้น

ในสมัยประวัติศาสตร์
หรือก่อนหน้านั้นแผ่นดิน
ปัจจุบันนี้ ได้มีดินแดนที่มีชื่อ
เป็นประเทศเกิดขึ้นเป็นลำดับ
มาก่อนแล้ว ดังนี้

๑. อาณาจักรสุวรรณภูมิ
เป็นอาณาจักรแถบลุ่มแม่น้ำ
เจ้าพระยา มีชื่อเสียงมาก่อน
พุทธกาลจนกระทั่งราว พ.ศ.

๓๐๔ พระโสมเถระและพระ-
อุตตรเถระได้เป็นหัวหน้าคณะ
มาเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ที่สุวรรณภูมิมีความปรากฏใน
คัมภีร์ทีปวงศ์ เมืองนครปฐม
คงจะเป็นเมืองสำคัญเมืองหนึ่ง

๒. อาณาจักรฟูนัน ดำเนิน
เล่าว่า เกาณทีนยะ หรือ
ฮวนเทียน (HOUEN TIEN) ได้
มาจากประเทศอินเดีย เป็น
กษัตริย์ปกครององค์แรกเมื่อ
ราวพุทธศตวรรษที่ ๖ และ
วัฒนธรรมอินเดียได้เผยแผ่
เข้ามา มีหลักฐานที่น่าเชื่อว่า
ศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย
(อ่าน ไส-วะ-นิกาย) รุ่งเรือง
มากเท่ากับพระพุทธศาสนา
สำหรับที่ตั้งมี นักโบราณคดี
ให้ความเห็นว่า อยู่ทางตอนใต้
แถบที่ลุ่มปากแม่น้ำโขงของ
กัมพูชาปัจจุบันโดยเฉพาะ เมือง
ดอกแก้ว เชื่อว่าเป็นเมืองท่า
บ้างว่าเป็นอาณาจักรอยู่ทาง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ
โคตรบูรณ์ มีเมืองหลวงอยู่
ที่ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด บ้างว่า
อาณาจักรฟูนันได้ก่อตัวขึ้น
ทางลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แล้วจึง
ย้ายเมืองหลวงและส่วนใหญ่
ของอาณาจักรไปที่ปากแม่น้ำ
โขง และเชื่อว่าเป็นต้นกำเนิด
ของอาณาจักรขอมในที่สุด เมื่อ
ปี พ.ศ. ๑๐๘๓ อาณาจักร
ฟูนันก็สลายตัวเนื่องจากถูก
พระเจ้าถวรมัน และเจ้าชาย
จิตรเสน แห่งเมืองเจนละยก

เข้าโจมตี เป็นโอกาสให้ชุมชน
หลายแห่งได้ตั้งต้นเป็นอาณา-
จักรขึ้นหลายแห่ง คือ อาณา-
จักรทิวคูลณ เกียวเจ หรือ
กิวลิและเตียนซุน อาณาจักร
หลังยะสิว หรือลังกาสุกะ
อาณาจักรตามพรลิงก์ อาณา-
จักรดักโกละ อาณาจักรศรี-
เกษตร อาณาจักรปีสูง อาณา-
จักรปันตู อาณาจักรพันพัน
อาณาจักรโคตรบูรณ์ อาณาจักร
โพธิ์น่าน อาณาจักรโพธิสาร
อาณาจักรศรีจินาสะ อาณาจักร
ทวารกะ อาณาจักรสัมพูกะ
อาณาจักรชลวิมาน เกิดขึ้นใน
ประเทศไทยสมัยนั้น

๓. อาณาจักรเจนละ เป็น
อาณาจักรที่มีศูนย์กลางอยู่ที่
ประเทศกัมพูชา และมีอาณาเขต
เข้ามาถึงภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือของประเทศไทย พระเจ้า
ถวรมัน จัดตั้งเป็นอาณาจักร
เมื่อ พ.ศ. ๑๐๘๓ มีเมืองหลวง
อยู่ที่แขวงเมืองจำปาศักดิ์ ต่อ
มาย้ายไปที่เมืองสทังเคน
ขนานนามว่า เมืองอีสานปุระ
ปกครองตกทอดมาจนถึง พ.ศ.
๑๓๔๕ ก็ถูกราชวงศ์ไศเลนทร์
คุมกองทัพเรือยึดอำนาจได้หมด

๔. อาณาจักรศรีวิชัย เป็น
อาณาจักรที่มีศูนย์กลางอยู่ที่
ประเทศอินโดนีเซีย และมี
อาณาเขตเข้ามาถึงภาคใต้ของ
ประเทศไทยทั้งหมด กษัตริย์
พระองค์แรกชื่อ พระเจ้าชัยนาศ
มีเมืองหลวงอยู่ที่ปาเลมบังใน

เกาะสุมาตรา มีอาณาเขตครอบ
ครองเกาะชวาและเกาะสุมาตรา
พ้องอาณาจักรมาได้ประมาณ
๕๐๐ ปี เชื้อสายราชวงศ์ฟูนัน
ที่หลบหนีมาเมื่อ พ.ศ. ๑๐๘๓
ก็เริ่มมีอำนาจและครอบครอง
อาณาจักรศรีวิชัยตั้งราชวงศ์
ใหม่ ชื่อ ราชวงศ์ไศเลนทร์
นักโบราณคดีเชื่อกันว่าแรก
ที่เดียวราชวงศ์นี้อยู่ที่เมืองไชยา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ.
๑๓๔๕ ได้ยกทัพเรือยึดอำนาจ
จากอาณาจักรเจนละได้ สถา-
ปนากษัตริย์พระนามว่าพระเจ้า-
ชัยวรมันที่ ๒ จัดตั้งอาณาจักร
กัมพูชา

๕. อาณาจักรทวารวดี
เป็นอาณาจักรแถบลุ่มแม่น้ำ
เจ้าพระยา ที่ได้เติบโตและมี
ความเป็นอยู่อย่างสงบ แม้จะ
เคยตกเป็นดินแดนของอาณา-
จักรเจนละ ก็มีได้นิ่งอยู่จน
สามารถจัดระบบการปกครอง
ของตัวเองขึ้นเป็น อาณาจักร
ทวารวดี เริ่มต้นที่ลุ่มน้ำเจ้า-
พระยา เชื่อกันว่าเมืองนครปฐม
โบราณหรือเมืองนครไชยศรี
เป็นศูนย์กลางของอาณาจักร
แห่งนี้ แต่ก็มีเมืองอีกหลาย
เมืองที่น่าจะมีฐานะในการ
ปกครองเพราะอาณาเขตของ
อาณาจักรแห่งนี้กว้างขวาง
มากมีเมืองตั้งกระจายกระจาย
อยู่หลายเมือง เช่น เมืองคูบัว
ที่จังหวัดราชบุรี เมืองพงคึก
ที่จังหวัดกาญจนบุรี, เมืองอุทอง

ที่จังหวัดสุพรรณบุรี เมือง
จันเสน ที่จังหวัดนครสวรรค์
เมืองเสมา ที่จังหวัดนคร-
ราชสีมา เมืองฟ้าแดดสูงยาง
ที่จังหวัดกาฬสินธุ์ เมืองพระรถ
ที่จังหวัดชลบุรี เมืองศรีมโหสถ
ที่จังหวัดปราจีนบุรี เมืองหริ-
ภุญไชย ที่จังหวัดลำพูน และ
เมืองศรีเทพ ที่จังหวัดเพชรบูรณ์
เป็นต้น ในราวพุทธศตวรรษที่
๑๖ อาณาจักรทวารวดีก็ถล่ม

๖. อาณาจักรโยนกนาค-
พันธ์ เป็นอาณาจักรที่คนไทย
ตั้งขึ้นเมื่อราวพุทธศตวรรษที่
๑๕ ซึ่งเชื่อกันว่าอยู่ที่บริเวณ
อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียง-
ราย และมีตำนานว่าได้มีการ
ตั้งเมืองใหม่ชื่อ เวียงปริกษา
และสร้างเมืองภูกามยาว
หรือเมืองพะเยา เมื่อ พ.ศ.
๑๖๓๘

หลังจากที่อาณาจักร
ทวารวดีได้สิ้นสุดลงแล้วนั้น
ดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
และใกล้เคียงเข้าใจกันว่าตก
อยู่ในอำนาจขอมที่มีการ
ปกครองถึงจังหวัดเพชรบุรี
กาญจนบุรี สุโขทัย เป็นต้น
ส่วนจะเป็นการปกครองอยู่
เดิมหรือหลังจากสิ้นอาณาจักร
ทวารวดีนั้น ยังหาข้อสรุปไม่
ได้ ถ้าจะลำดับเหตุการณ์ใน
ช่วงนี้ตามหลักฐานที่พบ จะ
ได้ว่า ในตอนต้นพุทธศตวรรษ
ที่ ๑๗ พระเจ้าศรีธรรมมา-
โกศมหาราชชาธิราช ทรงตั้ง

ราชวงศ์ปทุมวงศ์ที่เมืองนคร-
ศรีธรรมราช มีอำนาจทาง
การเมืองปกครองขึ้นมาจกลุ่ม
แม่น้ำเจ้าพระยาถึงนครสวรรค์
และเมืองอุทงคได้เกิดโรคระบาด
ทั้งร้าง เมื่อประมาณ พ.ศ.
๑๘๐๐ พ่อขุนบางกลางหาว
เจ้าเมืองบางยาง และพ่อขุน
ผาเมือง เจ้าเมืองราดได้
สถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
และยกพ่อขุนบางกลางหาว
เป็นกษัตริย์ทรงพระนามว่า
พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ เชื่อ
กันว่าดินแดนของคนไทยตก
อยู่ในอำนาจขอม หลังจากนั้น
ได้มีการสร้างเมืองใหม่หลาย
แห่ง เช่น พระยาเมธราช-
มหาราช สร้างเมืองเชียงทราย
เมื่อ พ.ศ. ๑๓๐๕ และสร้าง
เมืองเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ.
๑๘๓๕

ข้อมูลที่น่าสนใจ คือเมื่อ
พ.ศ. ๑๘๕๗ จอมจักรพรรดิ
กุบไลข่าน ยกทัพตีอาณาจักร
น่านเจ้าของไทยย่อยยับ ชนชาติ
นั้นได้แตกร่นลงมาจนสามารถ
รวบรวมผู้คนจัดตั้งอาณาจักร
สุโขทัย ใน พ.ศ. ๑๘๐๐ ได้นั้น
ใช้เวลาเพียง ๓ ปี ซึ่งไม่น่า
เชื่อ เว้นแต่จะเกิดมีมนุษย์เผ่า
พันธุ์ไทยอพยพเข้ามาอยู่พื้นที่
นั้นเป็นเวลานานแล้ว

ในพุทธศตวรรษที่ ๑๘
พระนารายณ์ราชา ได้สร้างกรุง
อโยธยา สถาปนาเมืองละโว้
เป็นเมืองลูกหลวงมีอำนาจการ

ปกครองกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
และเมื่อถึงกษัตริย์องค์สุดท้าย
ราชวงศ์อโยธยา คือ สมเด็จพระ
เจ้ารามาริบดี นั้น กรุง
อโยธยาได้เกิดโรคระบาดจน
ผู้คนล้มตาย และมีการย้าย
เมืองใหม่ไปสร้างกรุงศรีอยุธยา
ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๘๕๓

ชนชาติไทยได้สร้างบ้าน
แปลงเมือง และสถาปนา
อาณาจักรใหม่เปลี่ยนจากกรุง-
ศรีอยุธยา มาเป็นกรุงธนบุรี
เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐, กรุงรัตน-
โกสินทร์เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕
จนทุกวันนี้ก็นับเนื่องมาจาก
๗๓๐ ปี แม้จะพัฒนาประเทศ
ให้เจริญก้าวหน้าไปไกลก็ยังถือ
ว่าเป็นกลุ่มของคนไทยที่มีเชื้อ
สายสืบทอดมายาวนาน

การแสดงเบิกโรง

ปัญญา นิคยสุวรรณ

การแสดงเบิกโรงหนังใหญ่ชุดจับลิงหัวค้ำ (ตัวหนังลิงขาวจับลิงดำ)

ในสมัยโบราณก่อนที่จะแสดงโขน ละครใน และหนังใหญ่ โดยดำเนินเรื่องราวติดต่อกันไป มักจะมีการแสดงชุดเบิกโรงเสียก่อน คำว่า “เบิกโรง” สันนิษฐานว่าคงจะมาจากคำว่า “ปุระวรรังคะ” ของละครสันสกฤต และน่าจะตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Prelude” ซึ่งมีความหมายถึง การเล่นโหมโรง จัดเป็นการแสดงชุดสั้น ๆ ไม่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงในรายการต่อไปแต่อย่างใด การแสดงเบิกโรงตามแบบโบราณนี้ ปัจจุบันไม่นำมาแสดงก่อนการแสดงโขนละครอีกแล้ว ผู้ชมโขนละครจึงไม่มีโอกาสได้ชมการแสดงเบิกโรงเหมือนสมัยก่อน นอกจากนั้น ๆ ครั้ง กรมศิลปากร หรือคณะนาฏศิลป์ของสถาบันต่าง ๆ จะจัดแสดงในโอกาสพิเศษ

หรือไม่ก็จัดแสดงเนื่องในการบรรยายและสาธิตนาฏศิลป์ไทย การแสดงเบิกโรงนาฏศิลป์ไทยมีอยู่หลายชุด มีทั้งชุดสั้น ๆ และชุดยาว ๆ และมีทั้งชุดที่มีแต่การบรรเลงเพลงหน้าพาทย์ประกอบการรำโดยไม่มียทวี่ร้อง และชุดที่มีทั้งบทร้องและทำนองเพลง การแสดงเบิกโรงหนังใหญ่และโขนที่นิยมแสดงกัน จนเป็นประเพณีในสมัยโบราณคือชุดลิงขาวลิงดำ ถ้าแสดงตอนหัวค่ำก็เรียกว่าชุดจับลิงหัวค้ำ การแสดงเบิกโรงชุดลิงขาวลิงดำนี้ ในสมัยอยุธยาใช้แสดงเบิกโรงโขนทั้งกลางวันและกลางคืน จากหลักฐานที่มีปรากฏอยู่ในหนังสืออนุฉันทะของพระมหานาควัดท่าทราย ซึ่งนักปราชญ์สันนิษฐานว่าคงจะแต่งขึ้นในราว พ.ศ.

หลักนิยมจอมพล

๒๒๕๔ - พ.ศ. ๒๓๐๑ คือในระยะเวลา ๗ ปี ตอนปลายรัชสมัย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ หนังสืออนุโฆวาทคำฉันท์ กล่าวถึง มหรศพที่แสดงสมโภชพระพุทธรบาทในตอนกลางวันว่ามีการแสดง โขน และแสดงเบิกโรงด้วยชุดลึงขาวลึงดำ ดังนี้

“บัดการมโหรศพ	พก็ให้ขึ้นประนัง
กลองโชนตระโพนดัง	ก็ตั้งตระดำนีรครุ
ฤาษีเสมอลา	กรบิลพาลสองสุ
เสวตรานิลาดู	สัประยุทภณนา

การแสดงเบิกโรงโขนที่แสดงในตอนกลางวันครั้งนั้น คงจะ เรียกชื่อชุดลึงขาวลึงดำ มิใช่เรียกว่าจับลึงหัวค่ำ เพราะแสดงใน ตอนกลางวัน และในหนังสืออนุโฆวาทคำฉันท์ก็ยังกล่าวถึง มหรศพที่แสดงสมโภชพระพุทธรบาทในตอนกลางคืนว่ามีหนังใหญ่ อยู่ด้วย และการแสดงหนังใหญ่ในครั้งนั้นก็มีการแสดงเบิกโรง ชุดลึงขาวลึงดำ ซึ่งควรจะเรียกว่า ชุดจับลึงหัวค่ำได้ เพราะแสดง ในตอนหัวค่ำ พระมหานาค วัดท่าทราย บรรยายว่า

“ครั้นสุริยเสด็จอัษฎางค์	เดี่ยวลับเมรุลง
ชรอุ่มชรอำมพร	
บัดหนึ่งตั้งให้กำร	สองพระทรงศร
ฉลักเฉลิมเจิมจง	
เทียนติดปลายศรศรสอง	พากย์แพ้ยเสียงกลอง
ก็ทุ้มตระโพนท้าวทาย	
สามตระอภิวันท์บรรยาย	ชูเชิดพระนารายณ์
นรินทร์เริ่มอนุวัน	
บัดพาลาสองสองขยัน	ปล่อยวามรพัน-
ธนาภิเษกเดี่ยวจร	
ถวายโคบุตรบมิให้มรณ	ปละปล่อยวามร
นิवासสถานเทวดง	

มหรศพที่แสดงสมโภชพระพุทธรบาท ในสมัยสมเด็จพระเจ้า-บรมโกศมีทั้งโขน หนังใหญ่ และละคร ฯลฯ โขนและหนังใหญ่ มีการแสดงเบิกโรงชุดลึงขาวลึงดำ ทั้งกลางวันและกลางคืน การ แสดงเบิกโรงชุดลึงขาวลึงดำหรือชุดจับลึงหัวค่ำนี้ ไม่ทราบว่าเป็น การแสดงของหนังใหญ่มาก่อน แล้วโขนจึงรับเอามาแสดงบ้าง หรือโขนคิดแสดงขึ้นแล้วหนังใหญ่รับเอาแบบอย่างไปแสดง แต่ถ้า เชื่อกันตามอย่างท่านผู้รู้ที่ว่าหนังใหญ่มีมาก่อนโขน และโขน วิวัฒนาการจากหนังใหญ่ การแสดงชุดลึงขาวลึงดำหรือจับลึงหัวค่ำ ก็ต้องมีแสดงในหนังใหญ่มาก่อน โขนซึ่งกำเนิดภายหลังหนังใหญ่

จึงแสดงชุดลึงขาวลึงดำตามแบบอย่างหนังใหญ่

นอกจากโขนและหนังใหญ่ จะแสดงเบิกโรงชุดจับลึงหัวค่ำ แล้ว ในสมัยโบราณหนังตะลุงก็ยังคงแสดงชุดจับลึงหัวค่ำด้วย

การแสดงเบิกโรงชุดลึงขาวลึงดำหรือจับลึงหัวค่ำ เป็นการ แสดงสั้น ๆ มีเนื้อเรื่องเฉพาะตอน ไม่เกี่ยวกับเรื่องที่จะแสดงต่อไป และเนื้อเรื่องก็เป็นคติสอนใจให้ทำดีละเว้นความชั่ว เหมาะที่จะ นำมาแสดงตอนเริ่มการแสดงซึ่งถ้าแสดงในเวลากลางคืน ก็เป็น ตอนหัวค่ำ เด็ก ๆ จะได้ดูกันอย่างเต็มที่ ถ้าตึกเกินไปเด็กก็คงจะ ง่วงนอน บางคนก็กลับไปบ้าน เลยไม่ได้ดูการแสดงที่เป็นคติ สอนใจเช่นนี้ อีกประการหนึ่งในตอนหัวค่ำหลังจากที่บรรเลง ปี่พาทย์โหมโรงจบลงแล้ว ถึงเวลาแสดงคนดูก็ยังมิได้มากนัก พวกผู้ใหญ่ที่เสร็จจากการทำงานในตอนเย็นกลับบ้านอาบน้ำรับ-ประทานอาหารแล้ว ก็เตรียมตัวไปดูโขนดูหนังใหญ่ กว่าจะไปถึง ที่โรงโขนโรงหนังก็คงเริ่มแสดงไปแล้ว เพราะฉะนั้นในตอนหัวค่ำ คนที่มาดูประจำก็คือ พวกเด็ก ๆ การแสดงเบิกโรงชุดจับลึงหัวค่ำ ที่มีคติสอนใจจึงเหมาะสำหรับเด็ก และเรื่องราวในตอนนั้นก็เป็ นการรบกั้นของลึงขาวกับลึงดำซึ่งเด็ก ๆ ก็ชอบดูอยู่แล้ว การแสดง เบิกโรงของโขน หนังใหญ่ และหนังตะลุง ยังเป็นการเรียกคนดู ให้ทราบว่า เวลานั้นมหรศพเริ่มแสดงแล้ว จะได้รับมาดูกัน

การแสดงชุดลึงขาวลึงดำหรือจับลึงหัวค่ำ เมื่อนำมาแสดง เบิกโรงโขน หนังใหญ่ และหนังตะลุง จะแสดงเป็นเรื่องเป็นราว จะต้องแสดงเบิกโรงชุดจับลึงหัวค่ำเสียก่อน ในปัจจุบันนี้เรามีแต่ การแสดงโขนที่ยังหาชมได้ แต่เพื่อความเหมาะสมกับเวลาที่แสดง และทันอกทันใจผู้ชม จึงยกเลิกการแสดงเบิกโรงชุดจับลึงหัวค่ำ พอโหมโรงจบก็แสดงเข้าเรื่องกันเลย เพราะฉะนั้นจึงไม่สามารถ จะหาชมการแสดงเบิกโรงชุดจับลึงหัวค่ำได้อีกต่อไป ส่วนการ แสดงหนังใหญ่นั้น ในเวลานี้มีการแสดงของคณะเอกชนอยู่เพียง 2 คณะ และไม่ได้รับงานแสดงบ่อยนัก แต่ถึงเวลาแสดงก็ยังคง มีการแสดงเบิกโรงชุดจับลึงหัวค่ำตามธรรมเนียม สำหรับหนัง ตะลุงสมัยใหม่ที่แสดงกันทางภาคใต้ นั้น ปัจจุบันแสดงเรื่องนวนิยาย ต่าง ๆ ไม่ได้แสดงเรื่องรามเกียรติ์แบบโบราณ จึงไม่มีการแสดง เบิกโรงชุดจับลึงหัวค่ำกันแล้ว

การแสดงเบิกโรงชุดจับลึงหัวค่ำดำเนินเรื่องราว ลึงขาวกับ ลึงดำต่อสู้กัน เพราะลึงดำเป็นลึงเกะกะเกรประพฤติตนเป็นอันธพาล เทียวรุกรานชาวบ้านร้านถิ่นทั่วไป ทำให้ลึงขาวซึ่งเป็นลึงสุภาพ เรียบร้อยอยู่ในศีลธรรม อุดรตนไม่ได้ต้องอบรมสั่งสอนลึงดำ

ให้กลับตัวเสียใหม่ แต่ลิงคำไม่เชื่อฟังจึงเกิดการต่อสู้กัน ผลของการต่อสู้ลิงคำไม่สามารถสู้ได้ ถูกลิงขาวจับมัดด้วยเถาวัลย์ พระฤาษีผ่านมาพบเข้า จึงชักใช้ไต่ถามเรื่องราว เมื่อทราบแล้ว พระฤาษีจึงเทศนาสั่งสอนให้ลิงคำสำนึกถึงบาปบุญคุณโทษ ละทิ้งนิสัยชั่วกลับมากประพฤติตนเป็นลิงที่ดีต่อไป ซึ่งลิงคำก็ซาบซึ้งในโอวาท และรับคำกับพระฤาษีว่าจะกลับตัวประพฤติดี พระฤาษีก็อนุโมทนาสาธุแล้วให้ลิงขาวปล่อยลิงคำไป ลิงขาวและลิงคำก็กลับไปที่อยู่ของตน

บทเบิกโรงหนังใหญ่และบทโขนชุด จับลิงหัวคำ ของกรมศิลปากร

-
- เดี่ยวปีกลาง (หรือปีใน) เพลงเชิดนอก —
(ลิงขาวกับลิงดำออกกรบนัน)
- ปีพาทย์ทำเพลงเดี่ยว — เชิด —
(ลิงขาวจับลิงดำมัดพาตัวไป)
(พระฤาษีออกพบสองลิง)
(ลิงขาวพาลิงดำเข้าหาพระฤาษี)

— เจริญ —

ฤาษี — องค์พระฤาษีเห็นลิงขาวมัดลิงดำจำจองมา จึงถามว่าดูราเจ้าลิงขาว อันความขัดเคืองเรื่องราวเป็นอย่างไร เจ้าลิงดำทำอะไรให้แค้นขัด เจ้าจึงจับลิงดำจำจองมัดมาอย่างนี้

ลิงขาว — ข้าแต่องค์พระฤาษีทรงศีลา อันเจ้าลิงดำทำชั่วซ้ำแสนสามานย์ มันเที่ยวก่อบาปกรรมทำอนาจารแก่ปวงชนจนชาวบ้านร้านถนนเขาเรอะ ด้วยมันคอยดักทั้งชายพกกลกชายผ่าน่าเสียไว้ ใครหลบไม่ทันมันก็คว้าไขว้ไม่เลือกที่ เทียวจับโน่นดิ่งนี้และบีบนั่น เอาทรายโรยเอาไม้คั่นเอาดินอุด ห้ามก็ไม่ฟังไม่ยั้งหยุดยิ่งย่ำยี จนคนรู้พวกผู้ดีไม่เดินถนน ข้านี้แค้นใจจนเหลือทนจึงมัดมาเหมือนคำโบราณท่านขอมว่า ไม้อ่อนนั้นดัดได้ แต่ไม้แเก่ดัดไม่ไหวให้เฝ้าทั้ง อันอ้ายคำอุบาทว์สัตวชาติลิงเหมือนไม้แเก่ จะเก็บไว้ก็รังแต่คนครหา ข้าจึงจับมัดรัดมาจะฆ่ามัน จะผิดถูกขอพระนักรัชม์โปรดพิณิจพิจารณา

ฤาษี — องค์พระสัทธาฟังลิงขาวเล่าเหตุการณ์ ที่ลิงดำทำอนาจารแก่ปวงชน จนต้องประสบพบผลกระทบกาลิ ให้มีจิตคิดปรานีแก่ลิงคำ แม่เมตตาจิตคิดอุปถัมภ์ให้พ้นภัย

จึงมีวาจาปราศรัยว่าดูกรลิงขาวเจ้าผู้ยุติธรรม ที่เจ้าจะประหารลิงดำตามความผิด ถึงลิงดำวายชีวิตไปชั่วกัลป์ ไซ้ว่าเวรกรรมมันทำนั้นจะห่างหาย ไซ้ปวงชนทั้งหญิงชายจะยินดี ไซ้ความแค้นของเจ้านี้จะเสื่อมสิ้น ไหนตัวเจ้าลึงจะทุศีลด้วยปาณา ไหนจะต้องซึ่งเวรอันพยาบาท ไหนเจ้าจะต้องครองชาติไปชาติไซ้ จงตั้งจิตคิดกรวญใคร่ให้จงหนัก ซึ่งลิงดำทำทรลักษณ์นานับประการ ไซ้ว่า มันนั้นจะพ้นผ่านผลแห่งกรรม มันกลับจะต้องถูกจองจำในอบาย ยิ่งเสียกว่าที่ฆ่ามันให้ตายก่อนสำนึกผิด อันโบราณภาษิตนั้นก็มี ว่าคั้นร้ายปลายดีพอกบได้ อันครั้งนี้ อาตมาคิดใคร่ได้บิณฑบาตร ไว้ชีวิตมันแกลิงคำให้สำนึกผิด แล้วตั้งจิตก่อกุศลสร้างล้างบาปกรรม ก็จะอำนวยช่วยนำแต่กรรมดี มาสนองแก่เจ้านี้ทั้งสองข้าง จงเลิกอาฆาตบาดหมางกันเสียเถิดนะ เจริญพร

ลิงขาว — ฝ่ายลิงขาวฟังพจนันสุนทรพระมุณี ให้มีจิตคิดยินดีด้วยกุศลทาน จึงว่าข้าแต่พระอาจารย์พระเจ้าข้า ซึ่งโปรดปรานนี้มีเทศนากล่าวสอนสั่ง เหมือนช่วยปลดบาปที่ติดบังทางกุศล ข้าจะจำไว้ตราบนานชั่ววายุ ซึ่งลิงดำข้าขอถวายแก่พระคุณเจ้า ขอโหสิกรรมอันก่อนเก่าทุกสิ่งอัน

ฤาษี — ขอขอบใจเจ้าผู้มุ่งมั่นในทางบุญ ของงเกิดผลดลเกื้อหนุนสนองให้ ดูกรลิงดำจงจำใส่ใจไว้ให้มั่น ว่าทำดีผลดีนั้นย่อมกอบก่อ แม้นทำชั่วผลชั่วต่อเติมสนองซึ่งความชั่วเจ้าพานพ้องมาหนักหนา จงกลับจิตตั้งเจตนาคิดหมายหนี เร่งประกอบแต่กรรมดีไว้ให้มาก เมื่อยามยากเจ้าจึงรู้สึกสำนึกตน เร่งกลับจิตคิดหวังผลกุศลทานอย่าได้ตั้งจิตคิดรุกรานเบียดเบียนใคร ทั้งสองเจ้าจงรักใคร่กันไปภายหน้า ว่าพาลงองค์พระสัทธาก็คืนกลับไปกุฎี ทั้งสองลิงก็จรลีไปที่ที่พักพำนักตน

— ปีพาทย์ทำเพลงเชิด —

บทเบิกโรงหนังตะลุง
ชุด จับลิงหัวค้ำ
ของ ม.ร.ว.จรรยาวัสดี สุขสวัสดิ์

.....
— พากย์ —

สองลิงซิงกันกลางแปลง ลิงดำกำแหง ประหัตถ์ประหารราญรอน
ซิงซัยไม่ละลดกร ลิงขาวฤทธิ์รอน จับได้ด้วยใจยินดี
มัดคร่ำพาไปกุฎี ถวายพระมุนี ฤาษีจึงมีวาจา

— เจริญ —

ฤาษี — เออประสขขาวเอ๊ย เอ็งมดไอดำอีรุงตุงนังมาทำไม
ลิงขาว — เจ้าคะหลวงตา ไอดำตัวนี้มันทำชั่วซ้ำสามานย์มาก
มันทำให้ผู้ที่ผ่านไปมาแฉะนี่เดือดร้อนมานานแล้ว
เจ้าคะ กระผมทนดูไม่ได้ เลยจับมันมา หมายถึงมาฆ่า
ที่ท้ายวัดนี้แหละเจ้าคะ

ฤาษี — ไอลิงดำมันทำชั่วซ้ำอะไรมากมายจนถึงเอามันไว้
ไม่ได้ จนถึงต้องฆ่าแกงกันเชียวละ มันบาปนะประสขขาว

ลิงขาว — บาปก็บาปเจ้าคะ หลวงตา ไอลิงดำมันทำลามก
แก้ชายพกถลกชายผ้า เอาทรายโรยหน้า แล้วมันยังเอา
หางเหยไอนั้นเหยนี้อีกเจ้าคะ

ฤาษี — เออประสขขาวฟังเจ้าพูดมา ถ้าจริงดังนั้น เจ้าดำ
มันก็มีกรรมผิด แต่ข้าจะต้องถามเจ้าดำมันก่อน เท็จจริง
ยังฟังความข้างเดียวมันไม่ถูก นี่แน่เจ้าดำ เออ...ขยับ
มาใกล้ ๆ ข้า

(ลิงดำขยับมาด้านหลังฤาษี)

ฤาษี — นี่แน่เจ้าดำ เจ้าขาวเขากล่าวหาเอ็งทำชั่วซ้ำสามานย์
จริงตามที่เขากล่าวหาหรือเปล่าละ

ลิงดำ — เจ้าคะ หลวงตาได้โปรดเจ้าคะ ผมได้ทำจริงตามที่
เจ้าขาวกล่าวทุกประการ หลวงตาโปรดช่วยชีวิตผมด้วย
ครับ หลวงตา

ฤาษี — เอาเถอะข้าจะช่วยเหลือ แต่เอ็งต้องรับปากกับข้า
มาก่อนว่า ตั้งแต่นี้ต่อไปจะต้องประพฤติตัวดี เลิกทำ
สิ่งชั่วร้ายทั้งหลาย ตลอดชีวิตเจ้า จะทำได้ไหม

ลิงดำ — ได้เจ้าคะหลวงตา ผมขอสาบานจะทำตัวดีตลอดไป

ฤาษี — เออ ถ้าเจ้ารับปากกับข้าจะกลับตัวเป็นคนดี เป็น
ผู้มีประโยชน์ต่อผู้อื่นก็ดีแล้ว (หันมาพูดกับลิงขาว) นี่แน่
ประสขขาวเอ๊ย ข้าได้สอบสวนทวนความกับเจ้าดำแล้ว

มันรับเป็นสัตย์จริงทุกประการ แต่เจ้าดำมันสาบานกับ
ข้าว่า จะเลิกประพฤติชั่วอย่างที่เคยทำมาทุกอย่างทุก
ประการแล้ว ข้าขอบิดบาตรเจ้านะ

ลิงขาว — ถ้ายังงั้นหลวงตาเอียงบาตรมาเถอะเจ้าคะ

ฤาษี — ไม่ใช่ยังงั้นประสขขาว ข้าหมายถึงชีวิตเจ้าดำมัน
ต่างหาก เมื่อมันรู้สึกตัวว่าได้กระทำชั่ว และขอกลับตัว
มาประพฤติตัวดี ก็น่าจะให้อภัยมันนะ ประสขขาวเลิก
ทำบาปเสียเถอะ

ลิงขาว — ถ้าหลวงตารับรองความประพฤติของไอดำได้ ผม
ก็จะถวายชีวิตมันกับหลวงตา แต่หลวงตาต้องให้พรกับ
ผมด้วยเจ้าคะ

ฤาษี — เออได้ จัดตโรธรรมา อันว่าพรทั้ง ๔ ประการ
ขอให้เจ้าสุขะ พละ จะไปไหนแหล่งใดสถานใดขอให้
มีชัยชนะทุกประการ

(ลิงขาว ลิงดำ ก้มกราบ ฤาษีเข้าโรง)

— คนตรีทำเพลงร่ำแล้วเชิด —

(สองลิงแยกทางกันเข้าโรง)

นอกจากโขน หนังใหญ่ และหนังตะลุง จะมีการแสดง
เบิกโรง ชุดจับลิงหัวค้ำแล้ว ในสมัยโบราณ ละครโนก็มีการแสดง
เบิกโรง ก่อนที่จะแสดงเป็นเรื่องเป็นราวต่อไปเหมือนกัน

การแสดงเบิกโรงละครโน คือ ประเลง การแสดงชุดประเลง
ใช้ผู้แสดงละครแต่งกายขึ้นเครื่องพระ ๒ คน สวมหัวเทวดาโล้น
(เทวดาที่ไม่มีมงกุฏ) เป็นการสวมแบบครอบปิดหน้า เช่นเดียวกับ
การสวมหัวโขน เหตุที่ให้ผู้แสดงละครตัวพระสวมหัวเทวดาถือ
กำหางนกยูงทั้งสองมือออกมารำประเลงเบิกโรงละครโน เป็นการ
สมมติว่าเทวดาออกมารำรำเบิกโรงละคร ก่อนที่จะแสดงละครโน
ต่อไป มีความหมายในทางที่เป็นมงคล เหตุผลอีกประการหนึ่ง
ก็คือเป็นการประหยัสดวงละคร เพราะใช้ผู้แสดงที่แต่งขึ้นเครื่องพระ
จะเป็นพระเอกหรือตัวพ่อก็ได้ สวมหัวเทวดาออกมารำรำ ทำให้
คนดูไม่ทราบว่ามีผู้ประเลงหน้าตาเป็นอย่างไร เมื่อรำประเลงเสร็จ
แล้ว จะต้องไปแสดงละครโน ก็ใช้เครื่องแต่งตัวชุดเดิม ผัดหน้า
สวมขญาหรือบันจุหรือออกแสดง คนดูก็จำไม่ได้ว่าใช้ตัวละคร
ซ้ำกัน (นอกจากผู้ชมที่เป็นคนรู้จักกับตัวละคร หรือเคยดูตัวละคร
ตัวนี้แสดงเป็นประจำ จนจำรูปร่างและลีลาท่ารำได้)

ผู้รำประเลง จะถือกำหางนกยูงข้างละมือออกมารำรำ ตาม
ทำนองเพลงหน้าพาทย์ เริ่มด้วยเพลงกลม ในสมัยโบราณอาจจะใช้

เพลงโคมเวียนบ้าง การใช้เพลงกลมเป็นเพลงหน้าพาทย์นั้น ตามปกติจะใช้สำหรับเทพเจ้าชั้นสูงรำในการเดินทางไปในอากาศ ส่วนเพลงโคมเวียนนั้นเป็นเพลงหน้าพาทย์สำหรับเทวดานางฟ้าทั่วไปใช้รำ เมื่อบรรเลงเพลงกลมหรือเพลงโคมเวียนให้ผู้แสดงชุดประเลงออกมาแล้ว ปี่พาทย์ก็จะบรรเลงเพลงชำนัญ เป็นการประสิทธิ์ประสาทความเป็นสวัสดิมงคลให้เกิดขึ้นแก่โรงละคร และการแสดงละคร ต่อจากนั้นปี่พาทย์ก็บรรเลงเพลงเชิด ผู้แสดงชุดประเลงรำเข้าโรง เป็นอันจบการรำประเลงเบิกโรงละครในสมัยโบราณ

การที่ผู้แสดงชุดรำประเลงถือกำหางนกยูงทั้งสองมือออกมา ร่ายรำนั้น สันนิษฐานว่าน่าจะมาจากการที่คนเราเชื่อถือว่า นกยูง

(บนซ้าย) การแต่งกายขึ้นเครื่องพระสวมหัวเทวดาไลน์ของผู้รำประเลง

(บนขวา) การรำประเลง

เป็นสัตว์ที่มีลีลาการพ้อนรำ โดยการกรีดกรายแพนหางอย่างสวยงาม บางคนคิดว่านกยูงเป็นต้นกำเนิดของการพ้อนรำ แต่ท่านผู้รู้บางท่านเล่าว่า การที่ผู้รำประเลงแต่งกายสมมติเป็นเทวดาถือกำเนิดมาชดช้อยรำเป็นการปิดบังความขบถใจที่ชั่วร้ายและมารร้ายที่จะมาขัดขวางหรือกล้ำกรายการแสดงละครในให้พินาศสูญสิ้นไป

รำประเลงเบิกโรงละครใน มีความมุ่งหมายในทางที่เป็นสวัสดิมงคลตามที่กล่าวมานี้ แต่ยังมีท่านผู้รู้ที่เป็นครูผู้ใหญ่ทางด้านละครในอธิบายว่า การแสดงชุดประเลงเป็นนาฏศิลป์ที่วิวัฒนาการมาจากการทำความสะอาดโรงละคร เพราะในสมัยโบราณนาน ๆ ครั้งจึงจะมีการแสดงละคร ดังนั้นโรงละครที่ว่างเว้นการแสดงจึงกรูกรังไปด้วยฝุ่นผงและหยากไยเฒ่าเมฆมูม เวลาจะมีการแสดงละครในแต่ละครั้ง จึงต้องปิดกวาดเช็ดถูโรงละครให้สะอาด ในการทำความสะอาดนั้นโดยมากตัวละครจะเป็นผู้ทำ ตัวละครที่ทำหน้าที่ถือไม้กวาดปิดกวาดหยากไยเฒ่าเมฆมูม เวลาปิดกวาดก็มักจะออกท่าทางยกแข้งยกขาหยักมือที่ถือไม้กวาดตามแบบท่าศิลปะไปด้วย ครูอาจารย์ผู้ประคองรู้ทำรำจึงคิดจะนำเอาลีลาท่ากวาดหยากไยของศิลปินละครมาประดิษฐ์เป็นทำนานาฏศิลป์ และให้แสดงเบิกโรงเพื่อเป็นความหมายถึงการปิดรังความชั่วที่มีอยู่ภายในโรงละครให้หมดสิ้นไป การแสดงละครในจะได้มีมงคล เมื่อคิดประดิษฐ์ลีลาทำรำโดยการให้ผู้แสดงถือกำเนิดมาชดช้อยรำแทนถือไม้กวาดแล้วก็คิดหาเครื่องแต่งกาย ก็ได้เครื่องแต่งกายขึ้นเครื่องพระและสวมหัวเทวดาโล้น สมมติเป็นเทวดาลงมารำเบิกโรงเพื่อความเป็นสวัสดิมงคล จึงเกิดเป็นการรำประเลงเบิกโรงละครในขึ้น

รำประเลงใช้รำเบิกโรงละครในมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงรับเครื่องราชบรรณาการจากเจ้าประเทศราชต่าง ๆ ที่ส่งดอกไม้เงินทองเข้ามาทูลเกล้าฯ ถวายเป็นจำนวนมาก จึงทรงคิดที่จะประดิษฐ์ดอกไม้เงินทองเป็นอุปกรณ์สำหรับการรำเบิกโรง เพื่อเป็นการสำแดงพระเกียรติยศที่ทรงได้รับดอกไม้เงินทองเป็นเครื่องราชบรรณาการให้ปรากฏสืบไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนแปลงการแสดงรำเบิกโรงละครในชุดรำประเลงมาเป็นรำดอกไม้เงินทอง โดยใช้ตัวละครที่แต่งกายขึ้นเครื่องพระ ๒ คนตามแบบรำประเลง แต่เปลี่ยนมาสวมชุดแทนการสวมหัวเทวดาโล้นปิดหน้า สองมือที่เคยถือกำเนิดมาชดช้อยรำก็เปลี่ยนมาถือดอกไม้เงินทอง แล้วทรงพระราชนิพนธ์บทขับร้องประกอบการรำดอกไม้

เงินทองขึ้นใหม่ ดังนี้

— ร้องเพลงเชิดฉิ่ง —

เมื่อนั้น	ไท่ท้าวเทพบุตรบุษสอง
สองมือถือดอกไม้เงินทอง	บ้องหน้าออกมาว่าจะรำ
เบิกโรงละครในให้ประหลาด	มีวิไลน่าชมคมขำ
ท่าก้งามตามครูดูแม่นยำ	เป็นแต่ทำอย่างใหม่มิใช่พ้อง
หางนกยูงอย่างเก่าเขาเล่นมาก	ไม่เห็นหลากหลายจิตตามาแต่ก่อน
คงแต่ทำไว้ให้งามตามละคร	ที่แต่งตนกันไม่องตามโบราณ
รำไปให้เห็นเป็นเกียรติยศ	ปรากฏทุกตำแหน่งแหล่งสถาน
ว่าพวกพ้องฝ่ายในใช้ราชการ	สำหรับพระภูบาลสำหรับมัย
ย่อมช่วงใช้ดอกไม้เงินทอง	ไม่เหมือนของเขามันมีดินถม
ถึงผิดอย่างไรใครจะไม่ชม	ก็ควรนิยมว่าเป็นมงคลเคย

— ปี่พาทย์ทำเพลงเชิดฉิ่งตัว ๓ —

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปรับปรุงรำเบิกโรงละครในชุดรำดอกไม้เงินทองขึ้นแทนรำประเลงแล้ว การแสดงละครในจึงรำเบิกโรงด้วยชุดรำดอกไม้เงินทองมาตั้งแต่นั้น แต่ในปัจจุบันต้องการความรวดเร็วและใช้เวลาแสดงค่อนข้างจำกัด จึงตัดการแสดงรำเบิกโรงออกไปเสีย การแสดงชุดรำดอกไม้เงินทองจึงเป็นนาฏศิลป์ไทยชุดเอกเทศ ที่จัดแสดงได้โดยไม่ต้องเบิกโรงละครในเหมือนสมัยโบราณ

ในสมัยที่มีการรำเบิกโรงชุดรำดอกไม้เงินทอง ซึ่งเป็นการแสดงของผู้แสดงฝ่ายพระนั้น ยังมีการรำดอกไม้เงินทองของฝ่ายนางอีกด้วย เรียกว่ารำฉุยฉายดอกไม้เงินทอง การรำฉุยฉายดอกไม้เงินทองของตัวนาง จะแสดงต่อจากรำเบิกโรงดอกไม้เงินทองของตัวพระ ปี่พาทย์จะบรรเลงเพลงฉุยฉาย ผู้แสดงหญิงแต่งกายขึ้นเครื่องนาง ๒ คน ถือดอกไม้เงินทองทั้งสองมือออกมารำตามทำนองเพลง และบทร้องเพลงฉุยฉาย ต่อจากนั้นก็จะรำตามบทร้องเพลงแม่ศรี เป็นการแสดงให้เห็นลีลาการรำของตัวนางเปรียบเทียบกับตัวพระที่รำเบิกโรงชุดรำดอกไม้เงินทองในตอนเริ่มต้น บทขับร้องรำฉุยฉายดอกไม้เงินทองนี้ เชื่อกันว่าเป็นพระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

บทขับร้องรำฉุยฉายดอกไม้เงินทอง

ร้องเพลงฉุยฉาย

ฉุยฉายเอ๋ย	สองนางเนื้อเหลืองอย่างเอื้องกรีดกราย
หม่มผ้าหน้าปักชาย	ผันผายมาเบิกโรง
มือถือดอกไม้เงินทอง	เป็นของสง่าอำไถง

รำดอกไม้งิ้วทอง

ได้ถูกขังมายุวมอง
การพ้องละครใน
ล้วนอร่ามงามตรู

จะชักโยงคนมาดู
มิให้ผู้ใดมาเล่นสู้
เชิดชูพระเกียรติเออ

ร้องเพลงแม่ศรี

สองแม่เออ
เหมือนหนึ่งเทพธิดา
รำเดินเล่นดูดี
เว้นแต่ท้ายไม้งอน
สองแม่เออ
ยิ่งแมนแขนอ่อน
ไหลเหลียวเลี้ยวมอญ
ดั่งนางในไกรลาส

แม่งามหนักหนา
ลงมารายถวายกร
ยิ่งกว่ามีมาแต่ก่อน
ไม่เหมือนละครนอกเออ
แม่งามแม่งอน
อ่อนแอ่นประหนึ่งวาด
คือเป็นวงผิวสะอาด
ร่อนลงมารำเออ

ปีพาทย์ทำเพลงเร็ว - ลา

การแสดงชุดเบิกโรงนั้น นอกจากจะมีผู้แสดง ๒ คน ออกมา ร่ายรำตามที่กล่าวแล้ว ยังมีการจัดตัวละครมาแสดงประกอบพระบำ อีกอย่างหนึ่ง เรียกว่าละครเบิกโรง เช่น ละครเล็กโรงชุด นารายณ์ปราบนาทก ซึ่งมีเรื่องราวพิสดารอยู่ในเรื่องรามเกียรติ์ เข้าใจว่า การแสดงละครเบิกโรงชุดนารายณ์ปราบนาทกจะมีมาตั้งแต่สมัย กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ดังปรากฏหลักฐานอยู่ในบทเบิกโรง ละครหลวง พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่า

เรื่องนารายณ์ปราบนาทก ในต้นไตรดายุคโบราณว่า
เป็นเรื่องดึกดำบรรพ์สืบกันมา ครั้งกรุงศรีอยุธยาเอามาใช้
เบิกโรงการเล่นเต้นรำ ที่เริ่มมีพิธีทำเป็นการใหญ่
สำหรับโรงนางพ้องละครใน แสดงให้เห็นครูผู้สอนรำ
มีที่ท่าต่างต่างอย่างนารายณ์ เยื้องกรายโดยนิยมคมขำ
มีชื่อเรียกทำไว้ให้ศิษย์จำ จะได้ทำให้ต้องแก่คลองการ
บัดนี้เราได้รำทำบท ให้ปรากฏโดยแสดงแถลงสาร
เบิกโรงละครก่อนเล่นงาน พวกเราท่านจงเป็นสุขทุกคนเออ

ละครเบิกโรงที่มีตัวละครออกมาจบบำรำพ้องอีกเรื่อง
หนึ่งคือ เรื่องเมฆalarามสูตร ซึ่งมีเรื่องราวอยู่ในเรื่องรามเกียรติ์
แต่ได้คัดตอนมาแสดงเฉพาะตอนนี้เพียงเท่านั้น ในสมัยโบราณ
ก็มีผู้นำเอาระบำตอนสุดท้ายลักษณะว่าครูป ในละครเรื่องอุณรุทมาจัด
แสดงเป็นชุดเบิกโรงด้วย ดังบทต่อไปนี้

ร้องเพลงย่องหิจด

เมื่อนั้น

ฝ่ายผู้เทพไทถ้วนหน้า

ขยับย่างนวนวณเข้ามา	ใกล้ฝูงนางฟ้าพาพาด
แล้วขัดสองกรอ่อนชด	ท่าท่าพระรถโยนसार
เรียงรอกคลอเคล้าเยาวมาลย์	ประโลมลานทอดสนิทไปในที่
นางสวรรณกัณกรป้องปัด	บิตสะบัดเบี่ยงป่ายชายหนี
เทพบุตรรำทำม้ายาคีคลี	ท่วงที่เวียนตามอันดับไป

ร้องเพลงเชิดฉิ่ง

ระเห็จเหินดำเนินพระเวหน	วิมานบนบาดาลต่ำได้
วาดรูปอินทราสุราลัย	เทพไทครุฑาवासกรี
วาดรูปพระพายอันเรืองฤทธิ์	พระอาทิตย์ผู้รุ่งรัศมี
พระเพลิงเริงแรงฤทธิ์	ทั้งพระมาตุลีอันศักดิ์ดา
รูปท้าวโลกบาลอันชาญชิต	ซึ่งประจำทั้งสี่ทิศา
รูปท้าวเวสสุวัณมहिมา	ได้ด้วยฤทธาอสุรี
เสร็จแล้วก็กลับระเห็จจร	มาโดยอัมพรวิที
เร่งรีบเร็วมาในราตรี	หมายมุ่งบุรีรัตนา

ปีพาทย์ทำเพลงเชิด

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเบิกโรง แสดงเป็นเรื่องราวรวม ๔ เรื่อง เรียกว่าบทละครเบิกโรงเรื่องดึกดำบรรพ์ ทรงพระราชนิพนธ์ตามข้อความที่ได้ทรงพบในหนังสือต่าง ๆ ทั้งเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์ และวรรณคดีของอินเดียโบราณ

เรื่องที่ ๑ เรื่อง มหาพลี ดำเนินเรื่องว่า พระพรหมธาดา มีเทวโองการให้พระนารทหนี ไปเชิญเทวดาทุกราศีมาประชุมกันเพื่อ คลับันดาลให้มนุษย์โลกมีความสุข พระอิศวร พระอุมา และพระนารายณ์ก็เสด็จมาร่วมด้วย ครั้นได้เวลาพระพรหมธาดาทรง จดรูปเทียนและอ่านคำบูชา พระอิศวรก็ตรัสชวนพระอุมาเพื่อนรำ และให้คนที่ติดะโพน คนธรรพ์บรรเลงเพลง ฝ่ายพระนารายณ์ ทรงมีความยินดี จึงเพื่อนรำทำท่าเชิดชูจักรกวัดแกว่งคทาขู พระ นารทหนีก็คิดพิณประสานเสียง คนธรรพ์บรรเลงดนตรี เสร็จ การเพื่อนรำทำดนตรีแล้วพระพรหมธาดาจึงตรัสเรียกพระภะรมณี กรุณาญาติศาสตร์ให้จัดการเล่นดึกดำบรรพ์

เรื่องที่ ๒ เรื่อง ฤษีเสี่ยงลูก ดำเนินเรื่องว่า พระฤษีองค์หนึ่ง ชื่อตริกาถัญญะดาบส ชวนนางสาวหะผู้เป็นธิดาและกุมารอีก ๒ คน ผู้เป็นบุตร ไปอาบน้ำที่แม่น้ำ ในระหว่างเดินทางพระฤษีก็อุ้มกุมาร ทั้งสอง ปล่อยให้นางสาวหะเดินตามไป เมื่อไปถึงริมฝั่งน้ำ นาง สาวหะเดินตามไม่ทัน พระฤษีก็หันไปดูว่า ทำให้นางสาวหะน้อยใจ กล่าวเป็นนัยว่า บิดาช่างหลงไหลรักใคร่ลูกของคนอื่น เอาไปอุ้มขู

ส่วนลูกของตนเองกลับปล่อยให้เดิน มีหน้าซำยังดูว่ากล่าวอีก พระฤษีได้ฟังธิดากล่าวว่าจาดัดพ้อก็นึกสงสัย ว่านางกาลังนา ผู้เป็นชายาอาจจะนอกใจตน ครั้นจะได้ถามนางสาวหะผู้เป็นธิดา ก็นึกละอายใจ จึงเสี่ยงสัตย์อธิษฐานว่าตนจะโยนลูกทั้ง ๓ คน ลงไปในแม่น้ำ ถ้าผู้ใดเป็นลูกของตนก็ขอให้ว่ายน้ำกลับมาหา ผู้ที่ มิใช่ลูกแท้ ๆ ขอให้กลายเป็นเดียรฉานข้ามฝั่งไป ว่าแล้วพระฤษี ก็โยนบุตรทั้ง ๓ คนลงไปในแม่น้ำ นางสาวหะว่ายน้ำกลับมาเข้าฝั่ง มาหาบิดา ส่วนกุมารทั้ง ๒ คนกลายเป็นลิงเข้าไปในป่า

เรื่องที่ ๓ เรื่อง นรสิงหาวตาร ดำเนินความว่า พระอิศวร ประทับอยู่ท่ามกลางเหล่าเทวดา คนธรรพ์ วิยาธรทั้งหลาย พระอินทร์ทูลพระอิศวรว่า ยักษ์ตนหนึ่งชื่อหิรัณยกสิปु กระทำ การอหังการแย่งเอาวิมานของเทวดาไปครอบครอง หิรัณยกสิปุ ได้รับพรพระอิศวรให้มีฤทธิ์ ไม่มีผู้ใดจะสามารถสังหารได้ ไม่ว่า จะเป็นเทวดา ยักษ์ มนุษย์ หรือเดรัจฉาน อวูธใด ๆ ก็ไม่สามารถ สังหารได้ แม้ในเวลากลางวันก็ไม่ตาย แม้กลางคืนก็ไม่ตาย ไม่ว่า จะเป็นภายในอาคารหรือนอกอาคารก็ไม่อาจจะสังหารหิรัณยกสิปุได้ เหล่าเทวดาทั้งหลายจึงพากันหวาดกลัวขุนยักษ์เป็นอย่างยิ่ง พระ อิศวรทรงทราบเรื่องจึงให้ไปทูลพระนารายณ์ เทวดาทั้งหลาย ก็ไปเฝ้าพระนารายณ์ที่เกษียรสมุทร กราบทูลให้ทรงทราบเรื่องที่ พระอิศวรขอให้เสด็จไปปราบหิรัณยกสิปุ พระนารายณ์ทรงรับ จะไปปราบขุนยักษ์ แล้วก็ทรงครุฑตรงไปสู่วิมานของหิรัณยกสิปุ ทรงแปลงพระองค์เป็นนรสิงห์ มีลักษณะประหลาดคือ ร่างกาย เป็นมนุษย์ สිරะเป็นราชสีห์ มีเล็บเป็นกรด ถีบบานประตูตรง เข้าไปพบกับหิรัณยกสิปุ สู้รบกัน ในที่สุดนรสิงห์ก็มีชัย ลากร่าง ของหิรัณยกสิปุไปตรงธรณีประตู ร้องถามว่าคนเป็นมนุษย์หรือ สัตว์ หิรัณยกสิปุตอบว่าไม่ใช่มนุษย์ไม่ใช่สัตว์ นรสิงห์ถามต่อไปว่า เล็บของคนใช่หรือไม่ใช่ หิรัณยกสิปุตอบว่าไม่ใช่หรือ นรสิงห์ ถามต่อไปอีกว่าเวลานี้เป็นเวลากลางวันหรือกลางคืน หิรัณยกสิปุ ก็ตอบว่า มิใช่เวลากลางวันและกลางคืน เพราะเป็นเวลาสาขัณห์ ที่กลางวันต่อกับกลางคืนพอดี นรสิงห์ถามอีกว่า ตรงที่หิรัณยกสิปุ นอนอยู่นี้เป็นบริเวณภายในหรือภายนอกอาคาร หิรัณยกสิปุตอบว่า ไม่ใช่ภายนอกหรือภายใน เพราะอยู่ตรงธรณีประตู และตนรู้แล้วว่า ถึงที่จะต้องตายในครั้ง นี้ พระนารายณ์ในร่างของนรสิงห์จึงใช้ กงเล็บกรดฉีกอกของหิรัณยกสิปุถึงแก่ความตาย

(ต่อหน้า ๙๓)

งิ้ว

ชนัย วรรณะดี

ศิลปะการแสดงของชาวจีน ที่แสดงเป็นเรื่องราวต่อเนื่อง มีการขับร้องและเจรจาประกอบ ทำทางการแสดง เหมือนกับการแสดงโขนและละครของไทย คือ การแสดงที่เรียกว่า “งิ้ว”

ความเป็นมาของงิ้ว

จากหลักฐานที่ท่านผู้รู้ได้ ค้นคว้าศึกษาและกล่าวไว้ นั้น ประวัติความเป็นมาของงิ้ว มีข้อสันนิษฐานพอจะแยกกล่าว ได้เป็น ๒ นัย กล่าวคือ ข้อสันนิษฐานประการ

แรก กล่าวว่า การแสดงงิ้ว มีต้นกำเนิดมาจากชนชาติตาด และถือว่าเป็นศิลปะประจำชาติ อย่างหนึ่ง การแสดงนี้พวก ตาดเรียกว่า “ซูซู” เป็นการ แสดงจำพวกกล่าวคือ เป็นการ เน้นหนักไปในทางตลกโปกฮา

เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน แก่ผู้ชม ทั้งมีการแสดงกิริยา วาจาเสียดสีสังคม และกระ- เหนะกระแทกการเมืองแทรก แซงอยู่ด้วยเสมอ ๆ การแสดง “ซูซู” นั้นนอกจากได้เคยจัด แสดงต้อนรับขุนนางข้าราชการ

เอาการแสดง “ซู่ซู่” มาแสดงให้ชม ลักษณะการแสดงนั้นก็มีการสอดแทรกกระแหนะกระแหนะจีนอีก และค่อนข้างจะรุนแรง ซึ่งทำให้หลู่อี้แค้นใจมาก แต่เนื่องจากหลู่อี้เป็นศิลปินและมีความสามารถในการจับระบำรำฟ้อน ตลอดจนการดนตรีกระจับปี่สีซอ จึงได้ก็นำเอาแบบอย่างการแสดงของพวกเขาตามัดดัดแปลงแก้ไขใหม่เป็นแบบระบำรำฟ้อนประกอบการร้องเพลงประเภทปลุกใจให้มีความรักชาติ เก่งกล้า โดยมีดนตรีประเภทกระจับปี่สีซอเข้าประกอบประกอบด้วยและ

ขุนนางฝ่ายทหารประจำวังผู้หนึ่ง ชื่อ ลิตง หรือ ลิตอง ได้แก้ไขดัดแปลง “หวี่ หรือ จี๊ว” ของหลู่อี้ โดยมีการแทรกบทเจรจาตลกโปกฮา สลับไปกับการขับร้องฟ้อนรำประกอบดนตรี ที่น่าสังเกตในการแสดงที่ปรับปรุงใหม่นี้ ลิตงได้ยึดเอาแนวการแสดง “ซู่ซู่” ของพวกดาบในเชิงกระแหนะกระแหนะเหยียดหยามโดยโต้ตอบเอากับเหล่าศัตรูของจีน หาวว่าอ่อนแอ ขี้แพ้และชอบฉวยโอกาส ซึ่งเขาเฝ้าว่าต้องการโต้ตอบพวกดาบนั่นเอง แต่ลักษณะการแสดงนี้ก็ยังมีได้แสดงเป็นเรื่อง

จีน ซึ่งไปเขียนเพื่อสั่นถวไมตรีหลายครั้งในการแสดงมีบทร้องเป็นทำนองกระแหนะกระแหนะเหยียดหยามชาวจีน ว่าอ่อนแอและขี้แพ้ทุกยุคทุกสมัย ซึ่งจีนก็ไม่สามารถทำอะไรได้เนื่องจากขณะนั้นศึกดานุภาพของพวกเขาต่างกำลังเฟื่องฟู

ต่อมาในสมัยจีนเสียงอ่องดังตัวเป็นปฐมกษัตริย์ ต่อจากราชวงศ์จิ่ว ซึ่งสิ้นอำนาจเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ จีนก็ได้มีการไปเยือนแคว้นดาบอีก โดยการนำของขุนนาง ชื่อ “หลู่อี้ หรือ ลู่ฮี้” ดาบดีผู้ครองแคว้นในอาณาจักรจีนได้ต้อนรับโดยนำ

เรียกการแสดงเช่นนั้นว่า “หวี่ หรือ จี๊ว”

ครั้นต่อมาในรัชสมัยเจงอ่องเรืองอำนาจ ได้มีการปราบปรามแคว้นต่าง ๆ ไว้ในอำนาจได้สำเร็จ และสถาปนาตนขึ้นเป็นที่จีนซีฮ่องเต้ (พ.ศ. ๓๒๒๒-๓๓๓๓) ในสมัยนี้มี

เป็นราว จนกระทั่งถึงรัชสมัยพระเจ้าฮั่นตี้ฮ่องเต้ (พ.ศ. ๔๙๕) มีเหตุการณ์ที่ประทับใจเกิดขึ้น ซึ่งได้มีการจารึกเทิดทูนไว้ในประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเสียสละของวีรสตรี คือ พระสนมเอกเจียวกุนของพระเจ้า

ยวนที่ฮ่องเต้ มีเนื้อความตามประวัติศาสตร์ดังนี้

พระเจ้ายวนที่ฮ่องเต้ ได้ทรงโปรดให้มีหมายรับสั่งไปยังหัวเมืองต่าง ๆ ให้คัดเลือกสาวพรหมจารีณี ที่สวยงามส่งมายังเมืองหลวง เพื่อคัดเลือกแต่งตั้งให้เป็นนางสนม และจะโปรดคัดเลือกนางสนมเหล่านั้นขึ้นเป็นตำแหน่ง “กุยฮุย (สนมเอก)” อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ซึ่งบรรดาผู้เป็นใหญ่ต่าง ๆ ในหัวเมืองก็ได้ปฏิบัติตามรับสั่ง ในบรรดาสาวงามเหล่านั้นมีสาวงามคนหนึ่ง ชื่อ “เจียวกุน” เป็นลูกสาวคนยากจน แซ่เจียว รวมอยู่ด้วย เจียวกุนมีความงดงามกว่าสาวอื่น ๆ จึงถูกคัดเลือกส่งไปยังเมืองหลวงแต่โดยธรรมเนียมนั้น ก่อนที่สาวงามจะเข้าถวายตัว จะต้องมีการอบรมสั่งสอนให้รอบรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี กิริยามารยาท การถวายงานและการติดสืตี่เป่า หรือการฟ้อนรำ ให้ดีเสียก่อน ต่อจากนั้นหัวหน้าชั้นที่จึงจะคัดเลือกสาวงามอีกชั้นหนึ่ง โดยจะมีการวาดรูปสาวงามนั้นขึ้นทูลถวายให้ทรงคัดเลือกเองแล้วจึงจะนำสาวงามเจ้าของภาพเข้าเฝ้า

ในสมัยนั้นถือกันว่า การเป็นข้าบาทบริจาริกา หรือเป็นพนักงานนางกำนัลใกล้ชิด

ยุคลบาทเป็นของมีเกียรติ ทำให้บรรดาพ่อแม่ของสาวงามที่ได้รับคัดเลือกเข้าไป ต่างพากันวิ่งเต้นติดสินบนพวกชั้นที่ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิในการคัดเลือกเป็นอันดับสุดท้าย แต่นางเจียวกุนไม่มีปัญญาที่จะติดสินบนหัวหน้าชั้นที่จึงมิได้นำภาพวาดของนางขึ้นทูลถวาย

ระหว่างนั้น พระเจ้ายวนที่ฮ่องเต้กำลังกลัดกลุ้มพระทัยถึงข่าวที่พระองค์ทรงได้รับจากหัวเมืองฝ่ายเหนือว่า ประมุขของดาตได้กรีธาทัพเพื่อจะเข้ารุกรานจีนอีกแล้ว จึงมิได้สนพระทัยในการคัดเลือกสาวงาม และได้เสด็จไปสงบพระอิริยาบถอยู่ในอุทยานเฉื่อยทรงได้สดับเสียงขับร้องประกอบเสียงพิณของนางเจียวกุน ทรงพอพระทัยจึงเสด็จไปหานางและได้ทรงทราบเรื่องราวทั้งหมดก็ทรงพิโรธและจะทรงลงพระอาญาประหารชีวิตหัวหน้าชั้นที่ แต่หัวหน้าชั้นที่รู้ตัวเสียก่อนจึงได้หลบหนีไปโดยนำเอาภาพวาดของนางไปถวายต่อประมุขดาตเนื่องด้วยความงามของนางเจียวกุนเป็นเหตุให้ข่านยอคนกรบพอใจในตัวนาง และทรงยื่นคำขาดมายังพระเจ้ายวนที่ฮ่องเต้ ให้ส่งนางมาถวายแล้วตนจะยกทัพกลับไป เพื่ออาณาจักรทั้งสองจะได้เป็น

ทองแผ่นเดียวกัน

พระเจ้ายวนที่ฮ่องเต้กำลังลุ่มหลงนางเจียวกุนและแต่งตั้งนางเป็นสนมเอก เมื่อได้รับข่าวจากประมุขดาตก็ทำให้ตัดสินใจไม่ถูก ใจหนึ่งก็เสียดายนางแต่ใจหนึ่งก็เกรงจะพ่ายแพ้แสนยานุภาพอันเกรียงไกรของดาตถ้าไม่ทรงยินยอม แต่เมื่อนางเจียวกุนได้ทราบความก็ถวายบังคมทูลว่า ควรจะส่งนางไปเพื่อที่จะไม่ทำให้บ้านเมืองและชีวิตไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินต้องสิ้นเปลืองเพราะนาง แม้ว่านางจะมีความจงรักภักดีต่อพระองค์เทียบเท่าแผ่นดินและมหาสมุทรมารวมกันก็ตาม แต่สำหรับชาติมาตุภูมิจะต้องรวมพื้นปฐพีเข้ากับผืนแผ่นดินฟ้าอีกสถานหนึ่งด้วย ทั้งพระองค์ก็เป็นกษัตริย์ย่อมจะหาสตรีไม่ยากนัก การตัดสินใจของนางทำให้พระเจ้ายวนที่ฮ่องเต้ต้องยอมจำนน

ด้วยเหตุนี้พระสนมเอกเจียวกุนจึงได้ชื่อว่า วีรสตรีแห่งยุคผู้รักษาสันติสุขให้แก่ประเทศชาติเรื่องราวของพระสนมเอกเจียวกุนเป็นพลั้งบันดาลให้กลุ่มศิลปินชั้นครู ซึ่งมีอยู่หลายคนในสมัยนั้นนำเอาเรื่องราวแห่งชีวิตของนางมาแสดง โดยแก้ไขดัดแปลงการแสดง “หวิ” ของ หลู่ฮี้ ลิตง ให้เป็น “หวิ หรือจิว” ที่มีเรื่อง

สัมพันธ์ติดต่อกันเป็นเรื่องราวแบบนวนิยาย และเน้นหนักไปในทางปลุกใจกล้าหาญรักชาติตามแนวความคิดเดิมของหลู่ฮี้ ซึ่งเป็นที่นิยมชมชอบของชาวจีนโดยทั่วไป และตั้งแต่นั้นมาการแสดง “จิว” อันมีต้นกำเนิดมาจากการแสดง “ซู่ซู่” ของพวกดาตก็ได้มีการแสดงเป็นเรื่องราวตลอดมา ที่สำคัญคือ เรื่องราวอันเป็นเนื้อหาที่แสดงจะเป็นเรื่องในประวัติศาสตร์หรือเกร็ดพงสาวดาร

ข้อสันนิษฐานอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของ “จิว” กล่าวว่า “จิว” เป็นการแสดงที่เกิดขึ้นในประเทศจีนนั่นเอง มิใช่การแสดงที่จีนได้รับอิทธิพลมาจากพวกดาต ก่อนที่จะมีการแสดงประเภทที่เล่นเป็นเรื่องราวนั้น จีนเคยมีการแสดงประเภทระบำรำฟ้อน และการขับร้องมาช้านานแล้ว ซึ่งในรัชสมัยของพระเจ้าอู่ตี้ กล่าวว่า ได้โปรดให้มีข้าราชการดูแลควบคุมนาฏกรรมและคีตกรรมโดยเฉพาะ ต่อมาในรัชสมัยจิ่ว (เฉียดก๊ก) จึงได้เกิดมีมหรสพขึ้นโดยนำเอาเรื่องราวในพงสาวดารและประวัติศาสตร์มาแต่งเติมเล่นเป็นเรื่อง มีการขับร้องและเจรจาประกอบกับลีลาท่าทางที่แสดง แต่การแสดงในระยะแรกนี้ยังมีได้มี

แบบแผนโดยเฉพาะเรื่องที่แสดงก็เป็นเรื่องสั้น ๆ ไม่มโหฬารผู้แสดงยังมีจำนวนน้อยและการแสดงประเภทนี้ก็ยังไม่แพร่หลาย จะมีแสดงเฉพาะในพระราชวังของกษัตริย์เท่านั้น กล่าวได้ว่า การแสดงประเภทนี้เป็นปฐมเหตุของ “จิ๋ว” ในระยะต่อมา

ครั้นถึงรัชสมัยของพระเจ้าดังเสวียนจง (ดังเหียงจง) กษัตริย์แห่งราชวงศ์ถัง การแสดงจิ๋วมีความเจริญรุ่งเรืองมาก ทั้งนี้เพราะกษัตริย์ซึ่งเป็นองค์อุปถัมภ์ทรงสนพระทัยเกี่ยวกับการแสดงจิ๋ว สืบเนื่องมาจากการที่พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถเป็นเยี่ยมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การแสดงกล่าวคือ ในด้านนาฏศาสตร์ กิตศาสตร์ คน-ธรรพศาสตร์* และวรรณศิลป์ ทรงส่งเสริมการแสดงจิ๋วโดยโปรดให้ข้าราชการชายหญิงจำนวนถึง ๓๐๐ คน ฝึกซ้อมการแสดงจิ๋วขึ้นที่พระราชอุทยานหลิเหวียนทรงเป็นผู้ปรับปรุงดัดแปลงลีลาท่าทางต่าง ๆ ที่ยังบกพร่องเสียใหม่ และที่สำคัญคือ พระองค์ทรงเป็นผู้สอนเอง การแสดงจิ๋วในสมัยของพระเจ้าดังเสวียนจงนี้เป็นที่น่าชมกว่าการแสดงจิ๋วในสมัยเดิม สำหรับเรื่องที่ใช้แสดงจิ๋วจะเป็นเรื่องในพระราชพง-

ศาวดารบ้าง เกร็ดพงศาวดารบ้าง ประวัติศาสตร์บ้าง นิทานบ้าง เช่น เรื่องไซฮั่น ตั้งฮั่น เป็นต้น

ในเรื่องของบทเพลงที่ใช้สำหรับการแสดงจิ๋วนั้น พระเจ้าดังเสวียนจงก็ทรงพระราช-นิพนธ์ไว้เป็นจำนวนมาก โดยมีเรื่องเล่าซึ่งกล่าวไว้เป็นนิทานปรัมปราว่า ณ คีนเคือนเพ็ญแห่งเทศกาลดงชีว มีนักพรตในศาสนาเต๋าผู้หนึ่งนามว่าเยี่ยฝ่าซิ่น ได้นำเสด็จพระเจ้าดังเสวียนจง เหาะขึ้นสู่ดวงจันทร์ จันเถือ หรือ เลียงจ้อ พระจันทร์เทวีนำเสด็จพระองค์ทอดพระเนตรบรรดาปราสาทราชวัง ซึ่งเนรมิตขึ้นอย่างวิจิตรงดงาม จากนั้นบรรดาหม้ออัปสร ซึ่งมีผ้าไหมสีขาวแซมลวดลายสีรุ้งเป็นภัสตราภรณ์ได้ออกร่ายรำระบำพ็อนด้วยลีลาอันงดงามอ่อนช้อย มีเสียงดนตรีไพเราะเสนาะโสตขับกล่อมประกอบจังหวะการลีลาอยู่ตลอดเวลา พระองค์ทรงจดจำท่วงทำนองเสียงเพลงเหล่านั้นไว้ตลอดเวลา พอเสร็จสิ้นการทอดพระเนตรเสด็จกลับลงสู่พระราชวัง พระองค์ก็ทรงนำเอาทำนองเพลงของเหล่าชาวฟ้าเมืองแมน ซึ่งพระองค์ทรงจำไว้มาฝึกสอนแก่คณะดนตรีส่วนพระองค์ ลักษณะของเพลงที่พระเจ้าดังเสวียนจงทรงจำ

มาจากเมืองฟ้านี้พ้องกับเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระพุทธ-เลิศหล้านภาลัย ทรงพระสุบินว่าได้ไปเที่ยวเมืองสวรรค์และได้จดจำทำนองเพลงที่พระองค์ทรงได้ฟังมา เมื่อทรงตื่นจากบรรทมก็ทรงแต่งทำนองเพลงจากทำนองที่ทรงได้ฟังจากในพระสุบิน และทรงตั้งชื่อเพลงนี้ว่า “เพลงทรงพระสุบิน”

นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่น่าอัศจรรย์ยิ่งนัก กล่าวคือ ในกาลครั้งหนึ่งข้าหลวงประจำจังหวัดเหลียงโจว ได้ทูลเกล้าฯ ถวายบทเพลงของพราหมณ์แด่พระเจ้าดังเสวียนจงปรากฏว่าทำนองเพลงของบทเพลงที่ถวายนั้นพ้องกับทำนองเพลงซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ของพระองค์หลายบทด้วยกัน

เหตุที่ทำให้การแสดงจิ๋วในสมัยของพระเจ้าดังเสวียนจงเจริญรุ่งเรืองมาก เพราะพระองค์ทรงสนพระทัยอยู่ตลอดเวลา เมื่อทรงว่างจากพระราชกิจก็จะทรงทอดพระเนตรการแสดงจิ๋วที่ทรงฝึกซ้อมไว้หรือบางโอกาสก็ทรงร่วมแสดงด้วย จึงกล่าวได้ว่าพระเจ้าดังเสวียนจง ทรงเป็นปฐมอาจารย์แห่งจิ๋วจีนเพราะปรากฏว่าสมัยต่อมา ผู้แสดงจิ๋วก็ได้ดำเนินเจริญรอยตามแบบฉบับของพระเจ้าดังเสวียนจง แม้ว่าลีลาท่าทางจะมีการแก้ไข

ดัดแปลงบ้าง ก็ไม่ผิดแผกแตกต่างไปจากต้นตำรับเท่าไรนักที่สำคัญอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับการแสดงจิ๋วในราชวงศ์ถังคือ ในแผ่นดินของพระเจ้าหมิงหวงได้ทรงตั้งโรงเรียนสอนศิลปการละครขึ้นในราว พ.ศ. ๗๓๐ เป็นเหตุทำให้การแสดงได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และขยายวงกว้างออกไปเท่ากับการเผยแพร่การแสดงจิ๋วให้แพร่หลายออกไป

ต่อมาในรัชสมัยของพระเจ้าสุยองค์แห่งราชวงศ์ซ้อง จิ๋วมีความเจริญในแง่ของ “บทละคร” ที่ใช้แสดง เพราะทรงโปรดเกล้าให้นักปราชญ์ราชบัณฑิตแต่งบทละครสำหรับใช้แสดงจิ๋ว เป็นเหตุให้บรรดาบทละครจิ๋วที่แต่งขึ้นในสมัยนี้เป็นบทละครจิ๋วที่ดีเยี่ยม เพราะบทละครแต่ละเรื่องมีสำนวนโวหารที่ประณีตสำหรับบทละครที่เกิดขึ้นในราชวงศ์หวนก็ได้

*คนธรรพศาสตร์ จากหนังสือสารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๕ ข้อย-คมนาคน หน้า ๒๔๗๙ อ้างถึง คานธรรพเวท จากหนังสือสารานุกรมไทย เล่ม ๕ คมนาคน-คฤสกา หน้า ๓๐๔๖ กล่าวว่า คานธรรพเวท ศาสตร์ อันเป็นส่วนหนึ่งของคัมภีร์อุปเวทของศาสนาพราหมณ์ ว่าด้วยการขับร้องและดนตรีและรวมวิชาละครและพ็อนรำเข้าด้วย

รับยกย่องว่าเป็นบทละครที่ดี เช่นกัน ต่อมาในรัชสมัยราชวงศ์เฉิง พระนางซุสืไทเฮา โปรดให้มีการแสดงจิวอยู่เนือง ๆ จนพระนางสามารถรู้ข้อบกพร่องของการแสดงได้ นับว่าราชวงศ์ต่าง ๆ แต่ละยุคแต่ละสมัยมีส่วนช่วยเสริมให้การแสดงจิวเจริญและคงอยู่สืบต่อมา

แต่สำหรับจิวที่มีแสดงอยู่ในยุคหลัง ๆ เป็นการแสดงอุปรากรจีน มีลักษณะแตกต่างจากจิวอันเป็นต้นตำรับในราชวงศ์ถัง จิวที่แสดงนี้เพิ่งจะเกิดขึ้นในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ในรัชสมัยของจักรพรรดิเฉียนหลง ที่กล่าวว่าแตกต่างจากการแสดงจิวแต่เดิม เพราะได้รวบรวมศิลปการแสดงบนเวทีที่เคยมีมาของจีนเกือบทั้งหมด เช่น การเล่นกายกรรม หกคะเมนตีลังกา การรบบุ้งและระบำดนตรีที่ใช้ประกอบก็มีทั้งเครื่องสายและดนตรีที่มีเสียงกึกก้องโกลาหล เช่น ข้องกลอง ฉิ่งและฉาบ การแสดงที่ปรับปรุงขึ้นนี้เรียกว่า “อุปรากรไปปิง”

จากหลักฐานที่ยกมากล่าวอ้างนี้ หลักฐานประการที่สองดูเหมือนจะมีเหตุอันน่าเชื่อถือได้ว่าการแสดงจิวนี้เกิดขึ้นในชาติจีนมิได้รับอิทธิพล จากพวกตาดตามที่กล่าวอ้างไว้ใน

หลักฐานประการแรก แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะหาข้อยุติได้ว่าการแสดงจิวเกิดขึ้นในประเทศจีนเอง หรือได้รับอิทธิพลจากการแสดงซุซุของพวกตาด

ประเภทของจิว

การแสดงจิวของจีนพอจะจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๖ ประเภท

๑. จิงจิว หรือ ผิงจิว หรือ จิวจ้วงกั จิวประเภทนี้ภาษาที่ใช้เป็นภาษาจีนกลางเพราะเป็นจิวของพวกจีนเมืองหลวงคือ ชาวปักกิ่งและชาวเกาะ เป็นจิวชั้นสูงและยอดเยี่ยม กล่าวได้ว่าเป็นจิวซึ่งเป็นบรรทัดฐานของจิวชนิดอื่น ๆ เพราะเป็นที่รวมของศิลปะการแสดงแขนงต่าง ๆ เช่น ท่าทาง บทเจรจา และเนื้อเรื่อง การแสดงก็สง่างามและสุภาพ ผู้แสดงจะต้องระมัดระวังบทบาทของตนมิให้ผิดพลาด ถ้าแสดงผิดพลาดมักจะถูกผู้ชมโห่ร้องเยาะเย้ยแสดงความไม่พอใจ และถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงสำหรับผู้แสดงจะใช้ผู้ชายแสดงล้วน ๆ ไม่มีเด็กร่วมแสดง ต่อมาในยุคหลังมีผู้หญิงร่วมแสดงบ้าง

จิวประเภทนี้เป็นจิวที่ได้เข้ามาแสดงในกรุงรัตนโกสินทร์เป็นรุ่นแรก เดิมเรียกว่า จิวลั่นถั่ง หรือ ไซฉิน แต่เนื่องจากในการแสดงเสียงกลองที่ดีจะ

ดัง “ตัก ๆ” และมาพ้องกับฉาบ จะรับพร้อมกันเป็นเสียง “แซ่” จึงมีผู้เรียกจิวชนิดนี้อีกอย่างหนึ่งว่า “จิวตักแซ่”

๒. จิวเต้จิว หรือ ปี้-จือซี จิวประเภทนี้ภาษาที่ใช้ภาษาแต้จิ๋ว มิได้มีภาษาจีนกลางหรือภาษาอื่น ๆ ปะปนเลย ผู้แสดงจะมีเด็กและผู้ชาย ต่อมาจึงมีพวกผู้หญิงเข้าไปแสดงด้วย จิวประเภทนี้เข้ามาในเมืองไทยภายหลังจิวประเภทอื่น ๆ แต่กลับได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว เพราะมีชาวจีนชาติแต้จิ๋วเป็นจำนวนมากให้ความสนใจ เป็นเหตุให้การแสดงจิวจ้วงกัเสื่อมความนิยม ประกอบกับเจ้าของโรงจิวจ้วงกัได้สิ้นวาสนาและสิ้นอายุไปตาม ๆ กัน แต่จิวแต้จิ๋วนี้มีลักษณะการเล่นที่ยืดเยื้อจึงเป็นเหตุให้เสื่อมความนิยมในเวลาอันรวดเร็ว

๓. จิวไหหล่า จิวประเภทนี้ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไหหล่า ลักษณะการแสดงคล้ายการแสดงจิวจิงจิว

๔. จิวกวางตุ้ง มีบทเจรจาเป็นภาษากวางตุ้ง ลักษณะการแสดงคล้ายคลึงกับจิวจิงจิว จิวกวางตุ้งนี้เป็นจิวพวกแรกที่เข้ามาเล่นในเมืองไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา จิวกวางตุ้งและจิวไหหล่าทั้ง ๒ ประเภทนี้ชาวบ้านเรียกว่า “จิวตักเก็ง”

๕. จิวตังกง ผู้แสดงเป็นผู้ใหญ่ล้วน ๆ ไม่มีเด็กร่วมแสดง และผู้แสดงจะเป็นชายโดยมาก ผู้แสดงที่เป็นสตรีมีบ้าง แต่มีจำนวนน้อย

๖. จิวหลังทั้ง ผู้แสดงเป็นผู้ใหญ่ล้วนเช่นกัน และใช้ผู้ชายแสดงเป็นส่วนมาก ผู้แสดงเป็นสตรีมีบ้าง

ประเภทของตัวแสดงจิว

ตัวแสดงจิวเปรียบได้กับตัวละครในการแสดงโขนและละคร กล่าวคือ มีทั้งพระเอกนางเอก ผู้ร้าย และตัวตลก แต่ละประเภทก็มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ดังนั้นตัวแสดงจิวต้องประกอบด้วยตัวแสดงดังนี้

๑. เชิง หมายถึงพระเอกของเรื่อง ซึ่งได้แก่ ตัวละครที่เป็นฝ่ายธรรมะของเรื่อง จะใช้ผู้แสดงที่เป็นชาย (ปัจจุบันอาจจะใช้ผู้หญิงแสดงแทนได้) พวกเขิงนี้แยกเป็น

๑.๑ เหลาเซิงหรือเล่าเซิง เป็นตัวละครที่เป็นชายฉกรรจ์ หรือมีอาวุธแล้วที่สำคัญจะต้องไว้หนวด สีของหนวดจะบอกให้ทราบถึงอายุ ถ้ามีอาวุธไม่มากนัก หนวดจะดำและไมยาวเท่าใดนัก บุคลิกที่สำคัญของเหลาเซิง คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง เฉลียวฉลาด พวกนี้มักเป็นนักกี เจ้าหน้าทีรัฐบาล บัณฑิตผู้เฉลียวฉลาด นักรบที่สามารถ นายพล โจร ฯลฯ

ถ้าเป็นพวกที่มีอาวุธโสมภพหนวด
จะยาวสำหรับสี่ของหนวดอาจ
จะเป็นสีขาว บุคลิกที่สำคัญ
คือ มีความสุขุม พุฒขัดด้อย
ขัดคำ สง่างาม มักจะเล่นเป็น
ลูกขุน กษัตริย์ นักปกครอง
เพื่อนผู้ซื่อสัตย์ เช่น ไหล่
งูล่ง เป็นต้น

๑.๒ เช่าเชิงหรือ ชิวเชิง
เป็นพระเอกหนุ่ม ใบหน้า
เกลี้ยงเกลา รูปร่างผอมบาง
ไม่มีหนวดเครา พวกนี้จะมี
บทบาทเป็นเจ้าชาย นักศึกษา
หรือนักรบหนุ่ม ที่สำคัญจะมี
ความสามารถในการร้องเพลง
เช่น ร้องด้วยเสียงแหลมบ้าง
เสียงปกติบ้าง สลับกันไป

๑.๓ หู่เชิง หรือ บู่เชิง
เป็นพระเอกที่มีฝีมือทางการ
ยุทธ สามารถร่ายรำกระบี่-
กระบอง เช่น งูล่ง จักขุ

๑.๔ เหวินเชิง เป็น
พระเอกฝ่ายพลเรือน มีความ
สามารถในการขับร้อง ซึ่งตรง
กันข้ามกับหู่เชิง กล่าวคือ
ไม่สามารถจะร่ายรำตามเพลง
อาวุธได้ เช่น เปาบุ้นจิ้น

๒. ด้านหรือตัน หมายถึง
นางเอก จำแนกออกเป็น

๒.๑ หู่ด้าน เป็น
นางเอกที่มีความสามารถในการ
ร่ายรำกระบี่-กระบอง

๒.๒ เหวินด้าน เป็น
นางเอกที่มีความชำนาญใน
การขับร้อง

๒.๓ อุซัน ตามความ
หมายคำว่า อุซัน แปลว่า เลื้อ
ดำ เป็นนางเอกที่สวมเสื้อดำ
ตลอดเรื่อง จะแสดงเฉพาะบท
โศกเศร้าเท่านั้น ลักษณะพิเศษ
ของผู้แสดงเป็นนางเอกประเภท
นี้จะต้องถนัดในการร้องให้
กร่ำกรวน

๓. โฉ่ว หมายถึง ตัวตลก
ซึ่งถือว่าเป็นตัวสำคัญของคณะ
ไม่ค่อยไปกว่าพระเอกหรือ
นางเอก เพราะการที่คณะจั่ว
จะเป็นที่ขบขันของผู้ชมหรือไม่
นั้น ขึ้นอยู่กับตัวตลกเป็น
สำคัญ การแสดงตลกของพวกเขา
โฉ่วนี้จะตลกด้วยท่าทาง
ประกอบกับคำพูดอันชวนหัว
พวกนี้จะต้องมีอารมณ์ขันเป็น
ลักษณะเฉพาะตัวและมีมาแต่
กำเนิดในเรื่องอารมณ์ขันนี้ให้
จะถ่ายทอดหรือส่งสอนกันมิ
ได้ ดังนั้นผู้ที่รับบทตลกจึง
หายาก ลักษณะที่สำคัญของตัว
ตลกก็จะทางมุขสีขาว ส่วน
มากจะแสดงเป็นคนรับใช้
ขุนนางโง่เง่า ขุนพลเช่ซำ
จนกระทั่งพระ

นอกจากพวกโฉ่วจะแสดง
เป็นตัวตลกบนเวทีแล้ว โฉ่วยัง
เป็นครูบาอาจารย์ ของตัวจั่ว
อื่น ๆ อีกด้วย ผู้แสดงร่วม
คณะจึงเรียกโฉ่วว่า *เหลาซือ*
(อาจารย์) อัตราเงินเดือนที่
โฉ่วได้รับนั้นสูงกว่าเชิงและ
ด้าน

๔. จิ้งหรืออุเมียน เป็น
นักรบโหดร้าย หรือเป็นโจร
ลักษณะพิเศษของจิ้งหรือ
อุเมียน คือการแต่งหน้าด้วย
สีสันท่าง ๆ เหมือนกับใส่
หน้ากากสีเหล่านี้ จะเป็นเครื่อง
แสดงอุปนิสัยของตัวละครนั้น
ด้วย

๕. เมอะหรือเมอะหนี่
รับบทเป็นคนแก่

๖. จ้า เป็นตัวประกอบที่
ไม่สำคัญนัก รับบทบาทเป็น
ทหารบ้าง ทาสบ้าง คนใช้บ้าง
การแต่งหน้าและการแต่งกาย
การแสดงงิ้วแต่เดิม ผู้
แสดงจะใช้หน้ากากหนังสวม
ใบหน้าในขณะที่แสดง แต่ต่อมา
เลิกใช้หน้ากาก แต่ใช้วิธีเขียน
ใบหน้าด้วยสีต่าง ๆ แทน ทำให้
ดูเหมาะสมและสมจริงมาก
กว่าการใช้หน้ากากแบบเดิม
การเขียนหน้ากากแบบจิ้งนี้จะ
เสียเวลาในการเขียนนานกว่า
การแต่งหน้าแบบโจนละคร
ของไทย เพราะลักษณะวิธี
เขียนและแต่งแตกต่างกัน
การเขียนหน้าของจิ้งนี้ถือว่า
มีความสำคัญที่สุด เพราะ
ลักษณะใบหน้าของตัวจิ้งจะ
เป็นสัญลักษณ์บอกให้ผู้ชม
ทราบ ว่า ตัวจิ้งมีอุปนิสัยใจคอ
อย่างไร เพราะสีหน้า ๆ บน
ใบหน้าของจิ้งได้กำหนดไว้
เฉพาะอุปนิสัยหนึ่ง ๆ เท่านั้น
สีต่าง ๆ ที่จิ้งใช้แต่งหน้าและ

กำหนดถึงอุปนิสัยต่าง ๆ มี
ดังนี้

สีแดง เป็นสัญลักษณ์ของ
ผู้กล้าหาญ ซื่อตรง เช่น กวนอู

สีม่วง เป็นสัญลักษณ์ของ
ผู้มีความรู้ สงบเยือกเย็น เช่น
กุนซื่อ

สีดำ เป็นสัญลักษณ์ของ
ผู้กล้าหาญ ซื่อตรง เช่น
เตียวหุย เปาบุ้นจิ้น

สีน้ำเงิน เป็นสัญลักษณ์
ของ ผู้กล้าหาญ ชำนาญศึก
ห้อยในศักดิ์ศรีของตน ไม่ยอม
อยู่ใต้บังคับบัญชาผู้ใด

สีเขียวใบไม้ เป็นสัญลักษณ์
ของ โจรป่า ซึ่งอาศัย
ตามพงไพรสมุทมนต์ไม้

สีเขียวแกมเทา เป็นสัญลักษณ์
ของ ภูติผีปีศาจ

สีทองสีเงิน เป็นสัญลักษณ์
ของ เทวดา พระเจ้า

สีเหลือง เป็นสัญลักษณ์
ของ ผู้กล้าหาญที่เปี่ยมพร้อม
ไปด้วยกลอุบาย

สีขาวซีด เป็นสัญลักษณ์
ของ ผู้ที่มีเล่ห์เหลี่ยมเกมคดโกง

ในปัจจุบันนี้ การแต่ง
หน้าไม่เคร่งครัดและยึดแบบ
แผนโบราณ เหมือนในอดีต
เพราะถือว่าการแต่งหน้าแบบ
ที่กล่าวมานี้ สิ้นเปลืองเวลา
มาก ดังนั้นลักษณะการแต่ง
หน้าจะเป็นแบบเดียวกันหมด
จะมีเฉพาะผู้ชายที่จะใช้สีดำ
เป็นส่วนมาก

๑. เหล่าเซิง หรือ เล่าเซิง
๒. เซ่าเซิง หรือ ชิวเซิง
๓. หวู่เซิง หรือ บู้เซิง
๔. หวู่ตัน
๕. อู๋ซัน

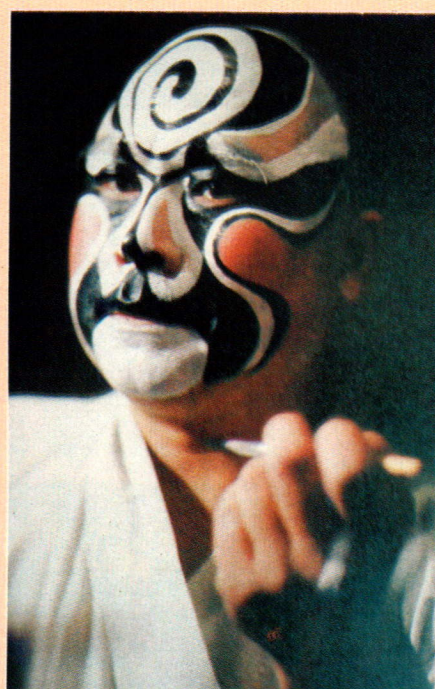
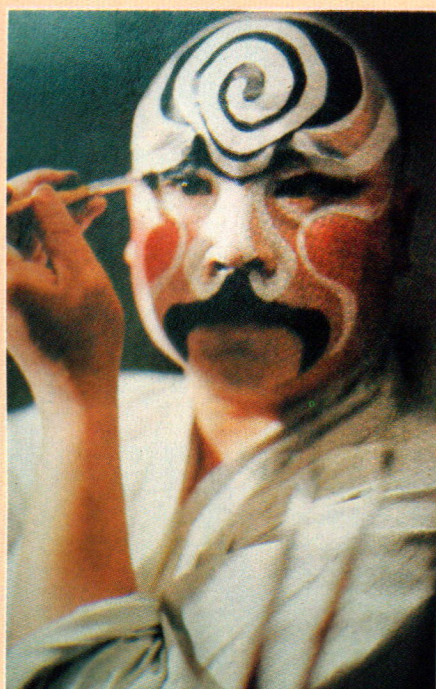
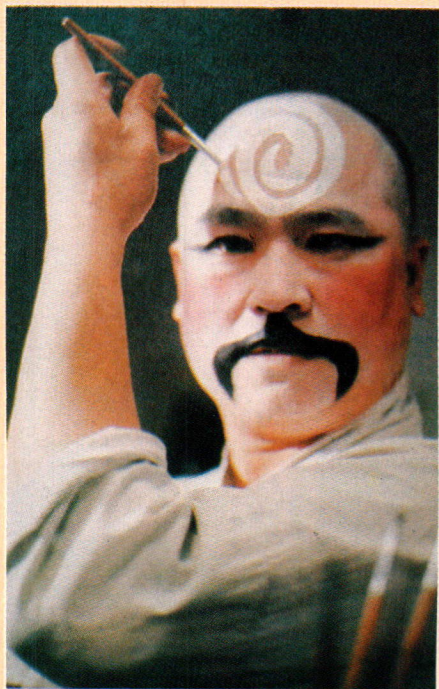
จิ้ง หรือ อุเมียน

ไฉ่ว หรือ ตัวตลก

เมอะ หรือ เมอะหนี่

งานแต่งหน้าของนักแสดงจ้าว

การแต่งกายของกษัตริย์

ในเรื่องของการแต่งกาย การแสดงจิวียัดถือในเรื่องการ แต่งกายว่ามีส่วนสำคัญเช่นกัน ดังนั้นการแต่งกายมักจะแต่ง ให้สอดคล้องและถูกต้องกับ กาลสมัยของเรื่องราวที่แสดง นอกจากนี้สีของเครื่องแต่งกาย ยังบอกให้ผู้ชมทราบถึงฐานะ ของตัวละคร เช่นเดียวกับสีที่ ใช้เขียนใบหน้าซึ่งบอกอุปนิสัย ของตัวแสดงนั้น ๆ เป็นต้นว่า

เสื้อสีเหลือง หมายความว่า ตัวละครนั้นเป็นกษัตริย์ หรือราชินิกุล

เสื้อสีแดง หมายความว่า ตัวละครนั้นเป็นผู้มีตำแหน่งสูง

เสื้อสีม่วงและสีน้ำเงิน หมายความว่า เป็นเสื้อของ ข้าราชการหรือนายทหาร

เสื้อสีดำ หมายความว่า เป็นเครื่องแต่งกายของคนชั้นต่ำ

ปัจจุบันระเบียบแบบแผน เกี่ยวกับสีของเครื่องแต่งกาย ไม่สู้จะเคร่งครัดเช่นเดียวกับ เรื่องของสีที่ใช้ในเวลาแต่งหน้า ดังนั้น เครื่องแต่งกายก็ใช้สี ตามแต่จะเห็นสวยงาม ไม่คำนึง ถึงความหมายของสีเท่าใดนัก จะมีบ้างเป็นบางตัว เช่น ผู้ แสดงเป็นพระเอกซึ่งเป็นคน ยากจน จะใส่เสื้อผ้าสีดํา เป็นต้น

ดนตรีที่ใช้ในการแสดง

ดนตรีที่ใช้ประกอบใน การแสดงจิวียัดนั้น เราจะพบว่า

เป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงอะอะ โครมครามเป็นส่วนใหญ่ ทำไม ถึงเป็นดังนี้เพราะเหตุว่าเดิม การแสดงจิวในสมัยก่อน ๆ ส่วนใหญ่มักจะแสดงอยู่ใน โรงน้ำชา ซึ่งมีเสียงดังอะอะ เสียงของดนตรีที่ใช้ประกอบ ในการแสดง จึงจำเป็นต้องมี เสียงดังมาก ๆ เพื่อที่จะได้ กลบเสียงคนดู นักดนตรีต้อง ทำงานอย่างหนักด้วยการ ควบคุมจังหวะการแสดงของ ตัวละคร นอกจากนี้นักดนตรี จะต้องรู้เรื่องราวที่แสดงเป็น อย่างดี จึงจะสามารถกำหนด ได้ว่าตอนใดจะใช้เสียงเครื่อง ดนตรีชนิดไหนและที่สำคัญ ต้องทนเสียงแสบแก้วหูของ เสียงเครื่องดนตรีได้ด้วย

เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบ ในการแสดงจิว ประกอบด้วย ซอด้วง ซออู้ และฆ้อง เครื่อง ดนตรีทั้งสามชนิดนี้จัดเป็น เครื่องประเภทดำเนินทำนอง ส่วนเครื่องดนตรีประเภท ประกอบจังหวะได้แก่ กลอง ฆ้องปอ* ล้อ* ตัวปึง (ฉาบ) และฉาบเล็ก

*ฆ้องปอ เป็นเครื่องดนตรีจัดอยู่ใน ประเภทเครื่องโลหะ มีลักษณะ กลมคล้ายฆ้อง

*ล้อ ชื่อเรียกเดิม ๆ ว่า แท้ล้อ เป็น เครื่องดนตรีประเภทเครื่องโลหะ

สถานที่แสดง

การแสดงจิวส่วนมาก แสดงบนเวทีซึ่งยกพื้นสูงจาก พื้นดินราว ๑.๒๐ ม. เคยมี เรื่องเล่ากันว่าเมื่อร้อยปีเศษ ล่วงมานั้น จิวแสดงบนพื้นดิน มิได้แสดงบนเวที ครั้งหนึ่ง คณะจิวแสดงเรื่อง "ช่วยจ๊ก" แสดงถึงตอนที่ฉงชิว (ฉินไคว) วางแผนการอันคดโกงชั่วร้าย จนจ๊กสูญถูกประหารชีวิต ตัวจิว ที่แสดงเป็นฉงชิวเล่นได้ สมบทบาทยิ่งนัก เป็นเหตุให้ ผู้ชมคนหนึ่งล้มตัวว่าเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นเป็นเพียงการแสดง มิใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ได้แหวกฝ่าวงคนดูกระโดด เข้าหาผู้แสดงเป็นตัวฉงชิว แล้วใช้มีดพกที่เหน็บติดตัวมา จ้วงแทงที่หน้าอกของตัวฉง ชิว จนเป็นเหตุให้ตัวฉงชิว ถึงแก่ความตาย หลังจากเกิด เหตุการณ์ดังกล่าวบรรดาคณะ จิวต่าง ๆ จึงพากันสร้างเวที สูงสำหรับการแสดง เพื่อ ป้องกันเหตุการณ์อันไม่คาดฝัน จะบังเกิดขึ้นอีก

นอกเหนือจากเวทีที่ต้อง ยกพื้นสูงจากพื้นดินประมาณ ๑.๒๐ ม. เพื่อป้องกันเหตุร้าย บนเวทีจะต้องมีอุปกรณ์ประ- กอบบนเวทีแสดง อุปกรณ์ที่ ใช้ประกอบบนเวทีได้แก่ โต๊ะ หนึ่งตัว และเก้าอี้อีกสองตัว ตั้งวางอยู่บนเวที ประโยชน์

ของอุปกรณ์ทั้งสองสิ่งนี้มีมาก เช่น สมมติให้เป็นสะพาน ภูเขา บัลลังก์ ขอนไม้ บ่อน้ำ หรือ แม้แต่เป็นโต๊ะและเก้าอี้จริง ๆ คนดูสามารถจะรู้ได้ว่า ฉาก นั้นเป็นฉากอะไร โดยผู้แสดง แต่ละคนที่ออกมาในฉากแรก จะบอกให้รู้ว่า เขาเป็นใคร อยู่ ที่ไหนและกำลังจะทำอะไร ซึ่ง ผู้แสดงจะเข้าใจทันทีเพราะ เรื่องที่แสดงจิวก็เช่นเดียวกับ เรื่องที่แสดงโขน-ละคร กล่าว คือจะมีเรื่องที่น่ามาแสดงเพียง ไม่กี่เรื่อง ผู้ชมส่วนใหญ่มักจะ รู้เรื่องอยู่แล้ว

สำหรับฉากอื่น ๆ เช่น ฉากเมือง จะใช้ผ้าขนาด ๘ ตารางฟุต วาดเป็นรูปป้อม กำแพงประตูเมือง โดยมีผู้ช่วย บนเวที ๒ คน ช่วยกันจับอยู่ที่ ปลายทั้ง ๒ ด้าน (ผู้ช่วยบนเวที นี้มักจะสวมใส่ชุดดำและทำหน้าที่ ต่าง ๆ บนเวที ดังนั้นผู้ชมจะ เห็นคนสวมชุดดำเดินอยู่บนเวที บ่อยครั้ง ซึ่งผู้ชมก็จะต้อง จินตนาการนึกว่าไม่มีคนสวม ชุดดำอยู่บนเวที) ถ้าเป็นฉาก รถม้า ผู้ช่วยบนเวทีก็จะถือผ้า ซึ่งชายด้านหนึ่งเย็บติดกับด้าม ไม้ บนผืนผ้าประกอบไปด้วย รูปวงล้อ มือละผืน ส่วนตัว แสดงก็จะเดินไปในหว่างกลาง ผ้าที่ทำเป็นรูปวงล้อ และในมือ จะถือแซ่สมมติว่ากำลังขับรถ ม้าไป ฉากน้ำท่วมก็จะใช้ใบก

ธงที่วาดเป็นรูปคลื่น บางทีก็มีรูปปลาอยู่ด้วย สำหรับลมพายุก็จะใช้ธงสีดำโบกไปมาจากที่ยกตัวอย่างมานี้แสดงให้เห็นว่าการแสดงงิ้วต้องอาศัยสัญลักษณ์ในการแสดงหลายอย่างด้วยกัน

ในปัจจุบันนี้ เรื่องของฉากได้มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยมีการเปลี่ยนฉากตามท้องเรื่อง ฉากต่าง ๆ จะถูกม้วนเก็บไว้ด้านหลังของเวทีในลักษณะเหมือนมู่ลี่เรียงซ้อนกันไปตามลำดับ เมื่อต้องการใช้ฉากใดก็จะปล่อยฉากนั้นลงมา ถ้าไม่ต้องการใช้ก็ม้วนเก็บขึ้นอย่างเดิม ทำให้การแสดงงิ้วดูสมจริงมากขึ้น ทั้งยังไม่ต้องอาศัยผู้ช่วยบนเวทีเฉกเช่นในสมัยก่อนให้ออกมาเก็บข้าวเก็บของบนเวทีจนทำให้ผู้ดูขาดอารมณ์ต่อเนื่องในการชมการแสดง แต่อุปกรณ์ที่ยังคงไว้ซึ่งลักษณะอย่างเดิมคงเป็นโต๊ะและเก้าอี้เช่นเดิม

โอกาสที่แสดง

การแสดงงิ้วแต่เดิมเป็นการแสดงมหรสพเพื่อความรื่นเริงบันเทิงใจ งิ้วที่แสดงในประเทศจีนจะเล่นในโอกาสต่าง ๆ เช่น หลังจากเสร็จสิ้นฤดูเก็บเกี่ยวแล้ว ชาวนาชาวมักจะจ้างคณะงิ้วมาแสดงในหมู่บ้านของตน ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คณะงิ้วแสดงงิ้วให้พระภูมิเจ้าที่ชมเป็นการ

ตอบแทนพระคุณที่ท่านได้ปกป้องคุ้มครองให้ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินอยู่เย็นเป็นสุขตลอดทั้งปี และเพื่อเป็นการรื่นเริง หลังจากที่ได้เหน็ดเหนื่อยในการทำนามาตลอดทั้งปีอีกประการหนึ่ง นอกจากนี้การแสดงงิ้วยังแสดงในงานเทศกาลต่าง ๆ ได้แก่ วันตรุษจีน สารทจีน และเทศกาลตงชิว*

วิธีแสดง

ในการแสดงงิ้วก่อนที่จะลงมือทำการแสดง คนตรีจะเริ่มบรรเลงเป็นการโหมโรงเพื่อเรียกคนดู เช่นเดียวกับการแสดงของไทยเรา ยิ่งคนตรีงิ้วเป็นคนตรีที่มีเสียงดังอีกทีก็กรีกโครมย่อมสามารถเร้าใจให้คนอยากมาดูการแสดงได้ดีกว่า เมื่อคนตรีบรรเลงไปพอสมควรแล้ว ก็จะเปิดฉากด้วยชุดเบิกโรง โดยผู้แสดงแต่งตัวเป็นเซียน ๘ คนที่เรียกว่า “โป๊ยเซียน” ออกมาร่ายรำทำพิธีถวายพระพรแด่พระนางอินทรมารดา ถือว่าเป็นการรำเบิกโรง ต่อจากนั้นตัวงิ้วซึ่งแต่งตัวเป็นพระเจ้าถังเสวียนจงปฐมอาจารย์แห่งงิ้วออกมาร่ายรำและกล่าวคำอวยพรในทำนองให้งิ้วคงอยู่ตลอดไป หลังจากเสร็จสิ้นการ

*เทศกาลตงชิว คือ เทศกาลไหว้พระจันทร์ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ แห่งจันทรคติของจีน

กล่าวให้พรแล้วจึงจะจับเรื่องที่จะแสดงต่อไป

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับการแสดง คือเมื่องิ้วจะโหมโรงหรือเมื่อจะลาโรงหรือเมื่อรบใหญ่ จะต้องเป่าแตรใหญ่ เสียงดัง “ตุ้ตตุ้” เป็นอาณัติสัญญาณทุกคราว เว้นแต่ไปเล่นในงานศพ จะไม่เป่าแตรนี้เป็นอันขาดเพราะเขาเชื่อว่า ผีกลัวเสียง “ตุ้ตตุ้” เพราะฉะนั้นถ้าเป่าแล้วจะทำให้พวกปีศาจที่อยู่ที่ศพจะหนีไปเสียเท่ากับหาจิวมาขับไล่ผู้เป็นเจ้าของให้ได้รับความเดือดร้อน จึงไม่สมควรที่จะเป่า สำหรับในเวลาที่จะแสดงเรื่องใหญ่ คนตรีก็จะบรรเลงประกอบไปตามเหตุการณ์ในท้องเรื่อง เว้นแต่เวลาที่ผู้แสดงร้องจะใช้เครื่องดนตรีประเภท ซอด้วง ซออู้ และฉิม คลอเสียงดนตรี

การแสดงงิ้วจะมีลีลาทำทางที่แปลก ๆ คือ การก้าวเท้าจะทอดขาก้าวในลักษณะโย่งตัว มีการเตะเท้าโดยหลบปลายเข้าหาตัว การร้องเพลงก็จะใช้ลีลาทำทางของมือประกอบเป็นสำคัญและยังอาศัยการแสดงออกทางสีหน้าประกอบเพื่อให้ผู้ชมทราบว่า ผู้แสดงกำลังอยู่ในอารมณ์อะไร ลีลาทำทางดังกล่าวนี้มีลักษณะเฉพาะเป็นศิลปปฏีซึ่งจะต้องฝึกฝนมาตั้งแต่เด็ก ๆ

การแสดงงิ้วนับถือครูบาอาจารย์เช่นเดียวกับการแสดงของไทย ดังนั้นภายในโรงงิ้ว งิ้วคณะหนึ่งจะจัดที่ที่พระรูปพระเจ้าถังเสวียนจงตั้งไว้ และก่อนการแสดงผู้แสดงงิ้วทุกคนจะต้องบูชาเพื่อขอความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง

สำหรับเรื่องที่งิ้วแสดงมักจะเป็นเรื่องที่จบลงด้วย ความดีชนะความชั่วเสมอ ซึ่งเรื่องส่วนใหญ่มักจะเป็นนิยายปรัมปราหรือวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ ของจีน เป็นต้น

ปัจจุบันนี้ถ้าใครได้มีโอกาสเดินท่องเที่ยวแถวย่านเยาวราช ท่านลองแวะเข้าไปนั่งชมการแสดงงิ้ว จะพบว่าอาชีพงิ้วนี้จะไม่พบคนจีนอีกต่อไปแล้ว ผู้แสดงส่วนใหญ่กลับกลายเป็นคนไทย ซึ่งมาจากทางภาคอีสานเป็นผู้แสดงเกือบทั้งหมด ที่เป็นดังนี้เพราะคนจีนเองได้เปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นซึ่งทำรายได้ดีกว่า

หนังสืออ้างอิง

๑. สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๗, ๑๑, ๑๒
 ๒. สิ่งแรกในเมืองไทย สงวน อันคง
 ๓. วารสารชาวไทย “กำเนิดงิ้ว โดย ป.ร.” ปีที่ ๒๒ เล่ม ๑๒ ๒๕๒๖
- ข้อมูลนี้มาจากกระแสพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับภาษาของชาติไทย

น้ำใจคนไทย

สถิตย์ เล็งไธสง

เรื่องน้ำใจคนไทยคราวนี้ ผมขอเล่าให้ฟังสองราย เป็นผู้ใหญ่ผู้เสียสละคนหนึ่ง กับเด็กผู้มีความกตัญญู อีกคนหนึ่ง

เมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ผมไปธุระที่อุดรแล้วจะกลับกรุงเทพฯ โดยรถโดยสารปรับอากาศเพราะมีว่แต่คุยกับญาติทำให้ไปถึงสถานีขนส่งในเมืองอุดรจนเวลารถออก เมื่อขึ้นไปบนรถปรากฏว่ามีผู้โดยสารนั่งกันเต็ม ไม่มีพนักงานต้อนรับเยี่ยงบริษัทเดินรถอื่นที่ดีทั้งหลาย ผู้โดยสารบนรถคนหนึ่งพูดดังๆ มาจากตรงกลางรถว่า “ที่ไหนว่างก็นั่งเลยครับ”

ผมเหลือบไปเห็นที่นั่งแถวกลางด้านซ้าย ๒ ที่ว่างอยู่ แต่ดูตามตัวแล้วไม่ใช่ที่นั่งของผม มีชายคนหนึ่งวัยกลางคนหน้าตามีหนวดเครารุงรังเหมือนโจรตามหลังผมมาพูดว่า

“นั่งเลยครับ รถจะออกแล้ว”

ผมจึงเข้าไปนั่งที่เก้าอี้ตัวในด้วยความรู้สึกผิดหวัง แล้ว

ชายผู้นั้นก็ทอดตัวลงนั่งที่เก้าอี้ตัวนอกติดกับผมและติดทางเดิน ยิ่งทำให้ใจขุนขึ้นมามากที่มีเพื่อนร่วมทางหน้าตาเหมือนคนร้าย อากาศในรถเย็นสบายกว่าข้างนอกซึ่งร้อนแสบเหมือนนั่งใกล้เตาอบ ผมรู้สึกเหมือนอยู่ในอีกโลกหนึ่ง แต่ใจไม่มีสุข เพราะถูกแย่งที่นั่งอย่างไม่เป็นธรรม กรุ่นด้วยความคิดห่วงใยที่คนไทยไม่รู้จักรักษาสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเป็นเรื่องอนารยธรรมที่ล้าหลังมาก แต่เมื่อคนรถไม่เอาใจใส่ดูแล ผมก็ได้แต่คิดโดยไม่มีทางแก้ไขได้แต่ถามตัวเองว่าเมื่อไรรถจะออก จะได้รับเจ้าน้ำดื่มและอาหารกล่อง แล้วเอนหลับเพื่อเรียกพลังของร่างกายคืน หลังจากประกอบภารกิจเหน็ดเหนื่อยตลอดวันที่ผ่านมา

ถึงเวลา ๓ ทุ่มครึ่ง รถก็เคลื่อนจากที่จอดตามกำหนด ผมรู้สึกมีชีวิตขึ้นมานิดหนึ่ง แต่ปรากฏว่าไม่มีหญิงสาวบริการเหมือนรถบริษัทอื่น กลับเป็นชายออกสอกละ ๑ ซึ่งแต่งตัวปอนๆ ที่ผมเห็นจน

ของเข้าได้ท้องรถอยู่เมื่อสักครู่ หอบถ้าน้ำแข็งขึ้นไปบนรถ เป็นผู้ทำหน้าที่แจกน้ำแจกกล่องขนม

“ล้างมือหรือเปล่าก็ไม่รู้” ผมพึมพำออกมา โดยไม่มีใครสนใจฟัง ชายคนนั้นเพียงแต่ยิ้มๆ แล้วนั่ง เมื่อชายบริการนำน้ำมาแจกผมก็ไม่รับประทาน เมื่อแจกอาหารผมก็เก็บไว้ คิดว่าจับเสียดคงจะพ้นอารมณ์ที่ขุนมัวไปได้ เมื่อถึงโคราชค่อยหาอะไรรับประทาน รถแล่นจากตลาดออกนอกตัวเมืองผ่านท้องนาอันกว้างภายใต้แสงเดือนอันสะทาวที่ให้ความสว่างแก่จักรภพโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สัตว์น้อยใหญ่ที่ยังเหลือจากมนุษย์จับมากินต่างพากันหลับใหลในห้วงนิทราแสงไฟป่าที่ไหม้หญ้าแห้งและฟางลุกโชนเป็นบริเวณกว้างไม่ห่างจากข้างทางนัก ผมสะกิดเพื่อนร่วมทางผู้นั้นให้ดู และพูดว่า

“นั่นคือความหายนะ มันเหมือนกับไหมหัวใจผม ชาวบ้านจุดเผาโดยเห็นเป็นของสกปรก

เราควรช่วยกันปลูกฝังความสำนึกดีให้แก่คนพวกนี้ เพราะเขาไม่รู้ ต้องสอนกันทั้งพระและโรงเรียน”

ชายผู้นั้นตอบผมยิ้มๆ ด้วยอารมณ์เย็นว่า “คนเขาไม่เข้าใจว่าการจุดเผาคือการทำลาย”

แล้วเงียบ ดูเขาไม่มีทุกข์อันใดในใจเหมือนผมเลย ตรงกันข้าม ผมร้อนรนด้วยโทสจริต ทำให้นอนไม่ลง จนกระทั่งรถผ่านบ้านไผ่ ซึ่งเป็นเวลาห้าทุ่มเศษๆ ผมรู้สึกง่วง จึงจัดแจงปรับเก้าอี้จะเอนนอน แต่ปรากฏว่าเก้าอี้เสียเอนไม่ลง ผมจึงบ่นว่า ถูกขโมยที่นั่งแล้วขออนุญาตเพื่อนร่วมทางคนนั้นเพื่อจะลุกไปทวงที่นั่งของผมคืนจากผัวเมียคู่หนึ่งซึ่งนั่งถัดไปข้างหน้าอีกฝั่งหนึ่งไม่ไกลนัก ไฟในรถก็ยังเปิดสว่างเห็นคนที่เบียดหึ่งท้องแก่ ผมชี้ให้เพื่อนร่วมทางดูที่นั่งของพวกเขาที่ถูกแย่งไป ชายผู้นั้นพูดว่า

“ไม่เป็นไรครับ ผมขอนั่งที่ของคุณเอง” พลาทแทรกตัว

ลงนั่งที่นั่ง-แทนผมซึ่งเอนไม่ลง เขานั่งหลับคอพับคอเหวี่ยงตลอดทาง ผมรู้สึกบูชาน้ำใจเพื่อนร่วมทางคนนั้นมาก เปลี่ยนทัศนคติของตัวเองจากดูแคลนเป็นบูชาน้ำใจ ช่างสะอาดและเมตตา ไม่คิดเล็กคิดน้อยเหมือนผม ถ้าประเทศไทยมีคนเสียสละเพื่อผู้อื่นอย่างนี้มาก ๆ คงจะลดปัญหาและความขัดแย้งได้มาก

เป็นน้ำใจที่พึงเอาอย่าง ผมนอนมาจนกระทั่งเลยสระบุรี จึงตื่น พอเลยหินกองก็ฟ้าสาง ผมเคลื่อนไหวทุกอริยาบถด้วยความเกรงใจเพื่อนผู้นั้น และด้วยความคารวะเขา เมื่อสว่างคนบนรถต่างตื่นนอนกัน เราจึงได้คุยกัน และถามถึงหน้าที่การงานของกันและกัน ผมจึงได้ทราบว่าเพื่อนผู้อารีผู้นั้นเป็นข้าราชการผู้ใหญ่คนหนึ่งจากสำนักผังเมืองกระทรวงมหาดไทย ผมจึงฝากความคิดท่านผู้นั้น ให้นำไปรวมไว้ในแผนของท่าน ผมให้ชื่อว่า “ต้นไม้วร่มเย็น” คือไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรหรือวางแผนใด ๆ ก็แล้วแต่ ควรจะปลูกต้นไม้ทุกแห่งไปที่พอมิที่ว่าง เช่น สถานีขนส่งรถโดยสารเป็นต้น ขอให้เจาะพื้นซีเมนต์ปลูกต้นไม้ด้วย และชักชวนประชาชนให้รัก

และเห็นคุณค่าที่มันให้ความร่มเย็น และความชุ่มชื้น บ้างแดด บ้างลมพายุ มีคุณค่าเราและสรรพสัตว์ตลอดจนแมลงเป็นเอกประการขอให้ดูแลมันให้ดีเป็นการตอบแทนคุณของมัน ข้อสำคัญก็คือ อย่าจุดไฟเผาใบแห้งของมัน เพราะนั่นคือสิ่งที่จะเนาเปื้อนเป็นอาหารของมันในวันต่อไป

ผมเอียงไปกระซิบเน้นว่า ทำอย่างไรคนจึงจะรักหญ้า บ้านเราคนยังถากหญ้ากันอยู่ทุกหนแห่ง เมื่อแห้งก็เผามันอีกด้วย ประเทศที่เจริญเขาจะรักหญ้ายิ่งกว่าสิ่งใด ๆ ก็ว่าได้ น้ำไม่พอ-ล้างรถ ก็ขอให้ได้รดหญ้าก็พอใจ ท่านผู้นั้นรับปาก ในที่สุดเราก็ถึงหมอชิต ผู้โดยสารต่างแยกย้ายกันไป ทำให้เราจากกันด้วยรักและไม่ตรี ใจของท่านผู้นั้นคงมีแต่ความสุข เพราะไม่คิดเบียดเบียนใคร พร้อมทั้งจะเสียสละและยอมแพ้ ซึ่งก็คือ ความชนะยิ่งใหญ่กว่าความชนะผู้อื่นหรือชนะศึกภายนอกมากมาย

ผู้มีน้ำใจคนที่สองเป็นเด็กหญิงอายุเพียง ๗ ขวบ ชื่อ น้องแพน รูปร่างค่อนข้างเตี้ย เจ้าเนื้อ ผิวดำแดงเป็นบุตรนายทหารอากาศที่ดอนเมือง กรุงเทพฯ ผมไปบ้านเขาเพราะป้าของเขาซึ่งมาจากต่างจังหวัด

ขอร้องให้ผมไปส่งเขาที่นั่น ซึ่งเป็นอาคารชุดสำหรับนายทหารอากาศตั้งอยู่ใกล้ ๆ โรงพยาบาลภูมิพล มารดาของน้องแพนเป็นข้าราชการระดับ ๖ ที่กรมวิเทศสหการ แพนมีพี่สาวคนหนึ่งซึ่งไม่ค่อยพูด ได้ทราบว่าเป็นเพราะพ่อแม่ทุ่มเทความสนใจให้กับน้องมาก ทำให้พี่สาวกลายเป็นเด็กเงียบ แต่น้องแพนช่างพูด และเอาอกเอาใจคนทั้ง ๆ ที่ไม่คุ้นกัน หาโน่นหานี้มาให้พวกเรารับประทาน มีสัมมาคารวะ เหมือนกับผู้ใหญ่ที่ได้รับการอบรมดีแล้ว ผมได้แจกเงินเด็ก ๓ คนรวมทั้งน้องแพนคนละ ๑๐๐ บาท เพื่อจะได้ใช้ในการไปเที่ยวสวนสยามกันในวันรุ่งขึ้นตามที่เขาปรารถกันไว้ แพนไปกราบคุณแม่ขออนุญาตรับเงินนั้น เมื่อคุณแม่ของเธออนุญาตแล้ว เธอจึงมากราบผมแล้วรับเงินไปด้วยความดีใจมาก เธอนำไปฝากคุณแม่ให้รักษาไว้ให้คล้ายกับว่าเธอจะไม่ใช้มันเลย

วันนั้นผมได้พาเด็กทั้งสามไปรับประทานอาหารกลางวันที่ร้านสรรพสินค้าโรบินสัน ปรากฏว่าแพนควักเงินที่ผมให้ออกมาจะซื้อคุกกี้ไปแลกอาหาร

“น้องแพน ไม่ต้องหรอกจะ

วันนี้ลุงเลี้ยง” ผมบอกเธอ น้องแพนก็ยังจะซื้ออาหารเองอยู่นั่นเอง พูดว่า

“ก็แพนมีเงินแล้วนี่คะ คุณลุงขา ไม่ต้องเลี้ยงแพนหรอกค่ะ”

แพนเป็นเด็กว่าง่าย เมื่อผมยืนยันว่าจะเลี้ยง แพนก็ยินดีรับเลี้ยง เมื่อถามว่าจะกินอะไรแพนก็ตอบว่า

“หมูกรอบอร่อยที่สุดในโลก” มิน่าจึงได้เจ้าเนื้อ ผมคิดในใจ

แพนรับประทานอาหารหมดจานแล้วนั่งกลืนน้ำลายคล้ายกับว่ายังไม่อิ่ม แต่ไม่กล้าบอกผม เพราะความเกรงใจ ผมจึงถามเธอว่า

“น้องแพนจะรับอะไรอีกไหมจ๊ะ”

“ได้อีกก็ดีค่ะ” แพนตอบด้วยน้ำเสียงที่เกรงใจ

เมื่อให้เลือกว่าจะเอาอะไร แพนก็ยังตอบว่า “หมูกรอบอร่อยที่สุด” อยู่นั่นเอง แพนจึงได้รับประทานข้าวหน้าหมูกรอบอีกเป็นจานที่สอง ผมได้แต่นั่งก้มขำอยู่คนเดียวว่า ท้องน้อย ๆ ของเธอจะบรรจุเข้าไปถึงสองจานได้อย่างไร แล้วเฝ้าดูการรับประทานของแพน

พอรับเข้าไปเพียงครึ่งจาน ก็ดูเหมือนน้ำลายหมด แล้ว

(ต่อหน้า ๙๔)

ภาษาไทยของเรา

ท่านผู้ทรงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ ออยุธยา

บทความ “ภาษาไทยของเรา” บทนี้ เป็นเรื่องต่อจากวารสารฯ ฉบับที่แล้วมา ซึ่งข้าพเจ้าได้อัญเชิญพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับภาษาของชาติไทย พระราชทานแก่นิสิตของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในคราวพระราชทานปริญญาบัตรเกือบ ๓๐ ปีมาแล้ว ข้าพเจ้าได้อัญเชิญกระแสพระบรมราโชวาทองค์นั้นที่เป็นตอนสำคัญมา ๒ ตอน และประมวลสรุปไว้เป็นข้อ ๆ ในแต่ละตอน ตอนแรกมี ๓ ข้อ ที่ทรงห่วงใยภาษาไทยจะเปลี่ยนแปลงไปในทางทรุดโทรมเพราะ

๑. การใช้ภาษาไทยของคนไทยส่วนใหญ่ ในปัจจุบันนี้ออกจะฟุ่มเฟือย (คือ ไม่คำนึงถึงหลักและระเบียบของการใช้ภาษา ในการพูด เขียน)

๒. (การใช้คำ) ไม่ตรงต่อความหมายอันแท้จริงอยู่เนื่อง ๆ

๓. ทั้งการออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขระวิธี

ข้อสรุป ๒ ข้อนั้นข้าพเจ้าได้ขยายความและยกตัวอย่างประกอบไว้แล้วในฉบับ...ที่แล้วมา จึงยังค้างข้อ ๓ ที่จะต้องขยายความและยกตัวอย่างในบทความฉบับนี้คือ

๓. ทั้งการออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขระวิธี (คือ หลักการเขียน อ่าน พูด) ข้อนี้เป็นข้อใหญ่ เพราะปัจจุบันนี้เรามีสื่อสารมวลชนทางการใช้เสียง (วิทยุ โทรทัศน์) คนฟังทุกคนย่อมได้ยินอยู่ทุกวัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงฟังทรงทอดพระเนตร (และทรงอ่าน) สื่อสารมวลชน ซึ่งเผยแพร่ข่าวสารเหตุการณ์ เรื่องบ้านเทิง ฯลฯ ทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ เช่นเดียวกับพสกนิกร จึงทรงพระราชวิจารณ์ไว้ในพระราชดำรัสด้วยทรงสนพระราชหฤทัยมากในเรื่องของภาษาไทย (และภาษาอื่นทั้งตะวันตก ตะวันออก เช่น บาลี สันสกฤต เขมร ฯลฯ) การพูด อ่าน เขียนภาษาไทยปัจจุบันมีอาการบางอย่างออกจะผิดปกติในการ

เปลี่ยนแปลง และการองคกาม
ของคำ การใช้คำไปในทางผิด
หลักเกณฑ์ของการอนุรักษ์และ
พัฒนาภาษาของชาติไปในทาง
ดิ่งงามและมันคง จึงทรงพระ-
วิตก (ท่านผู้อ่านฉบับที่แล้ว
ย่อมได้เห็นพระบรมราโชวาท
ที่ข้าพเจ้าเชิญมา ๒ ตอนนั้น
แล้ว)

ข้อสรุปข้อ ๓ คือ การ
ออกเสียงตามหลักอักษรวิธี
ไทยนั้น กล่าวย่อ ๆ ตามที่ครู
อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย
เคยสอน ข้าพเจ้าพอจำได้ย่อ ๆ
ว่า

ก. ถ้าเป็นคำไทยก็มีวิธี
อ่านตรงไปตรงมา ตามที่คำนั้น
ประสมส่วนไว้ เช่น ฟีน้อง
เหล่า กอ ไหน ถือ ไต่ะ จำ
ฯลฯ รู้ออกเสียงผันตามเสียง
วรรณยุกต์ รูปวรรณยุกต์ รู้จัก
พยัญชนะไตรยางค์ (อักษรสูง
กลางต่ำ) สระและตัวสะกดเมื่อ
ประสมส่วนกัน รู้แจกถูกมาตรา
ต่าง ๆ เช่น แม่ก.กา แม่กก,
กน, กม, เกย ฯลฯ ให้แม่นยำไว้
ก็จะอ่าน “หนังสือแตก” ไม่ตู่
เสียง ตู่ตัว ดังมีคนอ่านไซ้

เป็นไซ้ (สรว้อยโคลง) ก็
เพราะอ่านหนังสือยังไม่แตก
ผันอักษรไม่มัน

ข. ต้องอ่านอักษรกล้ำ
(กล้ำ ร.ล.ว.) ที่ควบกกล้าตัว
พยัญชนะต้นให้ชัดเจน ครู ขรม
กวาด แผลก รู้อ่านอักษรนำ
เช่น ขยะ แสง ขยัน อักษร
สูง อักษรกลาง ย่อมมีอิทธิพล
นำอักษรต่ำให้ออกเสียงตาม
พยัญชนะต้นได้ถูก

ค. ถ้าคำที่ไทยรับมาใช้
จะโดยตรง หรือโดยรับแล้วมา
ปรับปรุงรูปปรับปรุงเสียง เช่น
จากคำบาลี สันสกฤต เขมร
ฯลฯ อาจอ่านพลิกแพลงได้
ต่าง ๆ ตามพหู พอใจ อย่างนี้
เรียกว่า อ่านตามความนิยม คำ
บาลี สันสกฤตนั้น ต้องรู้หลัก
อักษรวิธีของเขาไว้บ้าง เช่น รู้ว่า
พยัญชนะภาษาบาลี สันสกฤต
ย่อมมีเสียง สระอะกึ่งหนึ่ง
(ไม่เต็มเสียงอะ) อยู่ทุกตัว เช่น
ศิลป (ะ ในวงเล็บออกเสียงกึ่ง)
สิ-ล(ะ)-ป(ะ) เขาอ่านเรียง
พยางค์ถ้าไม่มีตัวสะกด (สันส-
กฤตมีตัวกล้ำสะกด เช่น อคร)
เมื่อไทยรับคำของเขามาใช้ เรา

มิได้อ่านเรียงพยางค์อย่างเขา
เรามากจะออกเสียงพยัญชนะ
ตัวอย่างเป็นกึ่งตัวสะกดกึ่งสระ
อะ เช่น ศิลป อ่าน สิ-ล(ะ)-
ป(ะ) บางทีเสียงสระอะของ
พยัญชนะต้นของเขา เราเปลี่ยน
สระอะ เป็น ไม้ผัด เช่น อคร
เป็น อัคร อ่านว่า อัก-คร(ะ)
อัครมเหสี อ่าน อัก-คร(ะ)-
ม(ะ)-เห-สี บางคำเช่นวันศุกร์
ของสันสกฤต ไทยรับเอามาแต่
ใช้ตัวการ์นต์ ผ่าเสียง ตัว ร เสีย
เป็น สุกร์ อ่านว่า สุก เพราะ
เกรงจะพ้องกับคำว่า สุกร ซึ่ง
เราอ่าน สุ-กอน แปลว่า หมู
เอาตัว ร ท้ายคำไปเป็นตัว
สะกดเป็น กอน

ภาษาที่รับมานี้ไทยอ่าน
แบบอักษรนำก็มี เช่น อป-
ลักษณ อ่าน อับ-ป(ะ)-ลัก
เพราะอักษรกลาง ป. นำอักษร
ต่ำ ล

คำเขมร ตรวจ แผลงเป็น
ตำรวจ ไทยก็อ่านว่า ตำ-หวด
คนไทยเก่า ๆ ถือหลักนี้ เช่น
เอกราช อ่าน เอก-ก(ะ)-หฺราด
จกฺรรัตน อ่าน จัก-กร(ะ)-หฺรด
แต่ต่อมามีนักปราชญ์ท่านมีวิธี

เลือกอ่านอักษรนำของคำบาลีสันสกฤตคือถ้าเห็นคำใดไม่ไพเราะหู เช่น สมาคม ส(ะ)-มา-ค(ะ)-ม(ะ) เราไม่อ่านว่า สะ-หมา-คม ที่เลือกอ่านตามพหูพจน์นี้ ท่านบอกว่าคนไทยมีอัจฉริยลักษณะทางภาษา คือ คำน่าเสียงไม่ไพเราะถูกหูถูกตา ก็มาปรับเสียง ปรับรูปเสียใหม่ (ท่านใช้คำภาษาอังกฤษว่า *Genius of language*) กตภินิหาร (บาลี) กฤดาภินิหาร (สันสกฤต) ไทยปรับเขียนว่า กฤดาภินิหาร อ่านว่า กริด-ส(ะ)-ดา-ภิ-นิ-หาร พอดาพอดามากกว่าคำเดิม

คำสมาสที่ไทยรับมาดัดแปลงใช้ เช่น ประวัติศาสตร์ อ่านว่า ประ-หวัด-ติ-ศาสตร์ ปรัชติธรรม อ่าน ปะ-ริ-ชัด-ติ-ธรรม ออกเสียงเบา ๆ ตรง ริ และ ติ การอ่านคำสมาสนี้ถ้าเป็นชื่อเมือง คนไทยนิยมออกเสียงสมาสในคำสามพยางค์เป็นส่วนใหญ่ เช่น เพชรบูรณ์ ชัยภูมิ แต่ชยันตอ่าน ไช-นาท ข้าพเจ้าเคยพูดเรื่องนี้มาแล้ว

คำในภาษาที่ไทยรับมาใช้ เช่น วิธีอ่านคำสมาส ผู้อ่านที่ต้องอ่านให้คนอื่นฟัง โดยเฉพาะทางสื่อมวลชนนั้น ควรต้องซ้อมอ่านมาเสียก่อน ผู้ฟังก็จะสบายหู เขาจะจะได้จดจำเป็นแบบอย่างที่ถูกต้องและเวลาอ่านต้องกวาดสายตาเป็น เพื่ออ่านไม่ผิด การพูดการอ่านต่อสาธารณชนนั้น ก็ว่ากันว่าผู้อ่านและผู้พูดต้องซ้อมการออกเสียงคำแต่ละคำ เช่น คำประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวมาย่อ ๆ นั้น พิจารณาอุบท (เวลานี้มักเรียกว่า *text* หรือ *script*) ที่เขียนที่เตรียมแต่ไว้เสียก่อนให้แน่ใจอ่านให้ถูกต้อง ชิดเป็นกลุ่มคำแบ่งเป็นวรรค ๆ เสียก่อน คำใดเป็นตัวเลขก็ต้องเขียนเป็นตัวหนังสือไว้ คำย่อ ๘.๐๐ นาฬิกา ที่เขาเขียนว่า ๘.๐๐ น. คำกิโลกรัม เป็น ก.ก. ก็ต้องอ่านเต็ม คำที่ไม่รู้จักไม่เคยพบก็ชักถามกันมาให้แน่ใจว่าอ่านอย่างไร การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชกัณฑ์ว่า การอ่านมักไม่คำนึงถึงอักษรวิธีภาษาไทยนั้น คงมิได้

ทรงหมายถึงเยาวชนที่ฝึกสอนกันในโรงเรียน แต่น่าจะทรงหมายถึงการอ่านการออกเสียงพูดในสื่อมวลชนและเมื่อมีผู้อ่าน คำกราบบังคมทูลรายงานหรือที่บุคคล (ผู้ใหญ่) ของทางการพูดภาษาทางการ (ไม่ใช่ภาษาถิ่น) อยู่เสมอ ๆ มากกว่าขอยกตัวอย่างที่เคยได้ยินได้ฟังคำหรือข้อความ เช่น ภาสิต ส่วนต่าง ๆ ซึ่งมีผู้ยกมากล่าวในบทที่อ่าน หรือยกมาพูดในการชี้แจง อธิบาย สัมภาษณ์ ได้ตอบ ฯลฯ ให้สาธารณชนฟังเป็นความรู้ความเข้าใจนั้น มีคำที่อ่านหรือพูดออกเสียงผิดหู เช่น

ปรัชติธรรม มักอ่านหรือพูดว่า ปะ-ริ-ชัด-ทำ ควรอ่าน ป(ะ)-ริ-ชัด-ติ-ทำ

ปฎิมากรรม มักอ่านหรือพูดว่า ปะติ-มา-กำ (ไม่ควรเน้นคำ “ปฎิ” ติดกัน) ควรอ่าน ป(ะ)-ติ-มา-กำ

พิธีตรอง มักอ่านหรือพูดว่า พิ ที รี ตรอง (เดิมตัว ร กล้าเข้าไป)

มหาวิทยาลัย อ่านหรือ

พูดว่า มหาไล มหาทะไล
หมาไล เพื่อสะดวงปาก

สาธารณสุข อ่านหรือพูด
ว่า สาสุข

โรงพยาบาล อ่านหรือพูด
ว่า โรงพบาล

พระเจ้า กือณา (กษัตริย์
ล้านนา) คงเผลอไปจึงอ่าน
หรือพูดว่า พระเจ้าถือนา

๘ น. อ่านหรือพูดว่า
แปदनอ (ซึ่งควรอ่านเต็มว่า
แปดนาฬิกา)

ลอหยัก ๆ สักแต่ว่าเป็น
คน อ่านหรือพูดว่า หน้าหยัก ๆ
สักแต่เป็นคน (เข้าใจผิด
เพราะไม่นึกถึง ค (ค.คน)

ลัทธิไสวนิกาย อ่านหรือ
พูดว่า ลัทธิ-สะไหว-นิกาย
(ควรอ่าน ไส-วะ)

ละครนอกเรื่อง สังข์-
ศิลป์ชัย อ่านหรือพูดว่า สัง-
กะ-สิ-ละ-ปะ-ไซ (สัง-สิน-ไซ)
ผู้อ่านอาจไม่เคยรู้จักเรื่องนี้

ละครนอก เรื่องพระยศ-
เกตุ ก็อ่านหรือพูดว่า ยด-เกด
(ควรอ่าน ยด-สะ-เกด)

เนื้อ หรือคอ ทั้งสันหลัง
เหล็ก อ่านหรือพูดว่า คอตั้ง

สันหลังเหล็ก (เข้าใจผิด)

ยกมาเพียงแค่นี้ ข้าพเจ้า
ก็ล่อแหลมต่ออันตรายมาก
พอแล้ว

สรุปข้อ ๓. การอ่าน
หนังสือของไทยนั้น มีหลัก
ย่อ ๆ ว่า

ก. อ่านตรงไปตรงมา
สำหรับคำไทย ตามอักขรวิธี
ของไทย

ข. อ่านตามอักขรวิธี ของ
ภาษาอื่นที่ไทยรับมา เช่น บาลี
สันสกฤต เขมร ฯลฯ แต่แผลง
สระจะเป็นไม้ผัดเสียบ้าง พยัญ-
ชนะท้ายเขาเป็นตัวสะกดก็มี

ค. อ่านตามความนิยม
(ยกเว้นกฎและได้กำหนดอ่าน
จนเป็นที่นิยมแล้ว)

กระแสพระบรมราชาวาท
ตอนที่หนึ่ง ซึ่งแสดงว่าทรง
ห่วงใยเกรงภาษาไทยจะทรุด-
โทรมหากปล่อยไป (ตามข้อ
สรุปไว้ให้เห็นในหน้าต้น) ซึ่ง
ข้าพเจ้าค้างข้อสรุปที่สามยัง
มิได้ขยายความไว้ ดังนั้นเมื่อ
ข้าพเจ้าได้ขยายและยกตัวอย่าง
ข้อที่สามไว้แล้วพอควรใน
บทความของฉบับนี้ ก็เป็นอัน

จบพระกระแสพระบรมราชา-
วาทตอนที่ ๑ ในฉบับนี้แล้ว

ส่วนตอน ๒ ที่ข้าพเจ้าจะ
เชิญมากล่าวต่อไป เป็นข้อ
พระราชทานคำแนะนำ ในการ
แก้ไข ป้องกัน ปรับปรุง และ
พัฒนา ภาษาไทยอันมีธรรมชาติ
ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาล
สมัยนั้น ทรงขอให้มีทั้งอนุรักษ์
คำเก่าที่ยังดีอยู่ ปรับปรุง พัฒนา
เพิ่มเติมคำใหม่ตามความจำเป็น
ที่มีสิ่งใหม่ ๆ วิทยาการใหม่ ๆ
เกิดขึ้น และไทยรับมาใช้เพื่อ
ความเจริญของบ้านเมืองผู้คน
ทรงกล่าวถึงชาติไทยมีความ
เจริญทางวัฒนธรรมมาแล้วใน
อดีตเป็นพัน ๆ ปี มีภาษาของ
ตนเองใช้ (ไทยท้องถิ่นและเผ่า
ไทต่าง ๆ) มีภาษาไทยกลางเป็น
ทางการ สำหรับใช้ในราชการ
สื่อสารเข้าใจกันทั่วประเทศ
เป็นภาษาที่รวมชาติเป็นอัน
หนึ่งอันเดียวกัน เป็นภาษา
มาตรฐานซึ่งเด็กไทย เยาวชน
ไทยต้องศึกษาตามพระราช-
บัญญัติบังคับ เพื่อความสามัคคี
เจริญมั่นคงถาวรแก่ชาติไทย
ของเราให้คงอยู่ไม่รู้สิ้นสลาย

การเกษตรเอกลักษณ์ของไทย

วิจิตร อาวะกุล

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้
ชื่อว่าเป็นประเทศที่เจริญแล้ว
ในทุกด้าน โดยเฉพาะด้าน
อุตสาหกรรม เป็นประเทศ
อุตสาหกรรมเก่าแก่มีใช้ประเทศ
อุตสาหกรรมใหม่ดังที่ใคร ๆ ก็
อยากเป็นอยู่ในเวลานี้ สหรัฐ
ยังส่งเสริมการเกษตร ทำการ
เกษตร มีการคุ้มครองผลผลิต
การเกษตร คุ้มครองเกษตรกร
คุ้มครองราคาผลผลิตทางเกษตร
ใช้ผลผลิตทางเกษตร ส่งเข้า
โรงงานอุตสาหกรรมผลิตเป็น
สินค้าอาหารออกมาขายเป็น
การเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร-
กรรม จะเห็นว่ากิจการเกษตร
ของเขานั้นไม่ได้ด้อย หรือถอย
ลงเลย มีแต่จะเพิ่มขึ้นเพราะใช้
เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์
การเกษตรสมัยใหม่เข้าช่วย
เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ศัตรูพืช
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

นักวิชาการ นักวิทยาศาสตร์
เครื่องมือ เครื่องจักร ในการ
เกษตรมากขึ้นจึงใช้แรงงาน
เกษตรกรน้อยลง จำนวน
เกษตรกรลดน้อยลงแต่ผลผลิต
ยิ่งเพิ่มขึ้น สหรัฐอเมริกายัง
ให้ความสำคัญแก่การเกษตร
อยู่เสมอตั้งแต่เริ่มตั้งประเทศ
จนถึงปัจจุบัน มีแต่จะศึกษา
ค้นคว้าวิจัย หาพันธุ์พืชพันธุ์
สัตว์ใหม่ ๆ ที่ให้ผลผลิตสูง
ทำการส่งเสริมติดต่อเนื่องกัน
มาไม่มีการสะดุดหยุดเป็น
ตอน ๆ หรือหลงลืมเลย
การส่งเสริมสนับสนุนการ
เกษตรแต่ประการใดเลย
กฎหมายทางเกษตรทุกฉบับ
ยังมีผลใช้ในการสนับสนุน
ส่งเสริม ปกป้อง ป้องปราม
ปราบปราม อย่างสม่ำเสมอ
ตลอดมา

ครั้งหนึ่งประธานาธิบดี

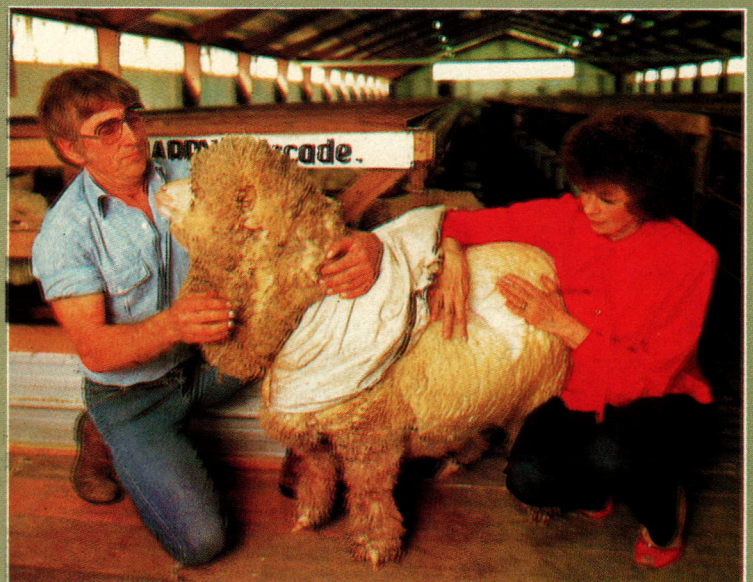
การทำปศุสัตว์
และการเกษตรของประเทศญี่ปุ่น

ขนแกะเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อ
อย่างหนึ่งของออสเตรเลีย

การปศุสัตว์ในประเทศออสเตรเลีย

พื้นที่ปลูกข้าวสาลี ทางตอนเหนือของออสเตรเลีย

ลินดอน บี. จอห์นสัน ของสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวสุนทรพจน์เกี่ยวกับการเกษตรของสหรัฐ มีความว่า "การเกษตรเป็นอุตสาหกรรมชั้นนำของสหรัฐและยังคงเป็นเส้นโลหิตใหญ่ที่หล่อเลี้ยงชาติ เป็นเชื้อเพลิงที่จุดโรงงานอุตสาหกรรมให้ทำงานทั่วสหรัฐอยู่ในขณะนี้"

จะเห็นได้ว่าแม้สหรัฐจะได้ขยายงานด้านอุตสาหกรรมอื่น ๆ ออกไปอีกอย่าง ไม่ยอมหยุดยั้งแต่เขาก็ยังคงรักษาระดับการผลิตทางเกษตรไว้เป็นพลังหล่อเลี้ยงชาติ และพลังสำรองด้านอื่น ๆ ได้อย่างมั่นคงทั้งปริมาณ และคุณภาพ อีกทั้งยังเป็นเสบียงสำหรับเลี้ยงคนในชาติ เลี้ยงกองทัพเมื่อประสบวิกฤติการณ์ภัยธรรมชาติ หรือการเกิดภาวะสงคราม นอกจากนั้นยังมีเหลือส่งออกจำหน่าย หรือแบ่งปัน เป็นการช่วยเหลือแก่ชนชาติต่าง ๆ ในโลก ที่ขาดแคลนได้รับความเดือดร้อนได้อย่างมากมายในยามจำเป็นหรือต้องการ

ประธานาธิบดีของสหรัฐ มักจะมีไร่ นา สวน ที่เป็นของตนเองไว้พักผ่อนหรือประกอบอาชีพเมื่อพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ จะเห็นได้ว่าการเกษตรนั้นเป็นอาชีพธรรมชาติที่สร้างความสุขกายสบายใจให้แก่มนุษย์ เพราะเมื่อใดที่มนุษย์ประกอบอาชีพการเกษตร ผู้นั้นจะมีความเป็น

ธรรมชาติ ได้รับสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างเป็นธรรมชาติ แก่ชีวิตและร่างกาย เป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดความสงบ ร่าเริง สุขสดชื่นซึ่งยากจะหาอาชีพใดที่จะเป็นธรรมชาติได้เท่ากับการเกษตร มนุษย์จึงมีสัญชาตญาณที่ชอบปลูกต้นไม้ อยู่ใกล้ต้นไม้ และสัตว์

ประเทศอังกฤษ ก็เป็นประเทศที่เจริญรุ่งเรือง อีกประเทศหนึ่ง มีเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่รุ่งเรืองแต่ก็มีการเกษตรเป็นกระดูกสันหลัง ประเทศอังกฤษยังคงทำการเกษตรอย่างมั่นคงก้าวหน้าทั้งเลี้ยงประชากรและส่งออกสินค้าเกษตรออกไปขายต่างประเทศ ทำเงินตราเข้าสู่ประเทศอย่างมากมาย

ญี่ปุ่นประเทศอุตสาหกรรมที่มั่งคั่ง แต่เดิมประเทศญี่ปุ่นพยายามที่จะทำการเกษตรอย่างทู่หมัด แต่เนื่องจากภูมิประเทศที่เป็นเกาะ ดินเป็นหิน แผ่นดินไหว มีภูเขาไฟ ภูมิประเทศไม่อำนวยในทางเกษตร มีอุทกภัย วาตภัย เช่น พายุ ใต้ฝุ่น น้ำท่วมเสมอไม่สามารถทำการเกษตรให้ได้ผลดี จึงต้องดิ้นรนเป็นชาติอุตสาหกรรมผลิตสินค้าทางอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อขายทำรายได้และแลกเปลี่ยนกับสินค้าเกษตรกรรมจากต่างประเทศในบางส่วน แต่ญี่ปุ่นก็ยังทำการเกษตรในบางท้องที่ ๆ

ทำได้ โดยเลือกพืชและสัตว์ที่มีค่าทางเศรษฐกิจสูง และเมื่อเร็ว ๆ นี้มหาวิทยาลัยเกษตรของญี่ปุ่น ก็เพิ่งฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปีของการก่อตั้งแสดงว่าญี่ปุ่นได้ส่งเสริมด้านวิชาการการเกษตร ศึกษาค้นคว้า ให้มีความสำคัญด้านการเกษตรมาเป็นเวลานานแล้ว และยังคงดำเนินการต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้ในปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นจะเป็นประเทศที่ร่ำรวยมหาศาลจากการอุตสาหกรรม เขาก็ยังไม่ทิ้งการเกษตรแม้ประเทศจะมีเนื้อที่จำกัด ก็ยังให้ความสำคัญทางเกษตร มองหาประเทศที่ทำการเกษตรหาอาหารนำเข้าสินค้าเกษตรเพื่อหล่อเลี้ยงประเทศชาติและประชาชน

ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ พัฒนาประเทศร่ำรวยมาจากการเลี้ยงสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เช่น นม เนย ขนแกะ มีเสื้อผ้า พรหม ขนแกะ ทั้งสองประเทศเลี้ยงแกะ เลี้ยงวัวเนื้อ วัวนม ไร่อุ่น แอปเปิ้ล ฯลฯ ขายขนแกะ ขายเนื้อ ปลูกผักผลไม้ บริโภคในประเทศ มีโรงงานอุตสาหกรรมพัฒนาการเกษตรโดยการอุตสาหกรรมมีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคงเชื่อถือได้ ก็เนื่องมาจากการใช้เกษตรกรรมเป็นพื้นฐานอันมั่นคงรองรับโรงงานอุตสาหกรรม

กรรมนั่นเอง

ทุกประเทศที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนทางการเกษตร เกษตรกร ย่อมมีฐานะดี ร่ำรวย ช่วยชาติ ช่วยสังคมได้ เพราะเกษตรกรเป็นผู้ผลิตอาหารประจำวันให้แก่คนในชาติ ลองคิดว่าหาก ๆ วัน ถ้าเราต้องซื้อผัก ซื้อเนื้อ ซื้อปลา ซื้อข้าวจากต่างประเทศ เราไม่มีเกษตรกรคอยผลิตอาหารหล่อเลี้ยงประเทศ คนไทยไม่รู้จักเลี้ยงสัตว์ปลูกพืช คิดว่าคนจน ๆ ทั่วไป จะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร ความยุ่งยากลำบากจะมีมากเพียงไหน บรรพบุรุษของไทยได้สะสมทรัพย์ทางเกษตรไว้ให้ลูกหลานทั้งแม่น้ำลำคลองที่ทั้งใช้อาบใช้กิน ใช้ในเรือสวน ไร่นาที่เป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลานได้อาศัยเก็บขายกินกัน เป็นแหล่งทำมาหากินที่อุดมสมบูรณ์

บางครอบครัว บิดามารดา ถึงแก่กรรม ลูก ๆ ก็ได้อาศัยสวนผลไม้ ต้นไม้ ที่บิดามารดาทำไว้ให้ เช่น สวนมะม่วง สวนทุเรียน สวนเงาะ สวนกล้วย ขนุน ฯลฯ ถึงปีก็ออกผลเก็บขายกันได้มีเงินทองจับจ่ายใช้สอยไม่ขาดมือ มรดกทางการเกษตรของไทยจึงมีให้เห็นกันอยู่ทั่วไป

ที่จังหวัดเพชรบุรี บรรพบุรุษได้ปลูกต้นตาลไว้ให้เป็น

ร้อย ๆ พัน ๆ ไร่ ชาวเพชรบุรี ได้อาศัยดินตาลเหล่านี้ ทำน้ำตาล ทำน้ำตาลสด ลูกตาล ทำเงินทำรายได้ ใครไม่มีอาชีพ ก็ปั่นดินตาลเอามาขายยังชีพได้ ไม่มียากจนอดอยาก อดตาย เหมือนบางประเทศในอาฟริกา ที่เราเห็นเป็นข่าวอยู่เป็นประจำ การเกษตรจึงต้องทำและเตรียมการไว้สำหรับอนาคตของลูกหลาน อนาคตของประเทศอันยาวไกล

ทางปักษ์ใต้ ก็มีสวนยาง สวนทุเรียน ที่บรรพบุรุษปลูกทิ้งไว้ให้ลูกหลานเก็บขายเก็บกินกัน ทางอีสานก็มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้ลูกหลานมีอาชีพทำกันมากจนทุกวันนี้ เกือบจะกล่าวได้ว่าทุกตารางนิ้วของเมืองไทยอันอุดมสมบูรณ์ จนเป็นที่กล่าวขานขนานนามเมืองไทยในสมัยก่อน เมื่อสองร้อยสามร้อยปีว่าเป็นอุ้งข้าวอุ้งน้ำของเอเชีย เมืองไทยนั้นเป็นที่รู้จักของคนไม่เฉพาะในเอเชียเท่านั้นว่าเป็นดินแดนอันอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตร แม้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างก็รู้จักเมืองไทยของเราว่าเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยข้าวปาลาญญูอาหาร

การเกษตรจึงเป็นสิ่งผูกพันกับชีวิต อาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย มาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ จนอาจจะกล่าวได้ว่าการเกษตรนั้นเป็น

การผลิตยางพาราทางภาคใต้ของประเทศไทย

เอกลักษณ์ของไทย หลายคนกำลังจะลืมเอกลักษณ์นี้และกำลังจะละทิ้งการเกษตร มีแนวความคิดว่าทุกคนควรจะทำอุตสาหกรรมที่มีหน้ามีตาเจริญกว่า แต่อย่าลืมว่าอุตสาหกรรมนั้นทำได้เฉพาะกลุ่มผู้ที่มีเงินทุนร่ำรวยมากซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อย แต่การเกษตรนั้นทำได้ทุกฐานะไม่ว่าจะยากดีมีจน ขึ้นไปจนถึงมหาเศรษฐีหญิงหรือชายก็ทำได้เท่ากันหมด

ประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีสภาพเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร

การส่งเสริมการเกษตรเป็นงานของการให้การศึกษาออกโรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างอาชีพ มุ่งไปสู่เกษตรกรโดยตรง สู่แม่บ้านของเกษตรกร และสู่เยาวชนเกษตรกร หรืองานยุวเกษตรกร กระบวนการส่งเสริมการเกษตรจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ ที่ทุกคนในชาติจะต้องร่วมกันเอาใจใส่พัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งกระบวนการศึกษาภายในและภายนอกโรงเรียน กระบวนการศึกษาต่อเนื่องภายหลังจากจบไปจากโรงเรียนและมาประกอบอาชีพทางเกษตร

การจัดระบบการส่งเสริมการเกษตรต้องทำอย่างจริงจัง ให้เกษตรกรอื่นได้ตั้งตัวได้จริง ๆ มิใช่ทำในลักษณะแก้ปัญหาเพียงครั้งคราว บรรเทาทุกข์พอกลายความเดือดร้อนแล้วก็เดือดร้อนอีกไม่มีที่สิ้นสุด มิฉะนั้น ชาติและประชาชนจะบอบช้ำ นำพาประเทศชาติไปไม่รอด ประชาชนที่ยากไร้เป็นจำนวนมากจะเป็นลูกดุ่มคอยถ่วงความเจริญและทำให้ประเทศชาติถึงความล้มเหลวได้

รัฐบาลที่ฉลาดมักใช้นโยบายพัฒนาชาติโดยใช้การเกษตรเป็นแกนกลางทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ลงทุนในกิจการต่าง ๆ โดยอาศัยภาคเกษตรกรรมเป็นพื้นฐานของการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การศึกษาและระบบสังคมในภาคต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนการเกษตร เพราะเมื่อระบบการเกษตรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น จะเป็นฐานให้ภาคอื่น ๆ เจริญเข้มแข็งตามไปด้วย ในด้านการอุตสาหกรรม, สินค้า บริการ การค้าขาย จะเป็นการกระจายรายได้ ยกฐานะของคนในชนบท และผู้ยากไร้ จำนวนผู้บริโภคผลผลิตจะเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพการผลิตของประเทศก็จะสูงขึ้น มีการเคลื่อนไหวโยกย้ายผลผลิตและแรงงานจากภาคเกษตร-

กรรมมาสู่อุตสาหกรรมอย่าง
มีสมดุล เมื่อภาคเกษตรก้าว
หน้า มีเกษตรกรน้อยลงแต่
ประสิทธิภาพการผลิตด้าน
เกษตรสูงขึ้น เมื่อถึงจุดนี้ประ-

แต่ถ้าขาดแคลนอาหารสำหรับ
ประชาชน ประชาชนต้องได้รับ
การปันส่วนอาหารได้บริโภค
อาหารไม่อิ่ม หรือหิวโหย อด
อยาก ความสงบสุขเรียบร้อย

จากประเทศไทย มีขายอยู่ใน
ประเทศญี่ปุ่นมีราคาผลละ 60
บาท ท่านลองคิดดูเองว่าสินค้า
อื่นจะมีราคาแพงเพียงใด ราคา
ข้าวผัดในประเทศญี่ปุ่นจานละ

ที่จะเป็นประเทศอุตสาหกรรม
นั้นควรจะต้องใช้ความคิด และ
ใคร่ครวญหาทางแก้อย่าง
รอบคอบเสียก่อนการตัดสินใจ
และดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด

เทศก็จะมีพัฒนาอย่างจริง
จังและสมบูรณ์ การพัฒนา
ประเทศจึงจะมีอัตราเร่งสูงขึ้น
ได้ เช่นในประเทศพัฒนาอื่น ๆ
ในโลก

การเกษตรเป็นสิ่งสำคัญ
ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์-
ชาติ พระพุทธองค์ได้ทรงตรัส
ไว้ว่า “หนึ่งในโลกนั้นคือ
อาหาร” ถึงจะเป็นประเทศที่มี
ทรัพยากรอย่างอุดมสมบูรณ์

ของสังคมบ้านเมืองคงเกิดขึ้น
ได้ยาก อาหารจึงเป็นอาวุธ
ที่สำคัญยิ่งในยุทธศาสตร์ของ
การปกครองและการทำสงคราม
จนมีคำกล่าวที่ว่า “กองทัพเดิน
ด้วยท้อง”

ถ้าเราต้องซื้อสินค้าเกษตร
จากต่างประเทศเราคงไม่ได้
บริโภคอาหารดีราคาถูก เหมือน
เช่นเราผลิตได้เองในขณะนี้
ท่านคงจะยังไม่ทราบว่ามังคุด

300 บาท ขนาดคนที่ค่อนข้าง
ร่ำรวยไปเที่ยวญี่ปุ่น บอกว่า
ตั้งใจจะไปอยู่ไปเที่ยวสักสอง
สามอาทิตย์จึงจะกลับ แต่ไป
พบข้าวของแพงแล้วคิดถึง
เมืองไทยต้องรีบกลับเมืองไทย
เพราะค่าครองชีพสูงมาก
นี่แหละครับ ผลของการเป็น
ประเทศอุตสาหกรรมที่มีการ
เกษตรไม่เพียงพอเลี้ยงคนใน
ชาติ ฉะนั้นการที่เราปรารถนา

ลงไป

การศึกษา ค้นคว้า วิจัย
และเทคโนโลยีทางการเกษตร
ของประเทศไทยเราได้ก้าวหน้า
ไปมากทีเดียว สมัยก่อนเมื่อ
ประมาณ ๒๐-๓๐ ปีถ้าคน
ป่วยได้ลิ้มรสกุ้งที่มีราคาแพง
มากในขณะนั้นสัก ๔-๕ ผลก็
ชื่นใจเป็นอย่างมากแล้ว หรือ
จะได้ลิ้มจีสัก ๓-๔ ผลก็นับว่า
ดีพิเศษยิ่ง แต่ปัจจุบันเราบริโภค

กันเป็นกิโล ๆ ซึ่งราคากิโล
หนึ่งก็ไม่กี่บาท เพราะการ
เกษตรของเราก้าวหน้ามีการ
ศึกษาค้นคว้าวิจัยกันอย่างม
ายกว้างขวาง

เรามีเงาะที่หวานกรอบ
ร้อนอร่อย เรามีทุเรียนพันธุ์ดี
มากมาย เรามีฝรั่งยักษ์ลูกขนาด
ใหญ่หวาน กรอบ เนื้อนุ่ม
รสชาติดีกว่าฝรั่งพันธุ์ดั้งเดิม
ของเรา ฯลฯ เรามีพันธุ์ข้าว
ที่ขึ้นชื่อลือชา หลายพันธุ์ เรา
มีวัวเนื้อ วัวนม หมู เป็ด ไก่
ที่เป็นสินค้าส่งออกเป็นจำนวน
เพิ่มมากขึ้น มีคุณภาพสูงขึ้น
การเกษตรของเรากำลังก้าว
หน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง ถ้าหาก
อุตสาหกรรมของเราได้ใช้

ผลิตผลทางเกษตรเป็นวัตถุดิบ
เพื่อเพิ่มพูนค่าให้แก่ผลิตผล
ทางการเกษตรแล้ว การพัฒนา
เศรษฐกิจของไทยจะเป็นไป
อย่างผสมกลมกลืนเป็นธรรม
ชาติ ในชีวิตความเป็นอยู่ สังคม
วัฒนธรรมและเศรษฐกิจของ
ไทยอันรุ่งเรือง

อาชีพการเกษตรเป็นอาชีพ
คู่บ้านคู่เมืองเป็นเอกลักษณ์
ของประเทศไทยเรามาแต่
โบราณกาล หลักศิลาจารึก
สมัยกรุงสุโขทัยในสมัยพ่อขุน
รามคำแหง ยังได้จารึกถึงเรื่อง
ราวความอุดมสมบูรณ์ ของ
การเกษตรในครั้งนั้นว่า “...เมือง
สุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามี
ข้าว...” “...สร้างป่าหมากป่าพลู

ทั่วเมืองนี้ทุกแห่ง ป่าพร้าวก
หลาย ปาลาง (ขนน) ก็หลาย
หมากขามก็หลายในเมืองนี้...”
บ่งบอกชัดว่าประเทศไทยเป็น
ประเทศที่มีพื้นฐานทางการ
เกษตร การเกษตรเป็นอาชีพ
หลักของคนส่วนใหญ่ในประ
เทศตลอดมา แม้ว่าประเทศไทย
จะมีการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม
ในหลาย ๆ ด้าน ประชาชนส่วน
ใหญ่ของประเทศที่ประกอบ
อาชีพด้านการเกษตรมีจำนวน
เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่พื้นที่
เพาะปลูกมีอยู่จำกัด จำนวน
ประชาชนเพิ่มขึ้นจาก ๑๐ กว่า
ล้านคน จนปัจจุบันมีถึงประ
มาณ ๕๔ ล้านคนแล้ว แต่อาหาร
จากภาคการเกษตรก็ยังพอ

บริโภค จะกล่าวว่าการเกษตร
นั้นเป็นเอกลักษณ์ของไทยอย่าง
หนึ่งคงจะไม่ผิด เราควรจะ
ส่งเสริมสนับสนุนเอกลักษณ์นี้
ไว้หรือไม่ หรือจะปล่อยให้
มลายหายสาบสูญไปจนเกิด
การขาดแคลนอาหารต้องแบ่งปัน
กลายเป็นความเดือดร้อนของ
คนทั้งประเทศ การเกษตรมิใช่
สิ่งต่ำต้อยและล้าหลัง ผู้มีความ
คิดว่าการเกษตรเป็นอาชีพที่
ต่ำต้อยล้าหลัง และจะเปลี่ยน
แปลงเป็นการอุตสาหกรรมที่
ไม่มีการเกษตรสนับสนุนนั้น
เป็นการพัฒนาประเทศที่จะเป็น
อันตรายนำความเดือดร้อน
ทุกข์ยากมาสู่ประชาชนได้

ควรเพิ่มความระมัดระวัง ในการใช้สารกำจัดแมลงศัตรูพืช

ชาคริต จุลกะเสรี

หนอนเจาะดอกมะลิ ศัตรูสำคัญที่ทำให้เกษตรกรต้องพ่นสารฆ่าแมลงบ่อยครั้ง

เมื่อปี ๒๕๓๐ นายแพทย์
สาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี
ได้เปิดเผยว่า ตามรายงานของ
ทางหน่วยงานระบาดวิทยาใน
ประเทศไทย มีระบุไว้ว่า ใน
จังหวัดอุทัยธานีมีอัตราผู้ป่วย
เพราะพิษสารฆ่าแมลงศัตรูพืช

เป็นจำนวนสูงสุดของประเทศ
ไทย คือ มีผู้ป่วยถึง ๖๗.๕ คน
ต่อประชากร ๑ แสนคน ซึ่ง
นับว่าเป็นสถิติสูงสุดในประเทศ
ไทยเลยทีเดียว ดังนั้น ในปี
ต่อมาจึงได้มีการรณรงค์ต่อต้าน
ภัยนี้กันอย่างเต็มที่ แต่อัตรา

การเจ็บป่วยเนื่องจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืชต่าง ๆ นั้น ก็ยังคงมีมาก ไม่สามารถจะลดลงอย่างรวดเร็วได้เท่าที่ควร จึงต้องขอให้ประชาชนทั้งหลาย ได้ช่วยกันเพิ่มความระมัดระวัง เรื่องการใช้สารเคมีฆ่าแมลง ศัตรูพืชทั้งหลายให้มากและถูกต้องยิ่ง ๆ ขึ้นด้วยในปัจจุบันนี้

หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจังด้วยแล้ว โดยมีกรมวิชาการเกษตรเป็นแม่แรงแข็งขันในการนี้อยู่ด้วย และทางด้านของสมาคมผู้ค้าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ผู้นำสารเคมีเหล่านั้นเข้ามาจากต่างประเทศ เอมามาจำหน่าย

ก่อน ๆ นั้นอีกต่อไป

ซึ่งในการนี้ ก็จำเป็นจะต้องขอความร่วมมือจากทางฝ่ายเกษตรกรเองด้วย ให้มีความรู้ในการใช้สารกำจัดศัตรูพืชเหล่านั้นได้อย่างถูกวิธี และเพิ่มความระมัดระวังและแก้ไข ในเรื่องพิษภัยจากสารตกค้างต่าง ๆ นั้นให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

ต้น รวมทั้งสิ้นเป็นมูลค่า ๑,๗๕๓ ล้านบาท ก็นับว่าไม่น้อยเลยนะสำหรับค่าใช้จ่ายในรายการดังกล่าวนี้

ตัวอย่างง่าย ๆ ที่เรามักจะมองผ่านกันไปได้โดยไม่ระมัดระวัง ก็อย่างเช่นการใช้สาร “ฟูราดาน” กับพืชผักต่าง ๆ อย่างเช่นที่ใช้กับกะหล่ำปลี หรือผักอะไรก็ได้แล้วแต่เอะเนื่องจากเกษตรกรผู้ใช้นีสารนี้เองก็ยังไม่ค่อยจะทราบชัดเจนเท่าใดนักหรือกว่า สารฟูราดานนี้ ต้นพืชจะดูดซึมเข้าไปสู่ทั้งลำต้นและใบ รวมทั้งในดอก และผลของพืชเหล่านั้นได้ด้วย จึงมีการสะสมสารพิษนี้ไว้ในทุกส่วนของพืชได้ เมื่อแมลงต่าง ๆ มากัดกินพืชนี้ จึงพลอยได้รับพิษถึงตายได้ง่าย ๆ

ซึ่งแม้แต่คนเราก็เอะถ้าได้กินเอาพืชผลที่มีสารนี้ดูดซึมอยู่มากเข้าไป ก็จะมีการสะสมพิษภัยไว้ในร่างกายของคนเราได้มากขึ้นเช่นกัน จนเมื่อถึงจุดที่มากเกินไป สารนี้ก็จะมิพิษภัยแสดงให้ปรากฏกับคนเราได้ชัดเจนขึ้น เช่น เวียนศีรษะ ปวดศีรษะ มีระบบการหายใจขัดข้อง แน่นหน้าอก มีอาการชักกระตุก ซึ่งถ้าแก้ไขไม่ถูกต้องก็อาจจะเป็นอันตรายถึงตายได้ง่าย ๆ เหมือนกันอย่าทำเป็นเล่น ๆ ไปไม่ได้อีกแล้วละต่อไปนี้นะ เราจะต้องช่วยกันระมัดระวังให้จงดี ตั้งแต่ผู้ผลิตไปจนถึงผู้บริโภคทั้ง-

“จนเมื่อถึงจุดที่มากเกินไป

สารนี้ก็จะมิพิษภัยแสดงให้ปรากฏกับคนเราได้ชัดเจนขึ้น

เช่น เวียนศีรษะ ปวดศีรษะ

มีระบบการหายใจขัดข้อง แน่นหน้าอก มีอาการชักกระตุก ซึ่งถ้าแก้ไขไม่ถูกต้องก็อาจจะเป็นอันตรายถึงตายได้”

เรื่องวิธีแก้ปัญหาคาการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างไม่ถูกต้องนั้น กำลังเป็นปัญหาที่หลายหน่วยงาน รวมทั้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เอง ก็ได้ให้ความสนใจ และพยายามอย่างยิ่งในการที่จะช่วยให้เกษตรกรทั้งหลาย ได้รู้จักใช้สารเคมีต่าง ๆ กำจัดศัตรูพืชได้อย่างถูกวิธี เพื่อมิให้เกิดมลพิษแก่พืชผลและแพร่พิษภัยไปสู่แหล่งน้ำต่าง ๆ รวมทั้งเป็นอันตรายต่อชีวิตของคนและสัตว์ทั้งหลาย ที่ไปสัมผัสสารมลพิษเหล่านั้นด้วย ซึ่งในการนี้ทางหน่วยงานของกระทรวงเกษตรฯ ก็ได้เร่งระดมกำลังเจ้าหน้าที่จาก

ให้แก่เกษตรกรทั่วไปนั้น ก็มี ความสำนึกและตระหนักในพิษภัยอันร้ายแรงของบรรดาสารเคมีที่ตกค้างในพืชผล รวมทั้งในดินในน้ำ ซึ่งจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนโดยทั่วไปได้มากยิ่งขึ้นนั้นด้วย ก็ได้มีการติดต่อขอความร่วมมือไปยังสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจการค้าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชนานาชาติ เพื่อขอให้ช่วยประเทศไทยเราเท่าที่จะช่วยกันได้อีกทางหนึ่งด้วยแล้ว สารใดที่มีพิษภัยร้ายแรง จะได้งดไม่ให้มีนำส่งเข้ามาเผยแพร่ หรือให้ใช้ทดลองกันในประเทศไทยอย่างสมัย

ต่อไปด้วย เพราะในแต่ละปี ได้มีการนำสารเคมีที่มีพิษในการปราบศัตรูพืชต่าง ๆ นั้น เข้ามาสู่ประเทศไทยเราเป็นจำนวนมากเหลือเกิน

ดูอย่างเช่นในปี ๒๕๓๓ นี้เอง พวกสารเคมีที่ใช้กำจัดแมลง ได้มีผู้นำเข้ามาเป็นจำนวนถึง ๓,๗๓๕.๖ ตัน คิดเป็นมูลค่าก็ในราว ๔๗๑.๓ ล้านบาท พวกสารกำจัดโรคพืชก็มีเข้ามา ๕,๐๕๔ ตัน เป็นมูลค่า ๓๐๓.๓ ล้านบาท พวกสารกำจัดวัชพืช มีนำเข้า ๘,๖๘๕.๕ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๑,๐๑๘.๔ ล้านบาท รวมทั้งสิ้นแล้วเป็นสารเคมีที่มีนำเข้ามาถึง ๑๘,๕๒๐

หลายด้วย

นอกจากมุ้งหว่งที่จะเตือนภัยดังกล่าวแล้ว ก็ยังมีสารกำจัดแมลงชุดใหม่อีกชนิดหนึ่ง ซึ่งได้มีเข้ามาใช้ในเมืองไทยเราหลายปีมาแล้ว มีคุณสมบัติที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับใช้ในการยับยั้ง หรือระงับ ทำให้การลอกคราบของตัวอ่อนของแมลงหุดชะงักลงได้ ที่ได้ทดลองแล้วก็พบว่าใช้ได้ดี เหมาะที่จะใช้แก้ศัตรูพืชพวกหนอนหนึ่งเหี่ยว หนอนกระตุ๊ก หนอนขนใบ และหนอนอื่น ๆ อีกหลายชนิด ปัจจุบันมีขายอยู่ในท้องตลาดหลายชนิด เช่นที่มีชื่อการค้าว่า คาสเทท อาทาบรอน แซด-วิลเลอร์ และอัลซิสติน เหล่านี้เป็นต้น

คุณสมบัติที่ดีของสารที่ว่านี้ นอกจากเป็นการที่กำจัดหนอนศัตรูพืชได้หลายชนิดแล้ว ยังไม่มีพิษภัยตกค้าง ซึ่งจะไม่มีผลมากนักต่อคนและสัตว์ต่าง ๆ รวมทั้งพวกแมลงตัวห้ำ และตัวเบียนต่าง ๆ รวมทั้งผึ้งเหล่านี้ด้วย

นอกจากสารดังกล่าว ซึ่งมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้และผู้บริโภคแล้ว สารฆ่าแมลงอื่นที่กำลังได้รับความสนใจมาก ก็คือสารที่สกัดจากพืช เช่น การหาวิธีใช้พืชสมุนไพรไทย ๆ เรา เป็นต้น ซึ่งเรื่องการใช้สมุนไพรของไทยเรา ในการ

ช่วยป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช ก็เริ่มมีใช้กันแพร่หลายยิ่งขึ้นแล้วเช่นกันในปัจจุบันนี้

เมื่อ ๒ ปีที่แล้วมานั้น ท่านผู้อ่าน “วารสารไทย” ทั้งหลายคงจะยังพอจำกันได้ว่า ได้เกิดเรื่องมีสารพิษตกค้างในผลแอปเปิ้ลที่ส่งเข้ามาขายจากต่างประเทศ คือพบว่า มีสาร “อะลาร์” ติดมากับผิวผลแอปเปิ้ลเป็นจำนวนมาก จนอาจจะทำให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตของผู้คนได้ เป็นข่าวใหญ่ที่ทำให้ทางราชการกระทรวงสาธารณสุข ต้องออกทำการเก็บผลแอปเปิ้ลที่วางขายตามตลาดทั่วไปนั้น นำเอาไปตรวจเป็นการใหญ่ รจนได้ทำการแก้ไขคลี่คลายกันได้ดีแล้ว จึงได้ยอมให้ส่งแอปเปิ้ลจากต่างประเทศเข้ามาขายต่อไปตามปกติได้

ทั้งนี้ก็ด้วยทางวงการแพทย์เขาได้ตรวจพบแล้วว่า เจ้าสาร “อะลาร์” ที่ว่านี้ มันมักจะเป็นต้นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็งขึ้นในตัวคนเราได้ เพราะมันสามารถก่อให้เกิดสาร “คามิโนไซด์” ขึ้นมาได้ ซึ่งเจ้าสารตัวนี้เองที่เป็นตัวก่อให้เกิดโรคมะเร็งในระยะเริ่มต้น คือ ปรากฏขึ้นมาในรูปของเนื้องอกผิดปกติขึ้นมาได้ง่าย เป็นอันตรายอย่างหนึ่งที่คนเรากลัวกันมาก

ซึ่งทางผู้แทนการค้าของบริษัทยาวอิงตันแอปเปิ้ล

คอมมิชชัน จากสหรัฐอเมริกา ถึงกับต้องยกคณะเดินทางมาเยือนประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยเราด้วย โดยได้นำเอานางงามแอปเปิ้ลคนสวยของเขามาโชว์ตัว และโฆษณาขายแอปเปิ้ลของเขาใหม่เป็นการใหญ่ ก็เพราะต้องรีบทำประชาสัมพันธ์แก่ชาวที่มีเรื่องโรคมะเร็งมาเกี่ยวข้อง ทำลายตลาดการค้าแอปเปิ้ลของอเมริกาเขา ทำให้ขายได้ตกต่ำลงไปมากจนน่าวิตกนั่นเอง

เรื่องผลไม้และพืชผักที่มีสารพิษเคลือบปะปนอยู่นี้ ก็มีเป็นข่าวปรากฏให้ได้ยินได้ฟังกันอยู่บ่อย ๆ อย่างเช่นทางประเทศชิลี ซึ่งเป็นประเทศผู้ขายองุ่นและแอปเปิ้ลรายใหญ่ของโลก ด้วยประเทศชิลีนี้อยู่ทางซีกโลกด้านใต้ ดินฟ้าอากาศจึงมีตรงกันข้ามกับประเทศที่อยู่ทางซีกโลกด้านเหนือ อย่างเช่น สหรัฐอเมริกาและยุโรปหลายประเทศ ที่ต่างก็เป็นลูกค้าผลไม้ทั้งองุ่นและแอปเปิ้ลของชิลีอยู่ด้วย ในขณะที่ประเทศทางยุโรปและสหรัฐอเมริกากำลังหนาวเย็นจัด แต่ทางซีกโลกด้านประเทศชิลีกลับกำลังอบอุ่นสบายดี จึงเหมาะสำหรับการผลิตผลไม้ต่าง ๆ เช่น พวกราสเบอร์รี่ แบล็คเบอร์รี่ รวมทั้งองุ่น และแอปเปิ้ลที่ว่ามัน ส่งไปขายในประเทศที่กำลังหนาวจัดได้สบายไป

แต่ก็ได้มีพวกก่อการร้ายคิดไม่ซื่อ ได้สร้างความปั่นป่วนให้เกิดขึ้นได้อย่างร้ายแรงมาก คือได้มีการฉีดยา “ไซยาไนด์” เข้าไปในผลองุ่นและแอปเปิ้ลที่ชิลีได้ส่งไปขายในสหรัฐอเมริกา แต่ต่ออเมริกาเขามีการข่าวและการตรวจสอบดี มีหูตาไวจึงจับขบวนการนี้ได้ ซึ่งก็ได้ตรวจสอบพบความจริง จึงได้จัดการตีกลับส่งผลไม้เหล่านั้นคืนให้ชิลีไปทั้งหมดเลย และใช้มาตรการลงโทษโดยไม่ยอมรับซื้อจากชิลีอีกนาน ก็เล่นเอาประเทศชิลีซิมไปนานเหมือนกัน เมื่อต้องขาดลูกค้ารายใหญ่อย่างสหรัฐอเมริกาไปเสียแล้ว เช่นนี้

พูดถึงเรื่องสารพิษที่ใช้กับพืชผลต่าง ๆ นี้แล้ว ในเมืองไทยเราเองก็เถอะน่า เราก็ต้องเพิ่มความระมัดระวังอย่างเข้มงวดขึ้นให้ดีด้วยเช่นกัน เพราะเมื่อปีที่แล้วก็ได้พบว่า มีเกษตรกรและประชาชนผู้บริโภคพืชผักและผลไม้บางชนิด ที่มีการฉีดยาเคมีกำจัดศัตรูพืชให้ และยังมิพิษตกค้างอยู่ ได้ทำให้มีผู้เจ็บป่วยถึง ๑๘๒ ราย ซึ่งในจำนวนนี้ได้ถึงแก่ความตายไปรวม ๘ ราย นอกจากนั้นก็ต้องเข้าโรงพยาบาลบำบัดรักษากันเป็นการใหญ่ ก็เป็นเรื่องที่น่ากลัวอยู่มากนะเรื่องสารพิษตกค้างนี้ ดังนั้น การใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

ทั้งหลาย ต่อไปนี้จึงจำเป็นต้องควบคุมการใช้กันให้รัดกุมยิ่งขึ้น พร้อมทั้งต้องเร่งการเผยแพร่ให้ความรู้อย่างถูกต้องแก่เกษตรกรและประชาชนผู้บริโภคทั่วไป เกี่ยวกับวิธีการใช้สารเคมีเหล่านั้นให้แพร่หลาย

ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้ให้ดียิ่งขึ้น คือ ขอให้อ่านสลากกำกับภาชนะหรือซองที่ใส่สารนี้โดยตลอด ให้เข้าใจดีก่อนที่จะใช้ทุกครั้ง ขอให้ปฏิบัติตามคำแนะนำและข้อควรระวังการใช้สารนั้น ๆ โดยเคร่งครัดด้วย ทั้ง

อยู่ทางทิศเหนือลมเข้าไว้เสมอ และหากลมแรงมากก็ไม่ควรจะทำกรฉีดพ่นให้ในเวลานั้น และไม่ควรสูบบุหรี่หรือรับประทานอาหารขณะใช้สารมีพิษนั้น ถ้าได้สวมหน้ากากป้องกันละอองสารนั้นได้ด้วย

เครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการฉีดพ่นสารนั้น ก็ควรเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้ห่างจากเด็กและสัตว์เลี้ยง อาหาร และเปลวไฟให้ห่างไกลไว้ก่อนด้วยก็จะช่วยให้ปลอดภัยได้ดีขึ้น สำหรับภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว ให้รีบทำลายและฝังดินเสียให้มิดชิดด้วยก็จะดี หรือถ้าหากยังมีปัญหาสงสัยประการใดก็ขอเชิญไปสอบถามได้ที่เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ หรือที่สำนักงานเกษตรจังหวัด และหน่วยป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่อยู่ใกล้บ้านท่านก็ได้ทั้งนั้น ตามแต่จะสะดวก

ปัญหาที่มักจะเกิดขึ้นตามมาจากการใช้สารฆ่าแมลงนั้น โดยทั่ว ๆ ไปนั้นนอกจากจะมีอันตรายแก่ผู้ใช้สาร และผู้บริโภคได้โดยตรงแล้ว ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมากเกินไป ก็อาจจะทำให้มีสารพิษตกค้างในดิน ตลอดจนในพืชผลและสิ่งแวดล้อมได้มาก อาจทำให้เป็นอันตรายต่อทั้งคนและสัตว์ตลอดจนภาวะแวดล้อมได้อย่างร้ายแรงด้วย ดังนั้นจึงควรระวังในเรื่องเหล่านี้ให้ดีเป็นพิเศษด้วย นอกจากนี้เรื่องการใช้สารฆ่าแมลงไม่ถูกวิธี หรือใช้ไม่ถูกเวลา ก็อาจจะมีอันตรายเกิดขึ้นได้ง่ายมากเช่นกันจึงต้องเพิ่มความระมัดระวังให้ดียิ่งขึ้น

ซึ่งเรื่องการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการใช้สารเคมี

ชุดป้องกันสารกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่นสาร

ยิ่งขึ้นด้วย เรื่องการใช้สารเคมีให้ปลอดภัยนั้น ทางกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตรเอง ก็ได้พยายามอย่างต่อเนื่องอยู่บ่อย ๆ ว่าเป็นเรื่องสำคัญ และคอยหมั่นเตือนเกษตรกรให้ปฏิบัติอย่างถูกวิธีด้วยเสมอ เพื่อช่วยให้ผู้บริโภคมีความปลอดภัยกันได้ดีขึ้น

คือได้ขอให้เกษตรกรระวังการใช้สารเคมีอย่างถูกวิธี เพื่อความปลอดภัยของชีวิตทั้งตัวเกษตรกรเองและผู้บริโภค โดย

ในการผสมสารฆ่าแมลงก็ต้องระวังอย่าใช้มือผสมโดยตรงเด็ดขาด ควรใช้ไม้กวานหรือคลุกสารเคมีนั้นให้เข้ากันดีเสียก่อนใช้ ถ้าหากหัวฉีดพ่นสารนั้นเกิดอุดตัน ก็อย่าใช้ปากเป่าหรือดูดเอาโดยตรงเป็นอันขาด ขอให้ใช้หลอดเล็ก ๆ เขี่ยสิ่งอุดตันนั้นออก หรือเปลี่ยนหัวฉีดใหม่ใช้ได้เลยก็จะปลอดภัยได้ดีกว่า

ในขณะที่ฉีดพ่นสารฆ่าแมลงนั้น เกษตรกรผู้ฉีดควร

ก็จะยิ่งดี ทั้งควรหยุดฉีดพ่นสารเคมีตามกำหนดก่อนการเก็บเกี่ยวพืช ตามที่ระบุในฉลากการใช้สารนั้นแต่เนิ่น ๆ และถ้าหากเกษตรกรมีอาการเวียนหัวคลื่นไส้ไม่สบาย ก็ให้หยุดการฉีดพ่นสารเคมีนั้นทันที ขอให้รีบนำตัวไปพบแพทย์ขอรับการตรวจรักษาโดยด่วน พร้อมทั้งให้นำภาชนะบรรจุและฉลากสารเคมีนั้นไปให้แพทย์ดูด้วยก็จะดีมาก เรื่องการเก็บสารเคมีและ

ฆ่าแมลงที่ร้ายแรงเกินกำหนด
ไว้นั้น ก็น่ายินดีที่ขณะนี้ได้พบ
ว่า หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ทั้งทางราชการเองและ
ภาคเอกชนด้วย ก็ได้ร่วมมือ
กับสมาคมผู้ค้าสารเคมีกำจัด
ศัตรูพืชทั้งหลายนั้น ให้ช่วย
กันระมัดระวังเป็นอย่างดียิ่ง
ขึ้นด้วยแล้วในการรณรงค์ช่วย
กันแก้ไขในเรื่องการป้องกัน
พิษภัยจากสารฆ่าแมลง ซึ่งจะ
ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขกัน
อย่างจริงจังต่อไป เพื่อลดพิษ
ภัยที่อาจจะเกิดขึ้นนั้นลง ให้
เป็นผลดีที่สุดเท่าที่จะช่วยกัน
กระทำได้ด้วยแล้ว

สำหรับพี่น้องเกษตรกร
เราโดยตรงนั้น ส่วนหนึ่งที
ออกจะสำคัญมาก นั่นก็คือ
การตกค้างของสารพิษที่ใช้ฆ่า
แมลงสำหรับพืชผลในไร่นา
นั่นเอง จึงทำให้มีการปลูกผัก
แบบกางมุ้งป้องกันแมลง
หรือการปลูกผักอนามัยของ
เกษตรกรแผนใหม่ในปัจจุบัน
นี้ มีให้เห็นกันมากขึ้นแล้วใน
ปัจจุบันนี้

รวมทั้งได้มีการนำเอา
พืชสมุนไพรต่าง ๆ มาใช้เป็น
สารฆ่าแมลงแบบประหยัดและ
ปลอดภัยกันได้มากขึ้นด้วย
โดยไม่มีผลเสียต่อสภาวะแวด
ล้อม เพราะเป็นสมุนไพรที่ไม่
มีมลพิษ คือไม่มีสารตกค้างที่
เป็นอันตรายต่อสุขภาพของ
คนเราได้ดีด้วย นอกจากนี้
พืชบางชนิดที่ใช้ทำสารฆ่าแมลง

นั้น ยังสามารถนำมาใช้เป็นผัก
รับประทานกันได้ด้วย อย่าง
เช่น พวกสะเดา ผักกูด ข่า
ขมิ้นชัน ส่วนที่รับประทานไม่
ได้ก็มีเช่น ไล่ตั้น เมล็ดน้อยหน่า
ตะไคร้หอม เหล่านี้เป็นต้น ก็
มีสูตรผสมน้ำเอามาใช้ทำเป็น
สารฆ่าแมลงได้ผลดีทั้งนั้น

การปราบแมลงด้วยวิธีกล
ต่าง ๆ เช่น ใช้กับดัก ใช้สาร
ล่อแมลงมาจับทำลาย รวมทั้ง
การใช้หลอดไฟฟ้าล่อแมลง
แมลงลงมาให้ตกในบ่อปลา
ให้ปลาช่วยกำจัดแมลงเหล่านั้น
เป็นอาหาร เปลี่ยนแปลงมาเป็น
เนื้อปลาให้คนเราใช้ประโยชน์
ได้ดีอีกด้วย

ในบรรดาสารกำจัดแมลง
ที่จำแนกตามองค์ประกอบทาง
เคมี ในปัจจุบันนี้เราอาจแบ่ง
ได้เป็น ๖ ประเภท ดังต่อไปนี้
ซึ่งต้องขอเรียกตามชื่อวิทยา
ศาสตร์ซึ่งเขาใช้เป็นภาษาสากล
อยู่ด้วยดังนี้ คือ

๑. สารกำจัดแมลง
ประเภทออร์กาโนคลอรีน เช่น
พวกสารไดโคพอล คลอร์เดน
ออลดริน เฮพตาคลอร์ เอนโด
ซัลแฟน ท็อกซาฟีน ซึ่งสาร
พวกออร์กาโนคลอรีนนี้ ออก
จะมีความคงทนในธรรมชาติ
ได้ยาวนานดี

๒. สารกำจัดแมลง
ประเภทออร์กาโนฟอสเฟต
ได้แก่ สารมาลาไอออน
โมโนโครโตฟอส ไดเมทโรเอท
เมวินฟอส ซึ่งพวกเหล่านี้เป็น

สารที่สามารถสลายตัวได้รวด
เร็วดีทั้งนั้น

๓. สารกำจัดแมลงประ
เภทคาร์บาเมต ได้แก่ คาร์
บาริล เมไรมิล คาร์โบฟูราน
ฟอร์มีดานด์ ซึ่งสารเหล่านี้มี
ฤทธิ์ตกค้างในพืชผักชั่วระยะ
สั้น ๆ แต่มีพิษสงสำหรับแมลง
พวกผึ้ง และสัตว์น้ำพวกปลา
ด้วย การใช้จึงต้องระวังให้ดี

๔. สารกำจัดแมลง
ประเภทฟอร์มามิดีนส์ ได้แก่
สารคลอไดมิฟอร์ม เป็นสารที่มี
คุณสมบัติในการทำลายทั้งไข่
และตัวหนอนได้ดีมาก

๕. สารกำจัดแมลง
ประเภทสารอนินทรีย์ ได้แก่
พวกสารหนูเขียว สารหนูตะกั่ว
เป็นต้น ซึ่งสารเหล่านี้มีฤทธิ์
ร้ายแรงเป็นภัยต่อมนุษย์และ
สัตว์เลี้ยง จึงไม่ค่อยจะเหมาะ
ในการนำมาใช้โดยทั่ว ๆ ไป
คงใช้เฉพาะกิจซึ่งจำเป็นต้องใช้
สารนี้ เพราะมีประสิทธิภาพ
ในการควบคุมแมลงศัตรูพืชได้
ดีมาก แต่พิษตกค้างก็มีมาก
จึงต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง
อย่างยิ่งด้วยจึงจะได้

๖. สารกำจัดแมลงจาก
พืชบางชนิด อย่างเช่น ยาฉุน
ไล่ตั้น สะเดา ไพรีทรัม กุน
เมล็ดน้อยหน่า ตะไคร้หอม
และสมุนไพรอื่น ๆ อีกมากมาย
หลายชนิด เหล่านี้เป็นต้น

ซึ่งก่อนจะฉีดพ่นสาร
ป้องกันและกำจัดศัตรูพืชต่าง ๆ
เหล่านี้ ไม่ควรจะเป็นการป้องกัน

หรือปราบปรามโรค-แมลง
ทั้งหลาย เกษตรกรควรสำรวจ
ในแปลงปลูกพืชนั้น ๆ ดูให้ดี
เสียก่อนว่า มีโรค-แมลงอยู่ใน
ระดับที่เป็นอันตรายมากน้อย
หรือไม่เพียงใด เมื่อทราบถึง
สาเหตุและชนิดของศัตรูพืชที่
แน่นอนแล้วจึงทำการเลือก
สารเคมีประเภทที่เหมาะสม
ที่สุดเอามาใช้ โดยจะต้องเลือก
สารที่สามารถควบคุมพืชได้
แต่ค่าความเสียหายต่อสิ่งมี
ชีวิตอื่น ๆ น้อยที่สุด ควรจะ
เป็นสารชนิดที่ทางราชการ
กรมวิชาการเกษตรซึ่งทำการ
วิจัยทดสอบเรื่องสารเหล่านี้
แล้ว เป็นผู้ให้คำแนะนำการใช้
อย่างถูกต้องให้ท่านนั้น อย่าใช้
สังเดชไปเป็นอันขาด

การผสมสารเคมีดังกล่าว
เหล่านั้น ควรผสมด้วยความ
ระมัดระวัง เราอาจจะผสมสาร
กำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช
แล้วฉีดพ่นในครั้งเดียวกันก็ได้
แต่ควรเป็นสารกำจัดโรค ๑
ชนิด และกำจัดแมลง ๑ ชนิด
เท่านั้น น้ำที่ใช้ผสมนั้นก็ควร
จะเป็นน้ำที่สะอาด เพราะไม่
เช่นนั้นอาจจะไปลดประสิทธิ
ภาพของสารเคมีที่ใช้ขึ้นได้

การฉีดพ่นสารเคมีควร
ทำในตอนเช้าหรือเย็น ถ้าฉีด
พ่นสารเคมีในขณะที่อากาศ
ร้อน อาจจะทำให้ประสิทธิภาพ
ของสารเคมีนั้นมิได้ลดลง เวลา
ฉีดพ่นสารนั้นก็ควรระวังอย่า
ให้ละอองของสารเคมีถูกตัว

ผู้ฉีดพ่นสารเคมีควรสวมเสื้อผ้า และเครื่องป้องกันตัวอย่าง มิดชิด และภายหลังการฉีดพ่น สารนั้นแล้วควรทำความสะอาด ภาชนะที่เกี่ยวข้องกับการใช้สาร และเครื่องฉีดพ่นนั้นให้สะอาด รับประทานอาหารทำความสะอาด ร่างกายและเปลี่ยนเสื้อผ้าชุด ใหม่ ห้ามเก็บเกี่ยวพืชผลที่ฉีด สารเหล่านั้นไปบริโภคหรือ จำหน่าย จนกว่าจะพ้นกำหนด ระยะเวลาที่ระบุไว้หลังจาก การพ่นยาครั้งสุดท้ายนั้นเสีย ก่อน

นอกจากการใช้สารเคมี ป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแล้ว ก็ยังมีวิธีการปราบศัตรูพืชแบบ ผสมผสานอย่างอื่น ๆ ที่มี ประสิทธิภาพดี และสามารถ ลดความเสียหายจากการเข้า ทำลายของศัตรูพืชต่าง ๆ ได้ดี เช่น การเตรียมดินหรือการ เขตกรรม การใช้กับดักล่อ แมลง การใช้เชื้อไวรัสและ ไข่เดือนฝอยปราบหนอนเป็น การปราบโดยวิธีชีววิธีเหล่านี้ ด้วยก็ได้ผลดีเหมือนกัน อาจ พิจารณาใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อีก หลายวิธี ที่เรียกกันว่า การ ปราบศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน นั้นเอง

สำหรับการเลือกใช้สาร เคมีกำจัดแมลงกับไม้ผลใน บริเวณบ้าน ก็เป็นเรื่องสำคัญ ที่น่าจะต้องรู้จักกันให้ถูก ต้องเป็นพิเศษด้วยจึงจะดี ด้วย ปัจจุบันมีการปลูกไม้ผลใน

บริเวณบ้านกันมากขึ้นแล้ว การป้องกันและกำจัดแมลง ศัตรูไม้ผลในบริเวณบ้าน ถ้า เราจะทำการป้องกันกำจัดด้วย วิธีการต่าง ๆ อย่างเช่นใช้วิธี จับทำลาย การใช้กับดัก และ วิธีอื่น ๆ ด้วยก่อนโดยยังไม่ใช้

อย่างง่าย ๆ ไว้ดังต่อไปนี้ คือ สำหรับต้นมะม่วงนั้น แมลงที่พบส่วนใหญ่คือ “เพลี้ย จักจั่น” หรือ “แมงกะอ้า” ควรจะใช้สารไพรีทรอยด์ เช่น ไบทรอยด์ คาราเต้ ริป- คอร์ด เดซิส เหล่านี้ฉีดพ่น

๑๘.๕% อี.ซี. หรือ ไดโคไมท์ ๑๘.๕% อี.ซี. ก็แล้วแต่จะหา ได้

พวกต้นกล้วย แมลงที่ พบรบกวนมากคือ “ด้วงงวง กล้วย” ที่เข้าเจาะกินเหง้าต้น กล้วย ก็ควรจะใช้สารต่อไปนี้

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลดูดกินน้ำเลี้ยงที่ต้นข้าว

สารเคมีก็จะดี

ต่อเมื่อใช้วิธีธรรมดาเหล่านี้ แล้วยังไม่ได้ผล ที่นี้ก็ควร จะต้องเลือกใช้วิธีการใช้สาร เคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกัน ได้ ซึ่งเราจะต้องรู้ว่าไม้ผล แต่ละอย่างก็มักจะมีแมลงศัตรู ไม่เหมือนกัน ดังนั้นใช้สารเคมี กำจัดแมลงเหล่านั้น จึงต้องใช้ แตกต่างกันไปออกไปด้วย การ เลือกใช้สารเคมีชนิดใดจึงจะ เหมาะสมถูกต้องนั้น มีข้อ แนะนำประกอบการพิจารณา

ให้ก่อนที่มะม่วงต้นนั้นจะออก ดอก

ผลไม้พวกฝรั่งและชมพู แมลงที่พบมากก็คือ “แมลงวัน ทอง” ให้ใช้เหยื่อพิษ มาลาเพช ซึ่งใช้สารมาลาไรอัน ผสม กับโปรตีนไฮโดรไลเซต ซึ่งเป็นสารล่อ ฉีดพ่นบนใบแก่ ของพืชจะได้ผลดีมาก

ผลไม้พวกมะละกอ แมลง ที่พบมากก็จะได้แก่พวก “ไร-แดง” ขอแนะนำให้ใช้สาร ไดโคโฟลที่มีชื่อว่าเคลเทน

อย่างใดอย่างหนึ่งปราบก็ได้ คือใช้สารไอโซเฟอพอส ที่มี ชื่อการค้าว่าออฟทานอน ๕๐% อี.ซี. อัตรา ๑๐ ซี.ซี. ต่อต้น ใช้ผสมน้ำรดโคนต้นกล้วย นั้นได้เลย หรือใช้สารคลอ-พรินฟอส ๕๐% อี.ซี. ใช้อัตรา ๑๐ ซี.ซี. ต่อต้นผสมน้ำรด โคนต้นกล้วยทุก ๆ ๔ เดือนต่อ ครั้ง น้ำที่ผสมนี้ใช้ประมาณ ๕ ลิตร ควรรดห่างโคนต้น กล้วยสัก ๑ ฟุตจะกำลัง เหมาะจะดี

สำหรับต้นมะนาว เมล่งที่พบมากที่สุดคือ "หนอนขอนใบ" สารเคมีที่ขออนุญาตให้นำมาใช้ก็คือ สารไบทรอยด์ ๕% อี.ซี. หรือ คาสเทท ๕% อี.ซี. ก็ใช้ได้ผลดีทั้ง ๒ อย่าง ส่วนอัตราการใช้สารเคมีแต่ละอย่างนั้น ผู้ใช้ต้องศึกษาให้ละเอียดก่อนใช้ หรือถ้าสงสัยก็ควรจะปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในท้องถิ่นของท่านเสียก่อนได้ก็จะปลอดภัยดี

สำหรับเรื่องของ "แมลงวันบ้าน" นั้นก็น่ารำคาญ และควรจะทำการปราบมันให้หมดไปด้วยเช่นกัน ปัจจุบันนี้ตามบ้านเรือนและร้านอาหารตามเมืองใหญ่ ๆ ต้องประสบกับภัยจากแมลงวันบ้าน รวมทั้งพวกแมลงสาบ ปลวก เรือดไร ซึ่งเป็นแมลงที่ก่อให้เกิดความน่ารำคาญในชีวิตประจำวันของคนเราอย่างมาก

วิธีการปราบแมลงวันบ้านจะได้ผลดี ถ้าใช้สารเคมีที่มีฤทธิ์ร้ายแรง ถ้าหากกระมัดระวังใช้อย่างถูกวิธีก็จะเป็นพิษเป็นภัยกับผู้ใด แต่ถ้าใช้ไม่ถูกวิธีก็จะมีผลเสียได้ง่าย และวิธีการใช้ก็ง่าย ๆ ที่ไม่ยุ่งยาก แต่ปรากฏว่าคนส่วนใหญ่กลับมองข้ามไปทั้ง ๆ ที่มีประโยชน์อย่างใหญ่หลวงอยู่นั่นก็คือ การใช้กาวหรือสารเหนียวปราบแมลงวันได้โดยตรง เป็นสารเหนียวที่มีความหนืดคงทนทาน ไม่แห้งง่าย

การใช้กาวนี้พื้นไม้แต่พอดี ปักไว้คล้ายปักรูปดักแมลงวันที่บินมาติด พอได้จำนวนมากก็นำไปทำลายได้อย่างง่ายดาย ไม่เปลืองแรง และประหยัดเงินดี เสียด้วยซ้ำครับ ปัจจุบันนี้มีผู้ทำขายหาซื้อได้ไม่ยากแล้ว

เมื่อเกิดปัญหาแมลงศัตรูพืชขึ้น เช่น พบหนอนในผลฝรั่ง หรือในผลน้อยหน่า หรือมีหนองตัวเล็ก ๆ สีชมพู ในผลพุทรา เหล่านี้ก็ควรรีบทำการกำจัดด้วยการทำความสะอาดบริเวณต้นให้ดี ก่อนที่จะใช้สารเคมี ซึ่งในการกำจัดศัตรูพืชมีร่องรอยแหล่งขาดวินเพราะถูกแมลงกัดกิน แต่ไม่เห็นตัวแมลงเหล่านั้นด้วยแมลงอาจจะหลบซ่อนอยู่ในดิน ก็ขอใช้วิธีการพรวนดินบริเวณโคนต้นเพื่อทำลายที่หลบซ่อน และทำลายตัวแมลงเหล่านั้น ด้วยแมลงอาจจะหลบซ่อนอยู่ในดิน ก็ขอใช้วิธีการพรวนดินบริเวณโคนต้น เพื่อทำลายที่หลบซ่อน และทำลายตัวแมลงเหล่านั้นโดยตรงด้วยก่อนอื่นเลย

ทีนี้ถ้าเป็นพวกเพลี้ย เช่น เพลี้ยแป้งที่เกิดกับน้อยหน่า ก็ให้ใช้น้ำฉีดพ่นแรง ๆ ใส่ตัวเพลี้ยก็จะทำให้เพลี้ยนั้นหล่นตกลงไปได้ หรืออาจจะใส่ผงซักฟอกในน้ำก่อนฉีดพ่นเพื่อให้ลื่นยิ่งขึ้น ก็จะทำให้เพลี้ยตายและหลุดออกจากผลได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

นอกจากนี้ก็ควรจะหมั่นทำความสะอาดบริเวณโคนต้นไม้เหล่านั้นด้วย เช่น เก็บเศษวัชพืชที่ถอนไว้ให้เรียบร้อย ขออนุญาตให้นำเอาเศษวัชพืชเหล่านั้นนำไปทิ้งให้ไกลจากแหล่งปลูก จะฝังหรือเผาทำลายไปเลยก็ยิ่งดี เพราะเศษซากพืชเหล่านี้อาจจะเป็นแหล่งสะสมแมลง และเป็นที่วางไข่ของแมลงบางชนิดต่อไปได้ง่าย แต่สำหรับในช่วงฤดูแล้งจัดอาจใช้วิธีถอนวัชพืชออก แล้วก็ควรนำเอาไปกลบบริเวณโคนต้นเข้าไว้ก่อน เพื่อช่วยรักษาความชุ่มชื้นในดินเข้าไว้ก่อนจะดีกว่า พอมีฝนลงมาแล้วจึงค่อยนำออกไปทำลายอย่างว่านั้นได้ต่อไป

แต่ถ้าพบว่าส่วนต่าง ๆ ของพืชถูกทำลาย ให้ตัดออกทิ้ง พร้อมนำไปเผาเสียเลย แม้แต่ผลที่ถูกทำลายร่วงหล่นอยู่ใต้ต้น ก็ต้องนำไปเผาทำลายเสียด้วย แต่ถ้าพบว่ามีแมลงในปริมาณที่ไม่มากนักก็อาจใช้จับทำลายด้วยมือโดยตรง หรือใช้กรงดักโดยใช้สารล่อแมลง เช่น พวกเมทิลยูจินอลล่อแมลงวันผลไม้เข้ากรงดักนั้นก็ได้

ส่วนวิธีสุดท้ายที่จะขอแนะนำก็คือ การป้องกันไม่ให้ผลไม้ถูกทำลาย โดยการห่อผลไม้เหล่านั้นด้วยกระดาษหรือถุงพลาสติก ซึ่งถ้าจะใช้ถุงพลาสติกก็ควรจะเจาะช่อง

ระบายอากาศ ไว้ตรงส่วนล่างของถุงด้วย ถ้ามีละอุนแล้วมักจะทำให้เกิดความชื้น ถ้าชื้นแล้วบังเอิญมีเชื้อราอยู่ มันก็จะกลับเป็นการกระตุ้นให้ราลุกลามทำลายผลไม้ได้ หรือถ้าไม่เจาะช่องไว้เลยนั้นในถุงพลาสติกมักจะร้อนจัดก็อาจทำให้ผลหล่นง่ายก็จะกลับเป็นการเสียหายได้

จากวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ จะสามารถป้องกันและช่วยกำจัดแมลงศัตรูพืชได้ผลดีน่าพอใจโดยไม่ต้องใช้สารเคมีให้สิ้นเปลือง และเกิดอันตรายแต่อย่างใดเลย ก็จะเป็นผลดีแก่เจ้าของต้นไม้เหล่านั้นได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับแนวทางการใช้พืชบางชนิด ที่มีคุณสมบัติน่าสนใจที่ใช้เป็นพืชปราบแมลงได้เหล่านี้ ศาสตราจารย์ ดร. สุธรรม อารีกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นนักวิจัยทางกีฏวิทยาผู้เคยได้รับรางวัลเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติมาแล้วนั้น ก็ได้ทำการวิจัยให้นำมาใช้ประโยชน์กันได้บ้างแล้ว ส่วนใหญ่ได้พบว่าเป็นพืชที่พวกเรามองข้ามกันไป ไม่ค่อยจะมีใครสนใจเท่าที่ควร ในสมัยก่อน ๆ การวิจัยได้มองเพียงแค่ต้องการหาพืชที่สามารถฆ่าแมลงตายเท่านั้นเพื่อเอามาทำสารฆ่าแมลงขายเป็นหลักสำคัญ แต่ในปัจจุบันนี้การวิจัยได้พัฒนาไปถึงขั้น

มองหาพืชที่มีคุณสมบัติอื่น ๆ ซึ่งมีผลในการป้องกันและกำจัดแมลงเป็นหลักใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้นด้วยแล้ว

ถ้าจะว่ากันไปแล้วก็จะพอสรุปได้ ๗ ประการด้วยกัน คือ

ที่สี่ ใช้เป็นสารคุมกำเนิดแมลง จะมีผลทำให้แมลงนั้นเกิดเป็นหมัน ไม่สามารถจะสืบขยายพันธุ์ต่อไปได้อีก

สำหรับประการที่ห้า นั้น ใช้เป็นสารต่อต้านการกินของแมลง การนี้จะใช้พืชที่มีผล

สอร์โมนบางอย่าง ที่แมลงต้องการใช้ในการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง หรือใช้ในช่วงการลอกคราบของมัน ซึ่งถ้าขาดสารนี้หรือไม่ให้สารนี้มันทำหน้าที่ได้ตามปกติ ก็จะทำให้แมลงนั้นลอกคราบออกไม่ได้ ทำให้

สามารถพัฒนาเผ่าพันธุ์ของมันให้มีความต้านทานต่อฤทธิ์สารที่ใช้กันมาก ๆ และซ้ำ ๆ จำเจมาก ๆ นั้นได้เหมือนกัน การใช้พืชบางชนิดเข้ามาช่วยในประการที่เจ็ดนี้ จึงเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์อยู่มาก

นี่ก็นับว่าก้าวหน้าได้ผลดีขึ้นมากแล้ว ที่จะช่วยให้ได้มีคู่ทางที่จะลดการใช้สารพิษฆ่าแมลงทั้งหลายให้ใช้น้อยลงได้ จะเป็นการช่วยลดมลพิษและสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้นด้วย จึงนับว่ามีประโยชน์ดีมากเหลือเกิน สมควรที่จะได้พิจารณาลองนำวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ ไปดัดแปลงใช้ประโยชน์กันให้มากขึ้นได้ก็จะดี

สำหรับท่านผู้อ่านวารสารไทยทุกท่าน ถ้าหากประสงค์จะสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมประการใดเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องที่กำลังถามนี้ ก็ขอเชิญชวนให้ท่านผู้สนใจทั้งหลาย เขียนจดหมายติดต่อกลับไปโดยตรงได้ที่สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ๑๐๕๐๓ หรือที่กองกัญและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร บางเขน ๑๐๕๐๓ หรือถามเจ้าหน้าที่หน่วยส่งเสริมการเกษตรที่อยู่ใกล้ตัวท่านนั้นก็ได้เสมอ

กระเจียวเขียวถูกทำลายโดยหนอนเจาะสมอฝ้าย การฉีดพ่นด้วยไวรัส NPV สามารถป้องกันกำจัดได้ดี

ประการแรก เพื่อใช้เป็นสารฆ่าแมลง ที่เรามักจะใช้คำว่า อินเซ็คติไซด์ (Insecticide) คือให้พืชนั้นมันฆ่าหรือทำลายแมลงได้โดยตรง ส่วนประการที่สอง ใช้เป็นสารล่อแมลง โดยใช้กลิ่นของพืชนั้นดึงดูดให้แมลงเข้ามาหา แล้วรวบรวมทำลายได้โดยง่ายขึ้น และประการที่สาม ใช้เป็นสารไล่แมลง คือเมื่อใช้พืชนี้แล้ว จะช่วยไล่แมลงไม่ให้เข้ามาทำลายพืชได้ดีขึ้นด้วย ประการ

ทำให้แมลงมันเกิดอาการเบื่อที่จะกินอาหาร หรือทำให้เมื่อมันกินเข้าไปแล้วก็จะย่อยอาหารนั้นไม่ได้ตามปกติ ในที่สุดก็จะต้องถึงแก่ความตายไปได้ง่าย ๆ ดีเหมือนกัน และประการที่หก นั้น ใช้เป็นสารหยุดยั้งการเจริญเติบโตของแมลง เมื่อแมลงกินสารนี้เข้าไปแล้วมันก็ไม่สามารถจะเจริญเติบโตตามปกติได้ เช่นมีสารบางอย่างไม่ครบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกสารอะมิโนแอซิด หรือ

ดาบหรือหยุดยั้งการเจริญเติบโต ซึ่งวิธีนี้ก็ได้มีการนำออกมาใช้ในการปฏิบัติภาคสนามกันมากชนิดแล้ว

สำหรับประการที่เจ็ดนั้น คือสารที่ใช้เพิ่มฤทธิ์ฆ่าแมลงให้มันได้สูงขึ้น เป็นการแก้ปัญหาแมลงดื้อยา ซึ่งในปัจจุบันนี้ชักออกจะจำเป็นต้องใช้มากทีเดียว เพราะสารเคมีฆ่าแมลงที่ขายกันในตลาดการค้าปัจจุบันนี้ มีแต่จะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นทุกที ซึ่งแมลงมันก็

ปัญหาคนทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ควรแก้ไขที่ไหน

ระพี สาคริก

หากสัมผัสหัวข้อนี้ในเชิงคำถามที่ต้องการหาคำตอบ ดูจะง่ายเกินไปสำหรับการตอบว่า “ถ้าใช้อำนาจบังคับอย่าให้คนเข้าไปเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ” และหากมีผู้เห็นได้แต่คำตอบลักษณะนี้กันมาก ๆ ย่อมหมายความว่า มีบุคคลที่หลงอยู่กับความสบายมากขึ้น โดยไม่นิยมนที่จะคิดในสิ่งซึ่งตนเองรู้สึกว่ายากประการหนึ่ง

มีบุคคลผู้หลงอำนาจอยากมีอำนาจแทนมุ่งวิถีชีวิตสู่การสร้างสรรค์ที่อิสระประการหนึ่ง มีบุคคลที่ขาดการสำรวจทบทวนตนเองอยู่ในรากฐานชีวิต และคิดว่าการทำหน้าที่แก้ปัญหาดังคมนั้น แม้ใช้ชีวิตอยู่ไปวันหนึ่ง ๆ ก็สามารรถแก้ไขได้ขอให้ใช้อำนาจอยู่ในมือ กับมีบุคคลที่คิดว่า “ต้องตัวกูเองจึงจะแก้ไขได้” บุคคลอื่นซึ่งถูกสังขรรณ

กำหนดให้ชีวิตอยู่ร่วมกับตน
ต่างไม่มีความหมายอะไรทั้งสิ้น”
อีกประการหนึ่ง

หากสังคมใดมีบุคคลลักษณะ
ดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ และ
หากขาดการปรับเปลี่ยนบน
พื้นฐานปัญหาตนเองตามที่เป็น
จริง ณ จุดใดจุดหนึ่ง เนื่องจาก
ยังพยายามประคับประคอง

อยู่ได้เท่านั้น หากควรค้นหา
ด้วยว่า “ในความคิดซึ่งนั้น
มนุษย์กับธรรมชาติพึ่งพาอาศัย
ซึ่งกันและกันอย่างไร” หาก
ขณะใดเกิดสภาวะที่กำหนดให้
มนุษย์ทำลายธรรมชาติ จะหวัง
ได้ว่าการนำความรู้มาใช้แก้
ปัญหาได้อย่างถึงรากฐานจริง
ในเมื่อธรรมชาติมีกระ-

มากขึ้น หรืออาจเรียกว่าเป็น
ด้านการใช้ประโยชน์โดย
ผ่านระบบพลังซึ่งเรียกรวม ๆ
ว่า “ความรัก-ความซาบซึ้ง”
ซึ่งเป็นกรรมวิธีธรรมชาติที่อยู่
ในชีวิตมนุษย์ และปรากฏออก
มาเป็นผลสำเร็จรูปลักษณะ
ต่าง ๆ โดยที่แต่ละคนต่างก็มี
ระบบเป็นของตนเองโดยเฉพาะ

บางคนอาจมีระบบเหมาะ-
สมกับดินไม้ก็จะแสดงความ
รักความสนใจต้นไม้ บางคน
อาจมีระบบเหมาะสมกับสัตว์
บางคนเหมาะสมกับหินกับแร่
บางคนเหมาะสมกับรูปลักษณะ
ต่าง ๆ ของกระแสพลัง และ
บางคนเหมาะสมกับภาพพรรณ
สามารถเปิดรับจากธรรมชาติ
นำผ่านออกมาปรากฏเป็นภาพ
เขียน ภาพถ่าย ดนตรี และ
ร้อยกรองบทกวีที่เกี่ยวกับธรรม-
ชาติและชีวิต

มนุษย์จึงเป็นลักษณะหนึ่ง
ของชีวิตซึ่งจำเป็นต้องมีวิถีที่
สัมผัสธรรมชาติได้อย่างอิสระ
เพื่อให้โอกาสตนเองค้นหาสิ่ง
ที่มีลักษณะเหมาะสมแก่แต่ละ
คนได้จากรากฐานอันแท้จริง
หาใช่ถูกกระแสอำนาจภายนอก
เป็นฝ่ายกำหนด ควบคุมหวง
ห้ามซึ่งถือเป็นการทำลายความ
รักและจิตวิญญาณที่แท้จริง

ดังจะพบได้จากแนวคิด
ซึ่งสะท้อนออกมาโดยบุคคล
หลาย ๆ คนในสภาวะสังคม
และการศึกษาปัจจุบันทำนอง
ว่า มนุษย์เท่านั้นที่มีความรัก

“มนุษย์จึงเป็นลักษณะหนึ่งของชีวิต
ซึ่งจำเป็นต้องมีวิถีที่สัมผัสธรรมชาติได้อย่างอิสระ
เพื่อให้โอกาสตนเองค้นหาสิ่งที่มีลักษณะ
เหมาะสมแก่แต่ละคนได้จากรากฐานอันแท้จริง”

กันต่อไปให้ได้ วิธีการเปลี่ยน-
แปลงของสังคมนั้นย่อมกำลัง
มุ่งสู่ทวนภาพในที่สุด ไม่เร็ว
ก็ช้า

มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งที่เกิด
มาจากกระแสภายในระบบการ
เปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ซึ่ง
มิได้เกิดมาอย่างโดดเดี่ยวหาก
ยังมีความเป็นเหตุเป็นผลระ-
หว่างมนุษย์กับมนุษย์และระ-
หว่างมนุษย์กับสิ่งต่าง ๆ บน
พื้นฐานของหลักความจริงอีก
ด้วย

ฉะนั้นในเมื่อธรรมชาติได้
ให้มนุษย์มาเป็นส่วนหนึ่ง เรา
จึงไม่เพียงกล่าวว่า มนุษย์ก็
ต้องอยู่ได้ และธรรมชาติก็ต้อง

บวนการเปลี่ยนแปลงของสิ่ง
ต่าง ๆ ซึ่งจัดระบบตัวเองบน
พื้นฐานที่มีเหตุมีผลถึงซึ่งกัน
และกัน ก็น่าจะรู้สึกได้ว่า “กระ-
บวนการธรรมชาติเป็นสิ่งมีชีวิต
และจิตวิญญาณ” และหาก
บุคคลใดเข้าถึงกระแสนี้ได้จริง ๆ
ย่อมเข้าใจได้ว่า ทุกสิ่งที่ปรากฏ
เปลี่ยนแปลงอยู่ในระบบ
ต่างก็มีชีวิตและจิตวิญญาณ
ที่พึ่งทำหน้าที่ร่วมกันอนุรักษ์
ความเป็นธรรมชาติให้สามารถ
ดำรงอยู่อย่างสมบูรณ์แบบได้

มนุษย์จึงเป็นเพียงระบบ
ชีวิตลักษณะหนึ่งซึ่งถ่ายทอด
กระแสจิตวิญญาณจากธรรมชาติ
ออกมาสู่ด้านที่เป็นรูปธรรม

และจิตวิญญาณ ซึ่งลักษณะนี้เองหากมองหวนกลับจะพบว่า คนคนนั้นเองที่เข้าไปไม่ถึงจิตวิญญาณตนเองทำให้ไม่อาจเข้าถึงจิตวิญญาณที่แท้จริงของธรรมชาติเนื่องจากยึดติดอยู่เพียงจิตวิญญาณในด้านรูปแบบบางครั้งเมื่อถึงโอกาสเหมาะ ๆ ยังสืบเนื่องต่อไปสู่การแสดงออกในลักษณะที่ว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีการจัดรูปเทียนบูชาขอโชคลาภ ซึ่งสะท้อนภาพการเชื่อในลักษณะมกมายไร้เหตุผลและผล

บุคคลผู้มีรากฐานเข้าถึงความหมายของจิตวิญญาณที่แท้จริงได้เท่านั้น ที่พึงมีโอกาพัฒนาตนเองขึ้นมาสู่ความเป็นมนุษย์ซึ่งดำรงชีวิตได้สมบูรณ์ด้วยคุณภาพตามแนวคิดพื้นฐานของการศึกษา และบุคคลผู้มีความสมบูรณ์ดังกล่าวนี้อาจจะเข้าถึงความรู้และทำหน้าที่ร่วมกันอนุรักษ์ได้อย่างถึงรากถึงโคนที่แท้จริง

อย่างไรก็ตาม การที่กระแสนจิตวิญญาณได้มีการวิวัฒนาการ จากธรรมชาติซึ่งเป็นพื้นฐาน ผ่านสู่ชีวิตมนุษย์ถึงขั้นปรากฏสู่ภายนอกด้วยรูปแบบต่าง ๆ เด่นชัดมากขึ้น ในอีกด้านหนึ่ง อำนาจของสิ่งดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการสูญเสียสมดุลขึ้นในรากฐานตนเองเป็นเงาตามตัว จึงทำให้อีกด้านหนึ่งจากเงื่อนไขซึ่งปรากฏโดยแหล่งเดียวกันมีการกำหนดเอาเอง

โดยพลการว่า สิ่งซึ่งควรเรียกว่ามีจิตวิญญาณคือลักษณะชีวิตที่เป็นมนุษย์เท่านั้น

แม้สัตว์ต่าง ๆ ก็ถูกเข้าใจในเชิงจิตวิญญาณว่าขาดภูมิปัญญาพรรณไม่ว่า ๑ ก็ถูกจัดว่ามีแต่ชีวิต ยิ่งเป็นหิน ดิน แร่ น้ำ อากาศ และกระแสพลังงาน ยิ่งมองเห็นว่าเป็นเพียงรูปวัตถุลักษณะต่าง ๆ อย่างขาดภาวะที่เชื่อมโยงถึงซึ่งกันและกัน จึงมีผลสืบทอดไปถึงการขาดจิตสำนึกรับผิดชอบและเคารพในสิทธิและเสรีภาพซึ่งเป็นหลักการดำรงอยู่ของสิ่งเหล่านี้ ปรากฏออกมาเป็นเหตุเป็นผลขั้นสุดท้ายว่า ตนเองจะทำให้สิ่งเหล่านี้เสียหายอย่างไรก็ได้

มนุษย์ซึ่งเป็นเพียงลักษณะหนึ่งของชีวิตและจิตวิญญาณที่ธรรมชาติมีโอกาปรากฏออกมาเป็นผลจึงโดยสังขรณ์และหน้าที่ จำเป็นต้องสนองประโยชน์แก่ธรรมชาติอย่างปฏิเสธมิได้ หรืออาจกล่าวรวม ๆ ว่าเป็นส่วนหนึ่งซึ่งให้ที่พึ่งพาแก่ธรรมชาติเพื่อการดำรงอยู่และเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานตนเองได้อย่างอิสระดังนั้นตามความเป็นจริง มนุษย์ควรใช้ดุลอำนาจมุ่งสู่แนวทางดังกล่าวบนรากฐานที่มั่นคงอยู่กับสังขรณ์

ในมุมมองกลับ คงต้องตั้งคำถามว่า มนุษย์ได้อาศัยอะไรจากธรรมชาติ หากปราศจาก

การรู้ประเด็นนี้ได้ลึกซึ้ง มนุษย์เองนั้นแหละที่อาจคิดอาจกะการอะไรลงไปอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในการแก้ปัญหา เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์เองซึ่งลงได้ตกเข้าไปอยู่ภายใต้กระแสที่ทำให้รู้สึกสบายด้วยรสสัมผัส มักชอบคิดอะไรแบบง่าย ๆ หรือคิดในทิศทางที่เข้าข้างความสบายของตนเอง อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะหาคำตอบจากประเด็นคำถามนี้ คงต้องเข้าใจมนุษย์ได้ถึงสิ่งซึ่งอยู่ในความลุ่มลึกเสียก่อน

ในเมื่อบุคคลใดก็ตามที่สนใจคิดหาคำตอบ ต่างก็เป็นมนุษย์ จึงมีการสั่งสมอิทธิพลเงื่อนไขภายนอกเข้าไปในรากฐานตนเองไม่มากนักน้อย การจะเข้าใจมนุษย์ได้ลึกซึ้งถึงภาพที่แท้จริงเพียงใด จึงน่าจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าถึงสิ่งซึ่งแฝงอยู่ในรากฐานตนเองและปลดภาวะเหล่านั้นออกได้ด้วยตนเองซึ่งทำให้เกิดความเป็นไปได้เพียงนั้น

ด้วยหลักกลาง ๆ คงกล่าวได้แต่เพียงว่า มนุษย์มิใช่ต้องการเพียงด้านซึ่งมีสภาวะเป็นวัตถุจากธรรมชาติดังเช่นที่มักกล่าวกันว่า ต้องการปัจจัยสี่เท่านั้น หากในชีวิตบุคคลเดียวกันยังปรากฏด้านซึ่งมิใช่วัตถุและมีผลอย่างสำคัญต่อการกำหนดเงื่อนไขให้การคิดการกระทำเป็นไปในแนวทางที่สร้างสรรค์หรือทำลายอย่าง

สำคัญทั้งแก่ตนเองและในมุมมองกลับ แก่สิ่งซึ่งมนุษย์พึงมอบให้แก่ธรรมชาติอันถือเป็นสังขรณ์ของชีวิตที่พึงจำเป็นต้องปฏิบัติ

จากวิถีการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นมาแล้วจนถึงปัจจุบันได้ส่งผลสะท้อนให้ปรากฏการเขียนการกล่าวเป็นครั้งคราวว่า ต้องอ้อมปากอ้อมท้องเสียก่อนจึงค่อยแสวงหาความอ้อมทางใจสะท้อนคำสารภาพความจริงออกมาจากธรรมชาติซึ่งปรากฏอยู่ในส่วนลึกของกระแสให้บุคคลผู้รู้สามารถจับได้ว่าในยุคปัจจุบันได้มีการสูญเสียรากฐานความรู้ความเข้าใจมนุษย์ไปมากแล้ว เนื่องจากความรู้ความเข้าใจของบุคคลประเภทที่แสดงออกดังกล่าวแล้ว แม้มองจิตก็มีการนำเอาเงื่อนไขในด้านวัตถุเข้ามาผูกติดไว้อย่างปราศจากการรู้ได้

หากมีรากฐานที่สามารถมองเห็นภาพแท้ในตนเองได้ชัดเจน ย่อมเห็นได้ถึงประโยชน์ซึ่งธรรมชาติให้แก่ชีวิตอย่างถึงซึ่งกันและกันทั้งสองด้านและเข้าใจได้ว่าทั้งด้านวัตถุและจิตใจต่างก็มีพื้นฐานอิสระบนเหตุผลตนเอง ไม่ว่าจะมองจากด้านใดสู่อีกด้านหนึ่ง และการหยิบยกประเด็นมามองจากด้านใดสู่ด้านใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการนำมาใช้ในโอกาสที่เหมาะสมแก่วิถีทางที่ก่อให้เกิดภาวะสร้างสรรค์ได้

อย่างแท้จริง

ในเมื่อนุษย์ไม่เพียงมีการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันกับธรรมชาติเท่านั้น หากยังมีการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันกับเพื่อนมนุษย์ด้วย โดยที่มนุษย์กับเพื่อนมนุษย์ต่างก็เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่กันและกัน อย่างปราศจากความแตกต่างในด้านสถานภาพ ซึ่งสนองผลในด้านนี้ แนวคิดซึ่งสะท้อนภาพการสูญเสียรากฐานความรู้ความเข้าใจมนุษย์ดังได้กล่าวแล้ว ย่อมหมายถึงการสูญเสียมนุษยธรรมอันถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสันติสุขของชุมชน ซึ่งสืบทอดกระแสไปถึงสันติสุขของมวลมนุษยชาติด้วย

ไม่ว่าจะได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุมาไกลแค่ไหนก็ตาม หากกระแสเงื่อนไขที่ปรากฏอยู่ในรากฐานจิตใจมนุษย์ได้รับโอกาสให้ถูกปูพื้นฐานตนเองโดยบรรยากาศจริงของธรรมชาติ แม้ในปัจจุบันจะได้เปลี่ยนแปลงมาถึงขั้นกำหนดกรอบครีวและบุคคลแยกตัวออกมาจากธรรมชาติในด้านรูปแบบชัดเจนมากขึ้น ดังเช่นชีวิตคนซึ่งมีได้อยู่ในป่า เช่นสมัยก่อน แต่การกระจายความรัก ความรู้สึกประทับใจ และการนำจิตสำนึกมารับผิชอบซึ่งมนุษย์พึงจำเป็นต้องมีไว้ให้

ธรรมชาติ หากรู้ได้ย่อมสามารถอนุรักษ์ไว้ได้เสมอ

ในสมัยซึ่งชุมชนและชีวิตยังอยู่อย่างใกล้ชิดธรรมชาติ เช่นยังคงใช้ป่าเป็นบ้าน เป็นถิ่นฐานทั้งที่ให้กำเนิดและดำรงชีวิตตนเองถึงลูกหลาน การอบรมปลูกฝังความรักความผูกพันหรือการให้จริยธรรมที่ลึกซึ้งโดยบรรยากาศป่ากับการได้พึ่งพาปัจจัยสี่ ยังคงรู้และตระหนักได้จากศูนย์รวมที่เด่นชัด เนื่องจากในด้านวัตถุโดยอิทธิพลมนุษย์ ยังมีได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สลับซับซ้อนมากขึ้น และชีวิตคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนท้องถิ่นซึ่งเป็นแหล่งที่มีทรัพยากรธรรมชาติซึ่งพึ่งปรารถนาของมนุษย์ซึ่งนิยมความสบาย ซึ่งถูกระแสการช่วงชิงจากภายนอกเข้ามาบุกรุกโดยใช้การมีโอกาสสร้างวัตถุที่เหนือกว่าเป็นเครื่องมือกระทำการ

อย่างไรก็ตาม ประเด็นมิได้อยู่ที่ว่าเพราะมนุษย์ได้พัฒนาห่างป่าห่างธรรมชาติมากขึ้น หากบุคคลใดหยิบยกเอาประเด็นนี้มาอ้างว่าเป็นปัญหาย่อมสะท้อนภาพแนวคิดซึ่งยังคงยึดติดอยู่กับภาพผิวที่บังตาตนเองมิให้สามารถมองเห็นปัญหาจริงได้

เนื่องจาก บรรยากาศธรรมชาติเป็นสื่อถ่ายทอดกระแสความรัก ความประทับใจและรู้สึกได้ในบุญคุณที่แต่ละ

บุคคลควรมีอยู่ในรากฐานชีวิต แม้มนุษย์จะแยกตัวออกมาจากสภาพที่เคยกลมกลืนอยู่กับธรรมชาติ นำการเปลี่ยนแปลงสู่การจัดการในเรื่องต่างๆ ภายในกระแสชีวิตประจำวัน เช่นมีครอบครัว มีบ้าน มีโรงเรียน มีสำนักงานและมีเมืองมีประเทศ หากได้รับโอกาสจากบุคคลผู้มีโอกาสและอยู่ในอำนาจเหนือกว่าให้สามารถสัมผัสได้ ไม่ว่าชั้นส่วนลักษณะใดจากธรรมชาติซึ่งเหมาะสมกับจิตวิญญาณของแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน

แม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นเพียงชั้นส่วนลักษณะหนึ่งจากธรรมชาติ แต่ก็มีพื้นฐานแท้อยู่ในธรรมชาตินั่นเองโดยที่ธรรมชาติได้ให้สิทธิไว้แล้วอย่างเท่าเทียมกันภายในรากฐานตนเองของแต่ละบุคคลที่เกิดมา บนพื้นฐานการศึกษาที่อิสระ แต่ละบุคคลย่อมมองเห็นโอกาสสานกระแสความรักความประทับใจไปสู่การเรียนรู้และรักธรรมชาติที่สมบูรณ์แบบได้เสมอ

จากภาพรวมของสิ่งซึ่งกล่าวมาแล้ว หากมองเห็นได้ น่าจะถือว่าคือรากฐานของอิสรภาพทางการศึกษาที่แท้จริงเป็นพื้นฐานการพัฒนาคนที่มีให้ตนเองสู่วิถีชีวิตซึ่งเปลี่ยนแปลงไปเป็นความสมบูรณ์ด้วยคุณสมบัติแห่งมนุษย์ และเป็นสิ่งซึ่งสามารถทำให้ธรรมชาติ

ดำรงอยู่ได้ตลอดจนมีโอกาสพัฒนาบนพื้นฐานตนเองไปได้อย่างมีเหตุมีผล

หากหวนกลับไปสู่อดีตจากจุดเริ่มต้นมาสู่ปัจจุบันและมองสู่ด้านวัตถุ วิธีการเปลี่ยนแปลงซึ่งมีมนุษย์เป็นผู้กำหนดก็มีการนำเอาธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำพรรณไม้จากป่า นำสัตว์จากป่ามาเพื่อสนองความต้องการโดยตรง กับอีกด้านหนึ่งก็มีการหวนกลับมาใช้โอกาสดังกล่าวศึกษาค้นคว้าเพื่อรู้กลไกในด้านวัตถุลึกซึ้งยิ่งขึ้น แล้วนำความรู้มาพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ซึ่งได้จากธรรมชาติบนพื้นฐานอำนาจมนุษย์เอง เราจึงได้มีพันธุ์พืชเช่นข้าว ผัก ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ และพันธุ์สัตว์เช่นวัว ควาย หมู เป็ดไก่ และนกพันธุ์ต่าง ๆ สอนความต้องการชีวิตให้สืบทอดมาได้จนถึงปัจจุบัน

ยิ่งไปกว่านั้น การพัฒนาซึ่งมิได้อยู่บนพื้นฐานธรรมชาติ หากถูกนำมาอยู่ในอำนาจมนุษย์ เช่นการนำวัวจากป่ามาตัดพันธุ์ผสมพันธุ์จนถึงขั้นแยกส่วนออกไปเป็นพันธุ์เนื้อ พันธุ์ให้นม และพันธุ์ใช้งาน ย่อมพบกับปัญหาที่สะท้อนจากกฎธรรมชาติประการหนึ่งซึ่งกำหนดไว้ว่า ในด้านวัตถุ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นสิ่งปราศจากตัวตนให้ยึดถือได้อย่างแท้จริง

เมื่อนุษย์นำสิ่งต่าง ๆ ใน

ลักษณะที่แยกส่วนจากธรรมชาติมากำหนดการเปลี่ยนแปลงบนฐานอำนาจตนเองสืบทอดต่อมาได้เพียงช่วงหนึ่ง จะรู้สึกว่าเป็นต้องหวนกลับไปนำพันธุธรรมชาติมาใช้เสริมฐานการเปลี่ยนแปลงเพื่อใช้พัฒนาการใช้ประโยชน์เป็นช่วง ๆ ตามเหตุและผล กับอีกด้านหนึ่งก็คำนึงถึงการดำรงอยู่และมีโอกาสสืบทอดกระแสตนเองบนฐานธรรมชาติของสิ่งนั้นด้วย เพื่อรักษาสมดุลระหว่างสิ่งซึ่งอยู่บนฐานธรรมชาติกับการเปลี่ยนแปลงที่อยู่บนฐานอำนาจมนุษย์ ทำให้มนุษย์และธรรมชาติอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ด้วยดี

เมื่อกล่าวมาถึงขั้นนี้ จะพบว่ามนุษย์กับธรรมชาติไม่อาจแยกตัวออกจากกันและกันได้ เมื่อใดที่มีเหตุมีผลกำหนดให้ต้องแยกจากกัน เมื่อนั้นย่อมวินิจฉัยได้ว่า ทั้งมนุษย์และธรรมชาติกำลังมุ่งวิถีการเปลี่ยนแปลงสู่ทายณะด้วยกันทั้งสองฝ่าย และอำนาจที่กำหนดให้มนุษย์แยกตัวออกจากธรรมชาติก็คืออำนาจมนุษย์เอง เนื่องจากหลักธรรมชาติได้ชี้ไว้ชัดเจนว่า มนุษย์เป็นเหตุเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงซึ่งพบได้จากสิ่งทั้งหลายที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์

เมื่อสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ถูกมนุษย์ทำลาย ย่อมหมาย

ความว่าแนวคิดของมนุษย์เองกำลังส่งผลกำหนดลักษณะต่างๆ ของพฤติกรรมในกระแสชีวิตประจำวันที่มีผลทำลายตนเองด้วยโดยปริยาย แม้ว่า จะมุ่งคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่กำลังสูญเสียให้ฟื้นคืนสู่สภาพที่ดีขึ้นก็ตาม

เรากล่าวไว้แล้วถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และของธรรมชาติในส่วนซึ่งถูกอิทธิพลมนุษย์กำหนดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวัตถุ และยังได้กล่าวด้วยว่า หากมนุษย์รู้จักกระจายสื่อลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนของธรรมชาติสู่มนุษย์อย่างสอดคล้องกันกับการเปลี่ยนแปลงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในด้านวัตถุ

แทนที่จะใช้อำนาจปิดกั้นการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ด้วยกันเองหนึ่ง กับบังคับปิดกั้นมิให้มนุษย์ซึ่งยังอยู่ในสภาพที่ด้อยอำนาจกว่าตนสัมผัสธรรมชาติหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของธรรมชาติอีกหนึ่ง หากรู้จักให้อำนาจแก่กันในการพัฒนาตนเองทางการศึกษาที่อิสระ เพื่อหวังว่าแต่ละคนจะสามารถนำวิถีไปสู่การรู้ตนเอง รู้การสานความรักจากสิ่งซึ่งตนสัมผัสแม้เป็นเพียงชิ้นส่วนลักษณะหนึ่งจากธรรมชาติกลับไปสู่การรักธรรมชาติได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ

แต่ละบุคคล แต่ละครอบครัว ไม่ว่าจะอยู่ในป่าในธรรม-

ชาติหรือในเมืองซึ่งแยกตัวจากป่าจากธรรมชาติซึ่งมีบรรยากาศท่ามกลางเพียงใด ย่อมมีสิทธิและมีอิสระที่จะรักและหวงแหนธรรมชาติได้ทั้งสิ้น แต่เมื่อหวนกลับมาพิจารณาภาพที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ก็มีคำถามให้ค้นหาต่อไปว่า เหตุใดปัจจุบันเราจึงพบว่า ธรรมชาติถูกทำลายเสียหายยับเยินดังที่พบเห็นความจริงกันอยู่ และหากพิจารณาได้ถึงระดับที่ลุ่มลึกก็ยิ่งพบว่ากระแสทำลายยังปรากฏเด่นชัดอยู่ในพื้นฐานสังคมและยังคงมีแนวโน้มหนักมากยิ่งขึ้น

ลองมองมายังพื้นฐานจริง ๆ ของชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนท้องถิ่น เพื่อหาจุดเริ่มต้นของการชี้ให้เห็นภาพปัญหาที่แท้จริงซึ่งในกระแสปัจจุบันส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในสภาพที่มองข้ามกันไปแทบจะสิ้นเชิง

นั่นคือ แต่ดั้งเดิมมนุษย์กับธรรมชาติเป็นสิ่งปรากฏเปลี่ยนแปลงร่วมกันภายในวัฏจักรซึ่งถือเป็นหนึ่งเดียวเท่านั้น ต่อมาเมื่อเปลี่ยนแปลงมาถึงขั้นมีการนำส่วนต่าง ๆ จากธรรมชาติมาเข้าสู่ระบบการจัดการภายใต้พื้นฐานอำนาจมนุษย์ จากการใช้องค์ได้เปลี่ยนมาถึงขั้นมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายกันมากขึ้นเป็นลำดับอีกวัฏจักรหนึ่งก็เริ่มต้นสะท้อนภาพให้เห็นได้เด่นชัดมากขึ้นเนื่องจากมนุษย์ที่เกิดมา

มิได้มีเพียงชีวิตเดียวเท่านั้น ดังคำกล่าวเตือนสติที่ว่า มนุษย์ทุกชีวิตที่เกิดมาจำเป็นต้องมีเพื่อนมนุษย์และอยู่ร่วมกัน พัฒนาร่วมกันกับเพื่อนมนุษย์ หากแต่ละชีวิตมีการเกิดก่อนเกิดหลัง มีการเติบโตก่อนเติบโตหลัง จึงมีโอกาสดำเนินอำนาจในตนเองก่อนและหลังด้วยไม่ว่าอำนาจนั้นจะมีรูปลักษณะอย่างไร แต่กระแสนำนั้นก็มิทั้งสองด้านคือ ด้านหนึ่งได้แก่อำนาจคุณธรรมซึ่งเป็นพื้นฐานศรัทธาและบารมีที่แท้จริง กับอีกด้านหนึ่งคืออำนาจซึ่งเกิดจากอิทธิพลของรูปวัตถุ

อำนาจทั้งสองด้านดังกล่าวเป็นสิ่งซึ่งปรากฏอยู่ในพื้นฐานเดียวกัน หากในด้านแรกควรถือเป็นพื้นฐานส่วนด้านที่สองน่าจะเป็นส่วนเสริมแต่ง หากวิถีการเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้นความสำคัญไปสู่การสร้างสรรค์บรรยากาศของสันติสุขเพื่อมนุษย์จะสามารถอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานความสงบและพัฒนาไปได้โดยราบรื่น แต่หากมนุษย์ตกอยู่ใต้อิทธิพลอำนาจของด้านซึ่งเป็นรูปวัตถุ กระแสการเปลี่ยนแปลงย่อมสวนทิศทางกันกับสิ่งซึ่งเป็นที่พึงปรารถนาของทุกคนดังกล่าว

ทั้งนี้และทั้งนั้นจึงมิได้หมายความว่า การไปนำเอาชิ้นส่วนที่หลากหลายลักษณะจากกระแสธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ ติดตามมาด้วยการนำ

เข้าสู่ระบบการจัดการและก้าวต่อไปถึงขั้นแปรรูป จะไม่เป็นการบังคับหากอีกด้านหนึ่งซึ่งควรมีการสืบทอดกระแสร่วมด้วยแต่กลับขาดหายไป ก็คือความรักความรู้สึกร่วมซึ่งในบุญคุณซึ่งเป็นสิ่งที่ธรรมชาติเคยเป็นครูหรือเป็นสื่ออบรมให้สามารถรู้ได้ถึงเหตุถึงผล

โดยที่กระแสดังกล่าวเป็นกลไกพื้นฐานที่สานมนุษย์ทั้งระบบชีวิตกับธรรมชาติให้เชื่อมโยงถึงซึ่งกันและกันได้ อย่างบริสุทธิ์ แม้มนุษย์จะเปลี่ยนแปลงตนเองจากการอยู่ป่าซึ่งเคยมีต้นไม้ สัตว์ป่า และทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งหลากหลายรูปแบบรวมทั้งภาพพรรณต่าง ๆ ของท้องถิ่นกำเนิดซึ่งเป็นเพื่อนชีวิต มาสู่การใช้ชีวิตในบ้านในเมืองภายใต้ฐานอำนาจการจัดการอย่างเต็มตัว

หากกระแสนี้ดังกล่าวยังคงอยู่ คงไม่ปรากฏแนวคิดออกมาสู่ความรู้สึกของสังคมยุคปัจจุบันในลักษณะที่ชัดเจนว่า หากคิดอนุรักษธรรมชาติก็ไม่นำสัตว์จากป่า นำพรรณไม้จากป่ามาปลูกเลี้ยงในบ้าน ซึ่งเป็นกระแสการคิดการแสดงออกที่ขาดความยังติดอยู่ในพื้นฐาน เช่นเดียวกันกับกระแสทำลาย หากติดอยู่คนละชั่ว

บุคคลใดที่คิดได้ น่าจะสานจากแนวคิดนี้ต่อไปได้อีกว่า แม้ชุมชนในเมือง ความคิดดังกล่าวก็มองเห็นว่าไม่ควร

นำพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์จากป่ามาปลูกเลี้ยงเช่นกัน ถ้าเช่นนั้นการมีสวนสัตว์สวนพฤกษศาสตร์ไว้ แนวคิดลักษณะนี้ก็คงไม่มีความหมายอะไรลึกซึ้งไปกว่า การตามแบบอย่างที่ได้พบเห็นในชุมชนต่างถิ่นซึ่งตนเองได้มีโอกาสไปสัมผัสและยึดติดรูปแบบเอามาเท่านั้น ซึ่งจริง ๆ แล้วก็เป็นเพียงผลพวงจากวัฒนธรรมทางการศึกษาซึ่งเกิดบนพื้นฐานของสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่มีอยู่ในเขตร้อน หากรู้ได้จริง การนำมาใช้ประโยชน์ภายในท้องถิ่นเราเอง ย่อมสะท้อนภาพให้เห็นว่า สามารถส่งผลอนุรักษธรรมชาติของท้องถิ่นไว้ได้

ดังกล่าวไว้แล้วว่า มนุษย์แต่ละชีวิตที่เกิดมา จะแตกต่างกันก็เพียงโอกาสที่เกิด ที่มีการมาก่อนมาหลัง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ทำให้แต่ละบุคคลแตกต่างกันและกันด้วยระดับอำนาจซึ่งก็มีสองแนวทางทั้งแนวทางที่มุ่งสู่คุณธรรมและมุ่งสู่วัตถุ กับอีกด้านหนึ่งคือความแตกต่างระหว่างสภาพแวดล้อมธรรมชาติของถิ่นกำเนิดซึ่งถูกกำหนดโดยเงื่อนไขทางภูมิศาสตร์ นับเป็นสิ่งสัมพันธ์กันกับผลพวงของวิถีชีวิตและรูปแบบวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น การมุ่งวิถีสังคมอำนาจในด้านวัตถุแต่ขาดคุณธรรมภายในรากฐานนี้เองที่เป็นเหตุให้เกิดน้ำหนกด้านเดียว

ขึ้นในกระแสวัฏจักรใหม่ ซึ่งมีระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่หมายถึงระบบนิเวศน์ทั่วไป หากเป็นส่วนระหว่างมนุษย์ในด้านที่มีโอกาสมีอำนาจในด้านวัตถุเหนือกว่าซึ่งตกอยู่ใต้กระแสครอบงำจากอิทธิพลรูปแบบของวัตถุเป็นเงื่อนไข ใช้กระแสอำนาจเป็นเครื่องมือกำหนดการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าในด้านแก้ปัญหาหรือด้านพัฒนาทำให้เกิดภาวะปิดกั้นวิถีทางในการพัฒนาตนเองของเพื่อนมนุษย์

ซึ่งหากสามารถมองได้ลึกซึ้งถึงเหตุและผลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว เพื่อนมนุษย์ของแต่ละบุคคลซึ่งดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ ทั้งสิ้น

ดังนั้นเมื่อพบภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายในสังคมซึ่งมีคนส่วนใหญ่ตกอยู่ในภาวะยึดติดสิ่งซึ่งอำนาจทางวัตถุในอดีตได้เข้ามาถ่ายทอดอิทธิพลไว้ให้ มักมีแนวโน้มหมายความว่าถึงต้นไม้ สัตว์ หิน ดิน น้ำ อากาศและพลังงาน แต่มองข้ามเพื่อนมนุษย์ไปแทบจะสิ้นเชิง ทำให้ไม่สามารถมองเห็น ความไม่สมดุลภายในวัฏจักรระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ซึ่งกล่าวแล้วนี้

แนวคิดของบุคคลในลักษณะนี้จะปรากฏออกมาเป็นความเชื่อว่า ต้องมีอำนาจ

จึงจะช่วยแก้ปัญหาให้แก่สังคมได้ หรือไม่ก็ต้องใช้อำนาจบังคับคนซึ่งอยู่ใต้ตนเองจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือพัฒนาไปได้

แต่หากมีบุคคลใดสามารถรู้ได้ ก่อนอื่นควรยอมรับความจริงบนพื้นฐานการเข้าใจคนบนพื้นฐานหลักธรรมชาติได้ว่า ชีวิตซึ่งตกอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมดังกล่าวย่อมปรากฏผลออกมาเช่นนั้นเป็นสิ่งธรรมดาเพื่อเห็นโอกาส ณ จุดยืนของตนเองในฐานะที่มีหน้าที่และมีส่วนร่วมอยู่ในสังคม เพื่อใช้เป็นภาวะคุ้มกันตนเองมิให้รู้สึกท้อแท้หรือหมดกำลังใจ

หลักในการจับกระแสเพื่อแก้ปัญหา หากมองในระดับพื้นฐานน่าจะกำหนดได้ชัดเจนว่า ทิศทางใดของกระแสซึ่งพบแล้วว่ามุ่งสร้างปัญหามากขึ้น หากสามารถกลับทิศทางได้น่าจะเชื่อมั่นได้ว่าคือวิถีที่มุ่งสู่การแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง หากเกิดทิศทางใหม่ขึ้นในรากฐานของบุคคลใด ไม่ว่าจะเป็นเพียงบุคคลเดียวหรือก็คนที่ตาม ซึ่งมีเหตุผลสืบเนื่องมาจากสามารถสละเอาอิทธิพลครอบงำโดยอำนาจในด้านวัตถุออกได้ซึ่งภาวะเช่นนี้สามารถเกิดขึ้นได้อย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นคนซึ่งมีวิถีชีวิตอยู่ในกลุ่มซึ่งมีอำนาจ เหนือกว่าหรือด้อยกว่า หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวว่า ไม่ว่าจะมีฐานะ

อำนาจอยู่ในระดับใดก็ตาม ตนเองมุ่งสร้างสมความรู้ความเข้าใจในมนุษย์ด้วยวิธีซึ่งมีแก่นแท้เป็นเป้าหมาย

เป็นกำลังใจส่งเสริมให้บุคคลอื่นมุ่งทำในสิ่งซึ่งภายในจิตวิญญาณของแต่ละคนรักและสนใจ นอกจากนั้นในตนเอง จำเป็นต้องมั่นคงอยู่กับการปฏิบัติที่สะท้อนภาพให้บุคคลอื่นเห็นได้ว่า กระทำด้วยใจรักหรือด้วยสมาธิซึ่งมุ่งมั่นจริง ๆ มิใช่แฝงไว้ด้วยการหวังอำนาจหวังอามิสเป็นผลตอบแทน ในเมื่อพบว่าบุคคลอื่นกระทำผิดพลาดเพราะยังขาดความรู้ ตนเองพึงรู้ได้ถึงหน้าที่ที่จะต้องให้การแนะนำ มิใช่จ้องจับเพื่อมุ่งทำลายคนด้วยกัน ดังเช่นอ้างว่า เพราะนำมาปลุกเลี้ยงแล้วตายจึงต้องตำหนิ และแล้วก็จะฉกฉวยโอกาสใช้อำนาจบังคับว่า ต่อไปนี้อ่าไปนำมาปลุกเลี้ยงอีกเลย

ดังได้กล่าวไว้แล้วว่า มนุษย์จำเป็นต้องอยู่อย่างพึ่งพาอาศัยกันกับธรรมชาติ และชีวิตมนุษย์แต่ละคนก็เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ตลอดจนเป็นสิ่งแวดล้อมให้เกื้อกันและกันด้วย กับอีกประการหนึ่ง การเกิดการตายของมนุษย์ก็เป็นลักษณะหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่สะท้อนการสืบทอดชีวิตดังนั้นบุคคลผู้เกิดก่อนจึงมีโอกาเรียนรู้และสั่งสมอำนาจในพื้นฐาน

ตนเองก่อนผู้ซึ่งเกิดตามภายหลัง

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่เกิดก่อนและมีโอกาสดำรงชีวิตไว้ว่าชีวิตจะดำรงอยู่ได้ตลอดไป หากมีการตายก่อนด้วย หลังจากเกิดแล้วการตายก็เป็นเงื่อนไขชีวิตที่ใกล้เข้ามาทุกขณะ ย่อมมีผลกระทบต่อจิตใจ ทำให้อำนาจในด้านวัตถุซึ่งเมื่อเริ่มเกิดมีการเน้นหนัก จึงควรเปลี่ยนแปลงไปโดยที่มีอำนาจในด้านคุณธรรมเข้ามาถ่วงดุลมากขึ้น

ซึ่งสภาพดังกล่าวแล้ว เกิดจากการเรียนรู้สิ่งซึ่งปรากฏให้สัมผัสได้จริงในกระแสการดำรงชีวิตอย่างอิสระในทุกวิถีทาง ซึ่งสิ่งนี้เองที่เรียกกันว่า ประสบการณ์ชีวิตที่สร้างสรรค์ความเป็นผู้ใหญ่ เป็นกลไกสำคัญที่สั่งสมกระแสการสืบทอดอำนาจในการสร้างสรรค์

หรืออาจกล่าวว่า ชีวิตมนุษย์ที่เกิดมาควรมีวิธีการเจริญเติบโตที่มุ่งเปลี่ยนแปลงไปสู่การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ลุ่มลึกยิ่งขึ้น เพื่อรู้ชีวิตตนเองได้จริงกับอีกนัยหนึ่ง ควรเติบโตขึ้นมาด้วยการเข้าถึงมนุษย์ธรรมและมีคุณธรรมอยู่ในรากฐานจิตใจที่ยังลึกลงสู่ภายใน เสมือนต้นไม้ซึ่งยิ่งโตก็ยิ่งหยั่งรากลงสู่พื้นดินลึกซึ่งแข็งแรงยิ่งขึ้นฉนั้น

ในมุมกลับ หากชีวิตแต่

ละบุคคลเจริญเติบโตขึ้นมาท่ามกลางกระแสอิทธิพลสิ่งแวดล้อมซึ่งล้วนแล้วเป็นรูปวัตถุที่มนุษย์เป็นฝ่ายไปนำเอาส่วนต่าง ๆ จากองค์รวมของธรรมชาติมาประดิษฐ์ และยิ่งฝ่ายผลิตใช้อิทธิพลอำนาจในฐานะที่มีโอกาสเหนือกว่า ทำการเปลี่ยนแปลงรูปแบบให้ มีผลครอบงำอย่างต่อเนื่องกัน และเร่งอัตราความเร็วยิ่งขึ้น เพื่อหวังผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจด้านเดียวแล้ว ย่อมมีผลเปลี่ยนแปลงทิศทางของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งควรมุ่งสู่การเรียนรู้ชีวิตตนเอง ไปสู่การเติบโตขึ้นมานับเงื่อนไขชีวิตที่หลงตัวเอง โดยที่นำเอารากฐานตนเองไปมอบให้กับอิทธิพลของรูปวัตถุ สูญเสียสัจธรรมในรากฐานชีวิตและตกเป็นทาสเศรษฐกิจบุคคลอื่น ภายภาคหน้าก็จะเข้ามาเป็นปัญหามากขึ้น

จากภาพรวมของสิ่งซึ่งกล่าวมาแล้ว น่าจะเห็นได้ว่า คนทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งปัจจุบันพบว่าเป็นปัญหาหนักมากยิ่งขึ้นนั้น หากมองดิน ๆ จะพบภาพคนตัดไม้ทำลายป่า โยนสิ่งสกปรกลงในน้ำ ปล่อยภาวะเป็นพิษสู่กระแสบรรยากาศ นอกจากนั้นหากลงสู่รายละเอียดอีกระดับหนึ่ง จะพบกับสภาพของการติดตามกล่าวหากลุ่มคนที่มิชีวิตยากไร้ กล่าวโทษ

อย่างผิวเผินว่า เพราะความยากจนจึงทำให้ทำลายธรรมชาติ แล้วบุคคลผู้มีโอกาสและติดอยู่ด้วยนิสัยใช้อำนาจก็จะจัดการกับชีวิตค่า ๆ ซึ่งดูจะเป็นความเชื่อที่ง่ายมาก เพราะไม่ต้องใช้ความคิดให้ลึกซึ่งอะไร

หากรู้สึกเฉยใจสักนิด นำเอาหลักการที่น่าจะชัดเจนมากมาเป็นพื้นฐานการคิดและพิจารณาคือทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏเปลี่ยนแปลงอยู่ในกระแสชีวิตประจำวันของมนุษย์ ต่างก็มีมนุษย์เป็นเหตุเป็นผลทั้งสิ้น กับหากมองเห็นได้ว่า มนุษย์แต่ละคนต่างก็มีเพื่อนมนุษย์เป็นสิ่งแวดล้อมให้เกื้อกันและกัน และ มนุษย์เป็นลักษณะหนึ่งของชีวิตซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ การที่มีพฤติกรรมทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงหมายความว่ารวมถึงการทำลายเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเองด้วย

อนึ่งหากมองปัญหาคอนทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เห็นได้ถึงภาพรวม และมองให้เห็นได้ถึงระบบและโครงสร้างย่อมเห็นได้ว่า เพราะคนทำลายคนด้วยกันเอง หรือจะกล่าวลงสู่รายละเอียดอีกระดับหนึ่งก็คือ คนซึ่งชีวิตมีโอกาและมีอำนาจเหนือกว่าเป็นฝ่ายกำหนดวิถีและกระแสเพื่อประโยชน์แห่งตน ที่ส่งผลกระทบทำลายคนซึ่งชีวิตตกอยู่ในสภาพที่ด้อยกว่า ทุกรูป-

ลักษณะ ทำให้คนที่ด้อยกว่า
คนต้องตกเป็นทาสทั้งด้านจิต-
ใจและร่างกาย แล้วคนเหล่านี้นั้น
จึงทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่เป็นต้นไม้ สัตว์ป่า ดิน น้ำ ลม ไฟ

ดังนั้นการมุ่งมองสู่ภาพ
ปัญหาที่คนทำลายป่า ถกทิ้ง
พรรณไม้จากป่า และจับสัตว์
ขาย จึงเป็นการมองปลายเหตุ
และยังมุ่งแก้ปัญหาด้วยการใช้
อำนาจจับกุมคน หรือออกกฎหมาย
บีบรัดชีวิตคนให้ขาดอิสรภาพ
ขาดการเรียนรู้เพื่อรู้ได้ด้วย
ตนเองจากสภาพที่เป็นจริง
ยิ่งส่งผลทำลายลึกซึ้งยิ่งขึ้น

หากแต่ละคนแสดงออก
ซึ่งจิตสำนึกและความรับผิดชอบ
ในการแก้ปัญหาคนทำลาย
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยความ
จริงใจ ควรมุ่งแก้ไข
ปัญหาที่ระบบคนทำลายคน
ด้วยกันเองก่อนอื่น หากกระแสดังกล่าว
ยังไม่อาจที่จะปลดตัวเองลงให้รู้สึกได้
แต่ยังมุ่งแก้ไขกันที่ต้นไม้ ที่สัตว์ป่า ดิน น้ำ ลม ไฟ
และปัจจัยสี่ซึ่งเป็นเรื่องนอกคน
กับอีกด้านหนึ่งก็พยายามสร้างกระแส
อำนาจบังคับคนมากขึ้น ก็คงทำให้
บรรยากาศในการแก้ปัญหาสังคม
ตกอยู่ในสภาวะที่เป็นภาพมายา
สร้างรูปแบบอิทธิพลเป็นครู
ถ่ายทอดนิสัยเป็นช่างประดิษฐ์
มายาภาพให้แก่เยาวชนซึ่งเป็น
ชีวิตที่เดินตามมายาหลังและ
ยังมีโอกาสน้อยกว่าไม่ว่าจะ

แสดงออกด้วยรูปลักษณะใดก็เป็น
เพียงความหลากหลายของ
ภาพจากสิ่งปลอม และสภาพที่เป็นจริง
กระแสทำลายก็ยังคงมีแนวโน้ม
เด่นชัดยิ่งขึ้นจนไม่มีอะไรเหลือ
ทั้งคนทั้งสิ่งแวดล้อม

การจะชลอแนวโน้มของคนทำลาย
คนลงได้หรือไม่ว่ามีจุดยืนอยู่
ที่ใด จำเป็นต้องลงวางภาวะ
ยึดติดอำนาจในรากฐานตนเอง
ลงได้เรื่อย ๆ มนุษยธรรมย่อม
บังเกิดขึ้น หากใครทำได้ย่อม
ควรแก่การยอมรับนับถือว่า
เป็นผู้ที่ให้แก่สังคมอย่างแท้จริง
โดยไม่ต้องไปเที่ยวได้ควัก
วัตถุมหาแจกจ่ายกันให้คนเห็น
และจริง ๆ แล้ว คนที่มีกระแส
ทำได้มาตลอดชีวิตย่อมไม่มี
วัตถุเหลือมากมายจนนำไป
แจกจ่ายแก่ใครต่อใครอย่าง
ฟุ่มเฟือยด้วย

มนุษยธรรมเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์
ปรากฏอยู่ในรากฐานจิตใจ
ของแต่ละชีวิต การที่บุคคล
หนึ่งหรือหลายคนจะตอบว่า
มนุษยธรรมคืออะไร ในตนเอง
มีแล้วหรือไม่ หากเป็นผู้รู้จริง
ย่อมตอบไม่ได้หรือเห็นว่ามี
ควรจะตอบ เนื่องจากเป็นสิ่งรู้
ได้เฉพาะตัว ปฏิบัติได้เฉพาะ
ตน และผลการปฏิบัติเป็นสิ่งที่
สะท้อนกระแสกลับมาสอน
ตนเองให้รู้ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเท่านั้น

อาจมีคำถามว่า ถ้าเช่นนั้น
จะสอนกันได้อย่างไร คงมีคำตอบ
ที่ชี้แนะได้ถึงวิถีทาง

ที่เข้าถึงจริง ๆ แต่ผู้เข้าถึงแล้ว
ซึ่งกระแสนี้เท่านั้นที่พึงรับรู้
และรับการถ่ายทอดได้ แต่หา
ใช่ว่าผู้ยังเข้าไม่ถึงจะหมดหวัง
เสียทีเดียวไม่ เนื่องจากภาวะ
การเปลี่ยนแปลงมีลักษณะเป็น
กระแส แม้ภาพรูปแบบที่เห็น
ได้เฉพาะหน้าก็มีการเปลี่ยนแปลง
ไปสู่ภาพใหม่และใหม่
ต่อไปอย่างต่อเนื่องกัน การ
รับรู้ได้และความพร้อมรับ
แม้ว่าจะเกิดขึ้นเพียงจุดใดจุดหนึ่ง
ย่อมสามารถถ่ายทอดไปยัง
จุดซึ่งครั้งหนึ่งยังห่าง ให้เกิด
ภาวะเปลี่ยนแปลงสู่วิถีที่ใกล้
จุดกำเนิดยิ่งขึ้นได้เสมอไม่เร็ว
ก็ช้า

การสอนกันได้หรือการ
ถ่ายทอดกระแสที่มีความเป็น
ไปได้จึงน่าจะได้แก่ ถือหลัก
การปฏิบัติจริงหรือมุ่งมั่นปฏิบัติ
ด้วยสมาธิ ให้มันคงอยู่บน
พื้นฐานความคิดความเชื่อใน
รากฐานเองได้อย่างอิสระ ครอบ
โศกที่บังเกิดอารมณ์หวั่นไหวซึ่ง
หมายถึงได้ว่าตนเองกำลังได้
รับผลกระทบจากอิทธิพลอา-
มิสซึ่งอยู่ภายนอก แทนที่จะ
มุ่งทิศทางการแสดงออก นำ
จะมุ่งหวนกลับมาสู่การทบทวน
และสำรวจที่ตนเอง ซึ่ง
สิ่งที่กล่าวแล้วนี้สามารถกระทำ
ได้ในกระแสการดำเนินชีวิต
ประจำวัน และกระทำได้กับ
ทุกเรื่องซึ่งตนเองมีส่วนสัมพันธ์
เกี่ยวข้อง

บุคคลผู้มีโอกาสเหนือ

หรืออาจเรียกได้ว่าผู้ใหญ่ ไม่
ว่าเป็นบิดามารดา เป็นครูอา-
จารย์เป็นผู้บริหารหรือผู้จัดการ
ทุกระดับ ทั้งภาครัฐและภาค
เอกชน หรือใหญ่ด้วยฐานะใน
ด้านวัตถุทุกระดับชีวิตนับตั้งแต่
เกิดมา การปฏิบัติที่ดีงาม
ย่อมบังเกิดกระแสศรัทธาจาก
อีกด้านหนึ่ง และแล้วการถ่ายทอด
ที่แท้จริงย่อมบังเกิดขึ้น
เอง การพูดให้ฟัง และการ
เขียนให้อ่าน หรือยกป้ายโฆษณา
หากขาดของจริงภายในรากฐาน
ย่อมไม่มีผล รังแต่จะทำให้
สังคมบังเกิดสภาพกรงรัง
มากขึ้นเท่านั้น

ขณะที่ใกล้จะยุติการเขียน
เรื่องนี้ สายตาก็มองไปพบ
ภาพนกพิลาปสีขาวตัวหนึ่งกำลัง
เดินก้าวกินอาหารบนพื้นดิน
อย่างร่าเริงท่ามกลางสายลม
อ่อน ๆ ในยามเช้า และส่งเสียง
ร้องอยู่ในลำคอเสมือนกำลัง
มีความสุขอยู่กับสิ่งแวดล้อม
ดังกล่าว พลันก็มีแมวตัว
หนึ่งซึ่งแฝงตัวอยู่ก่อน ณ ที่ใด
ที่หนึ่งในบริเวณนั้น พอได้
จังหวะก็วิ่งออกมาอย่างรวดเร็ว
ตะครุบนกไว้ได้ก่อนที่ทั้งนก
และตนเองจะคิดว่า อะไรกำลัง
จะเกิดขึ้นภายในช่วงเวลาเพียง
พริบตาเดียว มันทั้งเร็วและ
ห่างเกินกว่าที่จะวิ่งเข้าไปช่วย
หยุดพฤติกรรมไว้ได้ทันท่วงที
แต่ก็ต้องสารภาพว่า ภายใน
ธรรมชาติความรู้สึกของตนเอง

(ตอนหน้า ๙๕)

ดอกไม้เพลิงแบบโบราณ

ลิตา สลักคำ

ประดับยอดตระหา “พระเกี้ยว”

(ตอนที่ ๕)

ตระหา หรือ ต้นองค์ไฟพระทา

คำว่า “ระหา” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า “เรือนดอกไม้ไฟที่มีรูปเหลี่ยมสูงประดับด้วยดอกไม้ไฟ สำหรับจุดในงานเมรุ เป็นต้น” ผู้เขียนได้เคยกล่าวไว้

พอเป็นสังเขปเกี่ยวกับรายละเอียดบางสิ่งบางอย่างของต้นองค์ไฟชนิดนี้มาบ้างแล้ว ต่อไปนี้ท่านผู้อ่านจะได้ทราบถึง วิธีสร้างรูปลักษณะ และการประดับตกแต่งยอดต้นองค์ไฟพระทา

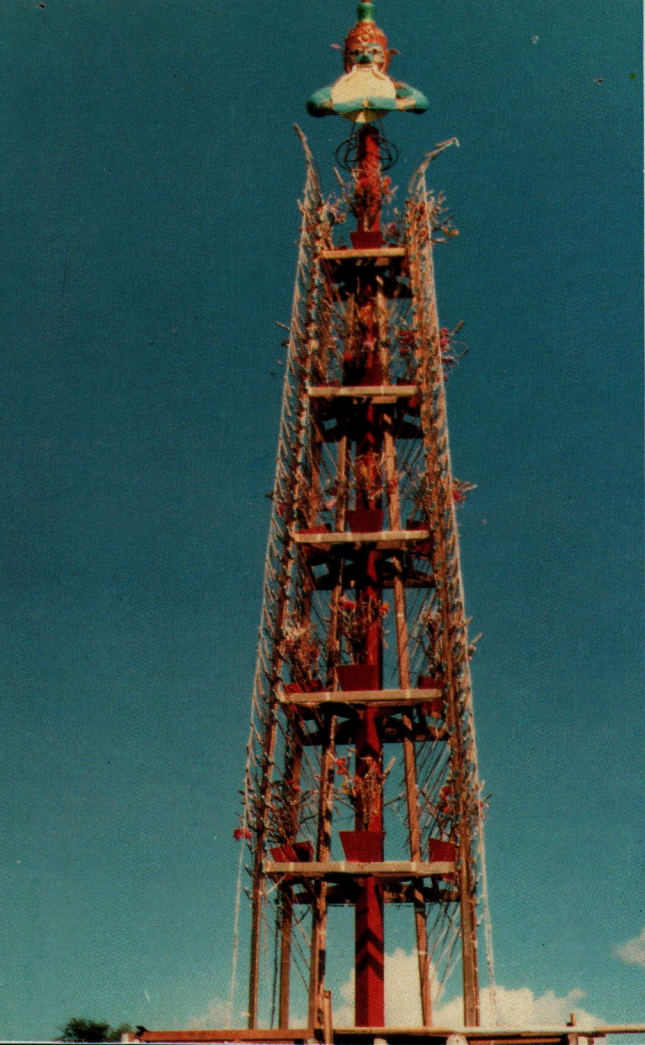
ถ้าจะว่าไปแล้ว เรือนต้นไฟชนิดนี้ ก็คือ เป็นสิ่งก่อสร้างอย่างหนึ่งที่สร้างขึ้นไว้สำหรับเป็นที่ติดตั้งดอกไม้เพลิง หรือดอกไม้เทียนทุกชนิด รูปลักษณะของต้นระหา นั้น ตามตำรากล่าว จะต้องขึ้นอยู่กับการงานนั้น ๆ ว่าเป็นงานพิธีอะไร

ก. ถ้าเป็นงานพระเมรุ หรือ งานศพ รูปทรงที่สร้างต้นระหา จะมีความสูงใหญ่ตามที่ต้องการ และมีรูปลักษณะ ในลักษณะโกศ หรือเมรุ คือคอดกลาง จะมีประดับเรือนยอด เช่นมณฑป หรือไม้ก็ขึ้นอยู่กับเจ้าภาพของงาน

ข. ถ้าเป็นงานมหรหรรรมสมโภชบูชา รูปทรงที่สร้างต้นระหา จะมีความสูงใหญ่ตามที่ต้องการ และมีรูปลักษณะในลักษณะทรงกรวย หรือปลายเรียว คล้ายยอดพระเจดีย์ จะมีประดับตกแต่งยอดต้นระหาหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับเจ้าภาพของงานหรือขึ้นอยู่กับการพิธีกรรมนั้น ๆ

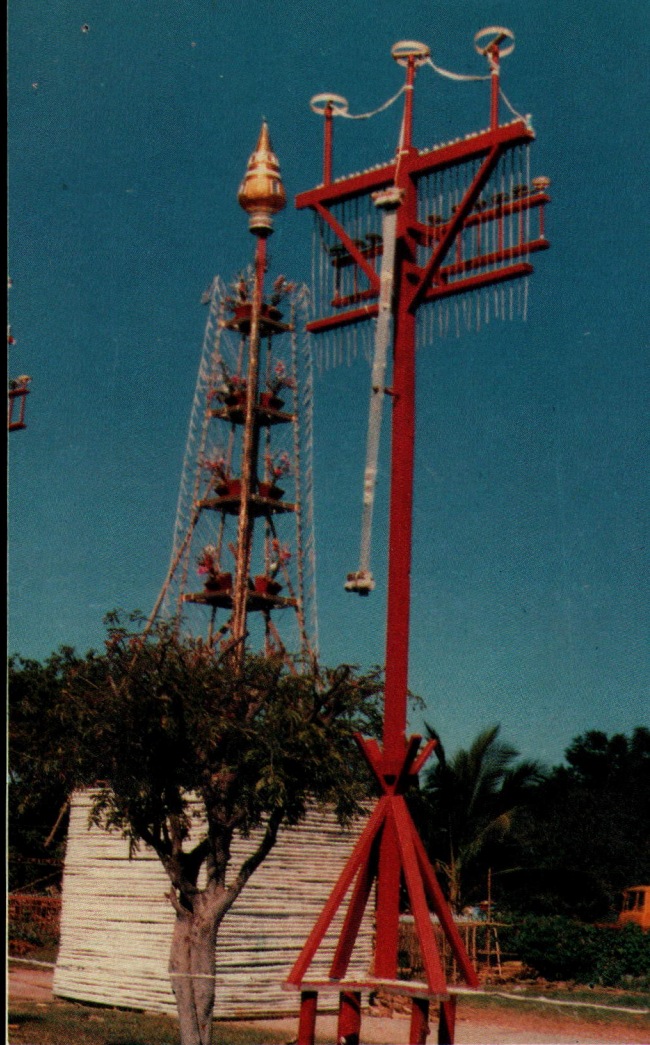
การสร้างต้นระหาทั้งสองแบบดังกล่าวข้างต้น อยู่ที่ยาวางโครงไม้เป็นรูปกากบาทไม้ยงลม เพื่อเป็นประโยชน์ในการยึดไม้ที่สร้างก่อไว้ไม่ให้โครงรวน และเพื่อประโยชน์ในการติดตั้งดอกไม้เพลิง และดอกไม้เทียน ต้นระหาที่ประกอบเสร็จแล้วนั้น หากไม่มีการประดับตกแต่งยอดต้นระหา จะเรียกกระหาด้านนั้นว่า “ยอดลู่” แต่เพื่อมิให้เป็นที่ยึดคานเมื่อมองดู อาจจะนำดอกไม้เพลิงชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือหลายชนิด นำไปติดตั้งไว้ก็ได้ หรืออาจจะนำดอกบัวหรือยอดหัวปลีนำไปติดตั้งไว้ก็ได้ ส่วนวัสดุที่ใช้ในการสร้างทำนั้นจะเป็นชนิดอะไรก็ได้ที่สามารถติดตั้งดอกไม้เพลิงหรือดอกไม้เทียน นอกจากนี้อาจมีการวาดหรือแกะสลักลายไทย แล้วลงสีหรือลงทองล่องชาด ที่ต้นระหาที่ได้ ทั้งนี้สุดแล้วแต่กำลังศรัทธาของเจ้าภาพ หรืองานพิธีนั้น

ความสำคัญของต้นองค์ไฟชนิดนี้ ประการหนึ่ง คงจะเห็นได้

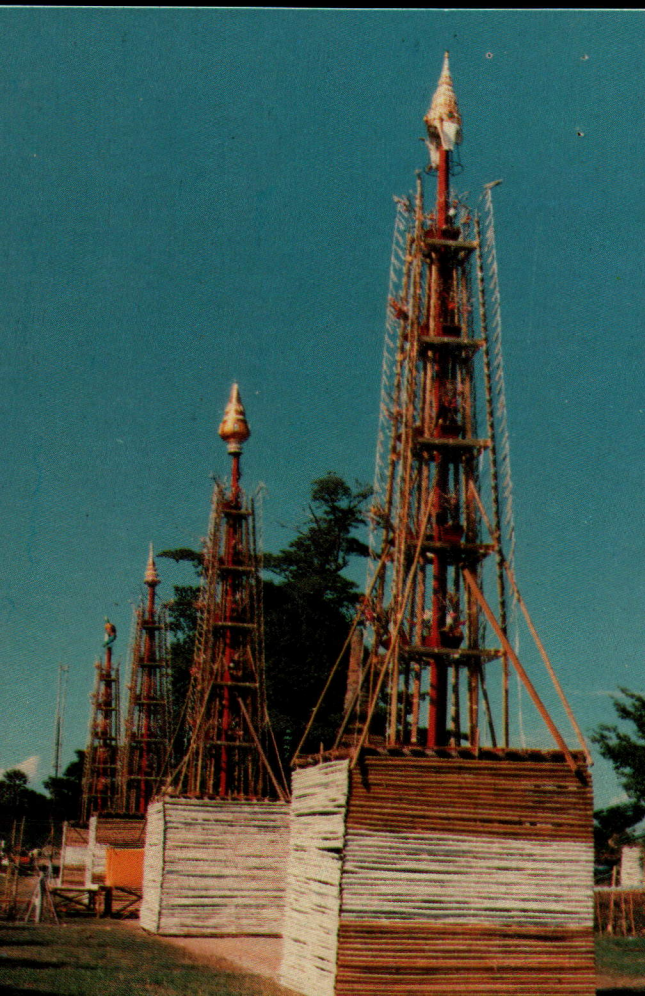
ระดับขอครหา “ราหูอมจันทร์”

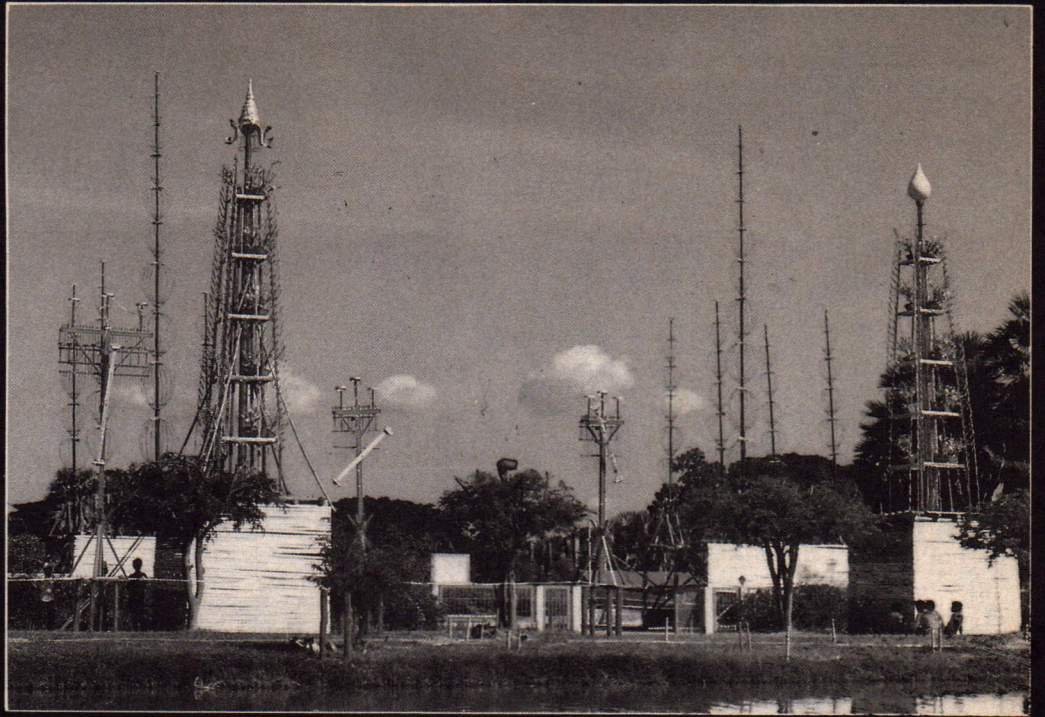
ระดับขอครหา “ชญา”

ระดับขอครหา “ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์”

การติดดอกไม้เพลิงกับคันงคไฟระท

ระดับยอดระทา “ดอกบัวขาว”

จากข้อความในหนังสือบุญโณวาทคำฉันท์ ที่ว่า “จุดเพียมาส
แจ่มดวงผกา ถวายพุทธบาทาตระบัดระทาพุ่มเพลิง” เพราะระทา
เป็นต้นองค์ไฟใหญ่ที่มีการนำเอาดอกไม้เพลิงหรือดอกไม้เทียนทุก
ชนิด เข้ามาติดตั้งไว้ในต้นองค์ไฟนี้ทั้งหมด จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่
ทำให้ต้นองค์ไฟชนิดนี้เลื่อนหายไปได้อย่างง่ายดายเนื่องจากความรู้
ความสามารถเกี่ยวกับการสร้างซ้อดอกไม้เพลิงและดอกไม้เทียน
ต่าง ๆ นั้นได้กระจัดกระจายไปอยู่ในแหล่งต่าง ๆ จึงทำให้ผู้
ประดิษฐ์หรือผู้สร้างทำ ขาดความรู้เกี่ยวกับการสร้างทำดอกไม้
เพลิง ที่จะนำเข้าไปติดตั้งในต้นองค์ไฟ ทั้งผู้ที่ประดิษฐ์ต้นองค์ไฟ
ชนิดนี้จะต้องมีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะเกี่ยวกับการติดตั้ง
ดอกไม้เพลิงและดอกไม้เทียน และต้องเชี่ยวชาญเกี่ยวกับสาย
ฝึกแคะและสายชนวนเป็นพิเศษอีกทางหนึ่งด้วย ฉะนั้นต้นองค์
ไฟระทาจึงนับว่าเป็นที่รวมซ้อไฟไว้ทุกชนิด เปรียบเสมือนจุดรวม
น้ำใจและสรรพสิ่ง ความสำคัญอีกประการหนึ่งจึงตามมาเกี่ยวกับการ
การประดับตกแต่งต้นองค์ไฟ เพื่อให้สมกับฐานะเจ้าภาพและ
งานพิธีนั้นถือว่าการประดับยศหรือศักดิ์นาให้ปรากฏที่ต้นองค์
ไฟใหญ่แต่ละต้น กล่าวคือ ถ้าเป็นต้นองค์ไฟระทาเกี่ยวกับงาน
พระเมรุหรืองานศพ นั้นไม่ค่อยจะมีพิธียุ่งยากเท่าไรนัก เพราะ
เป็นไปตามรูปลักษณะดังได้กล่าวแล้ว แต่ถ้าเป็นต้นองค์ไฟระทา
เกี่ยวกับงานมหกรรมสมโภชบูชา จะมีการประดับตกแต่งยอดต้น
องค์ไฟหลายรูปแบบและหลายประการ เพราะงานนี้เข้าไปเกี่ยว
ข้องกับสถาบันต่าง ๆ ที่เรากันไทยทุกคนต่างเคารพราบไหว้และ
เทิดทูน นั่นคือ สถาบันศาสนา พระมหากษัตริย์ บิดา มารดา

ครูบาอาจารย์ และผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้น ฉะนั้น สิ่งที่น่า
มาประดับตกแต่งยอดต้นองค์ไฟ ส่วนมากจึงเป็นเครื่องหมาย
และเครื่องสูง อันเป็นการบ่งชี้ฐานันดร เช่น ชฎา, ฉัตร, พระเกี้ยว,
ราหูอมจันทร์, ดอกบัวขาว, ยอดพระเจดีย์ เป็นต้น ไฟโบราณ
ชนิดนี้ ท่านเสฐียร โกเศศ ได้กล่าวไว้ในบทความอณิกกริยา ว่า
“ความรู้ส่วนหนึ่งมาจากพระเทวา ถินิมิต (ฉาย เทวาถินิมิต)
แต่ก่อน ๆ มาเมื่อมีงานพระเมรุก็เป็นได้เห็นระทาดังอยู่เรียงเป็น
แถว ปากตลาดเรียกกันว่าซ้องสัทธา...ความรู้เรื่องเก่าถ้าไม่รีบจด
หรือเขียนไว้ ก็จะพลอยสูญตามผู้รู้ไปด้วย น่าเสียดายเต็มที่ เว้น
ไว้จะไม่ยินดี นั่นก็จริงใจ อีกประการหนึ่ง แม้จะพบท่านผู้เฒ่า
ผู้แก่ และมีโอกาสซักถามท่านได้ แต่ก็มิใช่ท่านรู้เรื่องที่ต้องจะซัก
ถามได้ทุกเรื่อง เพราะท่านไม่ได้เอาใจใส่หรือไม่ได้อยู่ใกล้ชิดสิ่งที่
เราต้องการจะรู้ จึงไม่ได้สังเกตไว้ ลางท่านก็ไม่เคยเห็นด้วยซ้ำ
ลางที่ท่านรู้ดีแต่เราไม่ทราบหรือไม่รู้จักท่าน หรือลางที่ท่านรู้แต่
ท่านถือแบบเก่า คือรู้คนเดียว...” “และกล่าวอีกตอนหนึ่งว่า”...
“ระหว่างซ้องระทามีโรงมหรสพแทรกอยู่ทุกซ้อง มหรสพที่เล่นตาม
ซ้องระทามีหนึ่ง หุ่น มอญรำ ทะแย... เรียกว่า ระทาส้องโชน”

ถ้าท่านผู้อ่านดูรูประทา จากจิตรกรรมฝาผนังจะเห็นลักษณะ
ได้ว่า เป็นต้นระทาเกี่ยวกับงานอะไร

ส่วนรูปต้นองค์ระทาที่เป็นรูปลักษณะทรงกรวยนั้น ผู้เขียน
และคณะได้ประดิษฐ์และนำออกแสดงในงานประจำปีลอยกระทง
เผาเทียนเล่นไฟ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๕ ผู้เขียนต้อง
ขอกราบเรียนให้ผู้อ่านทราบ ณ ที่นี้ เนื่องจากต้นองค์ไฟระทาที่

ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายใน
เบียงรอบพระอุโบสถวัดพระศรี-
รัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) แสดง
ให้เห็นถึงลักษณะต้นองค์พระธา
เพื่อทำการจัดถวายในงานพระเมรุ

ภาพถ่ายแห่พระศพ สมเด็จพระเจ้าฟ้าหญิงนางจรัสศรี และพระองค์
เจ้าชายสมัยวุฒิโรดม พ.ศ. ๒๔๑๒ (หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรม
ศิลปากร) จะเห็นระทหรี่หรือต้นองค์พระธา (ด้านล่างของภาพ) เป็นระท
หรือต้นองค์พระธาชนิดยอดคู่

ระทหรี่หรือต้นองค์พระทาดังเรียงรายเป็นแถว (ด้านซ้ายมือของภาพ)
เป็นระทหรี่หรือต้นองค์พระธา ชนิดประดับยอดแบบมณฑป

สร้างไว้แสดงไม่สวยงามเท่าที่ควร และมีบางอย่างไม่ครบถ้วน
ถูกต้องตามตำรานัก ดังจะเห็นได้จากฐานรองรับต้นองค์พระธา
ไม่ได้มีการสร้างบัว ทั้งนี้แหละทั้งนั้นเกี่ยวเนื่องด้วยเงินงบประมาณ
ของจังหวัดมอให้ปีไม่พอ จึงต้องทำการประดิษฐ์ตามมีตามเกิด
และการที่ได้สร้างประดิษฐ์ต้นองค์พระทาทรงดังกล่าว เพราะ
งานพิธีนี้เป็นงานเกี่ยวกับพิธีบูชาโดยเฉพาะ จึงต้องสร้างรูปลักษณะ
องค์พระธาโดยมีการประดับเครื่องหมายและเครื่องสูง ดังนี้

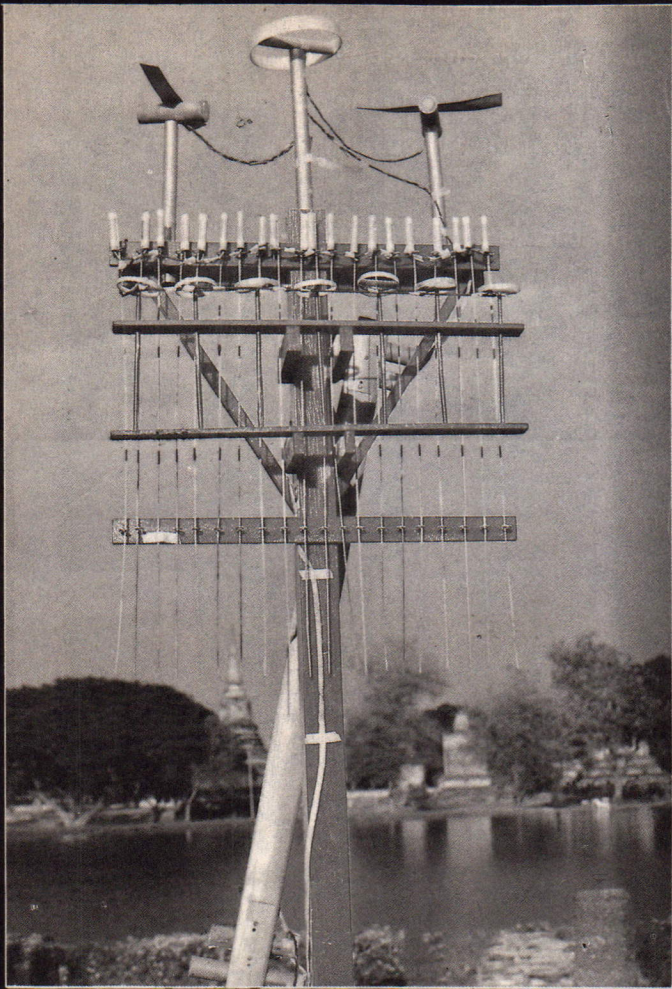
ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ เป็นรูปทรงดอกบัวตูม ซึ่งเป็นศิลปะ
วัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสมัยสุโขทัย การที่ได้ัญเชิญมาประดับ
ไว้ยอดต้นองค์ระทหรี่นั้นหมายถึงพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์
บิดา มารดา และ ครูบาอาจารย์

พระเกี้ยว มงกุฎตั้งอยู่บนหมอนรองรับ เป็นเครื่องสูงที่
เกี่ยวข้องกับองค์พระมหากษัตริย์ หรือพระเจ้าแผ่นดิน

ขมา รูปคล้ายมงกุฎ เป็นเครื่องสูงอีกชนิดหนึ่งที่เกี่ยวข้อ
กับสถาบันพระมหากษัตริย์ การที่ได้ัญเชิญมาประดับไว้ยอดต้น
องค์ระทหรี่นั้น หมายถึง พระมหากษัตริย์ และเชื้อพระวงศ์ทุกพระองค์

ราหูอมจันทร์ ทางโหราศาสตร์ ถือว่า เป็นเทวดานพเคราะห์
ที่ได้กำหนดคฤณเภชปัญหาสรรพสิ่งต่าง ๆ บนพิภพ การที่ได้
ัญเชิญมาประดับไว้ยอดต้นองค์ระทหรี่ หมายถึง องค์มนตรี
เสนาบดีประจำกระทรวงทุกทบวงการ และผู้บังคับบัญชาตาม
ลำดับชั้น

ดอกบัวขาว เป็นปทุมชาติที่มีดอกเป็นสีขาว ซึ่งเป็นดอกไม้
ที่เรชาวพุทธนิยมกะใช้น้ำกราบไหว้บูชาต่อพระรัตนตรัย ต้นองค์
พระทาคันนี้ ย่อมหมายถึงประชาชนโดยทั่ว ๆ ไป น้อมนำบูชา
ต่อต้นองค์พระทาทั้ง ๔ ต้น นั่นเอง

กังหันไฟ (ชนิดเดี่ยวระดับ)

กังหันไฟ

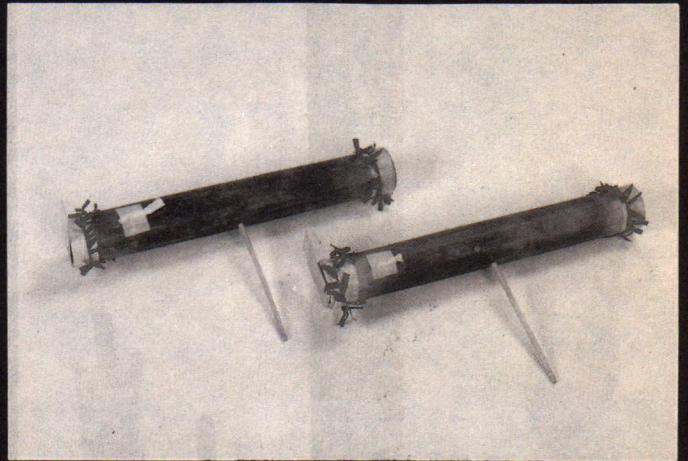
ไฟโบราณชนิดนี้ มีใบพัดคล้ายกังหันลม โดยมีการนำเอา กระบอกซึ่งบรรจุดินเชื้อเพลิงหรือเชื้อไฟ มาผูกมัดติดกับปีกใบพัด ทั้งสองข้างโดยจะติดข้างละ ๑ กระบอก เรียกว่า ๑ แรง หรือ จะติดข้างละ ๒ หรือ ๓ กระบอก เรียกว่า ๒ หรือ ๓ แรง ทั้งนี้เพื่อให้ปีกใบพัดหมุนอยู่ได้นาน เมื่อทำการจุดดินเชื้อเพลิง หรือเชื้อไฟ ใบพัดก็จะเริ่มหมุน อนึ่ง ผู้ประดิษฐ์อาจนำ "หวด" มาผูกมัดติดปีกใบพัดเพื่อทำให้เกิดเสียงดังกระหึ่ม และโหยหวน อีกด้วยก็ได้ นอกจากนี้หากเป็นกังหันไฟ ประเภทใบพัดเดี่ยว ชนิดมีระดับดอกไม้เพลิงหรือดอกไม้ไฟ ชนิดต่าง ๆ ที่นำมา ประดับนั้นก็จะแสดงไปตามลักษณะของดอกไม้เพลิงหรือดอกไม้ไฟชนิดนั้น ๆ พร้อมกับใบพัดกังหันไฟหมุน

ความหมายของการเล่นไฟนี้หมายถึงว่า คงเวียนกันเวียน และไฟโบราณชนิดนี้แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท

ประเภทที่ ๑ ใบพัดเดี่ยวไม่มีระดับ

ประเภทที่ ๒ ใบพัดเดี่ยวมีระดับ

กังหันไฟไม่มีระดับนั้น คือ ไม่มีการประดับดอกไม้เพลิง หรือดอกไม้ไฟ ชนิดอื่นใดไว้ที่ต้นกังหันไฟนอกเสียจากติด กระบอกซึ่งบรรจุดินเชื้อเพลิงหรือเชื้อไฟไว้ที่ปีกกังหันไฟเท่านั้น

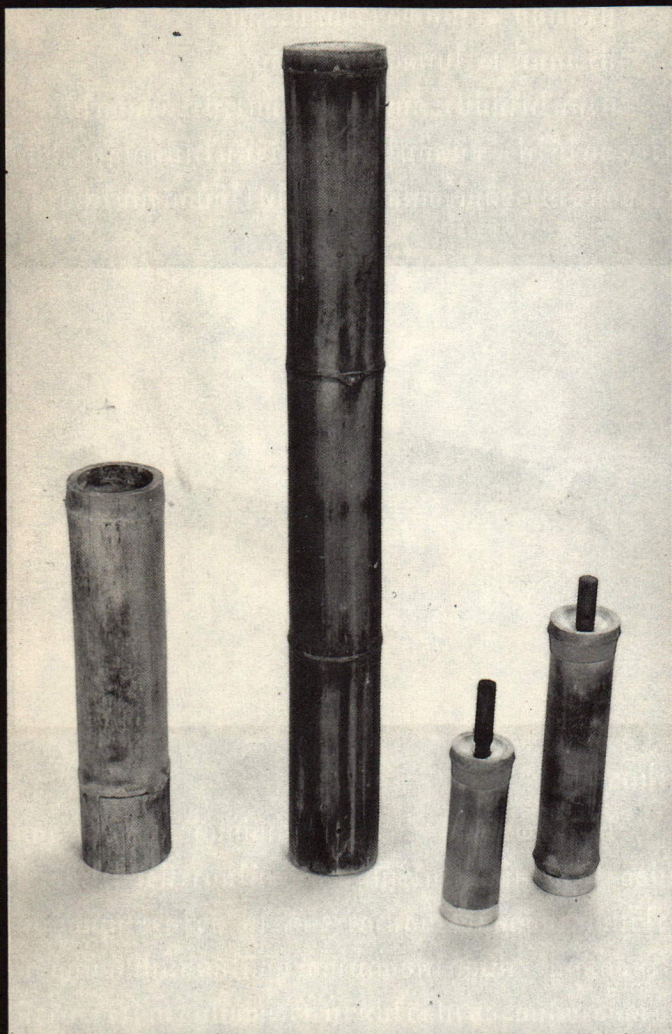
ไฟเอรกวาด

ไฟโบราณชนิดนี้ มีการสร้างแกนด่อนก่อนข้างจะยาวสัก หน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากใช้เป็นประโยชน์ในการที่จะนำไปเสียบ ตั้งไว้บนเสาหลักด่อน เมื่อทำการจุดตัวไฟ ตัวไฟจะหมุนอยู่บน เสาหลักด่อน พ่นลูกไฟออกมาและถูกดีให้ผสมปนเปกับควัน มองดูคล้ายฝุ่นละอองปลิวไปทั่วบริเวณแผ่เป็นวงกว้าง การที่ เรียกไฟชนิดนี้ว่า "ไฟเอรกวาด" คงเนื่องมาจากในสมัยก่อน "เอร" ท่านคงทำหน้าที่กวาดลานวัด และหนีไม้พั่นที่จะต้องเจอ กับฝุ่นละออง

ไฟพะเนียง

ไฟโบราณชนิดนี้มีชื่อปรากฏอยู่ในหนังสือบุญโฆวาทคำ- ลั่นท์ เป็นดอกไม้เพลิงชนิดหนึ่ง ที่ให้แสงสว่าง และดอกไม้ไฟ สวยสดงดงาม ตระการตาไปอีกแบบหนึ่ง โดยเปลวเพลิงจะ พวยพุ่งขึ้นสู่อากาศ แล้วแผ่แรงขับเคลื่อนของเชื้อเพลิงที่บรรจุอยู่ใน กระบอกไม้ไผ่

วิธีการสร้างดอกไม้เพลิงชนิดนี้ กระบอกไม้ไผ่ที่บรรจุ เชื้อเพลิงนั้นมียู่งสองชนิดคือ ชนิดปล้องเดียว และสองปล้อง ไม้ไผ่ชนิดปล้องเดียว จะตัดออกหนึ่งข้อ เหลือไว้เพียงข้อเดียว ส่วนกระบอกชนิดสองปล้อง จะเหลือไว้ข้อเดียวโดยขั้วกลางนั้น ต้องทะลวงออกเป็นโพรงให้ทะลุตลอดปล้องส่วนข้อที่เหลือไว้ นี้ จะทำการเจาะรูกลางเพื่อให้เป็นรูไฟออก ก่อนที่จะมีการบรรจุดิน เชื้อเพลิงลงในกระบอกจะต้องนำเหล็กแกนหรือไม้แกนอุดดูดิน เชื้อเพลิงในขณะที่จะกรอกดินเชื้อเพลิงลงบรรจุ ดีหรือดำดิน เชื้อเพลิง ในการดีหรือดำดินเชื้อเพลิงนี้ จะต้องใช้วิธีดีหรือดำ

กระบอกไฟพะเนียงประเภทต่าง ๆ

และนับจำนวนครั้งเช่นเดียวกับเรื่องการตีหรือตำดินดำ เมื่อได้ดิน
เชื้อเพลิงตามที่ต้องการแล้วก็ทำการถอดแกนแล้วใช้ดินทำอุดดิน
เชื้อเพลิง การนำไปจุดจะขุดหลุมฝังกระบอกไฟหรือจะใช้ตั้งจุดก็
ได้ และก่อนจุดต้องใช้ดินดำเป็นเชื้อล่อ เปลวไฟจะลุกไหม้
พวยพุ่งขึ้นสู่อากาศมีลักษณะสองอย่างคือ ลักษณะยอดแหลม
คล้ายยอดต้นสน และลักษณะยอดเป็นพุ่ม

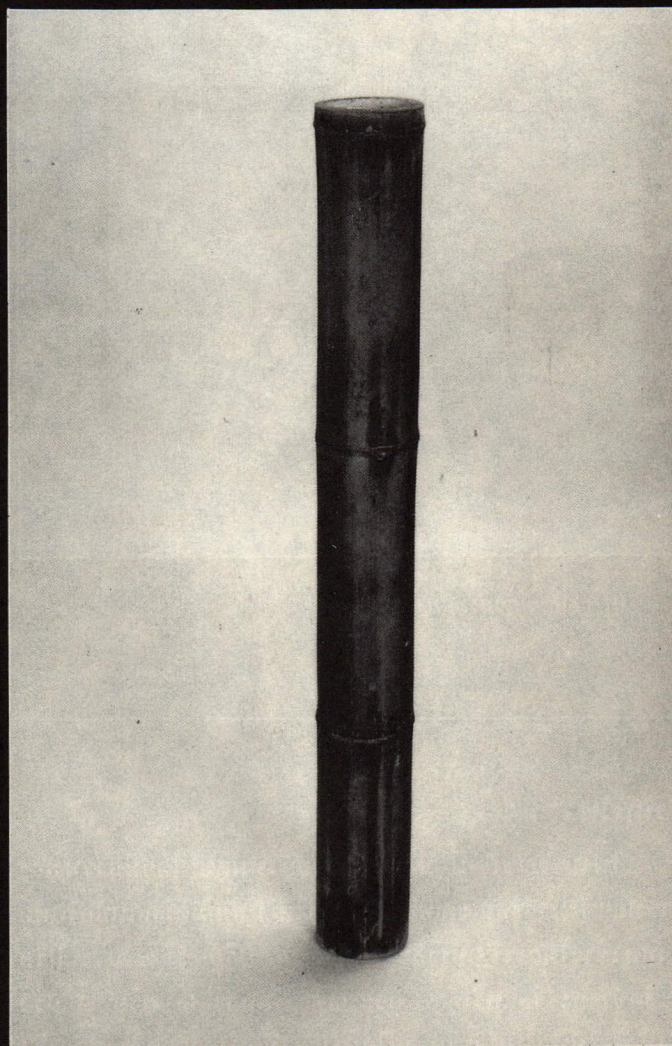
ผู้เขียนใคร่ขอชี้แนะ ท่านผู้อ่านเกี่ยวกับการดูไฟพะเนียง
เป็นพื้นฐานในเบื้องต้น ก่อนที่จะทราบชนิดของไฟพะเนียงต่อไป
คือ

การที่เรียกว่า “ไฟ” พะเนียง คือ “แสงไฟลุกสว่างพุ่งขึ้น
กลางกระบอก” และด้านข้างแสงไฟสว่างนี้จะมีเม็ดไฟลูกเล็กบ้าง
ใหญ่บ้างเป็นดอกดวงแล้วแต่ขนาด เขาเรียกว่า “ดอกไฟพะเนียง”
ถ้าหากไฟพะเนียงกระบอกใดไม่มีแสงไฟลุกสว่างพุ่งขึ้นกลาง
กระบอก คงมีแต่ดอกไฟพะเนียง เขาเรียกว่า “ไฟพะเนียงใบ้”

ซึ่งเป็นไฟพะเนียงใช้ไม่ได้

ตำราครั้งเก่าก่อนบางเล่ม และผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาการ
แขนงนี้ ได้แบ่งไฟโบราณชนิดนี้ออกเป็นสองประเภท คือ ประเภท
เกี่ยวกับวิธีการเล่น และประเภทเกี่ยวกับความยาวที่บรรจุดิน
เชื้อเพลิง

ก. ประเภทเกี่ยวกับวิธีการเล่น จะไม่คำนึงถึงขนาดใหญ่
หรือยาวของกระบอกไม้ไผ่ที่บรรจุดินเชื้อเพลิง แต่จะดูวิธลักษณะ
ของเปลวไฟลูกไหม้พวยพุ่งมีเสียงและลักษณะเช่นไรซึ่งมีชื่อ
เรียกดังนี้ คือ

กระบอกไฟพะเนียงประเภทโอดโตน

๑. พุ่มโพธิ์ทอง ไฟพะเนียงชนิดนี้ เมื่อทำการจุดไฟลำแสง
ของไฟพะเนียงจะพุ่งส่องสว่างกลางกระบอกที่บรรจุดินเชื้อเพลิง
ส่วนดอกของไฟพะเนียงนั้น จะแตกออกเป็นพุ่มมองดูคล้าย
ดอกกระพุ่มกลางน้ำ

๒. กอดะไคร้ ไฟพะเนียงชนิดนี้เมื่อทำการจุดไฟลำแสงของ

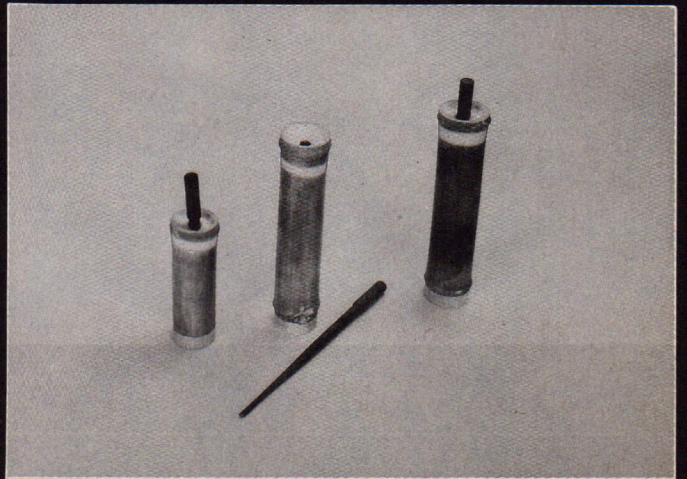
แสงไฟส่องสว่างพุ่งขึ้นนั้น เรียกว่า
“ไฟพะเนียง”
และด้านข้างแสงไฟพะเนียงนั้น
เรียกว่า “ดอกไฟพะเนียง”

ไฟพะเนียงจะพุ่งส่องสว่างกลางกระบอกที่บรรจุดินเชื้อเพลิง ส่วนดอกของไฟพะเนียงนั้นจะแยกแตกออกเป็นดอกดวงพุ่งจาก ปากกระบอกดินเชื้อเพลิงสู่อากาศในลักษณะเป็น “เส้น” มีเป็น จำนวนมากแล้วโค้งลงสู่พื้นดิน มองดูคล้ายใบตะไคร้และเป็นกอ จึงมีชื่อเรียกดังกล่าว

๓. ม้ากระต๊อบโรง ไฟพะเนียงชนิดนี้เมื่อทำการจุดไฟ ลำแสงของไฟพะเนียงจะพุ่งส่องสว่างกลางกระบอกที่บรรจุดินเชื้อเพลิง ส่วนดอกของไฟพะเนียงนั้น จะไม่คำนึงถึงว่าเป็นดอก ไฟพะเนียงชนิดอะไร ความสำคัญของไฟพะเนียงชนิดนี้จึงอยู่ที่ว่าในขณะที่ไฟเริ่มลุกไหม้ และพวยพุ่งขึ้นนั้นจะได้ยินเสียงดัง ตึง ตึง ตึง ตลอดไป ถ้าหากไฟพวยพุ่งขึ้นแรงเท่าไร เสียงดัง กล่าวนี้จะดังแรงไปตามด้วย จึงเรียกไฟชนิดนี้ว่า ม้ากระต๊อบโรง เสียงนี้จะทำให้ผู้ชมบางท่านถึงกับต้องกัดฟันตัวเองเขียวແທး จะบอกให้ !!

๔. ฝนแสนห่า ไฟพะเนียงชนิดนี้ เมื่อทำการจุดลำแสงของ ไฟพะเนียงจะพุ่งส่องสว่างกลางกระบอกที่บรรจุดินเชื้อเพลิง ส่วนดอกของไฟพะเนียงนั้น จะมีการประดิษฐ์เป็นพิเศษ คือจะได้ยินเสียงแตก “เลี้ยะ ๗ ๗” คล้ายเสียงถ่านหุงข้าวแตก และในขณะที่ไฟพะเนียงลุกไหม้พวยพุ่งขึ้นสู่อากาศ ท่านจะได้ยินเสียง ชู่ ชู่ ชู่ เสมือนเสียงลมพัดพาเอาฝนปะทะแมกไม้ นานาพันธุ์ ดังมาแต่ไกลแล้วฝนเริ่มตกลงหลังคาบ้านเสียงดังเปาะแปะจึง เรียกไฟพะเนียงชนิดนี้ว่า “ฝนแสนห่า”

กระบอกไฟพะเนียง คีบ-สอก

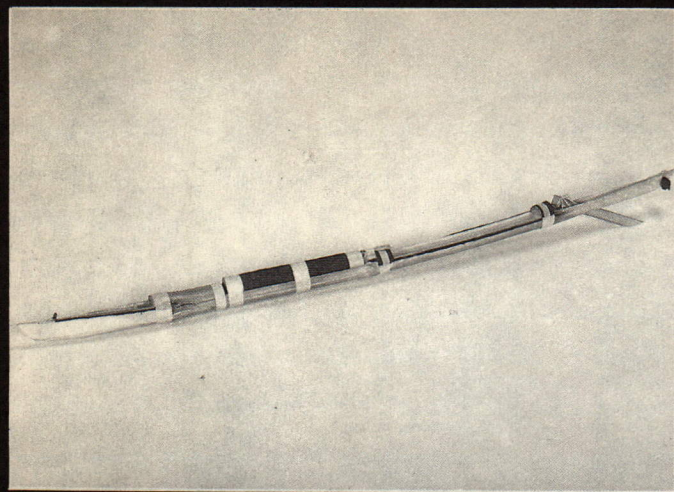
ข. ประเภทเกี่ยวกับความยาวที่บรรจุดินเชื้อเพลิง การเล่น ไฟพะเนียงชนิดนี้ จะคำนึงกระบอกหรือภาชนะที่บรรจุดินเชื้อเพลิงเป็นหลัก คือถ้ากระบอกเล็กจะให้เปลวไฟและดอกไม้ไฟ ไม่สวยงามนัก และจะหมดเร็วไปตามภาชนะที่บรรจุ ไฟประเภทนี้จะดูลักษณะของเปลวไฟและดอกดวงของไฟพะเนียงโดยแบ่ง ออกเป็น ๔ ประเภท

ประเภทที่ ๑ ไฟพะเนียงคีบ

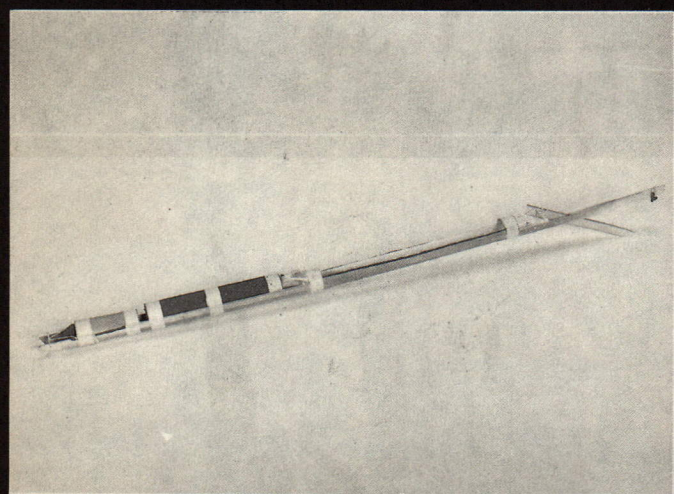
ประเภทที่ ๒ ไฟพะเนียงสอก

ประเภทที่ ๓ ไฟพะเนียงสวยงาม และ

ประเภทที่ ๔ ไฟพะเนียงสองปล้อง หรือ ไฟพะเนียง โดดโพน (ทางภาคเหนือเรียกว่าสองโล่ง)

พญาแล่นเรือ หัวเรือแหลม

หัวเรือตัด

พญาแล่นเรือ

เป็นชื่อเรียกไฟโบราณของไทยอีกชนิดหนึ่งที่มีวิธีการจุดเล่นแสดงบนพื้นผิวน้ำ ไฟโบราณชนิดนี้มีวิธีการสร้างรูปลักษณะให้เหมือน "เรือ" แบ่งเป็นสองแบบ คือ แบบหัวเรือแหลม และแบบหัวเรือตัด ตามคำรากล่าวว่าการสร้างลำเรื่อนั้นจะทำการแกะสลักกลายไทยลงบนลำเรือส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมด แล้วลงรักปิดทองหรือลงทองรองชาดก็ได้เนื่องจากตัวลำเรือที่สร้างขึ้นนั้นมีได้มีการถูกทำลายไปโดยเชื้อเพลิงหรือเชื้อไฟ จึงอาจนำไปเล่นแสดงในครั้งต่อ ๆ ไปได้อีก

การที่เรียกชื่อไฟชนิดนี้ว่า เป็นพญาพุ่งเรือ ก็คงจะโดยเหตุที่ว่าในสมัยโบราณนั้น ความรู้เกี่ยวกับเชื้อเพลิงหรือเชื้อไฟและวิธีการสร้างประดิษฐ์มักจะตกอยู่แก่บุคคลชั้นผู้นำหรือชั้นพระยาพานทองเสียเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้น ผู้ที่จะนำมาเล่นอวดแสดงจึงเป็นบุคคลกลุ่มดังกล่าวข้างในสมัยนั้นไม่มีเรือกลไฟหรือเรือยนต์

ใช้กัน สิ่งดังกล่าวนี้จึงเป็นสิ่งหาชมได้ยาก และเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง (คิดไปคิดมา ไฟชนิดนี้อาจดัดแปลงเป็นอาวุธพุ่งเข้าใส่เรือรบของศัตรูในทางน้ำก็ได้เนาะครับ)

พญาแล่นเรือดังที่เห็นในภาพนี้เป็นเรือที่ชั้นระดับพญาเสนาบดี ขุนพลและขุนนางชั้นผู้ใหญ่ ใช้จุดเล่นแสดงเท่านั้น หากเป็นสามัญชนธรรมดาจะประดิษฐ์ทำแบบง่าย กล่าวคือเพียงเหลาไม้ไผ่แบน ๆ แล้วตัดหัวและท้ายให้งอนขึ้น นำไปจุดแสดงเป็นใช้ได้

พญาพุ่งเรือ

พญาพุ่งเรือ

ตัวไฟชนิดนี้ เมื่อทำการจุดแสดงจะพุ่งแล่นออกไปในลักษณะขนานกับพื้นดินหรืออาจจะให้เหินบินก็ได้ โดยมีการตัดปีกหรือเจียงทั้งสองข้าง การประดิษฐ์ตามภาพเป็นพญาพุ่งเรือที่ยังมิได้มีการดัดแปลง เพราะอาจมีการแกะสลักกลายไทย และตามคำรากล่าวในการทำที่จะขาดไม่ได้คือ การใช้หางนกยูงมาผูกมัดติดบริเวณปีกหรือเจียงทั้งสองข้างและบริเวณปลายหางพญาพุ่งเรือ ดังนี้ จึงเห็นว่า นอกจากทำให้เกิดความสวยงามแก่ตัวไฟยังส่งผลถึงศักดิ์ของผู้จุดแสดงตัวไฟเป็นใคร มาจากไหน ท่านผู้อ่านลองนึกมโนภาพดูนะครับว่าในสมัยก่อน ๆ หากถือพญาพุ่งเรือเดินไปในที่ต่าง ๆ มีศักดิ์ศรีเพียงใด สมแล้วที่ท่านสมัยก่อนเรียกว่า "พญาพุ่งเรือ"

อนึ่ง ตามที่ผู้อ่านเห็นภาพพญาพุ่งเรือนี้เป็นพญาพุ่งเรือชนิด ๒ แรง (คือดินขับ ๒ ปล้อง) ซึ่งอาจมีประดิษฐ์สร้าง ๓ แรง หรือ ๔ แรงก็ได้ เมื่อกำลังดินเชื้อเพลิงใกล้จะหมดลง ดินถูกพลุ่งขึ้นคิดไว้ตอนด้านหัวพญาพุ่งเรือจะดีดไฟลุกส่องสว่างโชติช่วงแล้วจางหายดับไปพร้อมกับการร่วงหล่นของพญาพุ่งเรือ (ไฟชนิดนี้ในสมัยก่อนอาจมีการดัดแปลงเป็นอาวุธเพื่อใช้ในกองทัพได้เหมือนกันนะครับ)

บทสรุป

ก่อนที่จะปิดท้ายเพื่อกราบลา ท่านผู้อ่านคงสงสัยมิวายว่า ผู้เขียนเป็นคนรุ่นหลัง ศึกษาวิชาการเกี่ยวกับกฎบัตรกฎหมาย ทำไมจึงมาเขียนข้อความและถ่ายภาพดอกไม้เพลิงหรือดอกไม้ไฟ ชนิดต่าง ๆ มีความเป็นมาอย่างไร จึงเขียนเล่าเขียนเอา ใครขอเรียนว่า ข้อความทุกตอนและทุกเนื้อหาถ้าว่าไปเรื่องออกจะยาว อีกเช่นกัน ณ ที่นี้จึงขอล่าพอเป็นสังเขป สำหรับส่วนตัวผู้เขียน ครั้งสมัยเป็นเด็กได้เรียนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนวัดช่องแกลง ตำบลช่องแกลง อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ และก็เป็นศิษย์วัดช่องแกลง มีพระหลวงพ่อบรมเป็นเจ้าอาวาสพระหลวงพ่อนอกจากจะให้ ศิษย์วัดทุกคนฝึกเล่นโขนแล้ว พระหลวงพ่อบรมยังเก่งชำนาญวิธีสร้างทำดอกไม้เพลิงอีกทางด้านหนึ่งด้วย คราใดที่ผู้เขียนมีเวลาว่างและได้มีโอกาสเข้าไปใกล้ซิดเห็นวิธีการดำ-ดินดำและสร้างทำดอกไม้เพลิงแต่ละชนิดซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ ทั้งเห็นอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการประดิษฐ์ เมื่อผู้เขียนได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ไม่มีเวลากลับบ้านเดิมบ่อยนัก ทำให้ห่างเหินพระหลวงพ่อบรมไปช่วงหนึ่ง จนจบปริญญาตรี และเรียนต่อเนติบัณฑิตยสภา ในช่วงตอนนี้อยู่เขียนทราบจากญาติ ๆ ว่า พระหลวงพ่อบรมมีการออกวัดดุมงคลจนปัจจุบันนี้ชื่อพระหลวงพ่อบรมเป็นที่ทราบดีแก่วงการที่สะสมพระเครื่องและพระบูชา ผู้เขียนจึงได้เดินทางขึ้นไปกราบนมัสการขอวัดดุมงคล จึงเรียนถามพระหลวงพ่อบรมเกี่ยวกับดอกไม้เพลิง ได้รับคำบอกเล่าความหมายต่าง ๆ ของวิธีการเล่นดอกไม้เพลิงและกล่าวพาดพิงไปถึงวิชาอื่น ๆ เป็นต้นว่า วิชาโหราศาสตร์ วิชาบรรพตศาสตร์ วิชาอักษณศาสตร์ และวิชาพิรุณศาสตร์ ซึ่งวิชาทั้งหมดนี้ได้หายไป ผู้เขียนนั่งฟังด้วยความสนใจเพราะไม่ทราบความหมายว่าวิชาการดังกล่าวนั้นหมายถึงอะไร ส่วนการเล่นดอกไม้เพลิงนี้ท่านบอกว่า เป็นวิชาอักษณศาสตร์ ฉะนั้น เมื่อมาเขียนหนังสือนี้จึงได้โทรศัพท์สอบถามไปยัง พ.ท.ประสาร ทองภักดี อดีตอนุศาสนาจารย์ โรงเรียนนายร้อย จปร. และรองอธิบดีกรมการศาสนา ซึ่งมีฐานะเป็นคุณลุงของผู้เขียน เพื่อขอสอบถามเกี่ยวกับเรื่องรากศัพท์คำว่า “ศาสตร์” และชื่อวิชาดังกล่าวได้รับคำแนะนำจากคุณลุงว่า “ศาสตร์” หรือ “ศาสตร” นี้มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลี แปลว่า “ที่รวบรวมความรู้” ส่วนเรื่องวิชาต่าง ๆ นั้นคุณลุงบอกว่าไม่ทราบความเป็นมาแต่มีบทสวดของพระสงฆ์เกี่ยวกับเรื่องพิรุณอยู่ เรื่องของเรื่องผู้เขียนจึงได้แถมเปิดเผยด้านอีกเช่นกัน ขอย้อนกลับตอนที่ผู้เขียนเข้ารับราชการบรรจุในตำแหน่งอัยการจังหวัดสุโขทัย ประจำอยู่ที่จังหวัดเชียงราย ผู้เขียนจำปี พ.ศ. อะไรไม่ได้ ที่จังหวัดสุโขทัยได้มีการจัดงานประจำปีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ มีการโฆษณาประกาศป่าวร้องเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเล่นดอกไม้เพลิงของไทย

ได้เข้าอยู่ในกิจกรรมดังกล่าวด้วย พอทราบเรื่องผู้เขียนมีความรู้สึกตื่นเต้นมากที่จะได้เห็นคำว่า “ความเป็นไทย” ซึ่งของที่เคยหายไปจะได้ประจักษ์แก่สายตาชาวไทยเสียที แต่แล้วก็ต้องผิดหวัง คงเห็นแต่แค่โล่เดียวและไฟพะเนียงบางชนิดเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นแสงเสียงและวิธีการเล่นไม่ปรากฏให้เห็นเลย จะมีก็แค่พลุที่ใช้สารเคมีกัน (ชาวบ้านเรียกว่า ไฟวิทยาศาสตร์) เสียส่วนมาก ผู้เขียนจึงได้รำพึงกับตนเองว่า ดอกไม้เพลิงของไทยที่มีมากมายหลายชนิดนั้น หายไปไหนหมดหรือหาผู้ประดิษฐ์สร้างทำไม่ได้อีกแล้ว คิดไปก็ก็น้อยใจตนเองมัวแต่ไปเล่นโยนสนุกสนานเสียจน

ภาพบางส่วนเกี่ยวกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ใน การประดิษฐ์ดอกไม้เพลิงหรือตัวไฟ

เพลินลืมนึกถึงวิชาการแขนงนี้ไป ครั้นกาลเวลาต่อมาผู้เขียนได้รับคำสั่งจากกรมอัยการให้ดำรงตำแหน่งอัยการจังหวัดสุโขทัย ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ และมีโอกาสไปเยี่ยมบ้าน นายน้อย ถึงฝั่งชลที่บ้านสวน ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นผู้คุ้นเคยกันมาก่อนหลายสิบปี และนับถือกันมากเสมือนพี่กับน้อง พอเข้าไปภายในบริเวณบ้านซึ่งเป็นห้องแถวไม้ ก็ต้องตกตะลึงเมื่อพบอุปกรณ์สำหรับสร้างประดิษฐ์ดอกไม้เพลิงชนิดต่าง ๆ วาง

พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรี
และ อธิการบดีธรรมศาสตร์ เป็นประธาน
จุดดอกไม้เพลิงเล่นไฟแบบโบราณ
ในงานประจำปีประเพณีลอยกระทง
เผาเทียนเล่นไฟ พ.ศ. ๒๕๒๘

อยู่บนโต๊ะพร้อมกับบายศรีปากชามเก่า ๆ วางเรียงรายเป็น
ทิวแถว จึงได้สอบถามความเป็นมา เกี่ยวกับดอกไม้เพลิง และ
ครูที่ขอรับการถ่ายทอดไว้ พร้อมทั้งตำราบางอย่างเกี่ยวกับวิธีการ
เล่น จากนั้น จึงมีการตกลงนัดทดลองเพื่อสอบการเล่นไฟแต่ละ
อย่าง ผู้เขียนเห็นว่าเขาทำได้ และตรงตามกับคำกล่าวของพระ-
หลวงพ่พรหมจึงได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย ในสมัยนั้น
คือ พ.ต.อรุณ สังฆสุบรรณ จึงได้มีการนำจุดแสดงในงานประจำ
ปีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ ดังปรากฏรายละเอียดต่าง ๆ ดัง
กล่าวแล้วนั้น

ต่อไปนี้ ผู้เขียนจะขอเอนามชื่อพระอาจารย์ และอาจารย์
ที่เคยประดิษฐ์ดอกไม้เพลิง และต้นไฟทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาการ
แขนงนี้ให้ท่านผู้อ่านทราบคือ

๑. พระอธิการทองอยู่ วัดกลางธรรมสาคร (คณะเหนือ)
ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ (มรณภาพประมาณ
ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ถ่ายทอดไฟตะไค้ฟะเนียงพุ่มโพธิ์ทอง)

๒. พระอุปัชฌาย์ไฟ ศิริสุวัณโณ วัดคลองโพธิ์ ตำบลบ้าน
เกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ (มรณภาพประมาณปี
พ.ศ. ๒๕๔๙ ถ่ายทอดไฟตะไค้ฟะทุกชนิดและดอกไม้เพลิงบางชนิด)

๓. พระหลวงปู่ศรีพ อุดตะโม วัดหมอนไม้ ตำบลปากถั่ว
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ (มรณภาพประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๐
ถ่ายทอด พลุไทย เช่น ดินขับพลุ ดินลูกพลุ)

๔. พระหลวงปู่ชื่น จิตธรรมโม วัดกู่ขวารี ตำบลบ้านเกาะ
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ (มรณภาพประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๕

ถ่ายทอดไฟดอกไม้เทียนและพญีมาศ)

๕. พระอาจารย์ทอง (ไม่ทราบฉายา) วัดกลางธรรมสาคร
(คณะใต้) ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ (ไม่ทราบ
ว่ามรณภาพเมื่อไร เพราะท่านออกเดินธุดงค์ ถ่ายทอด กังหันไฟ,
ไฟผึ้ง, ไฟนก)

๖. นายจวน รุจิเลิศ ตำบลบ้านหว้าบ่อโพง จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา (ไม่ทราบชะตากรรม) ถ่ายทอดไฟดอกไม้้น้ำ,
ไฟปลาดุก, ไฟปลาช่อน และไฟเปิดไข่แห่น

๗. พระอาจารย์อู่ (ไม่ทราบฉายา) วัดราษฎร์บำเพ็ญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ไม่ทราบปีมรณภาพ ผู้เขียนเดินทางไป
สอบถามเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน เพื่อขอทราบประวัติต่าง ๆ ไม่มี
พระสงฆ์องค์ใดทราบเลย เนื่องจากเป็นวัดร้างมานานและมีการ
สร้างใหม่ ถ่ายทอดโดยวิธีการทำบันทึไว้ เกี่ยวกับชื่อดอกไม้
ไฟที่ชื่อว่าพญาแล่นเรือ, พญาพุ่งเรือ และคั่นองศ์ไ้พระทา)

๘. พระหลวงพ่พรหม ถาวโร ชาตะ ๒๘ มีนาคม พ.ศ.
๒๔๒๘ วัดช่องแค ตำบลช่องแค อำเภอตากถี่ จังหวัดนครสวรรค์
(มรณภาพเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๑๘ รวมอายุ ๙๐ ปี เดิมที
ท่านเป็นชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา) มีศิษย์ปัจจุบันที่ได้รับสูตร
หรือสัดส่วนการผสมดินดำเรียกว่า “ดินพระพรหม” มีลักษณะ
พิเศษคือ ดินดำของท่านห้ามค้างคืน เมื่อทำดอกไม้เพลิงเสร็จนำ
ออกจุดแสดงจะมีเปลวเพลิงออกเป็นทางยาวมาก และมีการ
เล่นดอกไม้เพลิงชนิดต่าง ๆ อีกหลายชนิด เช่น การประดิษฐ์

(ต่อหน้า ๙๑)

กิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

(มกราคม - มีนาคม ๒๕๓๔)

การผลิตสื่อต่าง ๆ ออกเผยแพร่ของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

๑. การผลิตหนังสือภาษาไทย จำนวน ๕ ฉบับ รวม ๑๑,๐๐๐ เล่ม
 - ๑.๑ หนังสือวัดภูมิบางเค็ม โบสถ์ไม้สักจำหลักลาย จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
 - ๑.๒ หนังสือวรรณกรรมประกอบการเล่นหนังตะลุง (ภาคกลาง) จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม
 - ๑.๓ หนังสือชุดนิรุกติศาสตร์ ฉบับที่ ๑๐ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
 - ๑.๔ หนังสือประเพณีเกี่ยวกับราชสำนักและระเบียบปฏิบัติของทางราชการ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม
 - ๑.๕ หนังสือจากฟ้า...สู่ดิน เล่มที่ ๕ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

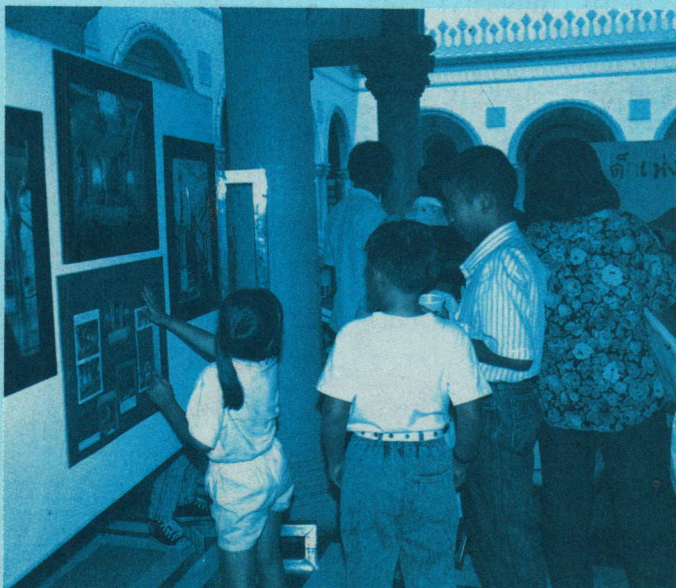
๒. การผลิตวิดีโอเทปรวม ๔ รายการ

- ๒.๑ วิดีโอเทป ชุดวันสำคัญทางศาสนา เรื่อง วันมาฆบูชา (๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔)
- ๒.๒ วิดีโอเทป ชุดสารคดีภาษาอังกฤษ เรื่อง เวียนเทียน
- ๒.๓ วิดีโอเทป ชุดสารคดีภาษาอังกฤษ เรื่อง การนวดแผนโบราณ
- ๒.๔ วิดีโอเทป ชุดสารคดีภาษาอังกฤษ เรื่อง ตลาดนัด

ข่าวเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ได้ร่วมกับสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีจัดกิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ในวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๓๔ ณ ทำเนียบรัฐบาล ดิگสันติไมตรี โดยแสดงนิทรรศการจัดกิจกรรมเล่นเกมส์ต่าง ๆ สำหรับให้เด็กคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น ตอบปัญหาความรู้

รอบตัวเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ วิเคราะห์ภาพศิลป์ พับและฉีกกระดาษตามความคิดของเด็ก โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ เผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระบรมราชวงศ์ รวมทั้งการแจกหนังสือเผยแพร่ของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ แก่เด็กและเยาวชน ที่มาร่วมงาน

ปฏิทินกิจกรรมของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	เวลา สถานที่
๑ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระมหากษัตริย์คุณแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแก่ชาวกรุงเทพมหานคร ตอน ๓	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง ลักษณะของภาษาไทย	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๓ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง ครูที่ไม่มีศาสนา จะเป็นครูที่ดีหรือไม่ ถ้ามีความยึดมั่นของตัวเองว่าถูกต้อง รายการวิทยุ “จากฟ้า...สู่ดิน” เรื่อง ความก้าวหน้าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินรอบปี ๒๕๓๓ และแผนงานดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ในปี ๒๕๓๔	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ. ๑๕.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
๔ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง การปฐมพยาบาลแผลที่ถูกน้ำร้อนหรือไฟลวก	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๕ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง เสนอแผนงานตำรวจสำหรับประชาชน	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๖ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดมรดกของชาติ เรื่อง สัญลักษณ์ของชาติปไทยในตราไปรษณียากรไทย ตอนที่ ๓	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๗ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดมรดกของชาติ เรื่อง สัญลักษณ์ของชาติปไทยในตราไปรษณียากรไทย ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๘ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระมหากษัตริย์คุณแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแก่ชาวกรุงเทพมหานคร ตอนที่ ๔	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๙ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง ลักษณะพิเศษของภาษาไทย	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๐ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง อะไรเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง เจ้าฟ้าจุฑามณี	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ. ๑๕.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
๑๑ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง ลักษณะพิเศษของภาษาไทย	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๒ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง เสนอแผนงานตำรวจสำหรับประชาชน ตอนที่ ๒	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๓ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสวดดีบุกกลสำคัญ เรื่อง ประวัติพระยาเทพหัสดิน (ผาด เทพหัสดิน ณ อยุธยา) ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	เวลา สถานที่
๑๔ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสดุดีบุคคลสำคัญ เรื่อง ประวัติพระยาเทพหัสดิน (ผาด เทพนหัสดิน ณ อยุธยา) ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๕ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระมหากษัตริย์คุณแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทาน แก่ชาวกรุงเทพมหานคร ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๖ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง สมุนไพร ของไทย	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๗ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง ผู้บวชและ ผู้อุปการะได้บุญเพราะเหตุใดและผู้ที่ไม่มีโอกาสบวชจะทำหลักการ ปฏิบัติจะได้บุญหรือไม่	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
	รายการวิทยุ “จากฟ้า...สู่ดิน” เรื่อง โครงการพระราชดำริชุบชีวิต ประชาไทย	๑๕.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย
๑๘ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง โรค พิษสุนัขบ้า	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๙ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง เสนอแผนงานตำรวจสำหรับประชาชน ตอนที่ ๓	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๐ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสดุดีบุคคลสำคัญ เรื่อง พระประวัติพระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ตอน ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๑ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสดุดีบุคคลสำคัญ เรื่อง พระประวัติพระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๒ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง การ สถาปนาตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๓ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง ลักษณะพิเศษของภาษาไทย	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๔ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง ความรักเป็น ทุกข์ได้อย่างไร	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๕ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง การ หลีกเลี้ยงจากพิษภัย	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๖ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง เสนอแผนงานตำรวจสำหรับประชาชน ตอนที่ ๔	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๗ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสดุดีบุคคลสำคัญ เรื่อง สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงพิทักษ์มนตรี ตอน ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
	รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง วรรณคดีในวัดโพธิ์	๑๕.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย
๒๘ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสดุดีบุคคลสำคัญ เรื่อง สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงพิทักษ์มนตรี ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	เวลา สถานที่
	รายการโทรทัศน์ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย	๑๗.๐๐-๑๗.๓๐ น. สถานีโทรทัศน์ช่อง ๘ อ.ส.ม.ท.
๒๕ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง การสถาปนาตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ตอนที่ ๒	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๓๐ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง ลักษณะของภาษาไทยสมัยพ่อขุนรามคำแหง	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๓๑ มกราคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง พระพุทธศาสนา มีผลต่อการเป็นผู้นำอย่างไรบ้าง	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง การบริหารจัดการ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง เสนอแผนงานตำรวจสำหรับประชาชน ตอนที่ ๕	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสวดดีบุกกลสำคัญ เรื่อง เจ้าพระยาทิพากรวงศ์ ตอน ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสวดดีบุกกลสำคัญ เรื่อง เจ้าพระยาทิพากรวงศ์ ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง การสถาปนาตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง การประวิสรชนีย์	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง พระพุทธศาสนายอมรับและยกย่องคำสอนที่ไม่ใช่ของพระพุทธศาสนาหรือไม่	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง โรคหัวใจ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง เสนอแผนงานตำรวจสำหรับประชาชน ตอน ๖	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสวดดีบุกกลสำคัญ เรื่อง พลตรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ “ผู้พัฒนาอีสาน” ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสวดดีบุกกลสำคัญ เรื่อง พลตรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ “ผู้พัฒนาอีสาน” ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระปรมาภิไธย ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง การเขียนอักษรย่อ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	เวลา สถานที่
๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง มารคืออะไร มีอะไรบ้าง และทำบาปคือทำอะไร รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง โอกาสที่มีโช	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ. ๑๕.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย
๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง โรค ปวดหัว	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง คดีแพ่งกับคดีอาญา	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสติปัญญาที่สำคัญ เรื่อง หม่อมเจ้ารัชฎาภิเศกโสนกุล ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสติปัญญาที่สำคัญ เรื่อง หม่อมเจ้ารัชฎาภิเศกโสนกุล ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระ ปรมาภิไธย ตอนที่ ๒	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง การใช้คำภาษาต่างประเทศออกอากาศ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง พระมี ประโยชน์กับผู้ที่มีทุกข์ ผิดหวังในทางโลก เท่านั้นจริงหรือ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง วิตามินอี	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง การขอประกันตัว รายการวิทยุ “มรดกของชาติ” เรื่อง วัดชุมพลนิกายาราม	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ. ๐๖.๑๕-๐๖.๔๕ น. สถานีวิทยุ ๙๐๙ กรป.กลาง
๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสติปัญญาที่สำคัญ เรื่อง พระยานุรักษ (ทองดี สุวรรณภารต) ตอนที่ ๑ รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง โฉนดกลางขานร้านดอกไม้	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ. ๑๕.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย
๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสติปัญญาที่สำคัญ เรื่อง พระยานุรักษ (ทองดี สุวรรณภารต) ตอนจบ รายการโทรทัศน์ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง ถวายอภิวัตพระศาสดา	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ. ๑๕.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ อ.ส.ม.ท.
๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระ ปรมาภิไธย ตอนที่ ๓	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	เวลา สถานที่
๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง การเขียนตัวสะกดให้ถูกต้อง	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง การนับถือเครื่องรางของขลังกุมารทองมีจริงหรือไม่และผิดทางศาสนาไหม	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง การเลี้ยงวัวขุนอย่างง่าย	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง การชกถามพยานในศาล	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๓ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสวดิบุคคลสำคัญ เรื่อง ศาสตราจารย์ ฉ่ำ ทองคำวรรณ ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๔ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสวดิบุคคลสำคัญ เรื่อง ศาสตราจารย์ ฉ่ำ ทองคำวรรณ ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๕ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระปรมาภิไธย ตอนที่ ๔	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๖ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง การอ่าน	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๗ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง ชื่อเดือนของไทย ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
	รายการวิทยุ “จากฟ้า...สู่ดิน” เรื่อง สุขภาพอนามัยคือความห่วงใยของพระองค์	๑๕.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
๘ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง การรักษาอาการเบื้องต้น	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๙ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง ศาลยุติธรรมกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๐ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสวดิบุคคลสำคัญ เรื่อง พระพรหมพิจิตร ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๑ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสวดิบุคคลสำคัญ เรื่อง พระพรหมพิจิตร ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๒ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระปรมาภิไธย ตอนที่ ๕	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๓ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง การอ่านให้ถูกหลัก	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๔ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง ชื่อเดือนของไทย ตอนที่ ๒	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
	รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง พุดพิตฟอโฟในภาษาไทย	๑๕.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	เวลา สถานที่
๑๕ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง ประโยชน์จากแมงลัก	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๖ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง ศาลยุติธรรมกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๗ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “สดุดีบุคคลสำคัญ” เรื่อง วัฒนธรรมในการสั่งสอนอบรมลูกศิษย์ของครูในสมัยโบราณ	๐๗.๓๐-๐๘.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
๑๘ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสดุดีบุคคลสำคัญ เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๑๙ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสดุดีบุคคลสำคัญ เรื่อง เจ้าพระยาอมรราช (ปั้น สุขุม)	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๐ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระปรมาภิไธย ตอนที่ ๖	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๑ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง ข้อสังเกตเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับราชาศัพท์	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๒ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง ชื่อเดือนของไทย ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๓ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “จากฟ้า...สู่ดิน” เรื่อง โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๑๘.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
๒๔ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น เรื่อง ช่วยกันรักษาป่าไม้	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๕ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง เราจะเสียภาษีกันอย่างไร ตอนที่ ๑	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๖ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “มรดกของชาติ” เรื่อง คำว่าแม่ในจำกัดความทางศิลปะแบบประเพณีไทย	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
๒๗ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสดุดีบุคคลสำคัญ เรื่อง เจ้าพระยามหิธร (ลออ ไกรฤกษ์)	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๘ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสดุดีบุคคลสำคัญ เรื่อง เจ้าพระยามหิธร (ลออ ไกรฤกษ์) ตอนจบ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๒๙ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการโทรทัศน์ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง เจ้าฟ้ามหาดจักรี	๑๗.๐๐-๑๗.๓๐ น. สถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ อ.ส.ม.ท.
๓๐ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดพระมหากษัตริย์ เรื่อง พระปรมาภิไธย ตอนที่ ๗	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๓๑ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง วันทางจันทรคติ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	เวลา สถานที่
๒๘ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดศาสนา เรื่อง พุทธศาสนา มุ่งชื่ออะไรเป็นอะไร ตอนที่ ๑ รายการวิทยุ “สตุติบุคคลสำคัญ” เรื่อง พันตรี ควง อภัยวงศ์	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ. ๐๗.๓๐-๐๘.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย
๒๙ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดภาษาไทยของเรา เรื่อง การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๓๐ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดกฎหมายสำหรับประชาชน เรื่อง เราจะเสียภาษีกันอย่างไร ตอนที่ ๒	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ.
๓๑ มีนาคม ๒๕๓๔	รายการวิทยุ “เอกลักษณ์ของชาติ” ชุดสตุติบุคคลสำคัญ เรื่อง จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ พระราชกรณียกิจด้านการศึกษาวิชาทหาร ตอนที่ ๑ รายการวิทยุ “อยู่อย่างไทย” เรื่อง ยาไทยที่ในครัว	๑๔.๕๕-๑๕.๐๐ น. สถานีวิทยุ ขส.ทบ. ๑๙.๓๐-๒๐.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย

หมายเหตุ เอกสารที่ สอช.ผลิตขึ้นนี้ ท่านจะหาอ่านได้ที่หอสมุดแห่งชาติ หอสมุด ร.ร.มัธยม ร.ร.เทศบาล วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัย หอสมุดประชาชน ที่อ่าน น.ส.พ.ประจำหมู่บ้าน วัดพัฒนา ธนาคารบางแห่ง ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์บริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ว่าการ อำเภอ ศาลากลางจังหวัด ตลอดจนหน่วยราชการ และรัฐวิสาหกิจทั่วประเทศ ฯลฯ ที่ใกล้บ้านท่าน

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ย เด็กน้อย

เจ้ากล่าวถ้อยไพเราะเสนาะหู
ไร้เล่ห์กลมารยาหน้าเอ็นดู
เจ้าอยากรู้ทุกสิ่งด้วยจริงใจ
ขอแค่เพียงผู้ใหญ่ให้ความรัก
ยามเจ้าซักเพราะเจ้าเฝ้าสงสัย
อันคำถามส่อว่าปัญญาไว
ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าเอ๋ย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ข่าวเพื่อสื่อมวลชน

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ยาฆ่า ยาชั้น อันตรายสำหรับผู้บริโภค

อย.เตือนผู้ขับขี่ยานให้เลิกใช้ยาฆ่า เพราะมีแต่นำมาซึ่งอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น เอาจริงกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายที่ผลิตขาย นำเข้า หรือส่งออกยาฆ่า และขอความร่วมมือพลเมืองดีช่วยชี้เบาะแสอีกแรง

นายแพทย์ ประชา เอมอมร เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เผยว่าจากข่าวคราวอุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความประมาท อุบัติเหตุบางรายตรวจพบว่าผู้ขับซึ่งรับประทานยาฆ่า ยาชั้น หรือที่เรียกกันอย่างเป็นทางการว่าเป็นยาในกลุ่มแอมเฟตามีนและฟิโมลีน ซึ่งเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ประเภท ๒ โดยหวังให้ช่วยกระตุ้นประสาทให้สามารถทำงานต่อได้ในขณะที่สภาพร่างกายเหนื่อยล้า ซึ่งเป็นการฝืนทำงานเกินกำลังอย่างไม่สมควร เพราะเมื่อหมดฤทธิ์ยาจะทำให้อ่อนเพลียมาก และในขณะที่ใช้ยาจะทำให้ประสาทแข็ง ความรู้สึกสับสน การตัดสินใจผิดพลาด ความจำเสื่อม ยิ่งใช้ก็ยิ่งติด และใช้ยาในขนาดสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดอาการต่าง ๆ ดังกล่าวมากขึ้น จะมีอาการประสาทหลอนระแวง รู้สึกคล้ายมีคนจะทำร้ายและอาจกลายเป็นโรคจิตได้ ซึ่งสามารถนำอันตรายมาสู่ตนเองและผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุบนท้องถนนหรือการทำร้ายร่างกาย ยิ่งไปกว่านั้นผู้ที่มักรับประทานยามาร่วมกับเครื่องดื่มให้กำลังงานที่มีคาเฟอีนผสมอยู่ จะทำให้มีอันตรายมากขึ้นเพราะจะเป็นการเสริมฤทธิ์ยาฆ่า ทำให้เกิดอาการทางประสาทเร็วขึ้น และถ้ารับประทานยามาในปริมาณมากและติดต่อกันเป็นเวลานาน ก็จะทำให้เสียสติ คลุ้มคลั่ง มีแนวโน้มที่จะฆ่าตัวตายหรือฆ่าผู้อื่นได้ อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้มีข้อกำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออกยาฆ่า (ยกเว้นกระทรวงสาธารณสุข และผู้ที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข) ซึ่งเมื่อมีการตรวจพบก็จะจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมายซึ่งมีโทษจำคุก ๕-๒๐ ปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนถึงห้าแสนบาทถ้วน ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ขอให้ประชาชนช่วยกันสอดส่องดูแลอีกแรงหนึ่ง หากพบการผลิตขาย นำเข้า หรือส่งออกยาฆ่า ขอให้โปรดแจ้งมายังกองสารวัตร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข โทร. ๒๘๒-๔๘๘๐-๕ ต่อ ๒๑, ๒๒ หรือ ๒๘๑-๐๖๑๗ นอกจากนี้ ยังสามารถแจ้งได้ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้น ๆ รวมทั้งตำรวจท้องที่ หรือตำรวจทางหลวง ซึ่งต่างก็มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินการแก่ผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับยานี้ให้เด็ดขาดและทั่วถึงเพื่อความปลอดภัยของคนในสังคม

เตือนผู้บริโภคน้ำตาลมะพร้าวระวังสารฟอสฟอรีน

อย.เตือนผู้บริโภคน้ำตาลมะพร้าว อย่าเลือกซื้อน้ำตาลมะพร้าวที่มีสีขาวเกินไป เพราะอาจได้รับอันตรายจากสารฟอสฟอรีนของผู้ผลิตใช้วิธีผลิตแบบดั้งเดิมปลอดภัยกว่า

รายงานข่าวจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เผยว่า ตามที่สำนักงานฯ ได้เคยออกข่าวเกี่ยวกับการผลิตน้ำตาลมะพร้าวหรือน้ำตาลปี๊บ ซึ่งผู้ผลิตบางรายนิยมใช้สารฟอสฟอรีนกลุ่มซัลไฟด์ เช่น สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ใส่ลงในน้ำตาล เพื่อให้มีสีขาวสวย ขายได้ราคาดี เป็นที่นิยมของผู้บริโภคนั้น

ตลอดระยะเวลาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ติดตามเฝ้าระวังอย่างเต็มที่ ล่าสุดสารวัตรอาหารและยาได้ออกเก็บตัวอย่างน้ำตาลมะพร้าว ๑๑ รายการ จากแหล่งจำหน่ายส่งตรวจวิเคราะห์ พบว่า มีการปนเปื้อนของสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์เกินกว่าปริมาณที่กำหนดไว้ (กำหนดไม่เกิน 40 ppm. หรือไม่เกิน ๔๐ มิลลิกรัมต่อน้ำตาล ๑ กิโลกรัม) ถึง ๘ รายการ ขณะนี้อยู่ในระหว่างติดตามสืบหาแหล่งผลิตน้ำตาลมะพร้าวไม่ได้มาตรฐานดังกล่าว เพื่อดำเนินการต่อไป อย่างไรก็ตามขอให้ผู้บริโภคโปรดใช้ความระมัดระวังในการเลือกซื้อน้ำตาลมะพร้าว โดยเลือกที่ไม่มีสีขาวจนเกินไป เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดสารฟอสฟอรีนซึ่งอาจก่อให้เกิดอาการแพ้บริเวณผิวหนังที่สัมผัส หากบริโภคเข้าไปก็อาจทำให้เกิดอาการอักเสบในปาก ลำคอ และกระเพาะ

อาหาร มีอาการปวดท้อง ปวดศีรษะ วิงเวียน อาเจียน หายใจ-
ติดขัด ความดันโลหิตลดลงอย่างรวดเร็ว และอาจเสียชีวิตได้

อนึ่ง ในการทำน้ำตาลมะพร้าวหรือน้ำตาลปึกตามคำรับ
ดั้งเดิมนั้น ผู้ผลิตจะใช้วิธีการปั่นน้ำตาลให้ทั่วโดยใช้ความเร็ว
สูง ๆ ก็จะทำให้ทำน้ำตาลมะพร้าวมีสีขาวขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องใช้
สารเคมีช่วยในการฟอกสี ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการอาหาร
และยา ได้พยายามเผยแพร่ความรู้เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ผลิตที่มีความ
รับผิดชอบหันมาใช้วิธีการดังกล่าวตลอดมา

ประกาศคุมแป้งฝุ่นโรยตัว

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เผยประกาศฯ ใหม่
กำหนดคุณภาพมาตรฐานแป้งฝุ่นโรยตัว เพื่อความปลอดภัยของ
ผู้บริโภค ตั้งแต่เมษายนปีหน้า มีการกำหนดความหมายแบ่ง
ประเภท รวมทั้งกำหนดคุณภาพมาตรฐานอย่างชัดเจน ห้ามแป้ง
เด็กมีสารเคมีหรือสปอร์ภูดชนและต้องระบุ “ห้ามโรยสะดือเด็ก”

นายแพทย์ประจำ เอมอมร เลขานุการคณะกรรมการอาหาร
และยา เปิดเผยว่าขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศ
กระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๓๓) ตามความ
ในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๑๗ เรื่อง “แป้งฝุ่น
โรยตัว” เพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานของแป้งฝุ่นโรยตัวที่วาง
จำหน่ายในท้องตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแป้งฝุ่นโรยตัวสำหรับ
เด็ก โดยควบคุมมิให้มีการปนเปื้อนจากเชื้อบางชนิด อาทิ เชื้อ
บาดทะยัก ซึ่งอาจผ่านเข้าทางสะดือเด็กเป็นอันตรายได้

สำหรับรายละเอียดของประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่องแป้งฝุ่นโรยตัวฉบับนี้ได้กำหนดให้แป้งฝุ่นโรยตัวเป็นเครื่อง
สำอางที่ต้องกำหนดคุณภาพมาตรฐาน และได้กำหนดความหมาย
ว่า “สิ่งปรุงที่มีลักษณะเป็นผงละเอียด หรือคอลลอยด์ของสาร
อินทรีย์หรืออินทรีย์ที่ไม่ละลายน้ำ หรือสารดังกล่าวรวมกัน
ที่ผสมเป็นเนื้อเดียวกันและไม่ระคายผิว ซึ่งอาจแต่งกลิ่นหรือสี
หรือแต่งทั้งกลิ่นและสี เพื่อใช้แก่ร่างกาย หรือเสริมความงาม”
และแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ แป้งฝุ่นโรยตัวสำหรับเด็ก และ
แป้งฝุ่นโรยตัวทั่วไป โดยแป้งฝุ่นจะต้องไม่มีวัตถุห้ามใช้ รวมทั้ง
วัตถุหรือสารที่เป็นอันตรายหรือไม่ปลอดภัยในการใช้ ต้องไม่มี
สารปนเปื้อน ยกเว้นบางชนิด แต่ต้องไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้
มีคุณสมบัติทางจุลชีววิทยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศ รวมทั้ง
กำหนดวิธีตรวจสอบโดยวิธีทางจุลชีววิทยาด้วย นอกจากนี้
แป้งฝุ่นโรยตัวยังจะต้องแสดงฉลากไว้ที่ภาชนะบรรจุอย่างถูก
ต้องตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวกับการแสดงฉลาก
ของเครื่องสำอางที่ต้องขึ้นทะเบียน หรือเครื่องสำอางที่ไม่ต้อง

ขึ้นทะเบียนแต่ต้องแสดงฉลาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แป้งฝุ่นโรยตัว
สำหรับเด็กนั้น จะต้องไม่มีกรดบอริก (boric acid) เมนทอล
(menthol) การบูร (camphor) หรือวัตถุที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นที่มี
สูตรโครงสร้างทางเคมีอย่างเดียวกันกับวัตถุที่ระบุนี้ เพราะจะ
ทำให้เกิดการแพ้และสามารถดูดซึมเข้าสู่ร่างกายทางผิวหนังเป็น
อันตรายต่อเด็กได้ อีกทั้งจะต้องไม่มีสปอร์ภูดชน (*Lycopodium
clavatum*) ซึ่งเป็นสปอร์ของคลับมอส (club moss) อาจงูหรือ
บาดผิวหนังของเด็กได้ รวมทั้งต้องเพิ่มข้อความว่า “ห้ามใช้โรย
สะดือเด็ก” บนฉลากแป้งฝุ่นโรยตัวสำหรับเด็กด้วย

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๓๓)
เรื่องแป้งฝุ่นโรยตัวนี้จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน
๒๕๓๔ เป็นต้นไป ผู้สนใจสามารถติดต่อขอประกาศฯ ได้ที่
กองเผยแพร่และควบคุมการโฆษณา ชั้น ๖ สำนักงานคณะ
กรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข วั่งเทเวศร์
ในวันและเวลาราชการ

หมากฝรั่งไทยไม่มีพิษ

อย.เผย ห้ามใช้แร่ไฮโดรคาร์บอนในหมากฝรั่งนานแล้ว
ยืนยันหมากฝรั่งไทยยังปลอดภัยอยู่ มีการคุมการแสดงผล
เข้มงวด

รายงานข่าวจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
เปิดเผยว่า ตามที่มีข่าวว่าคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคของ
อังกฤษ ได้เสนอให้รัฐบาลของตนออกประกาศเตือนเกี่ยวกับ
สารพิษในหมากฝรั่ง คือ แร่ไฮโดรคาร์บอน ซึ่งรู้จักกันดีในชื่อ
ของ พาราฟิน แวกซ์ หรือวาสลีน เนื่องจากตรวจพบว่าสาร
ดังกล่าวเป็นอันตรายต่อร่างกายมนุษย์และอาจทำให้เสียชีวิตได้
นั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ขอชี้แจงเพิ่มเติมเพื่อ
ให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้นว่า หมากฝรั่งในประเทศไทยนั้นเป็น
อาหารที่ทางสำนักงานฯ ควบคุมฉลาก โดยกำหนดให้แสดงชื่อ
อาหาร เลขทะเบียนคำรับอาหาร (ถ้ามี) ชื่อและที่ตั้งของสถานที่
ผลิตหรือแบ่งบรรจุเพื่อจำหน่าย น้ำหนักสุทธิ ปริมาณของน้ำตาล
หรือวัตถุให้ความหวาน เดือนปีที่ผลิต ข้อความ “เจือสีธรรมชาติ”,
“เจือสีสังเคราะห์”, “แต่งกลิ่นธรรมชาติ”, “แต่งกลิ่นเลียนธรรมชาติ”,
“แต่งกลิ่นสังเคราะห์”, “แต่งรสธรรมชาติ”, “แต่งรสเลียนธรรมชาติ”
หรือ “ใช้วัตถุกันเสีย” แล้วแต่กรณี รวมทั้งรายละเอียดต่าง ๆ
เกี่ยวกับข้อความ การแสดงสี ขนาดของตัวอักษร เป็นต้น

สำหรับสารพิษดังกล่าว ตามรายงานข่าวจากประเทศอังกฤษ
นั้น กระทรวงสาธารณสุขได้มีการห้ามใช้ผสมในหมากฝรั่งมา

(ต่อหน้า ๙๔)

ดอกไม้เพลิงแบบโบราณ

(ต่อจากหน้า ๘๐)

ตะไลอุ้มลูก เช่นเดียวกับ พระอุปฆาฬ ศิริสุวณโณ เป็นต้น จึงสันนิษฐานว่า พระหลวงพ่อดังกล่าวเป็นสายเดียวกันประกอบกับ นายชิต บุญนาค ในขณะที่บวชเป็นพระภิกษุอยู่กับพระอุปฆาฬ ใฝ่ทราบว่ พระอุปฆาฬใฝ่ ลงไปวัดช่องแกลหลายครั้งและ พระอุปฆาฬใฝ่เรียกชื่อพระหลวงพ่อดังกล่าวว่าพระหลวงที่พรหม

๕. นายสุข ถึงฝั่งชล (อายุ ๗๐ ปี ยังมีชีวิตอยู่) เดิมอยู่บ้านพระแก้ว ตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันอยู่ที่บ้านเกาะ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้รับการถ่ายทอดวิชาดอกไม้เพลิงชนิดต่าง ๆ จากนายถมยา ถึงฝั่งชล ซึ่งเป็นบิดาเกือบทุกชนิด และสำหรับ นายถมยา ถึงฝั่งชลได้เสียชีวิตไปนานแล้ว อดีตท่านเป็นผู้ใหญ่บ้านบ้านพระแก้ว ตำบลบ้านพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และท่านเป็นศิษย์สายพุทธไธสวรรย์ เรียกว่า “คงกะพันใหญ่พุทธไธสวรรย์” และได้รับการถ่ายทอดจาก อาจารย์อันดับ ๖ และ ๗

๑๐. นายชิต บุญนาค (อายุ ๖๕ ปี ยังมีชีวิตอยู่) ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นลูกศิษย์ พระอาจารย์อันดับ ๑ ถึง ๕ รุ่นที่ ๒

๑๑. นายน้อย ถึงฝั่งชล (อายุ ๕๕ ปี ยังมีชีวิตอยู่) ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เป็นหลาน นายสุข ถึงฝั่งชล จึงได้รับการถ่ายทอดวิชาการแขนงนี้เป็นเดิมทุน และเป็นศิษย์ พระอาจารย์อันดับ ๑ ถึง ๕ รุ่นที่ ๓ และนับว่าเป็นรุ่นสุดท้าย ปัจจุบันยังไม่มีถ่ายทอดวิชาการแขนงนี้ให้แก่ผู้ใด

๑๒. พระปลัดสำเร็จ อภิบุญโญ วัดอินทราราม ตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (ยังมีชีวิตอยู่) ชำนาญไฟลูกหนูกกลางและใหญ่ และไฟตะไลเดี่ยวหางยาว

ผู้เขียนได้พบหนังสือมีชื่อว่า ภาพจิตร วรรณคดีไทย โดย “เหม เวชกร” เป็นผู้เขียนภาพประกอบ และมีนายดำรา ณ เมืองใต้ (อาจารย์เปลื้อง ณ นคร) เป็นผู้เขียนเล่าเรื่องวรรณคดี ประกอบเรื่องตั้งแต่โบราณมาจนสมัยรัชกาลที่ ๖ มีข้อความบางตอนที่ผู้เขียนเห็นว่าประโยชน์ต่อสังคมปัจจุบันนี้เป็นอย่างยิ่งจึงใคร่ขออนุญาตนำมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ โดยท่านอาจารย์ได้กล่าวไว้ว่า “คำนำ” มีใจความที่สำคัญตอนหนึ่งว่า “....ฯลฯ....ในการดำรงชีวิตนั้น เราย่อมเห็นกันว่าวัตถุเป็นสิ่งสำคัญเพราะมันสนองความต้องการแก่กายอย่างดีที่สุด แต่เราก็เห็นกันแล้วว่า ความสุขของกายนั้นยังไม่พอสำหรับมนุษย์ บัณฑิตจึงแนะนำเราเข้าหาธรรมและศิลปอันจะช่วยให้ใจเป็นสุข ซึ่งช่วยให้คนเป็นสุขโดย

สมบูรณ์ แต่ศิลปอันมีกิจกรรม นาฏกรรม วรรณกรรม ฯลฯ นั้นก็มีอย่างดียิ่งอย่างเร็ว อย่างเร็วเข้าถึงง่าย อย่างดีนั้นยากสักหน่อย....ฯลฯ.....” และในหนังสือดังกล่าวนี้มีภาพวาดเกี่ยวกับงานลอยกระทง และการจุดดอกไม้ไฟ ซึ่งเป็นภาพวาดเกี่ยวกับนิราศเดือน ท่านอาจารย์ให้ความเห็นไว้ว่า นายมี เป็นนักกลอนได้แต่งกลอนไว้หลายเรื่องและเป็นที่ทราบทั่วไปก็คือ “นิราศเดือน” ซึ่งเป็นเรื่องพรรณาทะกาลประจำเดือนของไทยให้เราได้เห็นว่าในเดือนหนึ่ง ๆ นั้นมีงานอะไรบ้าง และคนไทย (โดยเฉพาะในเมืองหลวง) ทำอะไรกัน....และท่านอาจารย์ได้กล่าวต่อไปว่า นายมี จะบวชอยู่วัดอะไรไม่ทราบแน่ บางคนสันนิษฐานว่าบวชอยู่วัดพระเชตุพนได้มักคุ้นกับสุนทรภู่ จึงได้มอบตัวเป็นศิษย์ นายมี อ่อนกว่า สุนทรภู่ราวสิบปีและในนิราศกลาง นายมี ได้บอกไว้ว่า “ฉันเป็นศิษย์สุนทรภู่อย่างอ่อนศักดิ์” และเมื่อนายมี ลีกลออกมาแล้วได้ทำราชการเป็นหมื่นพรหมสมพัตร จึงขอนำนิราศเดือนมาพิมพ์กล่าวเฉพาะนิราศเดือน ๑๒ มีใจความว่า

เดือนสิบสองล่องลอยกระทงหลวง
ชนทั้งปวงลอยตามอร่ามแสง
ดอกไม้ไฟโชติช่วงเป็นดวงแดง
ทั้งพลูแรงตึงตังดังสะท้าน
เสียงนกบินพลาดพรวดกรวดอ้ายต้อ
เสียงหวอหือเฮฮาอยู่อำฉาน
ล้วนผู้คนล้นหลามตามสะพาน
อลหม่านนาวาในสาคร
บ้างก็แห่ผ้าป่าพุกษาปัก
มีเรือชักแข็งแซ่แลสลอน
ขับประโคมดนตรีมีละคร
อรรชรำราอยู่หน้าเรือ
บ้างก็ร้องสัทวาใส่หน้าทับ
ลูกคู่รับพร้อมเพราะเสนาะเหลือ
ฟังสำเนียงสตรีไม่มีเครื่อ
เป็นใยเยื้อจับในน้ำใจชาย
ฟังสำเนียงเสียงนางที่กลางน้ำ
แล้วทวนรำลึกถึงนุชที่สุดหมาย
กลับมานอนอ่อนทอดระทวยกาย
เฝ้าพุ่มฟ่ายชลนาทุกราตรี
นอนไม่หลับกลับลุกเปิดหน้าต่าง
จันทร์กระจ่างแจ่มฟ้าในราตรี
เห็นดวงเดือนเหมือนลักขณภคินี
ยุพินพื่ออยู่ไกลนัยนา
พินิจคอยนอนคอยละห้อยทวน
แสนรัญจวนมิได้สิ้นถวิลหา

เห็นราหูจับพระจันทร์
 ชาวพาราอ็อกซิดีสนั่ง
 พิธีกลั่นครั้นครั้นเสียงกึกก้อง
 ระฆังฆ้องกลองแซ่ทั้งแดรสังข์
 ประดังเสียงเพียงพื้น พิภพพัง
 มีทุกครั้งดังทศครวฉาวทุกที
 โอว่าดวงจันทร์เจ้าดูเศร้าหมอง
 ไม่ผูกผ่องเผือดอับยับศรี
 อยู่ในปากราหูสุริ
 มีนาที่ปล่อยปละสละกัน
 แต่ตัวที่มีได้มีนาที่ขึ้น
 ทุกวันคืนเฝ้าวิโยคด้วยโคกคัลย์
 ครวญคะนึ่งถึงมิตรที่ติดพัน
 พี่ชมจันทร์ต่างเจ้าเยวมาลย์
 เมื่อมีเทศนามหาชาติ
 ได้เห็นนางนุชนงศ์ยอดสงสาร
 สืบบุรุษคืบคังพังกุมาร
 ชัชวาลแจ่มแจ้งด้วยแสงเทียน
 พี่พึงธรรมเทศน์จบไม่พบน้อง
 เทียวเมียงมองเลี้ยวลัดจวัดเจวียน
 ไม่พบพัศตร์เยวมาลย์ในการเบรียญ
 ก้อนเวียนมาบ้านรำคาญใจ ฯ

ท่านอาจารย์เปลื้อง ณ นคร ได้กล่าววิจารณ์ต่อท้ายนิราศเดือน ๑๒ ว่า ดังนี้

“เดือนสิบสองล่องลอยกระทงหลวง” เป็นงานสนุก และออกจะมีรสทางพิศาวสน ๗ สำหรับคนหนุ่มคนสาว เพราะในเดือนนี้บรรยากาศยามราตรีเหมาะกับความรื่นเริง (ที่จริงแล้วไม่ว่าเดือนใดเวลาไหนเหมาะทั้งนั้น) การลอยกระทงเป็นทั้งของหลวงและของราษฎร ถ้าเรียกตามศัพท์หลวงว่า “ลอยพระประทีป”

พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ เรื่อง พระราชพิธีสิบสองเดือน มีว่า “การลอยพระประทีปลอยกระทงนี้เป็นนักขัตฤกษ์ ที่รื่นเริงทั่วไปของชนทั้งปวงทั่วกันไม่เฉพาะแต่การหลวงแต่จะนับว่าเป็นพระราชพิธีอย่างใดก็ไม่ได้ ด้วยไม่ได้มีพิธีสงฆ์พิธีพราหมณ์อันใดเกี่ยวข้องเนื่องในการลอยพระประทีปนั้น”อีกตอนหนึ่งมีว่า “ท้าวศรีจุฬาลักษณ์ซึ่งเป็นท้าวพระสนมเอก แต่ครั้งพระเจ้าอรรคมหาราชคือ พระร่วงซึ่งเป็นพระเจ้าแผ่นดินสยาม ตั้งแต่กรุงตั้งอยู่ ณ เมืองสุโขทัย ได้กล่าวไว้ว่า ในเวลาฤดูเดือนสิบสองเป็นเวลาเสด็จลงประพาสในลำน้ำตามพระราชพิธีในเวลากลางคืน พระอัครมเหสี และพระสนมฝ่ายใน ตามเสด็จในเรือพระที่นั่งทอดพระเนตรการนักขัตฤกษ์ซึ่งราษฎรเล่นในแม่น้ำตามกำหนดปี เมื่อนางนพมาศได้เข้ามารับราชการ จึงได้คิดอ่านทำกระทงถวาย

เจ้าแผ่นดิน เป็นรูปดอกบัวและรูปต่าง ๆ ให้ทรงลอยตามสายน้ำไหล และคิดคำร้องขึ้นขับถวาย.....”

งานสนุกในเดือนสิบสองนี้มีอีกอย่างหนึ่ง คือ แห่ผ้าป่า มีทั้งของราษฎรและของหลวง ของหลวงนั้นเรียกว่า “ผ้าป่าของหลวง หรือผ้าป่าพิเศษ” ของหลวงครั้งรัชกาลที่ ๔ โปรดให้ทำที่วัดปทุมวัน ซึ่งในสมัยนั้นมีสระใหญ่เป็นงานเอิกเกริกมาก

นายมี คงจะได้ไปเที่ยวและไปเห็นทั้งสองอย่าง จึงได้พรรณาไว้ในงานสนุกจนกระทั่ง “กลับมาอนอ่อนทอดระทวยกาย” เพราะว่าการไปเที่ยวงานในยุคนั้น (หรือแม้ในยุคนี) ก็คือ ไปพบกับความรัก นี่ว่าสำหรับคนหนุ่ม ๆ สาว ๆ นายมีว่า “เห็นราหูจู่จับพระจันทร์” ที่ว่าดังนี้พาให้เข้าใจว่า ในปี นายมีเขียนนิราศเดือนนี้ ในเดือนสิบสองคงจะมีจันทร์คราส

อนึ่ง มีบางท่านให้ความเห็นแก่ผู้เขียนว่า ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นวิชาการเกี่ยวกับดอกไม้เพลิงหรือดอกไม้ไฟแขนงนี้จัดอยู่ใน “ช่างสิบหมู่” ผู้เขียนขอเรียนว่าการเขียนมิได้มีวัตถุประสงค์มุ่งไปในทางประวัติความเป็นมาของดอกไม้เพลิงหรือดอกไม้ไฟ จึงมิได้ทำการค้นคว้าเท่าที่ควร แต่ก็มีสิ่งหนึ่งที่ผู้เขียนครุ่นคิดและก่อความหนักใจห่วงใยเป็นที่สุดก็คือ จะทำอย่างไรที่จะให้วิชาการแขนงนี้ อยู่กับชาติบ้านเมืองของเราตลอดชั่วกาลนาน คิดไป คิดมา ยังมองหาช่องทางไม่ออก และคิดว่าเราท่านคงจะหาชมไม่ได้อีกแล้ว และที่เห็นในปัจจุบันนี้ ก็มีดอกไม้เพลิงบางอย่างที่ต่างชาติรู้จักวิธีนำไปดัดแปลงนำออกมาแสดงให้เราชมกัน คิดไปก็ยิ่งหนักใจหากมีการถ่ายทอดก็จำเป็นต้องอาศัยกาลเวลามิใช่น้อย เพื่อให้เกิดทักษะ ผู้ที่รับการถ่ายทอดไว้ในนี้ก็มิเหลืออยู่ไม่กี่คน อายุหรือก็มาก คอยนับวันจะกลับบ้านเก่า ไหนจะต้องหาศิษย์ที่จะขอรับการถ่ายทอด ปัญหาจึงใคร่ขอยกตัวอย่างถึงกลวิธีในการเล่นตะโกลมาที่ท่านผู้อ่านทราบ บางตอน ว่ามีความตื่นเต้นระทึกใจเพียงใด จนถึงกับเป็นเหตุให้หลักศิลาจารึกของ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช จารึกว่า “.....เตียรย่อมคนเสียดกันเข้าดูท่านเล่นไฟ เมืองสุโขทัยนี้มีดังจักแตก” และจำเป็นที่จะต้องอาศัยกาลเวลาฝึกสอนอบรมเป็นอาทิ

กล่าวคือ นอกจากผู้จุดแสดงเล่นตะโกลจะใช้เสาหลักค่อนนำมาปักติดตั้งตัวตะโกลได้กล่าวมาข้างแล้วนั้น ผู้จุดแสดงอาจมีการนำตัวตะโกลมาจุดแสดงเพื่อปล่อยให้เล่นกับมือ และมีท่าแสดงหลายอย่างด้วยกัน พอจะหยิบยกท่าจุดแสดงให้ท่านผู้อ่านทราบเป็นข้อ ๆ ได้ ดังนี้

๑. เมื่อจุดตะโกลติดไฟแล้ว ผู้จุดจะกดตัวตะโกลงใกล้กับพื้นดินหรือเวทีที่เล่นเพื่อให้เปลวดอกไม้ไฟพุ่งกระเด็นท่วมตัวผู้จุดแสดง แล้วผู้จุดแสดงจึงจะปล่อยให้ตะโกลเล่นขึ้นสู่อากาศ

๒. เมื่อจุดตะโกลติดไฟแล้ว ผู้จุดจะยกตะโกลให้อยู่ระดับใบ

การแสดงเบิกโรง

(ต่อจากหน้า ๓๐)

เรื่องที่ ๔ เรื่อง พระคเณศเสียว เรื่องราวมีว่า ปรศุราม ผู้เป็นประมุขของพราหมณ์ เป็นที่รักใคร่โปรดปรานของพระอิศวร เทพเจ้า สามารถเข้าเฝ้าได้ทุกโอกาส วันหนึ่งปรศุรามจะเข้าเฝ้า พระอิศวรที่วิมานเขาไกรลาส แต่ในเวลานั้นพระอิศวรกำลังบรรทม หลับอยู่กับพระอุม่า และมีเทพบัญชาให้พระคเณศคอยอารักขา พระทวาร พระคเณศจึงห้ามปรามมิให้ปรศุรามเข้าไป เป็นเหตุให้ ปรศุรามโกรธถึงวิวาทกัน ปรศุรามใช้ขวานที่พระอิศวรประทาน ให้ขว้างไปที่พระคเณศ ฝ่ายพระคเณศแลเห็นเป็นขวานของพระ อิศวรเทพบิดาจึงไม่คิดต่อสู้หรือหลบหลีก ได้แต่กำศิริษะรับด้วยความเคารพ ขวานจึงถูกงาหักสะบั้นไป พระอุม่าตื่นบรรทมได้ ทรงทราบเรื่องก็กริ้วปรศุราม ทรงสาปให้หมดพลังกำลังนอนนิ่ง อยู่กับที่เหมือนท่อนไม้ พระอิศวรทรงเมตตาปรศุราม จึงตรัสเตือน ให้รำลึกถึงพระนารายณ์ที่จะช่วยได้ ปรศุรามก็น้อมจิตระลึกถึง พระนารายณ์ให้เสด็จมาช่วยเหลือ พระนารายณ์จึงแปลงพระองค์ เป็นพราหมณ์น้อยรูปร่างงดงามน่ารักเสด็จมาช่วยปรศุรามให้พ้น จากคำสาป พระอุมาทรงเอ็นดูพราหมณ์น้อยจึงประทานพรให้ พราหมณ์น้อยมีพลังกำลังเก่งกล้า พระนารายณ์ในร่างพราหมณ์ น้อยเอ่ยวาจาขอแบ่งกำลังที่ได้รับพรจากพระอุม่าส่วนหนึ่งให้แก่ พระคเณศ อีกส่วนหนึ่งประทานคืนไปให้แก่ปรศุราม ปรศุราม ก็กลับมีกำลังวังชาตามเดิม พระอุมาทรงทราบว่าพราหมณ์น้อย คือพระนารายณ์แปลงมาก็กลายกริ้วปรศุราม ตรัสดักเตือนปรศุราม ให้เคารพบูชาพระนารายณ์ ถ้าวันใดกำเริบฤทธิ์ขอให้พ่ายแพ้แก่ พระนารายณ์ ฝ่ายพระนารายณ์ก็ประทานพรให้พระคเณศ แล้ว เสด็จกลับไปเกษียรสมุทร

นอกจากการแสดงเบิกโรงเรื่องดึกดำบรรพ์ทั้ง ๔ เรื่อง ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังมีบทพระราชนิพนธ์อีกเรื่องหนึ่งชื่อว่า พระภะรดเบิกโรง ดำเนิน เรื่องว่า พระภะรดมุณีเป็นครูโขนละคร มีความประสงค์จะจัดแสดง ละครดึกดำบรรพ์ถวายเป็นเทวพลี โดยท่านรำให้ศิษย์ดูเป็นตัวอย่าง และศิษย์รำตามด้วยบทรำที่ว่า

ร้องเพลงชมตลาด

เทพนมปฐมพรหมสีหน้า	สอดสร้อยมาลาเรียงหมอน
เพียงไหล่มาลาช้านางนอน	ภมรเกล้าแขกเต้าเข้ารัง
กระต่ายชมจันทร์จันทร์ทรงกลด	พระภะรดทั้งสามมารกลับหลัง
ซูชายนางูกรายเข้าสู่วัง	มังกรหาแก้วมูจลินทร์
กีนรอ่อนรำเลียบท่า	องค์พระรามากังคิลปี
มัจฉาลอยล่องฟองวาริน	หลงไหลได้สิ้นงามโสกา
สิงโตเล่นหางกวางโยนตัว	ร่ายวเอาแบ่งผัดหน้า

พระคเณศเสียว

หงส์ทองลอยล่องในคงคา	เหราเล่นน้ำสำราญนัก
กริดกรายย้ายอย่างกวางเดินดง	พระนารายณ์ฤทธิ์ทรงขว้างจักร
ช้างสารหวานหย่วน่ารัก	พระลักษมณ์แผลงศรจรี
กีนรพ้อนฝูงยุงพ้อนนาง	ขัดจางนางนางรำสองสี
ลมพัดยอดตองตงตัววี	สีขอสามสายย้ายเพลงรำ
รำกระบี่สีท่าจีนสาวได้	รำชะนีรำยไม้เคียวฉ่า
เมฆลาล่อแก้วลำน่าน	แบบรำตามเยี่ยงโบราณมา

เมื่อพระภะรดมุณีรำตามบทจนจบครบทุกท่าแล้ว ก็สั่งศิษย์ ให้แสดงละครเรื่องที่ได้นำหนดไว้

ในสมัยปัจจุบันได้มีผู้แต่งบทสำหรับแสดงเป็นตอนสั้น ๆ เนื้อเรื่องเป็นสิริมงคล ก็เรียกว่า การแสดงชุดเบิกโรง แต่ถ้าจะ กล่าวถึงประเพณีของการแสดงเบิกโรงละครใน โขน และหนังใหญ่ ตามแบบโบราณ ในปัจจุบันนี้ไม่มีการแสดงชุดเบิกโรงอีกแล้ว การแสดงเบิกโรงชุดต่าง ๆ จึงคงมีอยู่แต่ในตำรานาฏศิลป์ไทย และบางโอกาสนำมาแสดงเป็นชุดเอกเทศ เพื่อความบันเทิงและ เป็นความรู้ได้

น้ำใจคนไทย

(ต่อจากหน้า ๔๔)

หันหน้ามามองผมและป้าของเธอ ผมรู้ทันทีจึงบอกให้หยุด

ท่านผู้อ่านที่รัก ความรู้สึกเกรงใจคือ สมบัติของผู้ดี

ความรู้สึกขอบเขตของหน้าที่ และสิทธิของตนเป็นรากเหง้าแห่งประชาธิปไตย

เพื่อเป็นรางวัลความดีของแพน ผมได้ให้เธอเลือกของที่ซูเปอร์มาร์เก็ตแล้วแต่แพนจะชอบ ปรากฏว่าแพนเลือกข้าวโพดแผ่นเพียงกล่องเดียว พูดว่า

“เกรงใจคุณลุงค่ะ”

ก่อนกลับ แพนได้พบแผนกขายเครื่องประดับที่ทำด้วยเงิน มีแหวนราคางละ ๒๐-๓๐ บาท แพนได้ซื้อฝากแม่ ๑ วง

“ช่างกตัญญูอะไรเช่นนั้น” ผมหันหน้าไปชมกับญาติที่ไปด้วย

เมื่อไปเที่ยวสวนสนุกที่สวนสยาม แพนจะไม่ยอมให้ใครออกเงินให้ เธอบอกว่า “คุณลุงให้เงินแพนแล้ว จะต้องไปปรบกวมนคนอื่นทำไมคะ”

แต่ป้าของแพนก็ออกให้เธอแทบทั้งหมด

วันรุ่งขึ้นผมได้มีโอกาสพบน้องแพนอีก ที่บ้านคุณย่าของเธอ ในหมู่บ้านเมืองทองแพนทำให้ผมประทับใจอีก วันนั้นแพนมีธุระจะต้องใช้โทรศัพท์โทรถึงเพื่อนของเธอ ถ้าเป็นเราก็คงจะถือวิสาสะโทรฟรี ๆ ในฐานะเป็นโทรศัพท์

ของย่า แต่แพนหาเป็นเช่นนั้นไม่ แพนมานั่งคุกเข่าตรงหน้าคุณย่าแล้วพูดว่า

“คุณย่าขา แพนขอใช้โทรศัพท์คุณย่าโทรถึงเพื่อนของแพนได้ไหมคะ แพนจะเสียเงินให้”

คุณย่าของแพนตอบว่า “โทรเลยลูก ไม่ต้องเสียเงินให้ย่าหรอก”

แพนก็ยังพูดว่า

“แพนโทร คุณย่าต้องเสียเงิน แพนจะต้องใช้คืนให้คุณย่า” เมื่อแพนโทรศัพท์เสร็จแล้วก็จัดแจงวางเงิน ๕ บาท ไว้ข้างโทรศัพท์ จนคุณย่าของแพนต้องทนเจ็บเข่าลุกขึ้นยกแอ่ยกยันมาหยิบเงินไปยัดใส่่มือน้อย ๆ ของเธอ แพนกราบคุณย่าแทนการขอบคุณ

วันต่อมาแพนได้ใช้เงินที่เหลือซื้อของขวัญวันเกิดให้คุณพ่อของเธอ ซึ่งเกิดวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ยังห่างออกไปอีกหลายวัน แพนมอบของขวัญที่ห่อดีแล้วให้พ่อด้วยการกล่าวคำอวยพรว่า

“คุณพ่อขา แพนขอมอบของขวัญวันเกิดให้คุณพ่อไว้ก่อนนะคะ ขอให้คุณพ่อดีมีความสุข รับของขวัญแพนไว้ก่อนจะได้ดีใจนาน ๆ ยังไม่ต้องเปิดนะคะ แพนยังไม่อยากให้คุณพ่อรู้ว่าเป็นอะไร”

ท่านผู้อ่านที่รัก ผมขออย่าไว้ในที่นี้ว่า

ความมีกตัญญูตกเวที นั้นเป็นเครื่องหมายของคนดี แพนรู้ทุกอย่างที่คนดีควรรู้และควรทำ เป็นเด็กที่ทุกคนควรเอาอย่าง

ข่าวเพื่อสื่อมวลชน

(ต่อจากหน้า ๙๐)

นานแล้ว และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้ทำการตรวจสอบสถานที่ผลิต รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริโภคจึงมั่นใจได้ว่า หมากฝรั่งในประเทศไทยจะไม่มีปัญหาตามรายงานข่าวดังกล่าวแต่อย่างใด

สาธารณสุขสั่งเพิกถอนยาเตตระไซคลิน

กระทรวงสาธารณสุขสั่งเพิกถอนตำรับยาเตตระไซคลิน ที่ใช้ในเด็กทุกรูปแบบ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ เป็นต้นไป เนื่องจากทำให้ฟันเด็กเปลี่ยนเป็นสีเทาอย่างถาวร และถ้าใช้ในทารกและสตรีมีครรภ์ อาจรบกวนการเจริญเติบโตของกระดูกได้

นายแพทย์ประชา เอมอมร เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยต่อผู้สื่อข่าวว่า ขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขได้มีคำสั่งกระทรวงฯ ที่ ๘๔๘/๒๕๓๓ เรื่อง เพิกถอนทะเบียนตำรับยา เรื่อง เพิกถอนทะเบียนตำรับยา เพื่อเพิกถอนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยาเตตระไซคลิน (Tetracyclin) ดังนี้

๑. ยาทุกรูปแบบที่มีตัวยาสำคัญเป็นเตตระไซคลินรวมทั้งอนุพันธ์และเกลือของยาที่มีจุดมุ่งหมายใช้สำหรับเด็ก

๒. ยาเตตระไซคลินชนิดยาน้ำเชื่อม ยาน้ำแขวนตะกอน ยาผงสำหรับยาน้ำแขวนตะกอน และยาผงบรรจุซอง

๓. ยาเตตระไซคลินชนิดเม็ดหรือแคปซูลที่มีความแรงต่ำกว่า ๒๕๐ มิลลิกรัม

ซึ่งยาเตตระไซคลินที่ถูกเพิกถอนทะเบียนตำรับข้างต้นนี้เป็นยาเตตระไซคลินที่มีจุดมุ่งหมายใช้สำหรับเด็ก หรือเคยมีการนำมาใช้กับเด็ก เนื่องจากเป็นยาที่กำลังก่อปัญหาการเกิดอันตรายสำหรับการใช้ยาในเด็ก หากใช้ยานี้กับเด็กเป็นระยะเวลานานจะทำให้ฟันของเด็กเปลี่ยนเป็นสีเทาอย่างถาวร ซึ่งเรียกกันว่า “ฟันเตตรา” และหากใช้ในทารกหรือสตรีมีครรภ์ระยะ ๓ เดือนสุดท้ายก่อนคลอด จะรบกวนการเจริญเติบโตของกระดูกทารกได้โดยคำสั่งเพิกถอนทะเบียนตำรับยาเตตระไซคลินสำหรับเด็กนี้ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ เป็นต้นไป

ปัญหาคนทำลายธรรมชาติฯ

(ต่อจากหน้า ๗๐)

หากสามารถช่วยทันก็คงไม่นิ่งอยู่เฉย ๆ

ทั้งข้าวและเส้นที่แหลมคมของแมงฝ้งแน่นคงไปยังก้านคออย่างไม่ปราณี เนื่องจากธรรมชาติของแมงเองก็มุ่งอย่างแน่วแน่ที่จะกินนกเป็นอาหาร ประกอบกับรากฐานซึ่งเป็นนิสัย “ยิ่งดินร่นแรง-ทั้งข้าวและเส้นก็ยิ่งฝ้งแน่น” เปลี่ยนแปลงสืบเนื่องต่อไปถึงการฉีกเนื้อกินเป็นอาหารอย่างรวดเร็วที่สุดเสร็จเรียบร้อยแล้ว แมงตัวนั้นก็เดินจากไปสู่การจับนกจับชีวิตอื่นกินต่อไปอีก

ทำให้ตนเองได้พบวิถีทางที่พื้งนำความคิดสู่วิถีทางใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นจากภาพซึ่งพบเห็นมาเมื่อครู่ใหญ่ ๆ

ยิ่งไปกว่านั้น ทำให้ต้องหวนกลับไปทบทวนสิ่งซึ่งได้พบได้สัมผัสมาแล้วในอดีตความจริงแล้วภาพแมงจับนกกินเป็นอาหารก็เป็นสิ่งที่ได้พบเห็นมาแล้วหลายครั้ง และเป็นภาพซึ่งสะท้อนผลที่หลากหลายบางครั้งจะพบว่าก่อนที่จะแมงจะทันตะครุบ นกก็โหวทันบินหนีไปก่อน บางครั้งพบว่านกบางตัวอยู่ในสภาพที่หมดเรี่ยวแรงอยู่แล้ว นอนหมอบให้แมงจับกินง่าย ๆ ภาพเหล่านี้ตนเองคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจคิดค้นหาสาเหตุผลซึ่งมีอยู่ในความลุ่มลึก โดยเชื่อว่าหากรู้ได้คงได้รับสิ่งซึ่งมีคุณค่าแก่ตนเองมากมาย

ครั้นมองมาที่คน ก็พบกับอีกภาพหนึ่งซึ่งน่าเรียนรู้ เนื่องจากบางคนเมื่อได้ขึ้นเรื่องนี้ รู้สึกว่าเป็นสิ่งเหลวไหลไม่เข้าเรื่องเข้าราว นามาคิดทำไมให้สูญเสียเวลาทำไมหากินเปล่า ๆ จริง ๆ แล้วมันก็เป็นภาพสะท้อนที่ทำให้เข้าใจความหลากหลายของรากฐานความรู้สึกนึกคิดของคนแต่ละคน

ในที่สุดก็พบว่าหลายภาพที่ปรากฏ ไม่ว่าจะเป็นมองสู่สิ่งใดและทิศทางใดที่ปรากฏอยู่นอกตัวนอกใจเราเอง ล้วนเป็นเพียงความหลากหลายของลักษณะ เปลือกนอกซึ่งหากจะกล่าวคงกล่าวถึงได้ทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวข้องกับสิ่งใดก็ตาม ซึ่งถือได้ว่าเป็นสัจธรรมของทุกสิ่งและทุกชีวิตที่มีบทบาทเปลี่ยนแปลงอยู่ภายในโลกโดยที่ไม่มีอำนาจจากบุคคลใดหรือสิ่งใดจะมีอิทธิพลบังคับควบคุมให้เป็นไปตามที่บุคคลนั้นหรือสิ่งนั้นได้

อย่างไรก็ตาม ทุกชีวิตที่เกิดขึ้นมา หากสามารถสานรากฐานความไม่ประมาทในตนเองให้สามารถหยั่งลงสู่สัจธรรมยิ่งขึ้นตามวัยและโอกาสชีวิตย่อมทราบได้เด่นชัดยิ่งขึ้นว่า สิ่งสำคัญประการหนึ่งซึ่งอยู่ในกระแสองค์ประกอบชีวิตก็คือ การมุ่งทำงานในสิ่งซึ่งตนรัก และมีศรัทธาอย่างรู้สึกทำหยาต่อการนำกายตนเองลงสัมผัสกับสภาพที่เป็นจริง กับอีกด้านหนึ่งก็มุ่งมั่นต่อสู้เพื่ออนุรักษ์ความรักในสิ่งซึ่งผูกพันอยู่กับจิตวิญญาณ ซึ่งตนเองมีมาแล้วแต่กำเนิด ให้ปรากฏเด่นชัด

อยู่ได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันอำนาจามิสที่จ้องจับแทรกซึมเข้ามาทำลายได้ทุกขณะ

ส่วนอำนาจจากสิ่งแปลกล้อมทั้งหลายที่เข้ามาแผ่อยู่แล้ว ควรค่อย ๆ ชำระล้างออกไปตามเหตุตามผล กับอีกด้านหนึ่งก็มีการระแวดระวังอย่าให้มันหวนกลับมาเข้าสู่ตนเหมือนเมื่อครั้งที่ชีวิตยังเยาว์วัยและเยาว์ความคิดได้อีก การชำระได้ที่ลึกซึ่งจริงจึงน่าจะได้แก่การกระทำที่กล้าทวนกระแสของจริง หาใช่แสดงออกเพียงการพูดการเขียน หรือกระทำบนพื้นฐานซึ่งมีกรอบกำหนดโดยตนเอง ทำให้ขาดอิสระที่จะเรียนรู้สิ่งซึ่งอยู่บนฐานชีวิตจริง

สิ่งทั้งหลายดังกล่าวแล้ว น่าจะเป็นวิถีทางสร้างตนให้เป็นบุคคลผู้เปี่ยมล้นด้วยแรงศรัทธาต่อสาธารณชนและมีพลังถ่ายทอดสิ่งซึ่งเป็นมงคลโดยแท้ต่อสังคมสู่เยาวชนคนรุ่นหลังซึ่งมีหน้าที่สืบทอดต่อไปได้อย่างอิสระ

ด้านซึ่งน่าจะถือเป็นพื้น

ฐานที่แท้จริงก็คือ อิสราภาพที่อยู่ในรากฐานจิตใจ ควรถือเป็นสิ่งบ่งบอกได้ถึงคุณภาพที่แท้จริงของชีวิตมนุษย์ทุกรูปทุกนาม โดยไม่เลือกว่าบุคคลนั้นจะมั่งมีสมบัติในด้านวัตถุ ล้นฟ้าล้นแผ่นดิน หรือมีชีวิตที่เดินอยู่บนบาทวิถีด้วยพื้นเท้าที่เปล่าเปลือยก็ตาม หากสังคมสามารถยกระดับคุณสมบัติมนุษย์ได้มากเพียงใด ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็จะฟื้นตัวได้ด้วยตัวของมันเองมากเพียงนั้น

ดังนั้นการหวาดกลัวอำนาจธรรมชาติจะคร่าชีวิตความเป็นอยู่มนุษย์ จึงเป็นการมองข้ามสิ่งซึ่งเป็นรากฐานที่แท้จริงของเหตุ อำนาจมนุษย์ที่มุ่งทำลายมนุษย์ต่างหากที่เป็นสิ่งควรเกรงกลัวมากที่สุด แต่มนุษย์ก็มีสัญชาตญาณของการเรียนรู้ หากยึดติดและหลงอำนาจ การเรียนรู้ที่พื้งเข้าถึงและแก้ไขได้ก็น่าจะได้แก่การได้รับบทเรียนจากของจริงซึ่งก่อให้เกิดความเจ็บปวดที่เข้าถึงจุดลึกของแต่ละคน

“บัวแต่คิด
ไม่เริ่มทำ
อาจไม่มีวันหน้า
ที่จะทำ”

ดอกไม้เพลิงแบบโบราณ

(ต่อจากหน้า ๙๒)

หน้าผู้จุดโดยให้เปลวไฟพุ่งออกมาทางด้านผู้ชม เรียกท่าแสดงนี้ว่า “ลาดหน้า” แล้วจึงดึงตะไลลงมาพร้อมกับปล่อยตะไลให้แล่นขึ้นสู่อากาศ

๓. เมื่อจุดตะไลติดไฟแล้ว ผู้จุดจะจับตะไลออกไปทางด้านหลังโดยให้เปลวไฟพุ่งออกไปทางด้านหลัง เรียกท่าแสดงนี้ว่า “เลี้อากหาง” แล้วจึงดึงตะไลลงมาไว้ด้านข้างพร้อมกับปล่อยตะไลให้แล่นขึ้นสู่อากาศ

๔. เมื่อจุดตะไลติดไฟแล้ว ผู้จุดจะจับตะไลขว้างหรือร่อนให้ขนานไปกับพื้นดิน หรือพื้นน้ำ จากนั้นตะไลจะแล่นขึ้นสู่อากาศ

๕. ผู้แสดงการเล่นตะไล อาจมีการสร้างห้วงหรือโคมแขวนไว้กลางอากาศ สุดแต่ว่าห้วงหรือโคมนั้นจะกว้างและยาวเท่าใด ตามที่ต้องการหรือจะมีความสูงเพียงใดก็ได้ ผู้จุดตะไลจะยื่นปล่อยได้ห้วงหรือได้โคมหรือจะยื่นห้วงหรือโคมระยะเท่าใดก็ได้แล้วใช้วิธีปล่อยตะไลแบบที่ ๔ เรียกท่าแสดงนี้ว่า “ตะไลลอดห้วง” หรือ “ตะไลยิงโคม” และ

๖. เมื่อจุดตะไลติดไฟแล้ว ผู้จุดแสดงอาจจะนอนลงกับพื้นดินหรือเวทีแสดง แล้วปล่อยตะไลให้แล่นขึ้นสู่อากาศ เหล่านี้เป็นต้น

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า วิธีการและกลวิธีต่าง ๆ ยังมีอีกมากมายที่ผู้ประดิษฐ์ก็ดี ผู้จุดแสดงก็ดี จำเป็นที่จะต้องฝึกฝนเพื่อหาความรู้ความชำนาญ ถ้าจะว่าไปแล้วเรื่องมันก็ยาวอีกนั่นแหละครับ ถึงอย่างไรก็ตาม กิจกรรมดังกล่าวนี้ มิใช่จะนำออกแสดงได้แต่เพียงกลางแจ้งเท่านั้น อาจมีการนำออกแสดงภายในโรงละครหรือภายในบริเวณที่จำกัดก็ได้ หากโรงละครหรือบริเวณนั้นได้มีการจัดสร้างเป็นแบบพิเศษเพื่อให้เหมาะแก่การจุดแสดงดอกไม้เพลิง เพราะดอกไม้เพลิงหรือดอกไม้ไฟไทยแบบโบราณแต่ละอย่างนั้น มีบางอย่างสามารถจัดแสดงได้ในตัวของมัน และมีบางอย่างสามารถที่จะประดิษฐ์ให้เล็กลงตามที่ต้องการก็ได้ ดังนั้น ทางหนึ่งที่จะได้รับคุณค่าตอบแทน และอีกทางหนึ่งเป็นสิ่งแสดงให้ชาวต่างชาติได้ทราบว่าศิลปวัฒนธรรมของไทย จากอดีตสู่ปัจจุบัน มีความเจริญรุ่งเรืองทุกสาขาแขนงเช่นใด ผลที่ได้คือชาติบ้านเมืองของเรานั่นเอง

อนุสาวรีย์ พตท. ท่งช้าง

อนุสาวรีย์วีรกรรม พตท.ท่งช้าง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอท่งช้าง ริมทางหลวงสายน่าน-ท่งช้าง บนเนินเขาเตี้ย ๆ ท่ามกลางหุบเขาน้อยใหญ่ เป็นอนุสาวรีย์พลเรือน ดำรงจ ทหาร ผู้พลีชีพเพื่อปกป้องผืนแผ่นดินไทยในเขตจังหวัดน่าน จากภัยคอมมิวนิสต์ ซึ่งใช้เวลาก่อสร้าง ๓ ปี บริเวณใกล้เคียงจัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสระน้ำและดอกไม้มานานาพรรณ อนุสาวรีย์วีรกรรม พตท.ท่งช้าง แห่งนี้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิด เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

ภาพพุทธประวัติ

ภาพที่ ๔ : เจ้าชายทรงอภิเษกสมรส

เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงอภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา หรือพิมพา แห่ง
โกลิยวงศ์ ประทับสำราญในปราสาท ๓ ฤดู

บรรยาย : พิชุร มลิวัลย์

เขียนภาพ : สมนัน รัตนะ

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะทรงเจริญวัยแล้ว ก็ทรงได้รับการศึกษาศิลปวิทยาการต่าง ๆ ตามแบบกษัตริย์ในสมัยนั้น โดยพระราชบิดาได้ทรงมอบให้ครูวิศวามิตร
ผู้มีชื่อเสียงที่สุดในเวลานั้น เป็นผู้รับภาระถวายการศึกษาอบรม เจ้าชายสิทธัตถะทรงมีพระปรีชาเฉลียวฉลาดยิ่ง สามารถจบการศึกษาอบรมแต่เมื่อมีพระชนม์เพียง
๑๕ พรรษา นำความปรีดาปราโมทย์มาสู่พระราชบิดา พระประยูรญาติและพระอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง เมื่อพระชนม์ได้ ๑๖ พรรษา ได้ทรงอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิง
พิมพา หรือยโสธรา พระราชธิดาพระเจ้าสุปพุตระ กษัตริย์ศากยวงศ์แห่งกรุงเทวทหะ พระราชพิธีอภิเษกสมรสได้จัดขึ้น ณ กรุงกบิลพัสดุ์ ท่ามกลางพระประยูรญาติ
ทั้ง ๒ ฝ่าย ภายหลังการอภิเษกสมรส ได้ทรงดำรงพระยศเป็นรัชทายาท แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ พระราชบิดาทรงสร้างปราสาทใหม่ให้ประทับ ๓ หลัง เพื่อทรงสำราญ
ตลอด ๓ ฤดูกาล ทรงเฝ้าพร้อมด้วยโลกียสุขอยู่จนพระชนมายุได้ ๒๙ พรรษา และพระนางพิมพาพระวรชายาก็ทรงพระครรภ์ในปิ่น